Arkadi Strugațki
Boris Strugațki

Țara norilor purpurii

Arkadi şi Boris Strugaţki

Ţara norilor purpurii

Traducere: Igor Blok
Editura Tineretului, 1961

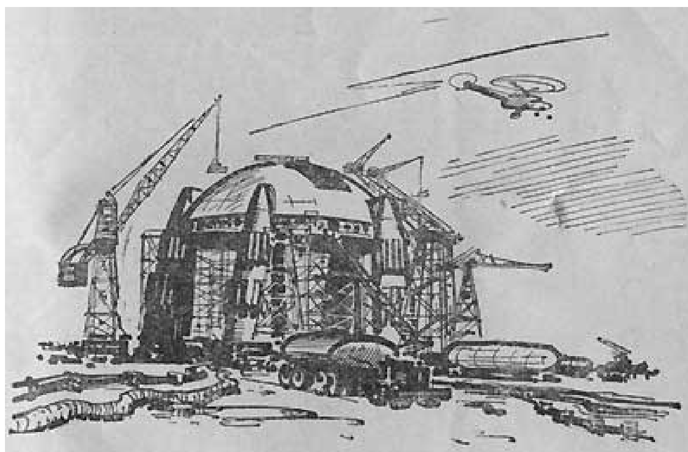
Arkadi şi Boris Strugaţki
Страна багровых туч
Detgiz, 1959

Nuvela ştiinţifico-fantastică „Ţara norilor purpurii” descrie o expediţie grea şi primejdioasă, bogată în evenimente dramatice, pe planeta Venus, una din cele mai greu accesibile planete ale sistemului solar.

La sfârşitul secolului XX, în toiul marii ofensive pentru cucerirea de către om a spaţiului cosmic din apropierea Soarelui, s-au descoperit pe Venus zăcăminte neobişnuit de bogate de minereuri radioactive, cărora li s-a dat denumirea de „Golconda uranică”. Pentru asaltul planetei Venus, constructorii sovietici concep o navă interplanetară de tip nou – racheta fotonică „Hius”. Un grup select de cosmonauţi, alcătuit din şase oameni, este trimis să exploreze misterioasa „Golcondă uranică” şi să instaleze în apropierea ei primul rachetodrom.

Aventurile prin care trece expediţia în uriaşele mlaştini şi pustiuri negre de pe Venus sunt relatate în nuvela de faţă, în care facem cunoştinţă cu „centura roşie” şi cu „enigma lui Tahmasib” şi ai cărei eroi, animaţi de simţul datoriei şi al tovărăşiei, dau numeroase pilde de curaj, luptând pentru cucerirea naturii de către om. Tinerii autori ai nuvelei, orientalistul Arkadi Strugatki şi astronomul Boris Strugatki, au publicat până acum mai multe nuvele ştiinţifico-fantastice în diverse reviste şi continuă să scrie în acest gen. În prezent ei lucrează la o nuvelă care ne povesteşte ce s-a întâmplat mai departe cu eroii romanului „Ţara norilor purpurii”.

PARTEA ÎNTÂI – POLIGONUL Nr. 7

O DISCUŢIE SERIOASĂ

Secretarul ridică asupra lui Bîkov singurul ochi pe care-l avea:

— Veniţi din Asia Centrală?

— Da.

— Actele dumneavoastră…

Întinse stăruitor peste birou o mână tuciurie, ce semăna cu un cleşte de rac, având degetul arătător peste măsură de lung; secretarului îi lipseau trei degete şi o jumătate din palmă. Bîkov puse în mâna secretarului delegaţia sa şi o adeverinţă. Despăturind încet delegaţia, secretarul citi:

„Inginerul-mecanic Bîkov Alexei Petrovici, de la Baza expediţionară sovieto-chineză din Gobi, este delegat da Ministerul Geologiei să ducă tratative cu privire la continuarea lucrărilor. Baza oficială: o adresă C.S.C.I. din…”

Secretarul aruncă o privire asupra adeverinţei, i-o restitui şi-i arătă o uşă capitonată cu muşama neagră.

— Poftiţi dincolo! Tovarăşul Kraiuhin vă aşteaptă.

— Delegaţia rămâne la dumneavoastră? întrebă Bîkov.

— Delegaţia rămâne la mine.

Bîkov îşi netezi părul şi îşi îndreptă bluza din piele de antilopă. I se păru că a surprins în ochiul secretarului o privire curioasă ori poate ironică. Se încruntă, deschise uşa arătată şi intră.

În cabinetul spaţios, cu aspect sumbru, storurile de bambus erau lăsate jos, acoperind ferestrele. Pereţii din material plastic, cu desăvârşire goi, aveau reflexe difuze. Duşumeaua era acoperită cu un covor roşu, moale. Bîkov aruncă o privire în jur, căutându-l pe stăpânul cabinetului. Lângă biroul masiv, pe care nu se afla mai nimic văzu profilându-se două chelii. Una din ele, palidă, bătând în cenuşiu, stătea nemişcată, înălţându-se puţin peste speteaza unuia din fotoliile destinate vizitatorilor. Cealaltă, de un galben ca şofranul, stătea aplecată peste mapele aflate pe birou, la celălalt capăt, şi se legăna necontenit, ca şi când posesorul ei ar fi mirosit suspicios hârtiile de calc şi copiile albastre, trase la heliograf, ale schiţelor aflate înaintea lui.

Bîkov văzu apoi o a treia chelie: aceasta aparţinea unei siluete hidos de grasă, într-o salopetă gri, care se întinsese pe covor, cu capul pleşuv, de culoare cenuşie, vârât

stângaci în ungherul dintre perete şi dulapul de fier. De gât îi atârna un şnur, ce se întindea până sub birou.

Bîkov se lăsă stânjenit când pe un picior, când pe celălalt, îşi trase din nou fermoarul de la bluză şi aruncă o privire neliniştită spre uşă. În clipa aceea capul de culoarea şofranului dispăru. Se auzi un pufăit, şi o voce înfundată, răguşită rosti satisfăcută: „Ţine splendid! Splendid!” Deasupra biroului se ridică încet o siluetă greoaie şi îndesată, într-o salopetă de lucru de nailon.

Omul era de statură uriaşă, nespus de lat în umeri, de bună seamă cântărind multe kilograme. Faţa lui, cu pielea oacheşă, brăzdată de zbârcituri, părea o mască; gura, cu buzele subţiri, era strânsă, formând o linie dreaptă; de sub fruntea puternic bombată, ochii rotunzi şi fără gene îl fixau cu răceală şi atenţie pe Bîkov.

— Ce doriţi? se informă omul, cu vocea răguşită.

— Aş vrea să vorbesc cu tovarăşul Kraiuhin – spuse Bîkov, uitându-se cu coada ochiului la silueta masivă întinsă pe covor.

— Eu sunt Kraiuhin. Omul cu ochii rotunzi se uită şi el cu coada ochiului la silueta de pe covor, după care îl fixă din nou pe inginer.

Chelia din fotoliu stătea nemişcată. Bîkov şovăi o clipă, făcu câţiva paşi şi se prezentă. Kraiuhin îl ascultă cu capul plecat.

— Îmi pare bine – spuse el, rezervat. Te-am aşteptat încă de ieri, tovarăşe Bîkov. Ia loc, te rog – şi Kraiuhin arătă, cu palma lui uriaşă ca o cazma, fotoliul. Aici, te rog. Eliberează locul şi stai jos.

Fără a pricepe nimic, Bîkov se apropie de birou, se întoarse înspre fotoliu şi abia îşi stăpâni un râs nervos, în fotoliu zăcea un ciudat costum de protecţie, asemănător cu un costum de scafandru, dintr-o ţesătură elastică de culoare cenuşie. Peste speteaza fotoliului se ridica o calotă rotundă, argintie, prevăzută cu cleme metalice.

— Ia-l şi pune-l jos – zise Kraiuhin.

Bîkov aruncă o privire la momâia cea grasă din

ungherul de lângă dulapul de fier.

— Şi acesta e tot un costum de protecţie – vorbi nerăbdător Kraiuhin. Ia loc odată!

Bîkov goli grăbit fotoliul şi se aşeză oarecum jenat. Kraiuhin se uită la el, fără a clipi.

— Aşa… Bătu o vreme în birou cu degetele lui palide. Să facem cunoştinţă, tovarăşe Bîkov. Mă numesc Nikolai Zaharovici. Aşa să-mi spui. Ai să lucrezi sub conducerea mea. Dacă, bine-nţeles… Zbârnâitul strident al telefonului îl întrerupse. Kraiuhin ridică receptorul: O clipă, tovarăşe Bîkov… Alo! Da, eu sunt…

Mai mult nu rosti niciun cuvânt, dar Bîkov văzu în lumina albăstruie pe care o răspândea ecranul videofonului cum lui Nikolai Zaharovici îi năvăli deodată sângele în obraji şi i se umflară la tâmple nodurile întunecate ale vinelor. Era vorba, se pare, de nişte lucruri foarte grave. Delicat, Bîkov îşi lăsă ochii în jos şi se apucă să examineze costumul de protecţie care zăcea pe covor, alături de fotoliu. Prin gulerul desfăcut se vedea interiorul căştii. I se păru că distinge prin cască desenul gros al covorului, deşi dinafară globul argintiu părea absolut opac. Bîkov se aplecă să vadă mai bine casca, dar în clipa aceea Kraiuhin puse receptorul în furcă şi răsuci comutatorul.

— Să vină Pokatilov! ordonă el.

— Am înţeles! răspunse cineva nevăzut.

— Peste o oră.

— Am înţeles, peste o oră.

Comutatorul ţăcăni din nou şi se făcu linişte. Bîkov îşi ridică ochii şi-l văzu pe Kraiuhin frecându-şi cu putere faţa cu palmele.

— Aşa – spuse el calm, surprinzând privirea lui Bîkov aţintită asupra lui. Ce cap sex! Nimic nu se prinde de el… Iartă-mă, te rog, tovarăşe Bîkov. Unde-am rămas?… Da, da… Te rog încă o dată să mă ierţi. Noi doi avem de vorbit serios, atât că nu prea dispunem de timp. N-avem timp de loc. Să trecem la subiect… Înainte de toate aş vrea să te cunosc mai îndeaproape. Vorbeşte-mi despre dumneata.

— Ce anume? întrebă Bîkov.
— Întâi şi-ntâi biografia.
— Biografia? Inginerul rămase puţin pe gânduri. Biografia mea e cât se poate de simplă. M-am născut în 19.. în apropiere de oraşul Gorki. Sunt fiul unui lucrător din navigaţia fluvială. Tata a murit de timpuriu, când nu împlinisem încă trei ani. Am crescut şi am învăţat la o şcoală-internat până la vârsta de cincisprezece ani. Apoi am lucrat timp de patru ani ca ajutor de motorist şi motorist pe glisoarele-amfibii reactoare de pe Volga. Sunt jucător de hochei. Am participat la două olimpiade, cu selecţionata „Volga”. Am intrat la şcoala tehnică superioară de transporturi terestre, fosta şcoală pentru trupele autoblindate. („De ce vorbesc atât de mult?” îl fulgeră un gând, dându-i o senzaţie neplăcută.) Am absolvit secţia de transporturi expediţionare reactivonucleare. Apoi… am fost trimis în munţi, în regiunea Tian-Şan-ului… După aceea am fost trimis în deşert, în Gobi… Am lucrat acolo, şi tot acolo am intrat în partid. Ce-aş mai putea adăuga? Cam asta-i tot.
— Da, într-adevăr e o biografie simplă – consimţi Kraiuhin. Va să zică ai treizeci şi trei de ani?
— Peste o lună împlinesc treizeci şi patru.
— Şi desigur nu eşti căsătorit.
Această remarcă din partea şefului i se păru lui Bîkov destul de deplasată. Inginerul nu putea suferi să se facă aluzie la înfăţişarea lui. În afară de asta, el cunoştea măcar o femeie pentru care faţa lui arsă de soare, nasul ascuţit ca un vârf de pantof şi părul aspru şi roşcat nu jucau un rol hotărâtor.
— Vreau să spun – urmă Kraiuhin – că acum o jumătate de an erai încă, se pare, celibatar.
— Da – răspunse sec Bîkov. Sunt şi acum. Deocamdată.
Îşi dădu brusc seama că Kraiuhin ştie multe despre persoana sa şi îi pune toate întrebările acestea nu fiindcă l-ar interesa răspunsurile lui, ci pentru a-şi face o „impresie personală” sau cine ştie în ce alt scop. Era ceva neplăcut,

şi asta îl făcu pe Bîkov atent.

— Deocamdată sunt celibatar – repetă el.

— Prin urmare – spuse Kraiuhin – n-ai rude apropiate, nu?

— Prim urmare, nu.

— Şi eşti, ca să zic aşa, absolut singur şi independent…

— Da, singur. Deocamdată singur.

— Unde spui că ai lucrat în ultima vreme?

— În Gobi…

— Mult?

— Trei ani!

— Tot timpul în deşert?

— Da. Fireşte, cu mici întreruperi. Deplasări, cursuri… În cea mai mare parte însă, am stat în deşert.

— Nu te-ai plictisit?

Bîkov rămase pe gânduri.

— La început mi-a fost greu – spuse el, prudent. Apoi m-am obişnuit. Desigur, nu e uşor să lucrezi în deşert. Îşi aduse aminte de cerul dogoritor şi de oceanele negre de nisip. Dar şi deşertul poate fi îndrăgit.

— Da? făcu Kraiuhin. Poţi îndrăgi deşertul? Dumneata îl iubeşti?

— M-am obişnuit, de bună seamă.

— Ultima dumitale funcţie?

— Şeful coloanei de transportoare atomice universale de la Baza expediţionară din Gobi.

— Aşadar cunoşti bine maşinile?

— Depinde care…

— Să zicem transportoarele acestea atomice ale dumitale.

Întrebarea i se păru lui Bîkov de prisos şi de aceea nu răspunse.

— Spune-mi, dumneata ai condus anul trecut operaţiile de salvare a expediţiei Dauge?

— Eu.

— Bravo, ai lucrat splendid! Fără dumneata, expediţia ar fi fost pierdută.

Bîkov ridică din umeri:

— Pentru noi a fost un marş în salturi ca atâtea altele şi nimic mai mult.

Kraiuhin îşi miji ochii.

— Dar şi oamenii dumitale au avut de suferit, dacă nu mă înşeală memoria.

Bîkov roşi – cu tenul lui, roşeaţa aceasta dădea feţei sale o expresie cumplită – şi spuse înciudat:

— S-a abătut peste noi furtuna neagră! Nu vreau să mă laud, tovarăşe Kraiuhin, dar marşurile cu sunet de fanfară au loc numai la parăzi. În deşert, treaba asta e mai complicată.

Se simţea stânjenit şi era înciudat. Kraiuhin îl cerceta cu un zâmbet nedefinit:

— Aşa… Mai complicată… Trei ani în deşert. Nu e puţin. Asta e bine. Spune-mi, tovarăşe Bîkov, în afară de serviciu te mai preocupă altceva?

Inginerul îl privi nedumerit:

— În ce sens?

— Ce faci în timpul liber?

— Hm… Citesc, joc şah.

— Mi se pare că ai unele lucrări?

— Am.

— Multe?

— Nu, nu sunt multe. Două articole în revista „Transporturile pe şenile”.

— Pe ce temă?

— Repararea motoarelor-reactor atomice în condiţii de exploatare. O experienţă proprie.

— Repararea motoarelor-reactor atomice… Foarte interesant. Apropo, în afară de hochei, ce te mai interesează în materie de sport?

— Sambo… Sunt instructor.

— Asta e bine. Aşa. Dar astronomia nu te-a interesat niciodată?

Bîkov avu impresia că Kraiuhin îşi bate joc de el.

— Nu, astronomia nu m-a interesat – îi răspunse.

— Păcat!

— Se poate.

— Spun asta, Alexei Petrovici, deoarece munca pe care o vei face la noi va fi până la un anumit punct, ca să zic aşa, legată de această ştiinţă.

Inginerul se încruntă.

— Iertaţi-mă, nu prea vă înţeleg…

— Ce ţi s-a spus când ai fost trimis aici?

— Mi s-a spus că sunt trimis în vederea unor tratative pentru participarea mea la o expediţie ştiinţifică. Temporar…

— La ce expediţie anume nu ţi s-a spus?

— Undeva în nişte deşerturi, în căutarea unor minereuri rare.

Kraiuhin îşi trosni degetele palide şi îşi puse palmele pe birou.

— Da, fireşte – bolborosi el. Foarte firesc. Ei nu ştiu asta. Uite ce e, Alexei Petrovici – vorbi Kraiuhin, răsuflând adânc. Desigur, astronomia n-are nicio contingenţă cu asta; mai precis, aproape că n-are. Şi mai precis: pentru dumneata n-are nicio contingenţă. N-are importanţă că nu te interesează astronomia. Nu cred că va trebui să apelezi la ea. La nevoie ai să mai citeşti şi dumneata câte ceva, o să-ţi mai spună şi alţii. Esenţialul e însă că dumneata n-ai să lucrezi aici; ca să zic aşa, nu pe Pământ.

Bîkov clipi neliniştit din ochi. Deodată avu din nou senzaţia că nu se simte în apele sale, exact cum se întâmplase cu o jumătate de oră în urmă când păşise pragul acestui cabinet.

— Mi-i teamă că… nu vă înţeleg – rosti el, bâlbâindu-se. Nu pe Pământ? Poate în Lună?

— Nu, nu în Lună. Mult mai departe.

Asta semăna cu un vis foarte ciudat.

Sprijinindu-şi bărbia în degetele împreunate, Kraiuhin spuse:

— De ce te miri atâta, Alexei Petrovici? Sunt treizeci de ani de când oamenii zboară pe alte planete. Îţi închipui

oare că aceştia sunt altfel de oameni? Nicidecum. Sunt oameni obişnuiţi, la fel ca dumneata. Oameni cu diferite specialităţi. Eu, de pildă, sunt convins că dumneata ai putea deveni un foarte bun explorator interplanetar. De altfel, mulţi dintre cosmonauţi au venit la noi, ca să zic aşa, dinafară, de exemplu din aviaţie. Îmi dau seama că dumitale, inginer cu o specialitate strict „terestră”, nici nu putea să-ţi treacă prin cap că ai avea posibilitatea să iei parte la o acţiune de felul acesta. Întâmplarea face însă ca noi să trimitem o expediţie pe planeta Venus şi să avem nevoie de un om care să cunoască la perfecţie condiţiile muncii în deşert. Nu cred că deşerturile de-acolo să se deosebească cine ştie ce de scumpul dumitale Gobi. Atât că va fi ceva mai greu.

Bîkov îşi aminti deodată:

— Golconda uranică!

Kraiuhin îi aruncă o privire scurtă, foarte atentă:

— Da. Golconda uranică. Ei, vezi, ştii aproape tot.

— Venus… – rosti tărăgănat Bîkov. Golconda uranică… Clătină din cap şi râse. Eu şi în cer! De necrezut!

— Ei, hai, că n-oi fi dumneata chiar aşa de păcătos, în afară de asta, noi nu te trimitem în grădinile raiului. Dar poate… – Kraiuhin se aplecă şi coborî vocea: Ţi-e teamă?

Bîkov rămase pe gânduri.

— Desigur, mi-i cam teamă – mărturisi el. Ba chiar mi-i teamă de-a binelea. S-ar putea să nu corespund. Se uită la Kraiuhin şi zâmbi: Nu, nu mă tem eu într-atâta încât să refuz. Dar vă daţi şi dumneavoastră seama că toate acestea sunt atât de neaşteptate. Şi apoi… Sunteţi încredinţat că am să corespund?

— Sunt absolut convins. Fireşte, acolo o să fie greu, foarte-foarte greu, o să întâmpinaţi probabil primejdii pe care nici nu le bănuim… Dar dumneata ai să te descurci.

— Dumneavoastră ştiţi mai bine, tovarăşe Kraiuhin.

— Da, cred că ştiu mai bine. Aşadar, Alexei Petrovici, să considerăm că n-ai să dai fuga la ministerul dumitale şi n-ai să-i implori pe cei de acolo să fii eliberat din motive de

sănătate sau din motive de ordin familial.

— Tovarăşe Kraiuhin!

— Să nu te mire că-ţi spun asta. Kraiuhin se întunecă la faţă: în fotoliul acesta au stat ei şi alţii, mai ceva, şi s-au speriat în modul cel mai regretabil. Kraiuhin îşi trecu palma peste obraz. Ca să fiu sincer, de mult am pus eu ochii pe dumneata şi mă bucur că nu m-am înşelat.

Bîkov icni stânjenit şi se uită în altă parte. Apoi, calm, întrebă:

— De unde mă cunoaşteţi, tovarăşe Kraiuhin?

— Din acţiunea pentru salvarea expediţiei Dauge. Era o expediţie a departamentului nostru. De-atunci ţi-am pus gând rău. Am cerut relaţii despre dumneata, şi aşa mai departe. Iar când a venit momentul, te-am invitat aici.

— Am înţeles.

— De obicei se dă un termen de gândire. O săptămână, uneori o lună. Dar acum nu putem aştepta. Hotărăşte-te, Alexei Petrovici. Te previn, dacă şovăi cât de cât, mai bine să renunţi de la început. Nu-i cu supărare.

Bîkov izbucni în râs:

— Nu, tovarăşe Kraiuhin, nu renunţ. Dacă dumneavoastră sunteţi de părere că am să corespund, nu renunţ. Accept propunerea. E, desigur, ceva neaşteptat pentru mine, dar nu-i nimic, am să mă obişnuiesc. Sunt de acord.

— Foarte bine.

Kraiuhin dădu liniştit din cap şi se uită la ceas.

— Acum, uite ce: expediţia va fi relativ de scurtă durată, cel mult o lună şi jumătate. Te aranjează?

— Mă aranjează…

— Amănunte în legătură cu munca ce te-aşteaptă n-am să-ţi dau acum. Ai să afli mai târziu. Timpul de care dispunem este foarte limitat. Te rog numai să ai în vedere că mâine plecăm.

— Mâine? Pe Venus?

— Nu, pe Venus plecăm ceva mai târziu. Deocamdată avem de lucru pe Pământ. Însă nu la Moscova, ci în altă

parte. Spune-mi, dar bagajul unde ţi-este?

— Jos la garderobă. Am puţine lucruri: un geamantan şi un porthart. Nu-mi închipuiam…

— Asta n-are importanţă. Unde vrei să tragi? Ţi-aş recomanda „Praga”. E aici alături.

Bîkov încuviinţă cu un semn din cap:

— Cunosc, e un hotel bun.

— Foarte bun. Acum te las. Peste… – se uită din nou la ceas – peste vreo două ore şi ceva, exact la şaptesprezece zero zero, să fii din nou aici, tovarăşe cosmonaut. Atunci ai să mai afli câte ceva. Ai luat masa? Desigur că nu. Restaurantul e la etajul doisprezece. Iei masa, te odihneşti în bibliotecă sau la club, care se află în aceeaşi clădire, şi la şaptesprezece punct te întorci. La revedere. Acuma trebuie, ca să zic aşa, să-i trag cuiva o săpuneală.

Bîkov, încă puţin emoţionat, se ridică şi, după o clipă de şovăială, puse o întrebare care-l chinuia de mult:

— Tovarăşe Kraiuhin, care este numele întreg al acestei instituţii? În delegaţie scrie „C.S.C.I.”, dar am impresia că am descifrat greşit.

— C.S.C.I. Înseamnă Comitetul de stat pentru comunicaţiile interplanetare de pe lângă Consiliul de Miniştri. Eu sunt vicepreşedinte al comitetului.

— Mulţumesc – spuse Bîkov. Comitetul pentru comunicaţiile interplanetare – bolborosi el, întorcându-se spre uşă. Ei, da, desigur… Eu credeam că e Comitetul de stat pentru contactele internaţionale… Aceleaşi iniţiale…

În uşă, Bîkov se lovi de un om foarte înalt, care dăduse buzna în cabinet. Inginerul apucă să vadă doar că acesta purta nişte ochelari mari, într-o elegantă ramă neagră, şi că era nespus de palid. Omul nu-l observă pe vizitator şi, izbindu-l în piept, începu de-a dreptul din prag:

— Nikolai Zaharovici!…

— Unde e reactorul numărul şase? auzi Bîkov basul răguşit al lui Kraiuhin, care de data aceasta nu prevestea nimic bun.

— Daţi-mi voie, Nikolai…

— Eu te întreb unde-i reactorul numărul şase?

Inginerul Bîkov închise uşa şi se îndreptă spre ieşirea din anticameră. Secretarul cel întunecat la chip îl petrecu cu singurul său ochi şi se apleca din nou peste hârtiile de pe birou.

ECHIPAJUL LUI „HIUS”

Venus e „a” doua planetă în ordinea depărtării de Soare. Distanţa medie care o separă de Soare este de 0,723 unităţi astronomice = 108 milioane km... Venus efectuează o rotaţie totală în jurul Soarelui în 224 zile 16 ore 49 minute şi 8 secunde. Viteza medie de deplasare pe orbită este de 35 km/sec... Venus este planeta cea mai apropiată de noi. În timpul trecerii sale între Pământ şi Soare, depărtarea ei de Pământ poate fi de 39 mil. km. Când trece de cealaltă parte a Soarelui, V se află la o distanţă de 258 mil. km de Pământ... Diametru planetei V. este de 12.400 km, turtirea foarte mică. Luând ca unitate datele pentru Pământ, pentru V. avem diametrul 0,973, suprafaţa 0,95, volumul 0,92, forţa de gravitaţie la suprafaţă 0,85, densitatea 0,88 (sau 4,86 gr/cm3), masa 0,81... Perioada de rotaţie este de aproape 57 de ore... V. e înconjurată de o atmosferă extrem de densă, alcătuită din bioxid de carbon şi oxid de carbon, în care plutesc nori de cristale de amoniac... În prezent, V. este studiată de pe câţiva sateliţi temporari şi permanenţi, dintre care doi aparţin Academiei de Ştiinţe a U.R.S.S. Tentativele de debarcare pe V. (Abrosimov, Nisidzima, Sokolovski, Şi Fen-iu ş.a.) şi de cercetare directă a suprafeţei sale nu au fost încununate de succes.

Bîkov privi fotografia în culori a planetei Venus – un disc gălbui pe un fond negru de catifea, cu umbre albastre şi portocalii – şi închise tomul greu. „Tentativele de debarcare... şi de cercetare directă... nu au fost încununate de succes...” Scurt şi cuprinzător. Da, s-au făcut încercări. Bîkov începu să-şi aducă aminte de tot ceea ce ştia din cărţi şi din ziare, de la conferinţele televizate şi din comunicatele succinte ale Agenţiei T.A.S.S.

La sfârşitul celui de-al treilea deceniu după primele zboruri pe Lună, aproape toate obiectivele situate în

limitele unui perimetru măsurând un miliard şi jumătate de kilometri de la Pământ erau deja cunoscute omului. Au apărut ştiinţe noi – planetologia şi planetografia Lunii, ale lui Marte, ale lui Mercur, ale sateliţilor mari ai marilor planete şi ale unora dintre asteroizi. Exploratorii interplanetari, îndeosebi aceia care erau nevoiţi să lucreze luni şi chiar ani întregi departe de Pământ, s-au obişnuit cu straturile mişcătoare de praf etern de pe câmpiile Lunii, cu deşerturile roşii şi cu dumbrăvile firave de haloxylon de pe Marte, cu prăpăstiile de gheaţă şi cu platourile alpine încinse până la incandescenţă de pe Mercur, cu cerul străin pe care străluceau mai multe luni, cu Soarele semănând cu o steluţă luminoasă. Sute de nave brăzdau sistemul solar în toate direcţiile. Începea o nouă etapă a cuceririi spaţiului de către om – epoca cuceririi marilor planete „grele”: Jupiter, Saturn, Uranus, Neptun şi Venus.

Planeta Venus făcea parte dintre primele obiective asupra cărora se concentrase atenţia cercetătorilor de pe Pământ. Apropierea ei de Pământ şi de Soare, o anumită asemănare a unora dintre caracteristicile ei fizice cu acelea ale Pământului, cum şi lipsa totală a unor date cât de cât complete cu privire la structura ei făceau ca ea să-i atragă, înaintea altora, pe exploratorii interplanetari.

La început, ca întotdeauna, au fost lansate aparate cosmice fără pilot. Rezultatele s-au dovedit a nu fi deloc mulţumitoare. O nebulozitate densă, semănând cu mâlul oceanului, n-a îngăduit să se vadă nimic. Sute de kilometri de peliculă obişnuită şi peliculă infraroşie arătau acelaşi lucru: o perdea albă, compactă, alcătuită dintr-un strat impenetrabil de ceaţă, se pare foarte gros. N-a îndreptăţit speranţele nici radio-optica. În atmosfera planetei Venus, fasciculul de radiaţie electromagnetică era fie absorbit, fie reflectat de păturile ei superioare. Ecranele radiolocatoarelor rămâneau negre sau degajau o lumină uniformă, care nu spunea nimic. Tanchetele-laborator telemecanice şi cibernetice, care şi-au dovedit în chip strălucit însuşirile cu prilejul explorării preliminare a Lunii

şi a lui Marte, nu au transmis nimic, pierind fără urmă undeva pe fundul acelui ocean dens cu suprafaţa cenuşie-trandafirie.

Atunci au pornit la asaltul planetei Venus oameni temerari. Pe bordul celor mai bune nave interplanetare, trei expediţii, echipate cu cele mai avansate mijloace tehnice din acea vreme, s-au avântat una după alta în atmosfera misterioasei planete. Prima navă a ars, fără a mai apuca să transmită ceva (observatorii au înregistrat o explozie în locul unde nava a pătruns în atmosfera planetei). Cea de-a doua expediţie a comunicat că se pregăteşte de coborâre, iar după douăzeci de minute a făcut cunoscut că nava e purtată de nişte curenţi atmosferici de o forţă neînchipuită. Apoi a amuţit pentru totdeauna. A treia expediţie a reuşit să coboare pe suprafaţa planetei. Dar, datorită unor capricii ale atmosferei foarte nestabile de pe Venus, nu s-a putut menţine legătura cu cei debarcaţi decât timp de douăzeci şi patru de ore. Şeful expediţiei a comunicat că pe planetă bântuiau furtuni de nisip, trombe ce smulgeau din loc stânci întregi, şi că stăruia o beznă care învăluia totul de jur împrejur. Apoi a amuţit şi această expediţie. Câteva zile mai târziu s-a auzit o voce spunând repede la microfon: „Febră, febră, febră…” Cu aceasta, legătura s-a întrerupt.

Trei expediţii pierdute într-un răstimp atât de scurt – era prea de tot! Devenise evident că planeta Venus va putea fi asaltată abia după o nouă muncă de pregătire dintre cele mai minuţioase. Era necesar să se facă recunoaşteri migăloase, complete şi cât mai temeinice. Congresul internaţional de Cosmonautică a elaborat un plan de studiere a planetei Venus pe o perioadă de cincisprezece ani. În vederea lucrărilor de cercetare, omenirea a pus în acţiune întreg arsenalul bogat al ştiinţei şi tehnicii. S-au construit câţiva sateliţi-laborator, echipaţi cu sute de aparate automate. S-au folosit sonde de recunoaştere autopropulsate, aparatură optică cu raze infraroşii şi aparataj electronic, dispozitive cu flux de ioni,

şi multe altele. Datele obţinute erau necontenit sistematizate de cele mai mari maşini electronice de calculat din lume. Atmosfera planetei Venus a fost studiată atât de detailat, încât au rămas uluiţi înşişi oamenii de ştiinţă. S-a determinat, în sfârşit, cu toată precizia, perioada de rotaţie a lui Venus. A fost întocmită în linii generale o hartă a lanţurilor de munţi de pe planetă. Au fost măsurate câmpurile ei magnetice. Lucrările se desfăşurau metodic şi sistematic.

Un satelit-laborator a descoperit pe Venus o zonă de ionizare intensă. După câtva timp, această descoperire a fost confirmată de cercetătorii sovietici, chinezi şi japonezi. S-a constatat că zona de ionizare supra-intensă, care ocupă o suprafaţă de aproximativ o jumătate de milion de kilometri pătraţi, se localizează periodic într-un anumit sector de pe suprafaţa planetei, că ea nu are nicio legătură cu stratul gros de nori şi, ca atare, este exclusă ipoteza originii ei atmosferice. Rămânea de presupus că sursa de ionizare provenea chiar de pe scoarţa solidă a planetei. Dacă ionizarea era provocată de o radiaţie radioactivă, ea se putea datora numai unor minereuri radioactive de o concentrare nemaivăzută. Denumirea de „Golconda uranică” se impunea de la sine.

Acum lucrurile au luat o altă întorsătură. În ceea ce priveşte elementele active grele, omenirea rămânea încă în urmă. Tehnologia extracţiei elementelor grele se dezvolta încet; în orice caz, cererea de elemente grele active depăşea cu mult producţia întreprinderilor de înnobilare, iar obţinerea lor pe cale artificială era mult prea costisitoare. Interesului ştiinţific pur academic faţă de Venus i s-a adăugat un interes mai practic.

Au urmat alte expediţii. Sokolovski, vicepreşedintele Congresului internaţional de Cosmonautică, şi-a găsit moartea. Nisidzima s-a întors la Nagoya orb. Şi Fen-iu, cel mai bun pilot al Chinei, a pierit fără urmă. Se vede treaba că vechile mijloace de asalt nu erau eficace pentru această planetă, care parcă îşi bătea joc de eforturile oamenilor.

Analiza datelor precare cu privire la cauzele catastrofelor a arătat că pe Venus se va putea efectua o coborâre numai dacă se va renunţa la vechile forme şi principii ale tehnicii zborurilor interplanetare. Congresul internaţional a recomandat să se renunţe provizoriu la întreprinderea unor noi tentative cu vechile mijloace şi a instituit un premiu pentru elaborarea unui nou gen de transportor interplanetar, capabil să străpungă cuirasa în clocot a atmosferei de pe Venus. În U.R.S.S. se lucra intens la construirea unei rachete fotonice. Alte ţări căutau şi ele căi noi.

Cu doi ani înainte de naraţiunea noastră, în ziarele centrale a apărut o ştire care anunţa că pe cel mai mare satelit artificial al Pământului, „Veidadî Iu-i” – „Marea prietenie” – specialiştii sovietici şi chinezi în domeniul turnării agravitaţionale (turnare în condiţii de imponderabilitate) au început turnarea corpului primei rachete fotonice. Această rachetă specială îi va sluji poate lui Bîkov şi tovarăşilor săi să răzbească spre deşerturile de pe Venus… „care nu cred să se deosebească cine ştie ce de scumpul dumitale Gobi”, cum a zis Kraiuhin.

Dar, fie că e vorba de o rachetă fotonică sau de una atomică, fie că deşerturile de pe Venus se deosebesc sau nu de acelea din Gobi, este limpede că expediţia nu se duce la ceva de-a gata. Zborurile interplanetare şi îndeosebi munca pe alte planete constituie o întreprindere întreit de grea şi de complicată. Pentru cucerirea planetei Venus şi a bogăţiilor Golcondei uranice, a acestor zăcăminte aproape fabuloase, se cer cunoştinţe vaste, o sănătate de fier, o putere de rezistenţă neobişnuită. Trebuie să fii un adevărat explorator interplanetar, adică unul din acei eroi care apar în filme întâmpinaţi cu flori sau… îşi găsesc mormântul în abisurile sumbre ale spaţiului cosmic fără de sfârşit. Va avea oare modestul inginer Bîkov suficiente cunoştinţe, destulă sănătate şi putere de rezistenţă? De altfel…

Kraiuhin ştie mai bine. Kraiuhin este vicepreşedintele

C.S.C.I., al Comitetului de stat pentru comunicaţiile interplanetare. Şi dacă Kraiuhin e încredinţat că Bîkov va corespunde misiunii date, înseamnă că aşa va fi. Într-adevăr, exploratorii aceştia interplanetari sunt şi ei oameni tot ca şi dânsul! Dacă pot ei, o să poată şi el.

Bîkov se surprinse uitându-se ţintă în ochii drăgălaşei bibliotecare de la masa de vizavi. Fata se încruntă, apoi nu se mai putu stăpâni şi izbucni în râs. Bîkov se încruntă la rândul lui. Da, trebuie să expedieze o telegramă la Aşhabad, anunţând că deplasarea va fi de lungă durată. Păcat că nu se pot vedea înainte de plecarea expediţiei… La ce-ar folosi însă o întâlnire? Poţi oare să spui în câteva minute tot ce ţi-ai pus în gând vreme de câţiva ani? Să lăsăm, dar, soarta să decidă. Când se va înapoia… (în mintea lui Bîkov răsări o fotografie dintr-o revistă ilustrată, care înfăţişa înapoierea dintr-o cursă grea a unor eroi ai spaţiilor cosmice, întâmpinaţi cu flori, zâmbete, braţe ridicate în semn de salut…), deci când se va înapoia, îşi va lua un concediu şi va pleca la Aşhabad. Va merge la o anumită casă, va apăsa pe butonul soneriei şi atunci…

Bîkov se uită la ceas. Până la cinci mai rămăseseră câteva minute. Se ridică, restitui, cu o uşoară înclinare a capului, volumul din enciclopedie fetei aceleia cu zâmbetul pe buze şi se duse la Kraiuhin.

În anticameră, secretarul cel cu un singur ochi îl salută ca pe o veche cunoştinţă, dând din cap. Bîkov se mai uită o dată la ceas (era cinci fără un minut), îşi trecu degetele prin păr, îşi îndreptă bluza şi deschise hotărât uşa care da în cabinet.

Avu impresia că a intrat într-o altă încăpere. Storurile erau ridicate; pe geamurile larg deschise intra, într-un şuvoi vesel, soarele, inundând pereţii catifelaţi din material plastic de culoare deschisă. Fotoliul din faţa biroului era dat la o parte. În fotoliu se mai afla costumul de protecţie ce semăna cu un costum de scafandru, cu calota argintie aruncată peste speteaza fotoliului. Covorul, făcut sul, era întins de-a lungul unui perete. În mijlocul cabinetului, pe

parchetul lucios, stătea un obiect ciudat, asemănător cu o uriaşă broască ţestoasă, de culoare cenuşie, cu cinci picioare groase ca nişte butuci. O cuirasă netedă de formă sferică se ridica la cel puţin un metru deasupra duşumelei. În jurul broaştei ţestoase făcuseră cerc câţiva oameni, care stăteau pe vine.

Când intră Bîkov, unul din ei, un bărbat îndesat, lat în spete, cu nişte ochelari negri cu rama groasă ce-i acopereau jumătate din faţă, înălţă capul cu chelia galbenă lucind în soare şi rosti cu vocea răguşită a lui Kraiuhin:

— Iată-l! Tovarăşi, vă prezint pe cel de-al şaselea membru al echipajului, inginerul Alexei Petrovici Bîkov,

Toţi se întoarseră spre el. Erau de faţă un bărbat înalt, foarte frumos, într-un costum subţire şi elegant, un grăsan ras în cap, care se făcuse stacojiu la faţă din pricina căldurii, un tânăr oacheş, care îşi ştergea mâinile-i vânoase cu un ghemotoc de câlţi îmbibat în ulei şi… Dauge, vechiul şi bunul prieten Grigori Iohanovici Dauge, tot aşa de slăbănog şi deşirat ca anul trecut în Gobi, acum

însă fără şalvari şi fără basma pe cap,ci într-o ţinută obişnuită de oraş. Dauge se uita ia Bîkov şi îi făcea semne prietenoase din cap, zâmbind cu gura-i largă.

— Faceţi cunoştinţă – spuse Kraiuhin. Vladimir Sergheevici Iurkovski, un excelent geolog şi un încercat explorator interplanetar.

Bărbatul cel frumos şi elegant strânse uşor mâna lui Bîkov şi se întoarse indiferent. Bîkov îi aruncă pe furiş o privire lui Kraiuhin. Avu impresia că în ochii rotunzi ai acestuia s-au aprins şi s-au stins numaidecât nişte luminiţe vesele.

— Bogdan Bodganovici Spiţîn, pilot, unul din cei mai buni cosmonauţi din lume, participant la primele expediţii în centura asteroizilor.

Tânărul cel oacheş îşi arătă dinţii foarte frumoşi. Avea mâna fierbinte şi tare ca fierul.

— Mihail Antonovici Krutikov – urmă Kraiuhin. Navigator. Mândria cosmonauticii noastre sovietice.

— Ei, şi dumneavoastră, Nikolai Zaharovici, mormăi grăsunul, fâstâcit ca o fată, privindu-l binevoitor pe Bîkov de jos în sus. Tovarăşul Bîkov şi-ar putea într-adevăr închipui… Îmi pare bine de cunoştinţă, încântat, tovarăşe Bîkov!…

— În sfârşit… De altfel cred că aici prezentările sunt de prisos.

Bîkov şi Dauge se îmbrăţişară.

— Foarte bine, Alexei, foarte bine! şopti Dauge.

— Nu-mi vine să cred! Iohanîci, tu eşti?

— Eu, Alexei!

Kraiuhin îl luă pe Bîkov de braţ.

— Comandantul navei şi şeful expediţiei…

Bîkov se întoarse. În prag stătea un bărbat zvelt, de statură potrivită, foarte palid şi cu desăvârşire cărunt, deşi, judecind după faţa lui fină, cu trăsături regulate şi precise, nu-i puteai da mai mult de treizeci şi cinci de ani. Pesemne că intrase în urma lui Bîkov şi se oprise locului, urmărind ceremonia sumară a prezentărilor.

— Anatoli Borisovici Ermakov.

Auzindu-i numele, prezent în permanenţă cu câteva luni în urmă în paginile ziarelor, Bîkov luă poziţia de drepţi. Sunt oameni a căror superioritate absolută asupra ta o simţi de la prima vedere. Un astfel de om era fără îndoială Ermakov. Bîkov simţea cu toată fiinţa lui că omul acesta posedă o voinţă extraordinară, o fermitate de neclintit, aproape feroce, o inteligenţă vie şi prodigioasă. Gura energică a lui Ermakov schiţă un zâmbet politicos, dar ochii lui negri cercetau cu atenţie şi curiozitate faţa noului membru al expediţiei.

Trecură câteva secunde insuportabil de lungi. În cele din urmă Ermakov rosti pe un ton binevoitor:

— Încântat, tovarăşe Bîkov.

Inginerul strânse cu băgare de seamă mâna lui subţire şi caldă, după care se retrase grăbit lângă Dauge. Observă pe fruntea lui Grigori Iohanovici broboane de sudoare. De altfel, în cabinet era destul de cald.

— Aşa, tovarăşi… – începu Kraiuhin. Acum, când ne-am adunat cu toţii, să începem consfătuirea noastră, ultima de la Moscova.

Kraiuhin se apropie de birou şi apăsă pe unul din butoanele de pe placa de ebonit a videofonului. Se auzi un bâzâit înfundat. Bîkov se dădu fără voie îndărăt, când broasca ţestoasă se lăsă încet sub duşumea printr-o deschizătură largă, de formă pătrată, peste care se împreunară numaidecât canaturile parchetului. Dauge şi Spiţîn aşternură covorul la loc, iar grăsanul de Krutikov trase fotoliul lângă birou.

— Luaţi loc, vă rog – îi pofti Kraiuhin.

Se aşezară cu toţii pe nişte scaune uşoare de mahon. Se făcu linişte.

— Sunt fericit să v-aduc la cunoştinţă, prieteni – începu Kraiuhin – că decizia a fost semnată. A fost semnată acum două ore. Tot ceea ce priveşte, ca să zic aşa, personalul expediţiei, s-a aprobat fără nicio rezervă. Felicitările mele!

Nimeni nu se clinti, numai frumosul Iurkovski îşi dădu

deodată capul pe spate, aruncându-i o privire fugară lui Bîkov.

— Relativ la obiective… – Kraiuhin se opri şi duse la ochi o foaie de hârtie. Relativ la obiective, comitetul a găsit necesar să aducă unele modificări. Mai bine zis să facă unele completări.

— Gata, începe… – bombăni nemulţumit, dar foarte încet, Dauge.

Sună telefonul. Kraiuhin ridică receptorul, îl puse la loc, întoarse comutatorul şi mormăi:

— Sunt în şedinţă.

— Am înţeles! răspunse cineva de la celălalt capăt al firului.

— Aşa, tovarăşi. În general, cum se zice, totul rămâne aşa cum prevede proiectul. Un obiectiv complex: încercarea unor noi mijloace tehnice şi efectuarea de prospecţiuni geologice pe Venus. Întrucât avem în mijlocul nostru un novice, care nu e la curent cu preocupările noastre, şi având în vedere că repetiţia e, ca să zic aşa, mama învăţăturii… şi fiindcă în general nu e de prisos să vă aduc la cunoştinţă, cuvânt cu cuvânt, cuprinsul acestei părţi a deciziei, citez: „Paragraful opt. Ţelul expediţiei constă, în primul rând, în a experimenta sub toate aspectele calităţile tehnice şi de exploatare ale unui nou gen de transportor interplanetar – racheta fotonică „Hius”. În al doilea rând, expediţia are misiunea de a coborî pe Venus în regiunea zăcămintelor de minereuri radioactive „Golconda uranică”, descoperite cu doi ani în urmă de expediţia Tahmasib-Ermakov…”

Bîkov răsuflă zgomotos. Dauge îi puse mâna pe genunchi în semn de avertizare.

— „…şi de a efectua prospecţiuni geologice. Paragraful nouă. Grupul geologic al expediţiei are sarcina de a determina limitele zăcămintelor „Golconda uranică”, de a culege probe şi de a calcula cu aproximaţie rezervele de zăcăminte radioactive existente acolo. La înapoiere vor fi prezentate comitetului concluzii cu privire la valoarea

economică a zăcămintelor”. Totul e aşa cum era prevăzut, nu? spuse Kraiuhin. Iată însă un punct care în proiect lipsea. Ascultaţi: „Paragraful zece. Expediţia are misiunea de a găsi un teren de coborâre situat la cel mult cincizeci de kilometri de limita zăcămintelor „Golconda uranică”, propice pentru toate genurile de mijloace de transport interplanetare şi de a amenaja pe acest teren faruri automate cu unde ultrascurte sistem Usmanov-Schwartz, alimentate prin resurse locale”.

Kraiuhin puse foaia de hârtie pe birou şi se uită la interlocutorii săi. O vreme rămaseră cu toţii tăcuţi. Apoi Iurkovski, arcuindu-şi admirabil o sprinceană deasă şi neagră, rosti:

— Şi cine se va ocupa de asta?

— Ciudată întrebare, Vladimir Sergheevici – zâmbi ironic Kraiuhin.

— Perfect, perfect, de găsit găsim noi un teren – vorbi repede Dauge. La nevoie amenajăm unul. Însă în ceea ce priveşte farurile… Într-adevăr, chestiunea aceasta pare să fie delicată şi cere cunoştinţe speciale…

— Asta, dragi tovarăşi, nu mă mai priveşte. Asta îl priveşte pe şeful expediţiei. Kraiuhin scoase din sertar o ţigară şi o aprinse. Nu-i aşa, Anatoli Borisovici?

Bîkov se întoarse plin de curiozitate spre Ermakov. Acesta încuviinţă indiferent cu o uşoară mişcare a capului.

— Eu cred – spuse el domol – că o să ducem misiunea la bun sfârşit. Avem la dispoziţie încă cel puţin o lună şi jumătate, dacă nu mă-nşel. În acest răstimp vom putea studia pe deplin particularităţile de construcţie a farurilor şi vom putea executa două-trei asamblări de probă. Asta nu e o chestiune chiar atât de „delicată”…

— Vă rog să ţineţi seama – îl întrerupse Kraiuhin – că pentru treaba asta eu n-am să vă dau o lună şi jumătate. Nici măcar o lună nu vă dau.

— Bine, dacă e aşa, ne ajung şi trei săptămâni. Ermakov coborî privirea, examinându-şi degetele lungi şi subţiri: Fireşte, dacă o să ne asiguraţi condiţiile necesare.

— N-am înţeles – interveni Iurkovski – fără a mai aştepta răspunsul lui Kraiuhin, ce înseamnă „alimentate prin resurse locale”. Aşa mi se pare că scrie acolo, nu?

Krutikov dădu de câteva ori din cap, iar Spiţîn spuse zâmbind:

— E clar… Radioelemente, dacă Golconda conţine măcar pe jumătate atâtea substanţe active câte se spune că ar conţine, sau termoelemente… Dar… Eh, ce să mai vorbim! Ordinul e ordin!

— Una e să ordoni, alta e să execuţi – bombăni Iurkovski. În orice caz ar fi fost de dorit să fim consultaţi şi noi înainte de a se trece acest punct în hotărâre.

„De ce Kraiuhin nu l-o fi punând la locul lui pe filfizonul ăsta, care-şi permite prea multe?” se gândi înciudat Bîkov.

Gura dreaptă, ca o tăietură de brici, a lui Kraiuhin se întinse într-un zâmbet ironic:

— Ai impresia, Vladimir Sergheevici, că e ceva ce depăşeşte puterile expediţiei?

— Nu e vorba de-asta…

— Desigur, nu e vorba de asta! spuse tăios Kraiuhin. Desigur, nu e vorba de asta! E vorba doar că, din cele opt nave trimise pe Venus în ultimii douăzeci de ani, şase s-au sfărâmat de stânci. E vorba doar că „Hius” e trimis nu numai… şi nu atât de dragul extazierilor dumitale geologice, Vladimir Sergheevici. E vorba că în urma dumneavoastră vor pleca alţii… zeci şi sute. Venus… Golconda nu mai poate fi lăsată fără puncte de reper. Nu se poate, drace! Ori vom avea acolo faruri automate de nădejde, ori vom continua să trimitem la nesfârşit oamenii la o moarte aproape sigură. E cu putinţă oare, ca să zic aşa. să nu înţelegi dumneata lucrul acesta. Vladimir Sergheevici?

Apucat de un acces de tuse, Kraiuhin aruncă ţigara şi îşi şterse chelia cu batista. Iurkovski, roşu la faţă, se uita într-o parte. Toţi tăceau, Dauge îi dădu un ghiont lui Bîkov:

— Uite aşa sunt readuşi pe pământ oamenii care plutesc cu capul în nori.

— Lasă, Iohanîci! îi şopti înciudat Bîkov. Lasă-mă să ascult.

Bîkov nu era încă pe deplin lămurit asupra proiectului şi mijloacelor expediţiei. Până una alta era limpede că cel puţin o dată oamenii au reuşit să debarce cu succes pe Venus. Era vorba de expediţia lui Tahmasib-Ermakov. Golconda uranică nu era un mit.

— N-o să fie nevoie să modificăm datele zborului? întrebă Ermakov.

— Nu, datele nu se modifică. Mihail Antonovici trebuie să decoleze la cincisprezece – optsprezece august.

Navigatorul Krutikov dădu din cap zâmbind.

— Mai am o întrebare – spuse pe neaşteptate Iurkovski.

— Te rog, Vladimir Sergheevici.

— Nu prea înţeleg rolul tovarăşului… ă-ă… Bîkov, în cadrul expediţiei noastre. Nu mă îndoiesc câtuşi de puţin de… ă-ă… deosebitele sale calităţi atât fizice cât şi morale, totuşi aş fi curios să-i cunosc specialitatea şi sarcinile.

Bîkov încetă să mai răsufle.

— Dumneata ştii – vorbi rar Kraiuhin – că expediţia va avea de lucrat în deşert. Tovarăşul Bîkov e un bun cunoscător al deşertului.

— Hm… Credeam că e specialist în terenuri de coborâre. E de presupus că şi Dauge cunoaşte deşertul tot atât de bine.

— Dauge cunoaşte deşertul mult mai puţin! replică supărat Grigori Iohanovici. Mult mai puţin. Numitul Dauge s-a făcut de râs în cele mai prozaice dune din Gobi, şi dacă nu era Bîkov… Tu nu-l cunoşti pe Bîkov, Volodea, şi nu cunoşti deşertul Nu toate deşerturile sunt la fel ca cel de pe Marele Platou.

Kraiuhin aşteptă calm să sfârşească Dauge, după care conchise:

— Afară de asta, Alexei Petrovici e un eminent inginer, chimist-radiolog şi conductor auto.

Iurkovski ridică din umeri:

— Vă rog să nu mi-o luaţi în nume de rău. N-am nimic

împotriva inginerului Bîkov. Trebuie însă să cunosc răspunderile ce revin unui tovarăş de expediţie! Acum ştiu că e specialist în deşerturi.

Bîkov strânse din dinţi şi rămase tăcut. Kraiuhin însă, fixându-l mânios pe Iurkovski, rosti cu o voce de tunet:

— Te rog să mă corectezi, dacă greşesc, Vladimir Sergheevici. Dumitale, pare-mi-se, ţi s-a întâmplat acum cinci ani, când te aflai pe Marte, să ţi se desfacă o şenilă a tanchetei, nu? Şi ai mers pe jos cu Hlebnikov cale de cincizeci de kilometri, pentru că n-ai ştiut s-o repari…

Iurkovski sări de la locul său, gata să riposteze, dar Kraiuhin urmă:

— La urma urmei, nici măcar nu e vorba de asta. Pe lângă toate celelalte considerente, inginerul Bîkov a fost inclus în efectivul expediţiei şi datorită acelor, ca să zic aşa, deosebite calităţi fizice şi morale ale sale, de care dumneata, cum singur ai mărturisit, nu te îndoieşti. Dânsul e un om pe care dumneata, Vladimir Sergheevici, ai să te poţi bizui în momentele de cumpănă. Şi asemenea momente au să fie, îţi garantez!

— Capitulează! îl sfătui Krutikov pe Iurkovski, bătându-l pe spate. Cu atât mai mult, cu cât el a fost acela care l-a salvat pe iubitul tău Dauge…

— Încetează! se oţărî Iurkovski.

Bîkov îşi trase răsuflarea şi îşi netezi părul aspru de pe creştet.

— Fiindcă veni vorba de răspunderi… – spuse Kraiuhin, scoţând din sertar o foaie de hârtie împăturită în patru – le cunoaşte toată lumea, dar… am să vi le mai citesc o dată: „Ermakov – şeful expediţiei, comandantul navei, fizician, biolog şi medic. Spiţîn – pilot, radiotelegrafist, navigator şi inginer de bord. Krutikov – navigator, cibernetician, pilot şi inginer de bord. Iurkovski – geolog, radiotelegrafist, biolog. Dauge – geolog, biolog. Bîkov – inginer-mecanic, chimist, conductorul transportorului, radiotelegrafist”.

— Specialist în deşerturi… – şopti Dauge.

Bîkov înălţă din umeri nerăbdător.

— Şi acum, încă ceva... – Kraiuhin se ridică şi se sprijini în mâini, cu palmele pe birou. Câteva cuvinte despre enigma lui Tahmasib...

— O, doamne! bombăni jalnic Krutikov.

— Ai zis ceva? replică Kraiuhin, întorcându-se spre el.

— Nimic, Nikolai Zaharovici.

— Voiai să spui, probabil, că te-a plictisit de moarte mitul acesta al enigmei lui Tahmasib?

— Hm... – Krutikov făcu o mişcare stângace şi se uită cu coada ochiului la Ermakov. Nu chiar asta...

— Dar cam aşa ceva. Să trecem însă la subiect. Cineva din prezidiul Academiei a manifestat un viu interes faţă de această problemă şi a rugat ca în planul expediţiei să fie inclusă şi descifrarea acestei „enigme”.

— Prea bine... – zâmbi ironic Krutikov.

— Am refuzat, sub motiv că aveţi sarcini prea multe. Cum însă tot o să lucraţi în apropierea Golcondei, am să vă rog să daţi atenţie tuturor fenomenelor ce s-ar asemăna, într-o măsură sau alta, cu ceea ce a ieşit la iveală după expediţia Tahmasib-Ermakov. Ne-am înţeles?

Nu răspunse nimeni. Numai Ermakov zise încet:

— Din păcate, părerea că strania aventură a lui Tahmasib este un mit e foarte răspândită. Catastrofa care a survenit atunci nu e însă un mit...

— Sunt o mie de motive care i-ar putea explica moartea – spuse Dauge.

— Nu e exclus, după cum nu e exclus ca „centura roşie”, oricare ar fi natura ei, să existe în realitate şi să fi cauzat moartea lui Tahmasib.

— Pe scurt, nu e un ordin, e o rugăminte – spuse Kraiuhin – deşi mi-e teamă că „enigma lui Tahmasib” o să se facă simţită indiferent dacă credeţi sau nu în ea. Asta-i tot ce voiam să vă spun. Acum, despre chestiunile curente. Ştiţi că mâine decolăm. Ne întâlnim aici la douăsprezece. Mergem la aerodromul Vnukovo... Alexei Petrovici!

— Da!... Bîkov sări în picioare.

— Stai jos. Unde dormi? La „Praga”?

— La mine – spuse repede Dauge.

— Perfect! Ei, tovarăşi, dacă nu mai are nimeni de pus vreo întrebare, puteţi pleca să vă pregătiţi. Anatoli Borisovici, dumneata te rog să mai rămâi câteva minute.

Toţi se ridicară şi îşi luară rămas bun. Ieşind în anticameră, Dauge îl prinse pe Bîkov de braţ:

— Coboară, Alexei şi aşteaptă-mă în vestibul. Eu mă duc după maşină. Avem la dispoziţie o seară întreagă. Să mai stăm de vorbă. Îmi închipui că ai de pus un noian de întrebări, nu?

— Eşti grozav de perspicace, Grigori Iohanîci! mormăi Bîkov.

ÎN AJUN

Bîkov răsuflă adânc şi se ridică în capul oaselor, dând plapuma la o parte. Nu putea adormi cu niciun chip, în cabinetul lui Dauge, unde se instalase el, era întuneric; se distingea numai cearşaful alb, a cărui margine lunecase pe parchet. Dincolo de geamurile largi stăruia în noapte geana palidă trandafirie a luminilor Capitalei.

Bîkov întinse mâna după ceasul aflat pe scaunul de lângă pat. Ceasul îi alunecă printre degete şi căzu pe covoraş. Inginerul se dădu jos din pat şi se apucă să-şi caute ceasul, pipăind cu palma covoraşul şi parchetul. Ceasul nu era nicăieri. Se ridică drăcuind şi pături cearşaful. Făcea treaba asta pentru a treia oară de când Dauge, urându-i noapte bună, se retrăsese în dormitor, ca să scrie câteva scrisori. Bîkov se culcă din nou, dar nu izbuti să adoarmă. Se sucea, pufăia într-una, căuta o poziţie mai comodă, numără până la o sută. Somnul însă se lăsa aşteptat.

„Prea multe impresii” – îşi zise, ridicându-se din nou în capul oaselor. Prea multe impresii şi gânduri care mă frământă. Prea multe i-a explicat Dauge şi prea multe au rămas încă nelămurite pentru el. Bună ar fi acum o ţigară, dar nu – nu e voie! Trebuie să se lase de fumat şi să renunţe cu desăvârşire la băuturile alcoolice. Adineauri, Iohanîci, ascultându-l fără pic de entuziasm când i-a spus că „…în geamantanul ăsta, prietene, îşi aşteaptă rândul un coniac armenesc clasa întâi”, l-a întrebat cu indiferenţă: „Are vrea cincisprezece ani vechime?” „Douăzeci!” i-a răspuns solemn Bîkov. „Atunci aruncă-l, l-a sfătuit cu blândeţe Dauge. Aruncă-I imediat în crematoriu ori dăruieşte-l mâine cuiva. Bagă de seamă că pe navă n-o să ai voie să fumezi. Aşa prescrie regimul. Pe Pământ ţi se permite numai vin de struguri, în doze minime; în timpul expediţiei însă – nicio picătură! Aşa prescrie regimul, tovarăşe explorator interplanetar.”

— M-mânăstire nu alta! spuse afectat Bîkov,

ghemuindu-se sub plapumă. Trebuie să dorm. Să mai încerc o dată.

Închise ochii şi numaidecât i se înfăţişă vestibulul pustiu, în care l-a aşteptat după consfătuire pe Dauge. Bogdan Spiţîn şi grăsanul de Krutikov au trecut pe lângă el şi s-au oprit în apropiere, lângă un chioşc de cărţi. După câte a putut el înţelege, vorbeau despre o carte nouă. Adevărul e că Spiţîn mai mult tăcea, cu un zâmbet strălucitor pe buze, în vreme ce Krutikov trăncănea întruna cu vocea lui subţire de tenor, aruncând necontenit priviri prieteneşti şi binevoitoare în direcţia novicelui. Bîkov a simţit că era poftit să se alăture discuţiei, dar între timp şi-au făcut apariţia Dauge şi Iurkovski. Dauge mergea cu paşi repezi, muşcându-şi buza. Iurkovski, cu faţa schimonosită de un rictus spasmodic, ţinea în mână un ziar mototolit.

„A pierit Dangée” – a spus Iurkovski, apropiindu-se de ei.

Bîkov a văzut dispărând zâmbetul de pe faţa lui Spiţîn.

,,A-a, drace!” a exclamat acesta.

Krutikov s-a aplecat cu tot corpul înainte; buzele au început să-i tremure:

„Dumnezeule… Paul?!”

„Deasupra lui Jupiter! a adăugat cu o furie neputincioasă Iurkovski. A rămas în exosferă, în pierdere de viteză, şi n-a mai vrut să se întoarcă…”

Iurkovski a întins ziarul. Într-un chenar negru, Bîkov a văzut portretul unui tânăr uscăţiv, cu ochii trişti.

„Jupiter… Iarăşi blestematul de Jup! Iurkovski a strâns pumnii. Mai rău ca Venus, mai rău ca orice pe lume… Uite unde m-aş…” Fără să termine fraza, s-a întors brusc şi s-a îndepărtat, mergând cu paşi largi pe duşumeaua elastică de un alb mat.

„Paul Dangée, Paul…” – a exclamat Krutikov, clătinând mâhnit din cap.

„N-am mai apucat să-i răspund la scrisoare” – a rostit anevoie Dauge.

Au rămas tăcuţi cu toţii. Se auzea numai pârâitul scoarţei groase a cărţii pe care Mihail Antonovici Krutikov o frământa între degetele sale plinuţe şi păroase…

…Bîkov deschise ochii şi se întoarse pe spate. Întâmplarea aceasta îi stricase toată seara. N-a mai putut sta de vorbă cum se cuvine cu Iohanîci. „Exploratorii ăştia interplanetari – îşi zise inginerul – sunt nişte oameni ai naibii de curajoşi. Şi uluitor de perseverenţi. Adevăraţi oameni! Câţi din ei nu şi-au găsit sfârşitul pe Venus!” Porneau la asalt cu rachete impulsionate, greoaie, cu o rezervă limitată de combustibil. Nu-i mâna nimeni, dimpotrivă, erau opriţi, li se interzicea să întreprindă alte zboruri… dacă se întorceau.

Acum porneşte la asalt „Hius”.

Racheta fotonică „Hius”… Ca orice inginer specialist în reacţii nucleare, Bîkov cunoştea teoria acţionării fotonice a rachetei şi urmărea cu interes tot ce apărea nou în presă în legătură cu aceasta. Agregatul motor al rachetei fotonice transformă combustibilul în cuante de radiaţie electromagnetică, şi în felul acesta imprimă motoarelor rachetei o viteză maximă, apropiată de viteza luminii. Ca sursă de energie pentru instalaţia de propulsie a rachetei fotonice pot servi fie procesele termonucleare (transformarea parţială a combustibilului în radiaţie), fie procesele de anihilare a antiparticulelor (transformarea totală a substanţei în radiaţie). Superioritatea rachetei fotonice faţă de racheta atomică cu combustibil lichid este indiscutabilă. În primul rând, greutatea relativă a combustibilului e mică; în al doilea rând, sarcina utilă e mare; în al treilea rând, posibilităţile de manevrare sunt de-a dreptul fantastice în comparaţie cu racheta cu combustibil lichid; în al patrulea rând…

Aşa spune teoria. Dar Bîkov mai ştia că până în prezent toate încercările de a realiza practic o instalaţie de forţă pentru racheta fotonică dăduseră greş. Una din problemele fundamentale ale acestei idei – reflectarea radiaţiei – nu putea fi aplicată în practică. Pentru

realizarea tracţiunii fotonice se cer intensităţi de radiaţie de ordinul milioanelor de kilocalorii pe centimetru pătrat de suprafaţă a reflectorului per secundă; niciun fel de materiale n-ar putea rezista la efectul, fie chiar şi de scurtă durată, al temperaturilor de sute de mii de grade care se dezvoltă în acest proces. Modelele de nave fotonice fără pilot au ars complet, fără a fi apucat să consume nici măcar a suta parte din combustibil. Şi totuşi racheta fotonică „Hius” a fost construită!

«S-a realizat o oglindă ideală – a spus Dauge – „reflectorul total”.» O substanţă care reflectă toate genurile de energie radiantă de orice intensitate şi toate genurile de particule elementare cu energii până la o sută – o sută cincizeci de milioane electronvolţi. Afară doar, după cât se pare, de neutrino. Aceasta e o substanţă miraculoasă. Teoria ei a fost elaborată de un institut din Novossibirsk. Ce e drept, cei de-acolo nu se gândeau la o rachetă fotonică. Ei au cercetat posibilităţile unei apărări ideale de radiaţia penetrantă a reactorului nuclear. Dar Kraiuhin şi-a dat numaidecât seama cum stau lucrurile. Spunând asta, Dauge a râs. Kraiuhin e un adept fanatic al rachetei fotonice. Lui îi aparţine celebrul aforism: „Racheta fotonică este Universul cucerit”. Kraiuhin s-a agăţat imediat de „reflectorul total”, a pus să se ocupe de el două treimi din laboratoarele comitetului şi din asta a rezultat „Hius”!

Crearea „reflectorului total” a marcat prima realizare autentică a unei ştiinţe noi, aproape de domeniul fantasticului – chimia mezoatomică, chimia atomilor artificiali, ale căror învelişuri electronice sunt înlocuite cu mezoni. Aceasta a stârnit atât de mult interesul lui Bîkov, încât, pentru o vreme, el a uitat de toate – de nefericitul Paul Dangée, de Venus şi chiar de expediţie. Din păcate, Dauge nu i-a putut spune prea multe despre „reflectorul total”. I-a vorbit în schimb de „Hius”.

„Hius” e o planetonavă combinată: cinci rachete obişnuite, cu sisteme atomice de propulsie, poartă oglinda

parabolică a „reflectorului total”. În focarul oglinzii se injectează, cu o anumită frecvenţă, doze mici de plasmă de hidrogen şi tritiu. Rachetele atomice au o dublă destinaţie. În primul rând ele îi dau lui „Hius” posibilitatea de a decola şi a coborî. Reactorul fotonic nu poate fi folosit în acest scop, deoarece ar infecta atmosfera cu aceeaşi intensitate ca şi explozia simultană a câtorva zeci de bombe cu hidrogen. În al doilea rând, reactoarele rachetelor alimentează nişte electromagneţi de mare capacitate, în al căror câmp se produce o frânare a plasmei şi ia naştere o sinteză termonucleară.

Foarte simplu şi ingenios: cinci rachete şi o oglindă. Monstruoasa broască ţestoasă cu cinci picioare pe care Bîkov a văzut-o în cabinetul lui Kraiuhin este macheta lui „Hius”. Ca să fim sinceri, „Hius” nu are linii prea elegante…

Inginerul se ridică din nou în capul oaselor şi se făcu ghem, rezemându-se cu spinarea goală de peretele răcoros.

«Noi plecăm cu racheta fotonică „Hius-2”. „Hius-1” a ars acum doi ani, în timpul probelor – i-a spus cam în silă Dauge. Nu ştie nimeni de ce. N-ai pe cine întreba. Singurul om care ar fi putut spune ceva era răposatul Aşot Petrosian. Dar el s-a dezintegrat, prefăcându-se în praf atomic împreună cu masa de titan aliat din care era făcut corpul primului „Hius”. O moarte fulgerătoare…»

„Nimeni dintre noi, cred, nu se teme de moarte – se gândi Bîkov. Dar n-o dorim. Cine a spus asta?” Inginerul se dădu jos din pat. Nu putea dormi şi pace. Reflectorul total, Dangée, „Hius”, „Petrosian” „Să încercăm ultimul remediu.”

Bîkov ieşi în balcon, după ce dibui maşinal în buzunarul bluzei pachetul cu ţigări.

Dacă nu poţi dormi, e bine să laşi să te pătrundă frigul. Bîkov se rezemă de balustradă. Era linişte. Marele oraş îşi dormea somnul, învăluit în semiîntunericul fantomatic al nopţii de iulie; departe, la orizont, pâlpâia o geană de

lumină trandafirie; înspre miazănoapte, Palatul Sovietelor străpungea cerul cenuşiu cu săgeata lui de un alb orbitor.

„Trebuie să fi trecut de două – îşi zise Bîkov. Dar unde mi-o fi ceasul?… Ce cald e! Adie un vânticel domol şi cald… În Siberia, „hius” e numele unui vânt de iarnă care bate dinspre miazănoapte. Proiectul rachetei fotonice a fost elaborat de un grup de ingineri băştinaşi din Siberia. Ei au propus acest cuvânt ca indicativ de cod. Apoi s-a dat această denumire şi rachetei.”

Ce denumiri ciudate şi neobişnuite! „Hius” – în cinstea frigului siberian; „Golconda uranică”, se pare, în amintirea unui oraş antic, în care regele Solomon îşi păstra odinioară diamantele… Mai e şi „enigma lui Tahmasib”.

Tahmasib Mehti, un mare geolog din Azerbaigean, a fost primul om care a vizitat Golconda. La bordul unei rachete de sport cu echipament special, Ermakov, Tahmasib şi alţi doi geologi au reuşit să coboare pe Venus. A fost un noroc extraordinar şi o întâmplare fericită. Toţi sunt de părerea asta, inclusiv Ermakov.

Au coborât undeva la vreo douăzeci de kilometri de limitele Golcondei. Tahmasib l-a lăsat pe Ermakov lângă rachetă, iar el şi cu geologii săi au plecat în recunoaştere. Nu se ştie ce s-a întâmplat acolo. Tahmasib s-a întors la rachetă după patru zile, singur, mort de sete, cu tot trupul plin de plăgi de pe urma radiaţiilor. A adus cu el exemplare de minereuri de uraniu, radiu şi transurani („Minereuri din cele mai bogate, Alexei, uluitoare minereuri!”), cum şi un container cu un praf radioactiv de culoare trandafirie-cenuşie. Aproape îşi pierduse cunoştinţa. I-a arătat lui Ermakov containerul şi i-a vorbit mult şi cu înflăcărare în limba azerbaigeană. Ermakov nu cunoştea această limbă şi-l implora să vorbească ruseşte, dându-şi vădit seama de imensa importanţă a celor relatate. Dar Tahmasib i-a spus în ruseşte doar atât: „Fereşte-te de centura roşie!” Mai mult n-a mai rostit niciun cuvânt până şi-a dat sufletul. Moartea a survenit în timpul startului. Ermakov a stat două săptămâni în rachetă

cu cadavrul lui.

„Centura roşie” – aceasta este enigma lui Tahmasib, enigma morţii celor trei geologi, enigma Golcondei. Dar poate că nu e nicio enigmă la mijloc? Poate că, aşa cum socotesc mulţi, Tahmasib şi-a pierdut pur şi simplu facultăţile mintale din pricina bolii actinice sau în clipa când şi-a văzut tovarăşii morţi. Praful cenuşiu-trandafiriu din container s-a dovedit a fi o combinaţie complexă silico-organică, de altfel demult cunoscută pe Pământ.

Este de neînţeles de ce a cărat Tahmasib cu el containerul acela… De asemenea, ce legătură este între asta şi „centura roşie”.

Dauge i-a spus toate acestea repede, strâmbându-se ca în urma unei arsuri. El nu credea în „enigma lui Tahmasib”. În schimb era gata să vorbească ore întregi despre bogăţiile Golcondei. Numai dacă s-ar putea ajunge cumva la ea, fie chiar şi pe brânci…

Bîkov se rezemă cu şoldul de balustradă. Pachetul de ţigări îl jena şi de aceea îl puse alături. Pe sus trecu, cu un zumzet uşor, un elicopter. Bîkov se uită lung la luminile lui de semnalizare – roşu şi galben – şi îşi aduse aminte de convorbirea cu Dauge.

Tahmasib şi tovarăşii săi au mers spre Golconda pe jos. Expediţia aceasta însă este înzestrată cu un transportor. Dauge zice că e o maşină superbă. La Iohanîci totul e superb: „Hius” e superb, transportorul e superb, Iurkovski e superb. Numai despre comandant s-a exprimat cu oarecare rezervă. Ermakov e fiul adoptiv al lui Kraiuhin. E unul dintre cei mai buni cosmonauţi din lume, dar este un om ciudat. E drept că a dus, se pare, o viaţă foarte grea. Dauge l-a caracterizat într-un fel oarecum incert: „Aproape că nici nu-l cunosc… Se zice… se zice că e un om foarte curajos, foarte instruit şi foarte aspru… Se zice că nu râde niciodată…”

Soţia lui Ermakov a fost prima fiinţă umană care a zburat pe satelitul artificial al planetei Venus. Acolo s-a întâmplat o nenorocire. Nimeni nu ştie ce anume. De-

atunci, femeile nu mai sunt luate în expediţiile interplanetare îndepărtate. Ermakov s-a consacrat pe de-a-ntregul asaltului planetei Venus. De patru ori a încercat să debarce pe suprafaţa acestei planete, dar de fiecare dată fără succes. A cincea oară a zburat cu Tahmasib Mehti. Acum, la bordul lui „Hius”, pleacă spre Venus pentru a şasea oară.

Bîkov făcu câţiva paşi pe balcon, cu mâinile la spate. Nu, nu-i chip să-l pătrundă frigul! E mult prea cald, sufocant chiar. Poate n-ar strica totuşi să aprindă o ţigară? Bîkov simţi crescând în el convingerea că cel mai bun şi mai radical mijloc împotriva insomniei e ţigara. Dibui pachetul cu ţigări.

Cel mai bun mijloc de a birui ispita e să te supui ei. Bîkov râse. Pe dracu ghem! Regimul! Şi pachetul zbură jos de la etajul zece. Inginerul se aplecă peste balustradă şi privi în abisul întunecat. Jos se aprinseră deodată razele orbitoare ale unor faruri, care lunecară fără zgomot pe asfalt şi se făcură nevăzute.

„Degeaba am făcut gunoi – îşi zise Bîkov. Eh, slăbiciuni şi păcate! Trebuie să dorm...” Intră în cameră şi ajunse bâjbâind la pat. Sub piciorul lui trosni ceva. „Sărmanul ceas” – îşi zise el, încercând să desluşească măcar ceva în întuneric.

Oftă adânc şi se lăsă pe patul spongios, care nu-i dădea ascultare. „Nu, n-ai să adormi azi, tovarăşe inginer specialist în deşerturi! De ce s-o fi uitat oare urât la mine frumosul Iurkovski? Acum am să m-aleg şi c-o poreclă: specialist în deşerturi! Şi ce faţă avea Iurkovski când vorbea de Paul Dangée!... Da, unul ca ăsta nu suferă de insomnie înainte de zbor. «Noi nu ne temem de moarte, dar n-o dorim...» Nu, inginerule? Te pomeneşti că în acelaşi vestibul, o jumătate de an mai târziu, cineva va rosti noutatea asta: «Tovarăşi, aţi auzit? „Hius” a pierit. Ermakov a murit, a murit Iurkovski şi acela... cum îi zice... specialistul ăla în deşerturi...» Vorbeşti prostii, Alexei! Asta e din cauza insomniei şi a trândăvelii. De s-ar face

mai repede ziuă, să mă urc în avion, să merg la Poligonul şapte, pe rachetodromul din Regiunea transpolară, unde expediţia se va pregăti de plecare şi-l va aştepta pe „Hius”, aflat acum într-o cursă de probă. Azi trebuie să mă scol la opt şi eu nu pot să adorm, drace… Dauge, de bună seamă, doarme.”

În momentul acela, Bîkov observă că uşa care da în dormitor era întredeschisă şi prin crăpătura ei cădea pe perete o fâşie slabă de lumină. Se ridică, se apropie în vârful picioarelor de uşă şi privi înăuntru.

Dauge stătea la masă, lângă patul desfăcut, cu capul în palme. Pe masă nu se afla mai nimic. Pe parchet se vedea un rucsac uriaş. Pe rucsac se odihnea un ciocan geologic cu minerul lucios. Bîkov tuşi uşor.

— Intră – spuse Dauge, fără a întoarce capul.

— E-e… – făcu tărăgănat Alexei Petrovici, grozav de stânjenit. Să vezi, am uitat să te întreb…

Dauge se întoarse spre el:

— Hai intră, intră… Ia loc. Ei, ce-ai uitat să mă-ntrebi?

— E-e… Să vezi… De ce mai montăm radiofaruri pe Venus, dacă atmosfera planetei tot nu lasă să se propage semnalele de radio?

Pe faţa lui Dauge se aşternuse umbra întunecată a abajurului. Bîkov se aşeză într-un fotoliu mic şi uşor şi îşi puse triumfător un picior peste altul. Simţi o mare uşurare că se află într-o cameră luminată, în tovărăşia credinciosului său prieten Iohanîci.

— Da – făcu Dauge, gânditor – chestiunea e într-adevăr extrem de importantă. Acum îmi dau seama de ce n-ai adormit încă. Mă întrebam ce-oi fi tot umblând încoace şi încolo? Te-o fi durând dinţii! Şi când colo, care va să zică, farurile astea-s de vină!

— M-da – rosti nesigur Bîkov, lăsându-şi jos piciorul. Senzaţia de uşurare se evaporă.

— Ai probabil anumite consideraţiuni în legătură cu această problemă? urmă Dauge, pe un ton foarte serios. Ai găsit, se vede treaba, ceva în timpul… orelor de veghe, nu?

Ceva de utilitate generală…

— Vezi, Iohanîci… – începu cu glas persuasiv Bîkov, făcând o mină foarte semnificativă şi neştiind cum va sfârşi fraza începută.

— Da, da, te-am înţeles – îl întrerupse Dauge, dând din cap. Ai dreptate, înţelegi? Ai absolută dreptate. Situaţia e întocmai aşa. Atmosfera planetei Venus nu lasă într-adevăr să se propage fasciculele de radiaţie electromagnetică, dar, la un anumit diapazon strict determinat, se admite posibilitatea străpungerii radio-blocadei. Acest diapazon este determinat după date pur teoretice, cum şi după datele de observaţie a câmpurilor locale de ionizare… de unde, inginerule?…

— De pe Venus – spuse încruntat Bîkov.

— Exact, de pe Venus! Atmosfera acestei planete lasă să treacă uneori şi unde de alte lungimi, ceea ce reprezintă însă un fenomen întâmplător, pe care nu se poate conta. Iată de ce problema care se pune e aceea de a determina zona de trecere şi, odată determinată aceasta, să se lanseze faruri pe suprafaţa… pe suprafaţa cui?

— A lui Venus! răspunse Bîkov, furios.

— Splendid! replică încântat Dauge. Nu ţi-ai pierdut degeaba noaptea. Însă toate încercările de a lansa pe suprafaţa planetei o staţie de radio s-au soldat… cu ce, inginerule?

— Ajunge – răspunse Bîkov, foindu-se în fotoliu.

— Hm… Ciudat. Unele din ele, amice, s-au soldat cu un eşec. Mai bine zis, aceste faruri-tanchete s-au sfărâmat de stânci. Sau, în orice caz, s-au defectat în timpul coborârii lor. Dar chiar dacă nu s-ar fi sfărâmat, ce folos? Tot nu ne-ar fi putut ajuta. În schimb acum avem… ce avem?

— Nu mai avem răbdare – făcu posomorât Bîkov.

Dauge declară solemn:

— Îl avem pe „Hius”, şi avem faruri, şi s-a găsit o zonă de trecere în care semnalele sus ziselor faruri răzbesc prin atmosferă. Asta înseamnă că avem tot, în afară de răbdare, iar asta e o chestie de obişnuinţă. Cred că putem dormi

liniştiţi.

Alexei Petrovici oftă mâhnit şi se ridică.

— Am insomnie – spuse el.

Dauge dădu din cap.

— Se mai întâmplă…

Bîkov făcu câţiva paşi prin cameră şi se opri în faţa unui perete pe care erau atârnate trei stereofotografii. Cea din stânga înfăţişa o stradă veche şi strâmtă dintr-un oraş baltic, cea din dreapta – o navă cosmică ce semăna cu un cartuş de armă din vremea Marelui Război pentru Apărarea Patriei, mărit colosal de mult, înfipt cu botul lui ascuţit în cerul negru. În fotografia din stânga, Bîkov văzu o tânără femeie cu înfăţişare tristă, într-o rochie albastră, închisă până la gât.

— Cine e, Iohanîci, soţia?

— D-da… De fapt, nu – răspunse anevoie Dauge. E Maşa Iurkovskaia, sora lui Volodea. Ne-am despărţit…

— A, iartă-mă…

Inginerul îşi muşcă buza, se întoarse la fotoliu şi se aşeză.

Dauge frunzărea în neştire paginile cărţii pe care o avea în faţă.

— De fapt, ea a plecat… ca să mă exprim mai exact…

Bîkov tăcea, examinând faţa slabă şi arsă de soare, aproape neagră, a prietenului său.

— Nici pe mine nu mă prinde somnul, Alexei – spuse Dauge, cu o nuanţă de mâhnire în glas. Îmi pare rău de Paul. Şi-apoi, de data asta nu prea am chef să merg. Ţin prea mult la Pământ. Mult de tot! Îţi închipui poate că toţi exploratorii interplanetari sunt nişte locatari celeşti convinşi. Greşit. Noi iubim mult Pământul şi ducem dorul cerului albastru. Închipuie-ţi că te afli undeva pe Phobos; cerul e negru, fără fund. Stelele, ca nişte ace de diamant, te înţeapă în ochi. Constelaţiile par sălbatice, necunoscute. Totul în jur e artificial, căldura e artificială, până şi propria ta greutate e artificială…

Bîkov asculta neclintit.

— Tu nu ştii asta. N-ai somn numai fiindcă te simţi în ajun, cu un picior aici, iar cu celălalt dincolo. Uite, Iurkovski, de pildă, stă acum şi scrie versuri. Despre cerul albastru, despre negurile ce se lasă pe apa lacurilor, despre norii albi ce plutesc peste marginea pădurii. Sunt versuri proaste, cum găseşti cu duiumul în orice redacţie de pe Pământ. El ştie bine asta. Şi totuşi perseverează. Dauge închise cu zgomot cartea şi se lăsă pe speteaza jilţului, dându-şi capul pe spate. Iar rotofeiul de Krutikov, navigatorul nostru, goneşte desigur cu maşina prin Moscova. Cu nevastă-sa. Ea stă la volan, iar dumnealui nu-şi mai ia ochii de la dânsa. Şi regretă că nu-s şi copiii alături. Copiii lui stau la Novossibirsk, la bunica lor. Un băieţaş şi o fetiţă, tare drăgălaşi copii… – Dauge izbucni deodată în râs: De dormit, doarme Bogdan Spiţîn, al doilea pilot. Casa lui e în rachetă. „Eu, zice, stau pe Pământ ca în tren: vreau să mă culc şi să adorm, ca să ajung mai repede la destinaţie”. Bogdan e un locuitor al cerului. Avem noi din ăştia, molipsiţi pentru toată viaţa. Bogdan s-a născut pe Marte, în orăşelul ştiinţei de pe Marele Platou. Acolo şi-a petrecut primii cinci ani din viaţă, după care maică-sa s-a îmbolnăvit şi au fost expediaţi amândoi pe Pământ. Se zice că odată, când l-au lăsat pe micul Bogdaşa să se plimbe prin iarbă, s-a plimbat el cât s-a plimbat, pe urmă a nimerit într-o băltoacă şi a început să urle: „Vreau aca-asă-ă! Pe Ma-a-rte!”

Bîkov râse înveselit, simţind cum se mistuie, cum i se ia de pe inimă ghemotocul greu al simţămintelor de neînţeles ce-l apăsau. Totul e cât se poate de simplu; el se află într-adevăr în ajun, cu un picior aici, iar cu celălalt „acolo”…

— Dar comandantul ce face? întrebă el.

Dauge îşi adună gândurile:

— Nu ştiu. Nici nu-mi pot închipui… Nu ştiu.

— O fi dormind şi el, ca Bogdan, locuitorul cerurilor…

Dauge clătină din cap:

— Nu cred… Cerul e senin?

— Nu, e înnorat…

— În cazul acesta chiar că nu ştiu – urmă Dauge, clătinând iarăşi din cap. Mi-aş fi putut închipui că Anatoli Ermakov şade acum şi priveşte o stea strălucitoare de la orizont: Venus. Şi mâinile lui... – Dauge rămase o vreme tăcut. Apoi continuă: Ţine pumnii strânşi, şi degetele-i albe...

— Ai şi tu o fantezie, Iohanîci!...

— Nu, Alexei, asta nu e fantezie. Pentru noi, Venus e, în ultimă instanţă, un episod. Am fost pe Lună, am fost pe Marte, acum mergem să cucerim o nouă planetă. Ne facem cu toţii meseria. Ermakov însă... Ermakov are socotelile lui, nişte vechi şi cumplite socoteli. Am să-ţi spun de ce merge el acolo: merge să se răzbune şi să cucerească, fără cruţare şi pentru totdeauna. Aşa îmi închipui eu... Ermakov şi-a consacrat planetei Venus şi viaţa şi moartea lui.

— Îl cunoşti bine?

Dauge ridică din umeri:

— Nu-i vorba de asta. O simt. Şi apoi – Dauge îşi trosni degetele – Nisidzima, japonezul, prietenul lui, Sokolovski, cel mai apropiat prieten, Şi Fen-iu, mentorul lui, Ekaterina Romanovna, soţia lui... pe toţi i-a devorat Venus. Kraiuhin e pentru el al doilea tată. Ultima expediţie a făcut-o pe Venus. După această expediţie medicii i-au interzis pentru totdeauna să mai zboare... – Dauge sări din fotoliu şi începu să se plimbe agitat prin odaie: Să îmblânzească şi să cucerească – repetă el – fără cruţare şi pentru totdeauna! Pentru Ermakov, Venus e o întruchipare îndărătnică şi rea a tuturor forţelor stihiei ostile omului. Nu ştiu dacă noi ceilalţi vom ajunge cândva să înţelegem acest simţământ. Poate e mai bine aşa. Ca să-l înţelegi, trebuie să lupţi aşa cum a luptat Ermakov şi să suferi aşa cum a suferit el... Să cucerească pentru totdeauna... – repetă Dauge, dus pe gânduri.

Alexei Petrovici îşi scutură umerii, străbătut parcă de fiori.

— Iată de ce spuneam că mi-l imaginez cu pumnii strânşi – încheie Dauge, uitându-se ţintă la Bîkov. Cum

însă cerul e înnorat, nu pot, pur şi simplu, să-mi închipui ce-o fi făcând. Cel mai probabil e că, într-adevăr, doarme.

Cei doi bărbaţi rămaseră o vreme tăcuţi. Bîkov îşi zise că de bună seamă n-a avut încă prilejul să lucreze cu un asemenea şef.

— Şi tu cum stai? întrebă deodată Dauge.

— Cu ce?

— Cu învăţătoarea ta din Aşhabad.

Bîkov se încruntă şi se întristă totodată.

— Aşa şi-aşa – spuse el, mâhnit. Ne vedem din când în când…

— Aha! Vă vedeţi. Ei, şi?…

— Nimic.

— Ai cerut-o?

— Am cerut-o.

— Te-a refuzat?

— Nu. Mi-a spus că are să se gândească.

— De mult a fost asta?

— Acum şase luni.

— Şi?

— Ce-i aia „şi”? Mai mult n-a mai fost nimic.

— Ceea ce înseamnă că eşti un prost în toată regula, Alexei, iartă-mă, te rog.

Bîkov răsuflă adânc. Dauge îl privea cu un zâmbet ironic, pe care nu şi-l ascundea.

— Uluitor! zise el. Omul a trecut de treizeci de ani, iubeşte o femeie frumoasă şi se vede cu ea de vreo şapte ani…

— De cinci.

— Bine, fie şi de cinci. În cel de-al cincilea an îşi dă pe faţă sentimentele. Observaţi, femeia aceasta nefericită a aşteptat răbdătoare cinci ani…

— Lasă asta, Grigori – se împotrivi Bîkov, făcând o strâmbătură.

— O clipă! Apoi, după ce dumneaei a spus, din modestie sau dintr-o mică răzbunare, că o să se gândească…

— Ajunge!

Dauge dădu din umeri:

— Tu singur eşti de vină, Alexei! Curtea pe care i-o faci seamănă a bătaie de joc. Ce-o să-şi închipuie ea despre tine? Că eşti un motolog!

Bîkov tăcea mâhnit. Apoi spuse cu o nuanţă de nădejde în glas:

— Când o să ne întoarcem…

Dauge chicoti:

— Măi, cuceritorule… pardon, specialistule în deşerturi! „Când o să ne întoarcem”!… Du-te la culcare, că mi-i silă să te văd!

Bîkov se ridică şi luă cartea de pe masă.

„La description planetographique du Phobos”, Paul Dangée – citi el. Pe coperta interioară se vedea o dedicaţie scrisă cu creionul roşu, cu litere groase, în limba rusă: „Scumpului meu Dauge, de la credinciosul şi recunoscătorul Paul Dangée”.

Bîkov se trezi în zori. Uşa care da în dormitor era întredeschisă. Numai în chiloţi, negru, cu părul vâlvoi, Dauge şedea la masa de scris şi privea portretul femeii aceleia tinere şi triste, portretul Maşei Iurkovskaia. Apoi scoase portretul de pe perete şi-l vârî în rucsac.

ZILE OBIŞNUITE

Oraşul era mic: câteva sute de vile noi-nouţe, înşirate de-a lungul a patru străzi drepte, paralele, într-o vale mărginită de două rânduri de dealuri turtite şi golaşe. Soarele roşu al dimineţii dădea un luciu difuz asfaltului ud, acoperişurilor uşor înclinate şi copăceilor veseli din grădiniţe. În pâcla trandafirie ce stăruia deasupra dealurilor se vedeau nişte instalaţii uriaşe, cunoscute din filme şi din fotografii – rampele de lansare a navelor cosmice.

Înfăşurat într-un halat alb, Alexei Bîkov stătea în faţa geamului uriaş, care ocupa o jumătate din perete, şi privea în stradă, aşteptând să fie chemat la medic. Echipajul lui „Hius” sosise aici în ajun, seara. În avion, Bîkov a dormit, dar nu şi-a făcut, pesemne, somnul, şi de aceea a moţăit şi în maşina care l-a dus de la aeroport în oraş. Din impresiile din ajun a reţinut doar strada scăldată în razele trandafirii ale soarelui, clădirea înaltă şi luminoasă a hotelului şi invitaţia femeii de serviciu: „Aceasta e camera dumneavoastră, tovarăşe, poftiţi!...” La orele şapte l-a trezit Dauge, care i-a făcut cunoscut că e ordin ca toată lumea să se prezinte la vizita medicală, spunându-i totodată că excesul de somn provoacă decubitusul.

Pavilionul medical se afla alături de clădirea hotelului. Aici li s-a cerut cosmonauţilor să se dezbrace, să-şi pună halatele şi să aştepte.

Strada era cam pustie. În dreptul casei de vizavi încremenise un automobil scund, cu o linie impetuoasă, având capota împodobită cu un cerb de argint. Trecură doi oameni în salopete uşoare, ducând nişte uriaşe mape cu schiţe. Un puternic electrocar cu remorcă pe şenile se târî greoi de-a lungul străzii. În grădiniţa din faţa casei ieşi un băietan de vreo doisprezece ani, se uită la cer, şuieră vârându-şi trei degete în gură şi, sărind gardul, o luă la fugă pe stradă, imitând vădit stilul de alergare al campionilor celebri.

Bîkov se retrase de la geam. Ermakov şi Iurkovski nu se mai aflau în cameră; fuseseră chemaţi în cabinetul medical. Ceilalţi se dezbrăcau fără grabă, atârnându-şi hainele în nişte dulăpioare elegante, cu uşiţe transparente. Alexei Petrovici îl contemplă admirativ pe Spiţîn. Pilotul avea un corp puternic şi vânjos de gimnast profesionist. Pe umerii lui largi, muşchii jucau sub pielea fină, de nuanţă aurie. Dauge îşi pusese halatul şi, zâmbind perfid, înnodă mânecile cămăşii de mătase a lui Iurkovski, zicând: „A-aşa, şi acum aşa...” Sfârşind cu această îndeletnicire, chicoti vesel şi se apropie de Bîkov.

— Îţi place oraşul, Alexei?

— Frumos – răspunse Bîkov, rezervat. Rachetodromul e departe?

— Peşte deal. Vezi rampele de lansare? Acolo se află celebrul poligon numărul şapte, primul şi deocamdată singurul rachetodrom special din lume pentru încercarea, lansarea şi aterizarea rachetelor fotonice. De-aici a fost lansată prima navă fotonică fără pilot – „Zmei Gorînîci”. Aici au aterizat „Hius-1” şi „Hius-2”, şi tot aici vor ateriza probabil şi „Hius-3”, şi „Hius-4”, şi “Hius-5”...

— Vor ateriza sau vor decola?

— Vor şi decola. Dar mai întâi vor ateriza, deoarece nu se construiesc pe Pământ.

— Aha... – Bîkov îşi aduse aminte de turnătoria extraterestră de pe satelitul „Veidadî Iu-i”.

Acolo, la o altitudine de cinci mii de kilometri deasupra Pământului, în condiţii de imponderabilitate şi de vid aproape perfect, se turnau corpurile colosale ale rachetelor supergrele. Două sute cincizeci de oameni – savanţi, ingineri, tehnicieni şi muncitori – dirijau cuptoarele solare, maşinile centrifuge, complexele instalaţii automate de turnare, făcând din piesele brute de titan şi wolfram, grele de câteva tone, corpuri de nave interplanetare. Acolo se construiau, fără îndoială, şi „Hiusurile”...

— Krutikov şi Spiţîn, poftiţi! se auzi în spate vocea lui

Ermakov.

Cei doi amici se întoarseră. Krutikov aruncă ziarul şi intră la medic după Spiţîn, închizând cu grijă uşa în urma sa.

— Poligonul numărul şapte e un loc ideal! spuse cu însufleţire Dauge. Stătea cu faţa spre Bîkov, dar trăgea cu coada ochiului în direcţia lui Iurkovski, care îşi şi deschisese dulăpiorul. De jur împrejur, sute de kilometri de tundră şi nicio localitate, nici ţipenie de om. În nord se întinde oceanul…

Iurkovski îşi luă cămaşa.

— Până la litoral sunt, în linie dreaptă, aproape două sute de kilometri… – Dauge pufni deodată, dar, stăpânindu-se, rosti numaidecât pe un ton solemn: Între oraş şi ocean, poligonul nostru ocupă cinci milioane de hectare de tundră!

Iurkovski îşi vârâse capul pe gura cămăşii şi stătea acum încordat, cu mânecile atârnând, ca o sperietoare de ciori. Ermakov, care se îmbrăcase între timp, intră la medic, încheind cu grijă toţi nasturii de la halat.

— De-aici porneşte spre sud o ramificaţie a căii ferate şi o şosea – urmă cu voce tare Dauge. La vreo patru sute de kilometri, în apropiere de staţiunea geofizică…

— Sunt curios să ştiu – întrebă Iurkovski, gânditor – ce prost a făcut treaba asta?

— M-m-m… lângă staţiune, care va să zică, ramificaţia coteşte şi intră în magistrala transsiberiană de nord, lângă Iakutsk… Hm… Volodea, cum stai cu sănătatea?

— Mulţumesc – spuse Iurkovski, apropiindu-se. Îşi scosese cămaşa şi se uita încruntat la Dauge, încercându-şi în mod demonstrativ muşchii. Sunt absolut sănătos. Am să depun maximum de efort, amice, pentru ca să nu poată spune acelaşi lucru despre dumneata nici cel mai prost medic veterinar.

— Volodea! exclamă Dauge. E o eroare. Nu eu am făcut-o.

— Dar cine?

— El! Dauge îl bătu pe Bîkov pe pieptul lui păros: E mare şugubăţ, s-o ştii, Volodea!…

Iurkovski îi aruncă o privire fugară lui Alexei şi se întoarse cu spatele. Bîkov, care tocmai deschisese gura ca să intre şi el în joc, tuşi şi rămase tăcut. Era vădit că Iurkovski nu-l primea. Dauge înţelese şi el asta şi se simţi stânjenit.

În momentul acela uşa se deschise şi Ermakov îi chemă:

— Tovarăşi, e rândul dumneavoastră!

Foarte satisfăcut de întorsătura pe care o luaseră lucrurile, Bîkov se grăbi să intre în cabinet.

Mai întâi i-a examinat medicul, un bărbat cu părul negru ca pana corbului, cu un nas nemaipomenit. Lui Dauge i-a dat drumul fără a-i spune nimic, dar, exterminându-l pe Bîkov, puse degetul pe o cicatrice lungă de pe pieptul acestuia şi întrebă:

— Ce-i asta?

— Un accident – răspunse laconic Bîkov.

— De mult? se informă nu mai puţin laconic medicul, ridicându-şi nasul.

— Acum şase ani.

— Urmări?

— Fără – răspunse inginerul, uitându-se la doctor şi cercetându-i demonstrativ rădăcina nasului.

Dauge chicoti discret.

Medicul notă ceva într-un registru gros, pe coperta căruia scria: „Jurnal medical Nr. 4024. Bîkov Alexei Petrovici”, după care îi conduse pe cei doi prieteni într-o cameră învecinată. Aici ei văzură un dulap mare, alb-mat. Medicul îşi opri nasul în dreptul lui Dauge şi-l pofti să intre în dulap. Uşiţa dulapului se închise fără zgomot, medicul apăsă pe nişte butoane de pe pupitrul de comandă aflat în partea dreaptă a dulapului, şi numaidecât se auzi un duduit înfundat. Pe pupitrul de comandă se aprinseseră alternativ nişte beculeţe multicolore şi începură să oscileze acele aparatelor. Operaţia a durat cam un minut şi jumătate, după care aparatul aruncă de undeva, cu un

ţăcănit puternic, o foaie albă de hârtie, acoperită cu rânduri drepte de litere şi cifre. Becurile se stinseră şi medicul deschise uşa. Dauge ieşi cu spatele înainte, frecându-se la umăr.

Medicul se întoarse spre Bîkov şi-i făcu un semn din nas, zâmbind vesel:

— Înainte!

Alexei tuşi sec şi intră în dulap. Înăuntru era întuneric. Nişte brăţări metalice, reci îl apucară de umeri şi de brâu şi-l lipiră de ceva cald şi moale, săltându-l şi lăsându-l în jos. Se aprinse o lumină roşie, apoi una verzuie, apoi îl înţepă ceva în antebraţ şi Bîkov se simţi liber. Uşa dulapului se deschise.

Fredonând un cântec vesel, medicul cerceta cu atenţie fişele aruncate de „dulap”. Ele cuprindeau „formulele” sănătăţii, o situaţie completă a stării organismului, cum şi un complex de exerciţii de gimnastică obligatorii şi raţia dietetică pentru perioada de pregătire în vederea startului. Notând ceva în „Jurnalele medicale”, doctorul îi înmână fişele lui Ermakov şi îl încunoștință că asemenea examene medicale se vor face în fiecare săptămână.

Ermakov mulţumi şi părăsi încăperea.

— Ce-i cu lada asta? îl întrebă Alexei Petrovici pe Dauge, în timp ce se îmbrăca. Un incubator pentru adulţi? O variantă electronică a cutiei Pandorei?

— E un ciberdoctor, o maşină electronică de diagnosticat – îi răspunse Iohanîci. Toate-s bune, dar înţeapă. Nu pot suferi injecţiile!

Intrară în ascensor şi urcară la etajul al patrulea, unde se afla sala de mese. Era o încăpere vastă, cam goală, inundată de lumina trandafirie a soarelui nordic. Aproape toate mesele erau libere. Micul dejun părea să se fi terminat sau poate nici nu fusese încă servit.

— Uite-i pe-ai noştri – spuse Dauge.

Echipajul lui „Hius” ocupase două mese alăturate, lângă geam. Se aflau de faţă cei doi piloţi şi Ermakov.

Bîkov constată că grăsanul Krutikov părea tare nenorocit. „Mândria cosmonauticii sovietice” şedea încovoiat în faţa unui pahar cu lapte şi frământa între degete o bucată de pâine uscată, uitându-se nostalgic în farfuria lui Spiţîn. Bogdan cel oacheş sfâşia un biftec zemos, din care se ridicau fuioare de aburi.

Oricât de ciudat ar fi părut, micul dejun fusese servit potrivit noilor raţii. Bîkov mâncă, oarecum nedumerit, o salatieră întreagă de iarbă, o iarbă înmiresmată, dădu gata o farfurie de terci de ovăz, înfulecă două bucăţi de şuncă de prima calitate şi trecu la sucul de mere. Lui Dauge i se servi carne.

Iohanîci puse mâna pe furculiţă şi pe cuţit şi se informă:

— Ce ţi-a spus doctorul, Mihail Antonici?

Krutikov îşi vârî nasul în pahar, roşind.

— Eu ştiu – declară Iurkovski, care venise şi el între timp. Cred că l-a ţinut multă vreme şi cu multă gingăşie pe Mişa de cuta de grăsime de pe pântece şi l-a lămurit în termeni populari că burdihanul n-a fost niciodată o podoabă pentru un cosmonaut.

Krutikov îşi sfârşi de băut în tăcere laptele şi dădu să ia o felie de cozonac, dar Ermakov rosti un „hm” discret, ceea ce îl făcu pe navigator să-şi retragă grăbit mâna.

După masă, Kraiuhin anunţă că a sosit Usmanov, unul din constructorii noului far. Acesta primise sarcina de a iniţia echipajul în asamblarea şi exploatarea „acestei minunate realizări a gândirii tehnice”.

— Vă dau pentru asta două săptămâni – spuse Kraiuhin. Apoi fiecare va începe să lucreze în specialitatea sa.

Prima lecţie s-a ţinut în sala de sport a hotelului. Câţiva muncitori în salopete albastre aduseră, fără a face zgomot, o bară grea, cu şase muchii şi câteva obiecte. După forma acestora şi materialul din care erau lucrate, un neiniţiat ar fi putut anevoie stabili o asociaţie oarecare cu vreuna din noţiunile îndeobşte cunoscute. Până şi în ochii lui Bogdan Spiţîn şi ai lui Krutikov se citea nedumerire şi curiozitate.

Numai Ermakov primea aparatajul necunoscut cu obişnuita lui răceală.

În sală îşi făcu apariţia Usmanov, un bărbat înalt, cu pometţii obrajilor proeminenţi, îmbrăcat într-o salopetă de lucru. Usmanov se prezentă şi trecu numaidecât la acţiune. Cosmonauţii, până atunci încruntaţi, se luminară treptat la faţă. Începură să curgă întrebările şi se angaja o discuţie însufleţită, căreia i se alătură curând şi Bîkov, iniţiat în linii generale, ca orice inginer, în principiile radiolocaţiei şi radiogoniometriei.

Era vorba de un dispozitiv destinat să furnizeze impulsuri dirijate de unde ultrascurte de o anumită lungime, foarte puternice, capabile să străpungă norii denşi de praf şi regiunile puternic ionizate ale atmosferei. Durata impulsurilor nu depăşea zece microsecunde. Într-o secundă se produceau până la o sută de impulsuri. Dispozitive speciale sileau acest fascicul de impulsuri să descrie o spirală, parcurgând în câteva secunde întreaga emisferă superioară a firmamentului, de la orizont la zenit şi iarăşi la orizont.

Un astfel de dispozitiv va permite navelor cosmice să se orienteze deasupra unei planete necunoscute, a cărei suprafaţă nu poate fi văzută şi unde mijloacele obişnuite de radiolocaţie sunt ineficace din pricina perturbaţilor electrice şi a gradului ridicat de ionizare. Aceste faruri urmează să se monteze pe vârfuri de stânci în apropierea terenurilor propice pentru coborâre şi în vecinătatea altor obiective, care ar fi de dorit să fie marcate cu repere. În cazul de faţă, dată fiind sarcina de căpetenie a expediţiei, ele vor trebui montate în apropierea primului teren de coborâre de pe Venus, la graniţa Golcondei uranice.

— Şi alimentarea? întrebă Iurkovski.

Usmanov scoase un pachet din servietă.

— Radiobaterii de seleniu şi ceriu – spuse el. Două sute de celule pe centimetru pătrat. V-am putea echipa şi cu acumulatoare cu neutroni, cred însă că acestea sunt de prisos. Sunt mult prea greoaie. O radiobaterie cu

semiconductori e mai uşor portabilă. „Hius” va lua cinci sute de metri pătraţi de ţesătură din aceasta şi dumneavoastră va trebui doar s-o întindeţi şi s-o fixaţi în apropierea farurilor… Dacă la graniţa Golcondei solul va furniza câte cincizeci-şaizeci de roentgeni pe oră la fiecare centimetru pătrat – şi calculele preliminare arată că el va da mult mai mult – capacitatea bateriei se va ridica la două-trei mii de kilowaţi. Pentru faruri e mai mult decât suficient.

Bîkov pipăi neîncrezător pelicula elastică, semitransparentă, în care se vedeau granulaţii mari.

Principiile de asamblare şi de montare a farului se dovediră a fi foarte simple.

— Nu e de loc necesar să se demonteze agregatele de bază ale instalaţiei – spusese Usmanov. Lucrul acesta nici n-ar fi de dorit, Anatoli Borisovici. (Ermakov dădu din cap.) După cum vedeţi, ele sunt plumbuite de uzină. De buna lor funcţionare răspunde laboratorul nostru. Restul e simplu. Poftiţi mai aproape, tovarăşi. Fiţi buni şi mă ajutaţi… Aşa, mulţumesc.

Toate agregatele se înşirau ca nişte inele pe bara cu şase muchii, şi se fixau între ele cu câteva clichete şi cu ştifturi glisante pe caneluri. Bîkov constată că întreaga instalaţie nu avea niciun şurub, în orice caz la exterior.

— În acest lăcaş se introduce cablul bateriei electrice. Astfel asamblat, farul poate funcţiona fără supraveghere zeci de ani.

— Farul e bun şi simplu – spuse Krutikov, purtându-şi palma pe creştetul farului, bombat şi reticular, ca un gigantic ochi de libelulă. Ce greutate are?

— Numai o sută optzeci de kilograme.

— Nu e rău – întări Iurkovski. Pe scurt, cel mai complicat e de montat farul.

Pentru montarea farului erau prevăzute trei procedee. Pe o suprafaţă stâncoasă, dură, se putea folosi o uriaşă ventuză, fixată la capătul inferior al barei. Pe un sol mai nestabil trebuia săpat un puţ, în care urma să se coboare

bara. Puţul se umplea apoi cu o soluţie plastică. În sfârşit, în cazul când solul era friabil, urma să se toarne în sol, cu ajutorul curentului de înaltă frecvenţă, o coloană monolită cu şase ramificaţii la bază, înfiptă la o adâncime până la zece metri. În această coloană se introducea bara.

În aceeaşi zi s-au făcut afară din oraş asamblări şi montări de probă. Bîkov urmărea încântat burghiul vibrator, care, mânuit cu dibăcie de Iurkovski, săpă la repezeală, într-un bloc de granit acoperit cu muşchi, un puţ îngust şi adânc. Usmanov declară că puţul este excelent – drept şi perfect perpendicular. În puţ s-a introdus o bară, la baza căreia s-a turnat un lichid cu un miros respingător ce se scurgea dintr-un balon prevăzut cu manometru. Lichidul s-a solidificat numaidecât.

— Încercaţi-o! propuse Usmanov.

Bîkov şi Spiţîn schimbară o privire între ei şi puseră mâna pe bară. Acestora li se alătură Dauge, iar apoi Krutikov, dar nu izbutiră nici să smulgă bara şi nici s-o îndoaie.

— Aţi văzut! spuse cu mândrie Usmanov. Acum să trecem la asamblare.

Când echipajul lui „Hius” se întoarse la hotel, soarele se ridicase din nou deasupra creştetelor rampelor de lansare de pe rachetodrom.

— Zilele acestea – îi sfătui Ermakov – fiecare membru al echipajului trebuie să înveţe să manevreze burghiul vibrator, cu aceeaşi iscusinţă cu care o fac geologii noştri. Fiecare trebuie să ştie să asambleze şi să demonteze cu ochii legaţi farul. Asta e ceea ce vom face acum.

După masă, Bîkov se retrase în camera sa şi se apucă să scrie la Aşhabad. Umplu cu scrisul lui îndesat şapte file, după care reciti scrisoarea, oftă cu deznădejde şi se trânti în pat.

Ieşise o scrisoare sentimentală până la indecenţă. Ah, ce bună ar fi o ţigară! Bîkov se întoarse pe burtă şi îşi vârî creionul în gură. În primul rând ar putea să se culce şi să

doarmă până mâine dimineaţă. În al doilea rând ar putea să se bage în baie… Drace, ce gânduri acre: să se culce, să doarmă, să facă baie… Inginerul sări hotărât în picioare şi porni grăbit spre bibliotecă.

În hotelul de la Poligonul Nr. 7 începea viaţa de seară. Se auzeau zgomote de uşi trântite. Pe coridoarele lungi păşeau grăbiţi oameni elegant îmbrăcaţi. De jos răzbeau acordurile unei muzici eroice. În cele patru lifturi se adunase o mulţime de lume. Bîkov hotărî să urce în sala de lectură pe scară. De sus venea un grup vesel de tineri. Mergeau, se vede treaba, la club.

În sala de lectură, cufundată în linişte, Alexei Petrovici luă trei cărţi despre Venus, o carte despre teoria propulsiei fotonice şi răsfoi ultimul număr al revistei „Cosmonautul”. În revistă găsi un articol al lui M. A. Krutikov despre dirijarea automată a unei planetonave. Încercă să-l citească şi constată că nu pricepe mare lucru: prea era multă matematică în articol.

— Funcţional… – bolborosi inginerul, dându-şi silinţa să descifreze cel puţin concluziile. Ia te uită, grăsunul!…

,,Ce-ar fi să trec pe la Dauge? îl fulgeră un gând. Ce-o fi făcând oare acum echipajul lui „Hius”? Citeşte cărţulii despre Venus? Mă îndoiesc”…

Dauge nu citea cărţulii. Dauge se bărbierea. Îşi deplasase maxilarul într-un chip cu totul nefiresc. Vâjâitul aparatului electric de ras umplea toată camera. La vederea lui Bîkov, Dauge bombăni ceva neînţeles.

Alexei se trânti într-un fotoliu şi se apucă să examineze spinarea lui Dauge, pereţii albaştri din material plastic, ecranul plat şi mare al televizorului, tavanul mat şi înalt.

Odată bărbierit, Dauge întrebă:

— Ce doreşti?

— Te deranjez…

— Nu-i vorba de deranj… Dar vezi că am de vorbit ceva cu Iurkovski. O discuţie cu caracter absolut oficial.

Dauge intră în camera de baie, de unde se auzi clipocitul apei, o dată cu bombănelile şi pufăielile prin care

stăpânul casei îşi exprima desfătarea. Apoi Iohanîci reapăru, ştergându-se din mers cu un prosop pluşat.

— Nu fi supărat, Alexei, dar…

— Nu-i nimic, las' că plec… – Bîkov se ridică. Am venit doar aşa, neavând ce face.

— E o discuţie serioasă – repetă Dauge. Dacă n-ai ce face, du-te de-i caută pe piloţi. Cred că sunt în sala de sport. Bogdan încearcă să mai dea jos din grăsime. Du-te şi vezi, e un spectacol amuzant!

— Aha… Ei bine, treaba voastră! Bîkov dădu să iasă, dar se opri. Ia să-mi spui de ce se uită Iurkovski aşa de urât la mine?

Dauge scoase un „hm”, după care spuse cam în silă:

— Nu-l lua în seamă, Alexei. În primul rând, el e în general un om dificil. În al doilea rând, aşa se poartă întotdeauna cu novicii care n-au avut onoarea să se rotească în camerele centrifuge şi să stea câte zece zile cu masca pe faţă într-o atmosferă de azot, aşa cum se face la Institutul de pregătire. Iar în al treilea rând… Vezi, în locul tău trebuia să fie numit un pilot, prieten bun al lui Volodea. Ulterior Kraiuhin a hotărât să te ia pe tine. Ai înţeles? Pe scurt, toate astea au să treacă şi, când o să reveniţi pe Pământ, o să fiţi cei mai buni prieteni.

— Mă îndoiesc – bolborosi Bîkov şi, deschizând supărat uşa, ieşi.

A doua zi începu munca. Era o muncă grea, care făcea să se cuibărească oboseala în umeri, oboseală pe care n-o biruia aşa lesne nici chiar un duş fierbinte şi nici odihna de după-amiază. Timp de două săptămâni, întreg echipajul s-a exersat în montarea radiofarurilor.

Oamenii au învăţat foarte repede să monteze farul, deoarece fiecare din ei avea o bogată experienţă inginerească. Dar burghiul vibrator se dovedise a fi un instrument foarte capricios, din care pricină stâncile din împrejurimile oraşului s-au împodobit cu o mulţime de găuri strâmbe şi diforme, mai înainte ca Ermakov să se

declare mai mult sau mai puţin mulţumit de iscusinţa perforatorilor novici. Membrii echipajului au avut multă bătaie de cap şi cu ventuzele cu vid.

— Nu pot să înţeleg – spuse odată supărat Bîkov, adresându-se lui Dauge – de ce ne pierdem vremea cu forajul? Tu ştii să forezi, Iurkovski ştie şi el… Oare asta nu-i de ajuns?

— Să presupunem că eu şi cu Volodea n-o să ajungem la Golconda – zise el simplu.

În zilele acelea, Kraiuhin putea fi văzut numai la micul dejun. Zi şi noapte era ocupat cu echiparea expediţiei şi îşi petrecea tot timpul pe la depozitele, întreprinderile şi organizaţiile care furnizau materiale rachetodromului. Se vede treaba că nu mergeau toate strună. Circulau zvonuri potrivit cărora Kraiuhin ar fi concediat pe câte unii, iar altora le-ar fi interzis să se arate înaintea lui până nu lichidează defecţiunile. Oamenii vorbeau de cuvântarea rostită de el la consfătuirea activului de partid al oraşului, cu care prilej şeful poligonului s-a ales cu o săpuneală zdravănă.

Bîkov îl urmărea pe furiş pe Ermakov. Şeful expediţiei şi comandantul navei era un om taciturn, rezervat şi într-adevăr nu râdea niciodată. În schimb zâmbea cu un zâmbet ciudat, schiţat numai din buze. Iar atunci când zâmbea, ochii lui deveneau şi mai reci ca de obicei. Bîkov se convinse foarte curând că zâmbetul lui Ermakov nu făgăduia nimic bun aceluia căruia îi era adresat.

Odată, în timpul prânzului, Dauge s-a ridicat de la masă, lăsând în farfurie cea mai mare parte din friptura de viţel ce-i fusese servită ca felul doi, potrivit raţiei dietetice.

— O clipă – îl opri cu o voce blândă Ermakov. Te rog termină felul doi, Grigori Iohanovici.

— Nu pot, Anatoli Borisovici.

— Totuşi te rog mult – stărui şi mai blând Ermakov.

Fără a spune nimic, Dauge îşi trecu muchea palmei prin dreptul beregatei.

Atunci Ermakov zâmbi cu zâmbetul lui ciudat.

— N-aş vrea să te mâhnesc, Grigori Iohanovici – spuse el încet de tot – dar am motive serioase să mă tem că atitudinea dumitale faţă de regimul de pregătire va sili expediţia să se limiteze în ultimă instanţă la un singur geolog. Noi nu ne putem permite să-i oferim lui Venus nici cea mai mică şansă împotriva noastră. Nici măcar bucata de friptură care a rămas nemâncată de dumneata…

Roşu până-n vârful urechilor, Dauge se aşeză din nou şi înfipse furios furculiţa în friptura cu bucluc. Nimeni n-a scos o vorbă şi nu s-a uitat spre el. Masa s-a sfârşit într-o linişte mormântală. Ermakov nu şi-a luat ochii de la Dauge, până ce omul care s-a făcut vinovat de nerespectarea regimului n-a şters din farfurie, cu o coajă de pâine, cele din urmă picături de sos.

Bîkov constată, nu fără mirare, că acest incident nu a provocat printre tovarăşii săi nici cea mai mică indignare faţă de severitatea lui Ermakov. Dimpotrivă, în aceeaşi seară, Iurkovski i-a vorbit îndelung şi stăruitor, cu vocea coborâtă, lui Dauge, după care acesta din urmă a răsuflat adânc şi şi-a desfăcut braţele cu un aer vinovat.

La sfârşitul celei de-a doua săptămâni, Usmanov îşi luă rămas bun de la echipaj şi plecă din oraş pe calea aerului. A doua zi dimineaţa, după micul dejun, Kraiuhin spuse:

— Începând de azi, fiecare îşi va vedea, ca să zic aşa, de lucru. Dumneata, tovarăşe Ermakov, ai să lucrezi cu Spiţîn şi cu Krutikov, aşa cum ne-am înţeles. Puteţi pleca imediat, permisele sunt gata. Dumneata, Iurkovski, şi dumneata, Dauge, vă rog să mă aşteptaţi aici. Îl conduc pe specialistul nostru în deşerturi şi mă întorc numaidecât… Să mergem, tovarăşe Bîkov!

În faţa peronului aştepta o maşină puternică, cu roţi şi şenile.

— Te rog! îl pofti Kraiuhin.

Se aşezară unul lângă altul, pe bancheta din spatele maşinii. Când oraşul rămase în urmă, Kraiuhin se aplecă înspre Bîkov şi-l întrebă:

— Ai vorbit cu Dauge?
— Despre ce?
— Despre toate.
— Da… am vorbit.
— Şi?

Bîkov ridică din umeri. Kraiuhin nu s-ar fi cuvenit să-i vorbească pe tonul acesta. Nu e treaba unui şef să-şi vâre nasul în sufletul unui subaltern, fără a avea motive deosebite s-o facă. Oamenii serioşi preferă să-şi păstreze pentru ei emoţiile pe care le încearcă. De altfel, Kraiuhin păru nici să nu observe că nu i s-a răspuns la întrebare.

— Acum o să-ţi vizităm gospodăria, tovarăşe inginer – reluă el vorba după un răstimp.

Câteva minute mai târziu, maşina opri în faţa unei clădiri lungi, fără geamuri, cu uşa cât tot peretele. Un paznic posac se apropie de noii veniţi, care îi prezentară permisul.

— Să vină mecanicul! ordonă Kraiuhin.

Coborâră din maşină. De jur împrejur se întindea o câmpie uşor ondulată, acoperită cu o iarbă rară şi aspră. Pe cer se târau nori cenuşii, zdrenţuiţi. Ploua mărunt. Sub picioare plescăia apa.

— Tundra! constată cu un oftat şoferul.

Uşa largă cât o poartă se dădu în lături. Un om cu înfăţişare veselă, îmbrăcat într-o salopetă, se apropie de Kraiuhin, întinzându-i mâna murdară de ulei.

— Poftim, ţi l-am adus – bombăni Kraiuhin.

Omul în salopetă îi aruncă o privire lui Bîkov:

— Văd, văd! Ei, să mergem!

În clădire era întuneric. Kraiuhin se împiedică de ceva şi drăcui printre dinţi. Mecanicul tuşi cu un aer vinovat.

— N-am apucat să facem instalaţia de lumină, tovarăşe Kraiuhin. Mâine însă e gata.

— Mâine? Şi azi vrei să bâjbâie omul pe întuneric, nu?

Încetul cu încetul, ochii lui Bîkov se obişnuiră cu semiobscuritatea. Inginerul desluşi în faţa sa un obiect mare, cenuşiu, cu reflexe opalescente. Apoi văzu nişte

şenile cu muchii proeminente, un chepeng deschis, ochii rotunzi, orbi, ai unor reflectoare.

— Ce-i asta? întrebă el.

— Acesta e „Băiatul” – îl informă Kraiuhin. Tancul transportor. Se deosebeşte întrucâtva de maşinile similare obişnuite, dar ai să te deprinzi repede cu el. Te pui pe lucru imediat... Şi dumneata? Kraiuhin se întoarse înspre mecanic. În jumătate de oră să fie lumină.

— Am înţeles! răspunse vioi acesta şi se făcu nevăzut.

— Adu planul maşinii şi instrucţiunile de exploatare! îi strigă Kraiuhin din urmă. Apoi se întoarse spre Bîkov: Ei, cam asta-i tot! Rămâi şi lucrează! La prânz o să vină şoferul să te ia.

Kraiuhin îşi luă rămas bun şi se îndreptă spre ieşire.

Când, douăzeci de minute mai târziu, se aprinse în tavan un bec puternic, Bîkov scoase o exclamaţie admirativă. Avea înaintea lui cea mai perfectă maşină din câte s-au deplasat vreodată pe şenile. Era de dimensiuni uriaşe, nu mai mică decât giganticul tanc-batiscaf pe care Bîkov îl văzuse cu câţiva ani în urmă la Expoziţia industrială unională, dar în acelaşi timp dădea o impresie de mare uşurinţă, supleţe şi poate chiar eleganţă. Avea corpul lung, rotunjit, uşor turtit pe verticală; partea din spate, îngustă, era puţin săltată; proeminenţele chepengurilor şi ale periscoapelor abia se conturau; genuliera era înaltă... Maşina nu avea nicio cusătură! Talentul constructorilor dăduse transportorului capacitatea uriaşă a unei maşini grele de transport şi linia suplă a atomocarelor ultrarapide.

— Asta da! Asta da! exclamă Bîkov, dând ocol maşinii şi lăsându-se mereu pe călcâie. Dar asta ce-o mai fi?... Sistemul de echilibru... Bun! Se trag înăuntru şi barele de sprijin?... Ingenios!

Zăbovi puţin la spatele maşinii şi puse mâna pe peretele neted al transportorului. Peretele era cald.

— E încărcat – zise binevoitor mecanicul, care din pragul garajului urmărea mişcările inginerului. Aţi putea

pleca imediat.

Bîkov se încruntă.

— E încă prea devreme… – replică el. Mi-ai adus instrucţiunile de exploatare?

— Le-am adus. Poftim!

— Mulţumesc.

Bîkov se strecură cu o agilitate surprinzătoare prin deschizătura chepengului. Încuietorile chepengului se închiseră deasupra lui.

— Hei, tovarăşe! strigă mecanicul. Mai aveţi nevoie de mine?

Mecanicul bătu în chepeng, dar, neprimind niciun răspuns, ridică din umeri şi se îndepărtă.

Aşa cum se arăta în instrucţiunile de exploatare, „Băiatul” era un tanc-transportor cu mare capacitate de trecere, destinat pentru deplasarea pe soluri dure, mocirloase şi friabile, precum şi pe un teren foarte accidentat sau printr-un mediu gazos şi lichid la o presiune până la douăzeci de atmosfere şi la temperaturi până la o mie de grade, capabil să transporte un echipaj de maximum opt oameni şi o încărcătură utilă maximă de cincisprezece tone. Era echipat cu turbine cu o putere totală de 2.500 cai putere, alimentate de un reactor reproductor compact cu uraniu şi plutoniu. Avea reflectoare infraroşii, un tun ultrasonic, două braţe-manipulatoare mecanice telescopice (aproape identice cu cele folosite de conductorii de atomocare pentru încărcarea reactoarelor la bazele de alimentare cu energie), dozimetre şi radiometre interioare şi exterioare şi zeci de alte dispozitive şi aparate, despre a căror destinaţie Bîkov avea deocamdată noţiuni foarte vagi. Echipajul, încărcătura, mecanismele şi aparatele erau protejate de un blindaj sigur făcut dintr-un material plastic rezistent – mai rezistent decât titanul – termo şi radiostabil.

Sistemul de comandă al „Băiatului” se deosebea prea puţin de sistemele ştiute de Bîkov. I se păru cunoscut şi

sistemul de tracţiune, dar, pentru a fi cu conştiinţa împăcată, Alexei hotărî să cerceteze maşina şurub cu şurub. Venea la masă şi la cină obosit, plin de unsoare cu grafit, mânca lacom, schimba câteva fraze scurte cu colegii şi se întorcea grăbit la garaj sau se ducea la culcare. Dimineaţa şi după-masă îl aştepta maşina în faţa peronului. Regimul personal de antrenament şi igienă din perioada de pregătire era însă respectat cu stricteţe, lucru pe care Ermakov îl urmărea cu atenţie.

În cea de-a patra zi, Bîkov scoase pentru întâia oară „Băiatul” pe câmp. Uriaşa maşină ieşi pe poartă cu o uşurinţă surprinzătoare, aproape fără a face zgomot. Docilitatea cu care reacţiona ea la cea mai uşoară atingere a degetelor lui Bîkov pe butoanele tabloului de comandă provocă uimirea inginerului. Portarul îi făcu semn cu mâna, zâmbind. Drept răspuns, Bîkov dădu din cap, închise chepengul şi acceleră viteza. „Băiatul” gonea prin tundra jilavă, legănându-se şi aplecându-se uşor pe proeminenţele terenului. Din tufişurile aflate pe câmpie ţâşneau păsări, scoţând ţipete speriate. Într-un loc răsări un iepure, ca un ghemotoc. În faţă se aşternea o ceaţă deasă; inginerul se văzu nevoit să conecteze reflectorul infraroşu. Pe ecranul maşinii se perindau contururile vagi ale unor bolovani masivi, copaci singuratici, bizar strâmbaţi. Bîkov aci pornea cu viteză maximă, aci frâna brusc, descria viraje scurte, sucea transportorul în loc şi atunci ţâşnea de sub şenile un terci ruginiu, care se lipea de lentilele periscopului. Nişte perii automate înlăturau însă numaidecât murdăria.

Pe neaşteptate, când „Băiatul” gonea în plină viteză, apăru în faţă o reţea de sârmă ghimpată. Bîkov coti brusc la dreapta şi frână, dar era prea târziu. Se auzi un zăngănit şi un huruit, sub şenile trosni ceva şi transportorul se opri. Inginerul se precipită afară. În spate şi de ambele părţi se întindea un gard de sârmă ghimpată. Urma „Băiatului”, perfect vizibilă în solul clisos, străpungea gardul. În uriaşa gaură ce se formase, se bălăbăneau capete de sârmă şi

sfărâmături de pari de lemn.

— Asta-mi mai lipsea! bombăni Bîkov, aruncând o privire de jur împrejur. Unde-oi fi nimerit oare?

Atenţia îi fu atrasă de o construcţie rotundă din beton transparent, ce răsărea din ceaţă la o depărtare de vreo douăzeci de paşi.

— Alo! strigă el încet.

Nu-i răspunse nimeni. Se auzea numai răpăitul ploii în iarbă şi tânguirea domoală a reţelei de sârmă. Bîkov şovăi o clipă, apoi o porni hotărât spre clădirea cea rotundă. I se păru neobişnuită: pereţii netezi şi înalţi nu aveau geamuri şi nici orificii de ventilaţie. Numai la nivelul pământului se vedea o uşiţă pătrată, larg deschisă. Ceva mai la o parte se ivea din iarbă capătul unui tub de beton, acoperit cu un capac rotund, mâncat de rugină. Bîkov se apropie de uşă şi aruncă o privire înăuntru. N-apucă decât să-şi dea seama că acolo era întuneric şi cald. În spate se auzi un zăngănit de fiare. Bîkov se întoarse şi văzu ceva ca un coşmar: capacul tubului de beton fusese ridicat şi dinăuntrul acestuia ieşea afară o vedenie jilavă, cu un cap rotund de argint, fără ochi.

Până să-şi aducă aminte Alexei că a mai văzut undeva un monstru asemănător, năluca se îndoi şi se năpusti asupra lui. Îi despărţeau aproape trei metri. Vedenia acoperi distanţa dintr-un salt. Bîkov însă îşi reveni din uluială. În afară de asta, năluca habar n-avea de sambo. După câteva secunde de luptă înverşunată, ea zăcea pe spate, şi Bîkov, dându-i câteva palme zdravene acolo unde la oamenii obişnuiţi se găseşte faţa, sări în picioare tocmai la timp ca să se izbească de un alt monstru răsărit şi el din acelaşi tub.

Acum lucrurile luară o altă întorsătură. Sambo-ul nu mai folosi la nimic. Primind o lovitură zdrobitoare, Alexei căzu într-o parte pe pământul jilav, după care fu apucat de picioare şi târât nu se ştie unde, cu o iuţeală ce i se păru neobişnuită. E foarte greu să opui rezistenţă când eşti ţinut cu putere de amândouă picioarele. Bîkov îşi dădea seama de asta şi nu se mai împotrivea, aşteptând să vadă ce va urma. Nălucile se opriră dar nu-i slobozīră picioarele: Bîkov încercă să se ridice un pic, sprijinindu-se în pământ cu pumnii, însângeraţi din prima încăierare. Se auzi un tropot şi apăru o a treia nălucă. Atunci inginerul îşi simţi picioarele libere. Se întoarse numaidecât şi se aşeză, sucindu-şi anevoie în dreapta şi-n stânga gâtul stâlcit de lovituri.

Aruncând o privire în jur, îşi dădu seama că se află în spatele „Băiatului". Monştrii stăteau lângă el şi se căzneau să-şi facă ceva la. cap. În cele din urmă globurile strălucitoare fură scoase şi Bîkov văzu uluit nişte chipuri cunoscute: Dauge, alarmat, Kraiuhin, încruntat, şi Iurkovski, alb la faţă de furie. Acesta din urmă duse mâna

l-a nas, suflă pe nări şi-i întinse lui Bîkov palma însângerată.

— Eşti un imbecil! spuse el, cu vocea tremurată. Eşti un imbecil! Ce ai pe umeri: cap ori un cocean de varză?

— Stai, Vladimir Sergheevici… – interveni Kraiuhin. Vezi că e buimăcit.

— Dumneavoastră? atât putu să îngaime Alexei.

— Nu, nu noi! Cavalerii ordinului Rosenkreuz! Delegaţii comitetului de femei!…

— Lasă, Iurkovski!… Tovarăşe Bîkov, scoate imediat maşina de-aici… Dauge, închide capacul şi uşa şi spune-le că plecăm.

— Am înţeles!

Dauge îşi puse din nou casca pe cap şi ieşi din spatele „Băiatului”.

Bîkov urcă în transportor, urmat de Kraiuhin şi de Iurkovski, care nu mai contenea cu ocările.

— Treci după gard şi opreşte acolo! ordonă Kraiuhin.

„Băiatul” porni cu spatele înainte.

— Ajunge. Stop! Acum să-l aşteptăm pe Dauge.

Bîkov se uită chiorâş la Iurkovski. Acesta îşi pipăia cu băgare de seamă nasul umflat.

— Te doare? întrebă cu compasiune Kraiuhin.

Iurkovski rânji furios. Pe blindaj se auzi un zgomot de bocanci şi Dauge sări, în deschizătura chepengului.

— S-a făcut, Nikolai Zaharovici – spuse el.

— Să mergem!

Bîkov puse mâna pe maneta de comandă. Apoi, după câteva clipe de chibzuială, răsuci nişte butoane, conecta motorul şi se îndepărtă de tabloul de comandă. „Băiatul” se urni uşor din loc.

— Încotro? întrebă speriat şi totodată mirat Dauge. Şi maşina cine o conduce?

— Conductorul automat – răspunse Bîkov, cu un aer vinovat. Eu nu mai ţin minte drumul înapoi. Fiţi pe pace! Maşina are un dispozitiv electronic. „Băiatul” se va deplasa după busola automată.

O vreme au mers în tăcere. Maşina reproducea cu precizie, însă în sens invers, toate manevrele pe care le executase cu o jumătate de oră înainte Bîkov.

— Ai dozimetrul la dumneata? îl întrebă Kraiuhin pe Dauge.

— E la mine, Nikolai Zaharovici. Dar n-o să avem nevoie de el. Am uitat să vă spun că atunci când s-a apropiat Bîkov de cameră, ea fusese deja închisă. Aşa că totul s-a sfârşit cu bine.

Kraiuhin răsuflă uşurat.

— Era cât pe ce să dai de bucluc, tovarăşe Bîkov – spuse el, ştergându-şi sudoarea de pe chelie. Ştii unde te-am prins?

— Habar n-am… – Bîkov se simţea foarte nefericit.

— Dincolo de gardul de sârmă se află sub pământ un reactor puternic care produce tritiu, combustibilul pentru „Hius”. Turnul de beton în care ai aruncat o privire atât de imprudentă nu e altceva decât o cameră de topire a deşeurilor radioactive rezultate de. pe urma epurării uraniului. Şi tocmai azi s-a dat la topit o garnitură de bare de uraniu. Dacă ţi-ai fi vârât nasul acolo…

— E la mintea cocoşului! spuse convins Iurkovski. De vreme ce locul e împrejmuit cu sârmă ghimpată, înseamnă că intrarea e interzisă. Dar dumnealui, nu, dă buzna cu şenilele dumisale prin sârmă! Nu poate rămâne indiferent la un gard şi-l înfruntă ca un leu-paraleu.

Iurkovski era cu totul nedrept, dar Bîkov se mărgini doar să ofteze deprimat.

— Te-a observat Iurkovski când te apropiai de cameră şi s-a repezit să te dea la o parte, dar a întârziat un pic. Mărturisesc, credeam că s-a şi întâmplat o nenorocire.

— Am alergat din răsputeri – interveni Dauge. Credeam c-o să-mi sară inima din loc…

Bîkov se întoarse spre Iurkovski şi bolborosi bâlbâindu-se:

— Eu… îmi pare foarte rău… zău, n-am vrut… – şi dădu a deznădejde din mână: Naiba ştie cum s-a întâmplat!

Înţelegi, m-ai speriat grozav…

Buzele lui Iurkovski se strâmbară într-un zâmbet dispreţuitor.

Dauge chicoti:

— Ce primire i-a făcut! Splendidă primire! O, doamne, aşa luptă mai zic şi eu!

— Da, de bătut te baţi bine – râse Kraiuhin – dar pe viitor fii mai prudent. În munca noastră nu e permis să atingi nimic cu mâinile goale, ba încă fără să ceri voie. Apropo de asta, diseară chiar Dauge are să-ţi aleagă un costum de protecţie şi are să te înveţe cum să te foloseşti de el.

— Doamne, ce mai bătaie! repetă Dauge, ştergându-se la ochi.

Bîkov trecu repede la locul său şi deconectă conductorul automat. În faţă se desluşeau în ceaţa subţire contururile acoperişului plat al garajului.

— Şi încă ceva – spuse Kraiuhin. O să trebuiască să supunem transportorul unui examen veritabil. Eşti gata?

— Aici nu poate fi supus unui examen veritabil – bombăni Bîkov. E numai tundră, teren neted ca-n palmă…

— Nu-i nimic, las’ că-ţi găsesc eu un loc clasa una, amice! Dinţii de aur ai lui Kraiuhin sclipiră în întuneric.

BOTEZUL FOCULUI

Petrecându-i pe Kraiuhin şi pe geologi, pe care venise să-i ia o maşină chemată din oraş, Bîkov se scărpină îngândurat la ceafă şi se întoarse în garaj. „Băiatul” stătea la doi paşi de poartă. Pe pereţii lui oblici sclipeau picăturile de ploaie.

— Examen! spuse Bîkov, cu glas tare. Ei bine, dacă-i examen, examen să fie!

Scoase dintr-un buzunar broşura cu instrucţiunile de exploatare, mototolită şi pătată cu ulei, o frunzări, răsuflă adânc şi intră în maşină. Lui Alexei Petrovici Bîkov nu-i plăceau examenele sub nicio formă. Găsea că e o mare nedreptate ca un fleac cu totul inutil, căruia nu-i dai niciodată atenţie, pentru că e cu desăvârşire inaplicabil în munca practică, să fie pus pe aceeaşi treaptă cu cele mai importante şi mai necesare cunoştinţe. Cât despre el, Bîkov aplica un sistem de predare cu totul altul. „De-aţi fi cu stea în frunte – zicea inginerul – tot n-aţi putea memora niciodată toate cele scrise în vrafurile de cărţi şi de tabele. Căci ele cuprind şi ceea ce este mai important, şi ceea ce e pur şi simplu important, şi lucruri de ordin secundar şi, în sfârşit, lucruri cu totul inutile, care fie că s-au învechit de îndată ce au luat naştere, fie că şi-au pierdut importanţa în prezent. Eu n-am de gând, fireşte, să vă cer să ştiţi tot ce scrie în cărţi şi tot ce cuprind diferitele tabele. Dar dacă, tovarăşi, cineva nu va şti ceea ce este obligat să ştie înainte de toate, rog să nu fie cu supărare dacă nu voi îngădui acest lucru.”

Prestigiul lui Bîkov, cel mai bun specialist în maşini de transport, punea la adăpost sistemul acesta de orice atentat din partea şefilor celor mai pedanţi. Dar asta era acolo, în Gobi. Cum va fi aici? E drept, Kraiuhin nu face impresia unui bucher şi a unui formalist, dar cine poate şti încotro privesc ochii lui mici din dosul uriaşilor ochelari negri? De aceea Bîkov frunzărea necontenit instrucţiunile de exploatare, pe care le citise din scoarţă-n scoarţă,

îndeosebi partea referitoare la diferite avarii posibile şi la reparaţii în condiţii de exploatare. Apoi îşi scoase haina, îşi puse salopeta şi se apucă să studieze cu atenţie motorul.

Se întoarse la hotel târziu, obosit, dar mulţumit şi aproape calm. În sala de mese nu mai era nimeni. Bîkov mâncă pe săturate, fără să se pripească, după care plecă în căutarea lui Dauge. Pe coridorul de la etajul întâi, în care dădeau uşile camerelor ocupate de cosmonauţi, se opri. Una din uşi era întredeschisă şi din camera respectivă se auzea vocea puternică a lui Iurkovski, care recita versuri de Bagriţki:

... Şuierând se năpusteşte vântul,
Vifor crunt dezlănţuit în zbor,
Ia vârtos corabia în coarne
Şi izbeşte-n fundul sunător,
Cuiele să zbârnâie cumplit
Şi să urle bubuind catargul:
„Voi la bună treabă aţi pornit!”...

Bîkov aruncă o privire în cameră. Iurkovski, în pijama şi papuci, şedea tolănit pe canapea, cu mâinile la ceafă şi cu faţa întoarsă spre fereastră. Lângă el şedea Krutikov, încovoiat, trăgând în gol dintr-o pipă scurtă. La masă, Bogdan Spiţîn se legăna pe scaun şi zâmbea unor gânduri ale sale, numai lui cunoscute. Nici Dauge, nici Kraiuhin, nici Ermakov nu se aflau în cameră.

... Haide, tinereţea mea pribeagă,
Numai îndârjire şi extaz,
Clocoteşte-nfierbântată-n vine,
Zbuciumă-te fără de răgaz!
Spargă-se-n puzderie de stele
Sângele-mi fierbinte omenesc,
Să m-avânt în Univers deodată,
Ca din tun în Cosmos să ţâşnesc...

Versurile erau splendide. În afară de asta, „filfizonul” recita foarte frumos. Vocea lui profundă, plină de forţă stăpânită şi de emoţie, degaja parcă o stare de nelinişte şi suna ca o chemare. Fără să vrea. Bîkov îşi zise că omul acesta frumos şi neînfricat seamănă probabil mult cu însuşi autorul versurilor. E tot atât de agitat şi de pătimaş, gata ca şi el să-şi dăruiască, fără părere de rău, viaţa pentru fapte mari. Tot la asta se gândea, se vede treaba, şi Krutikov, căci navigatorul îşi scoase deodată pipa din gură şi se uită atent la Iurkovski, vrând parcă să se convingă de ceva. Numai Spiţîn continua sa se legene încetişor şi să zâmbească, cu ochii pe jumătate închişi.

… Şi să cânt cu-ntreaga mea suflare
Pe întinsul fără de sfârşit:
„Mare Neagră, mare minunată,
Dac-ai şti ce mult te-am îndrăgit!…”

Iurkovski tăcu. Bîkov se retrase de lângă uşă şi îşi văzu de drum. În camera lui Dauge nu găsi pe nimeni. Pe pat stătea un costum de protecţie, ales, se pare, de Iohanîci pentru prietenul său. Suprafaţa şlefuită a calotei sferice răsfrângea reflexele roşiatice ale cerului crepuscular. Bîkov vru să se retragă, dar o fotografie de pe birou îi atrase atenţia. Cunoştea această fotografie, care înfăţişa o femeie foarte frumoasă, cu faţa tristă, într-o rochie bleu, închisă până la gât.

„Maşa Iurkovskaia” – îşi aduse aminte Bîkov şi oftă.

Sărmane Iohanîci! Iată unde te-a adus dragostea… Până şi tu, atât de vesel şi de bun, care ştii să glumeşti şi râzi chiar şi în clipele cele mai cumplite… până şi tu n-o poţi uita nici măcar acum când te mai despart doar câteva zile înainte de a porni în necunoscut.

— Tocmai acum! Abominabil! tună deodată, de după perete, vocea lui Iurkovski. Să trimită o scrisoare ca asta tocmai acum… Lasă-mă cu consolările tale, frate samaritean! Văcuţa domnului ce eşti! E o ticăloasă!…

— Nu! (Bîkov nu înţelese numaidecât cui îi aparţinea această exclamaţie.) Să nu vorbeşti aşa de ea! La urma urmei asta nu te priveşte!

— Ba mă priveşte! Şi nu fiindcă mi-e soră. Ne priveşte pe toţi – şi pe Kraiuhin, şi pe fiecare din băieţii noştri, inclusiv pe specialistul acela al tău în deşerturi, cu mutra lui roşie. Acolo unde mergem, viaţa tuturor o să depindă de fiecare dintre noi. Trebuie să fim absolut siguri unii de alţii. Acum stau şi mă întreb dacă în starea în care te afli, ai să ai destulă voinţă ca să te cramponezi de viaţă? N-ai să ne dai oare de furcă, Grigori Dauge?

— Uşurel, Volodea!

— Ba de loc... Nu-ţi dai oare seama câte parale face surioara asta a mea fermecătoare? O egoistă! Da, da, e egoistă! Dacă n-ar avea botişorul ei drăgălaş, mă-ntreb ce-ar mai fi de capul ei? Ce, puţine femei sunt pe lume? Credincioase, iubitoare, inteligente... Ce te ţii aşa de coada ei?

Bîkov se întoarse în vârful picioarelor în camera sa şi închise bine uşa. Era îndoielnic că Dauge se va mai ocupa azi de costumul de protecţie, de altfel nici lui Bîkov nu-i ardea acum de asta. Avea atâtea la care trebuia să se gândească! Inginerul se dezbrăcă, se culcă şi închise ochii. Cel mai bine ar fi, poate, să încerce să doarmă. Se dădu jos din pat ca să lase storurile. În clipa aceea intră Dauge. Era, ca întotdeauna, cu părul puţin în dezordine şi cu nodul cravatei strâmb. Bîkov se uită ţintă la el.

— Te-ai şi culcat? întrebă Dauge. Dar costumul de protecţie? Ce te uiţi aşa la mine, Alexei? E ceva în neregulă?

Dauge îşi duse mâna la faţă, apoi lăsă ochii în piept.

— Nu... Mă uitam şi eu aşa – rosti anevoie Bîkov. Mi-am zis că e târziu...

— Nu-i de loc târziu. Îmbracă-te şi haide! Trebuie să te obişnuieşti de azi cu costumul, fiindcă mâine s-ar putea să nu mai avem timp. Unde-ai stat atâta?

— Am avut treabă cu „Băiatul”. Mă cam tem, Iohanîci...

Am să cad la examenul ăsta.

— La care examen?

— La care? La cel de care vorbea azi Kraiuhin, ţii minte, când ne întorceam…

— A-a! Eu cred că n-ai să cazi, Alexei. Conduci bine…

— Conduc… Să nu mă conducă ei pe mine…

Dauge îl privi mirat:

— De ce să te conducă? Şi fără să te conducă ei, ai să fii leoarcă de apă, Alexei.

— Nu pricep.

— E simplu. Are să fie o cursă de încercare. Mâine ai să execuţi un marş pe un teren foarte accidentat, prevăzut cu obstacole.

— Singur?

— Cineva o să te însoţească, aşa cred… Eşti gata? Să mergem!

În camera lui Dauge, Bîkov observă că fotografia nu se mai afla pe birou. Iohanîci luă costumul de protecţie din pat şi-l întinse pe jos.

— Şezi, Alexei, şi ascultă! Halatul acesta se numeşte „CPK-6”, adică costum de protecţie sistem Kraiuhin model şase. E confecţionat dintr-un material foarte durabil şi elastic, cu o denumire chimică lungă şi complicată. În limbaj tehnic uzual i se spune „silichet”. E un compus organic polimeric de siliciu, cu molecule filiforme colosal de lungi. E foarte rezistent la rupere. În afară de asta, are un înalt grad de rezistenţă la temperaturi mari şi, fireşte, etanş la gaze şi impermeabil ia apă.

— E clar – spuse Bîkov. Inginerul şedea chincit, mototolind şi netezind cu interes mâneca elastică a costumului.

— Costumul acesta, fireşte, nu se coase şi nici măcar nu se stanţează. E turnat gata, aşa cum îl vezi, cu orificii şi buzunare pentru aparate, alimente şi toate celelalte. Stratul de silichet e dublu, moleculele unuia din straturi fiind orientate perpendicular pe direcţia moleculelor celuilalt. E clar?

— Clar. Pentru a fi mai rezistent şi mai impermeabil.

— Exact. Să trecem acum la cască. Vezi, e fixată la spate, dar se poate scoate uşor. Uite-aşa.

Bîkov se uită înăuntrul căştii. Desigur! Strălucitoare, nichelată parcă la exterior, calota era absolut transparentă dacă priveai prin ea dinăuntru.

— Asta ce-o mai fi?

— Spectrolit, un material plastic special – răspunse Dauge. Nu e rău, ai? Asigură o vizibilitate perfectă în toate direcţiile. Dauge se aşeză jos, lângă Bîkov, şi lovi cu degetul în cască. S-ar fi putut folosi şi alte substanţe transparente, dar spectrolitul prezintă o serie de avantaje absolut inestimabile. În primul rând polarizează într-un anumit fel lumina, ceea ce permite ca, în întuneric sau în amurg, să te uiţi direct la o sursă de lumină puternică şi să vezi totul, fără ca lumina să te orbească. Apoi, spectrolitul lasă să treacă numai razele vizibile ale spectrului. Razele chimice şi cele termice sunt toate fie absorbite, fie reflectate. La fel şi razele X, ca şi razele gama. În al treilea rând… ce să mai vorbim, Kraiuhin a făcut un lucru mare.

— Dar asta ce e? Aha… O membrană.

— E un arc cu căşti telefonice, cu o membrană extrem de sensibilă, pentru radiorecepţie. Arcul serveşte ca amortizor… în cazul când ai cădea cu capul în jos. Tot aici se află şi microfonul cu staţia de emisie, şi bateriile cu semiconductori.

— E clar.

— Întreg costumul este izolat acustic. Pentru a se putea auzi sunetele din exterior, costumul e prevăzut cu un dispozitiv special, care poate fi reglat în funcţie de densitatea atmosferei înconjurătoare. Acum dispozitivul e reglat la presiunea atmosferică obişnuită.

— Pricep.

— Perfect! Partea teoretică pare să fie încheiată. Acum pune-ţi costumul, Alexei!… Stai, nu aşa! Trage-l pe picioare prin orificiul de la gât. Acum să fixăm casca.

Dauge îi ceru lui Bîkov să-şi pună şi să-şi scoată de

câteva ori costumul de protecţie, să fixeze şi să scoată casca, să facă tot felul de exerciţii de gimnastică. În cele din urmă, când Bîkov, leoarcă de sudoare, era gata să facă apel la unele expresii înduioşătoare, lui Dauge i se făcu milă:

— Bine, pe ziua de azi ajunge. Scoate costumul! Încă ceva, Alexei: aici, la centură, sunt locaşurile pentru termosurile cu cacao, bulion şi băuturi înviorătoare. Legătura cu casca se face prin intermediul câtorva tuburi. Baloanele cu oxigen şi aparatul de absorbit acidul carbonic se fixează la spate. Iată-le! Observă aici: acesta e un termoregulator; când e frig, se poate conecta dispozitivul de încălzire. Aici e dozimetrul. Da, şi încă ceva... Costumul e prevăzut cu un dispozitiv minunat: filtrul de oxigen. Dacă atmosfera cea mai otrăvitoare conţine măcar cinci la sută oxigen, filtrul lasă să treacă oxigenul în cască, oprind orice alt gaz...

Bîkov îşi scoase costumul şi îl examină încă o dată cu atenţie.

— Dar radiaţiile? La radiaţii rezistă?

— Fireşte. În privinţa aceasta silichetul n-are rival.

— Ca „reflectorul total” al reactorului fotonic?

Bîkov îşi şterse broboanele de sudoare de pe frunte şi se aşeză alături de Dauge. Acesta spuse:

— „Reflectorul total” e dur şi friabil. Nu poate servi ca material pentru un combinezon. Silichetul prezintă suficiente garanţii de siguranţă. Azi-dimineaţă, de pildă, eu, Kraiuhin şi Volodea am stat cu costumele pe noi în „cavou”.

— Ce vorbeşti!

— Serios. Era o temperatură de aproape două sute de grade, radiaţii alfa, raze gama etcetera, etcetera. Şi cu toate acestea, silichetul a rezistat foarte bine. Era, fireşte, cam cald...

Bîkov se lovi mirat cu palmele peste genunchi. Cineva bătu în uşă.

Intră Kraiuhin. Inginerul îi oferi un fotoliu.

— Nu, nu stau – spuse Kraiuhin. E timpul, ca să zic aşa, să merg la odihnă. Cum stai cu costumul de protecţie, tovarăşe Bîkov? Te-ai obişnuit cu el?

— Da.

— S-a obişnuit de-a binelea – întări Dauge.

— Ar trebui, desigur, să te antrenăm în costum, dar n-avem timp, mereu n-avem timp… Kraiuhin puse mâna pe clanţa uşii, dar numaidecât şi-o retrase: Uitasem ce era mai important. Tovarăşe Bîkov, mâine te duci de dimineaţă la garaj şi vii aici cu „Băiatul”.

— Am înţeles – spuse cu glas răguşit Bîkov.

— Mergem la poligon. Ai să ne arăţi ce e în stare maşina asta.

— Am înţeles.

— Noapte bună…

Kraiuhin ieşi. Bîkov răsuflă uşurat şi îşi luă şi el rămas bun de la Dauge. La uşă reţinu mâna lui Iohanîci într-a sa şi zise încet:

— Hm… am auzit că… ai primit o scrisoare. O scrisoare neplăcută.

Dauge nu răspunse.

— Te întreb pentru ca… în fine, dacă ai să ai nevoie de mine…

— Bine… – Iohanîci râse amar şi îl împinse pe Alexei Petrovici spre ieşire. V-aţi pus cu consolările pe capul meu, lua-v-ar naiba să vă ia!…

— Nu te supăra…

— Nu-i nimic. Hai, du-te!

— Noapte bună!

— Mai dormi, frumoasa mea, mai dormi? fredona a doua zi dimineaţă Dauge, trăgând plapuma de pe Bîkov. E vremea să te trezeşti!

— Lasă-mă! îl repezi inginerul şi se întoarse cu faţa la perete, plescăind dulce din buze şi încovrigându-se cu genunchii la gură.

— Aseară viscolea, ţi-aduci aminte?… Iar acum e ora

şapte şi jos te-aşteaptă maşina.

— Ia… Ce? Ah, drace!

Dauge abia apucă să se ferească. Bîkov se repezi la scaun şi puse mâna pe haine.

— Stai, Alexei, dar gimnastica de înviorare?

— Ia lasă-mă! Cum e vremea?

Dauge ridică storurile:

— Splendidă! Niciun nor. Ai noroc, Alexei. Dar ai să te-alegi şi cu un perdaf de la Ermakov!

— Pentru ce? se informă Bîkov, încheindu-se la cămaşă.

— Pentru că pleci fără să fi făcut gimnastică.

— Nu-i nimic, lasă. Am plecat!

— Şi gustarea de dimineaţă?

— Mai târziu, mai târziu…

— Bea şi tu măcar o cană de lapte cu pâine, caraghiosule! Că nu te mai examinează Ermakov.

— Ah, drace…

În sala de mese, Bîkov înghiţi grăbit o cană cu lapte, vârî în buzunar câţiva pesmeţi negri şi se precipită spre ieşire.

— Drum bun!

Cu mâinile în buzunare, Dauge urmări de pe peron maşina care se îndepărta, apoi căscă şi se întoarse în casă.

Spre mirarea lui Bîkov, apariţia uriaşului transportor pe străzile oraşului nu stârni cine ştie ce interes. Trecătorii întorceau destul de indiferenţi capul, uneori se opreau ca să privească mai atenţi maşina, şi atât. Se vede treaba că noutăţile tehnice nu erau aici o raritate. Bîkov opri „Băiatul” în faţa hotelului şi se duse să-i raporteze lui Kraiuhin. Pe coridor se întâlni nas în nas cu Ermakov.

— Ai sosit? Foarte bine… – Ochii cenuşii şi pătrunzători ai comandantului îl examinară cu atenţie pe inginer din cap până-n picioare: Nu e bine că n-ai respectat regimul.

— Am…

— Ai făcut-o cu cele mai bune intenţii, înţeleg. Dar peste vreo două ore ai să treci prin momente de foarte mare încordare, şi abaterea aceasta s-ar putea să te coste.

Nu numai pe dumneata. După câteva clipe de tăcere, Ermakov adăugă: Dacă nu te-aş şti sănătos tun, aş stărui să se amâne cursa de încercare.

— N-o să se mai repete – bolborosi Bîkov.

— Sper. Regimul cosmonautului a fost elaborat de cei mai buni medici din ţară, şi orice om cu experienţă îţi poate da numeroase exemple ce atestă consecinţele deplorabile la care au dus uneori cele mai mici abateri de la regim. Dacă ai fi pilot, cu ziua de azi ar lua sfârşit participarea dumitale la expediţii. Din fericire nu eşti. Să iei vreo zece tablete de tonin. Şi acum să mergem! Suntem aşteptaţi.

Sus, în cabinetul lui Kraiuhin, era de faţă întreg echipajul lui „Hius”. Se mai aflau aici şi două persoane necunoscute lui Bîkov – preşedintele Sovietului orăşenesc şi secretarul comitetului orăşenesc de partid. După semnele de respect pe care i le arătau aceştia lui Kraiuhin, era vădit că vicepreşedintele Comitetului de stat pentru comunicaţiile interplanetare se bucura în oraş de un prestigiu uriaş.

— Să nu pierdem vremea, tovarăşi – începu Kraiuhin, de îndată ce Bîkov dădu mâna cu toţi cei prezenţi şi se aşeză şi el într-un colţ. Alexei Petrovici, astăzi dumneata eşti interpretul rolului principal. Fii bun şi ieşi, ca să zic aşa, la rampă. Te rog…

Bîkov se apropie de birou şi se opri alături de Kraiuhin. Secretarul şi preşedintele îi zâmbiră prietenoşi.

Dauge îi făcu semn cu ochiul. Pe birou era întinsă o hartă la scară mare.

— Facem proba în pătratul acesta… – Degetul lui Kraiuhin descrise un cerc în coltul de nord-est al hărţii. Ce distanţă e de-aici până acolo?

Bîkov se aplecă asupra hărţii:

— Vreo cincizeci de kilometri.

— Exact. Cât îi trebuie „Băiatului”?

— Cam treizeci-patruzeci de minute…

— Perfect. În regiunea indicată există o mulţime de

formaţiuni variate de provenienţă artificială, care, hm… nu sunt trecute pe hartă. Sarcina dumitale e să ne transporţi, uite, pe cota asta, de unde vom urmări cursa, apoi să traversezi regiunea exact de la sud la nord şi să revii la cotă de-a lungul acestui pârâu. E clar?

— E clar.

— Te previn că pe drum s-ar putea să ai tot felul de surprize. Pentru una din ele garantez în orice caz. Au fost trimişi oameni acolo? îl întrebă Kraiuhin pe preşedintele Sovietului orăşenesc.

Acesta încuviinţă dând din cap.

— În general, examenul va fi serios. Te însoţeşte tovarăşul Ermakov. Fii prudent. Curaj şi prudenţă! Fără, cum s-ar zice, bravură inutilă!

— Am înţeles.

— Asta-i tot. Mai are cineva de pus vreo întrebare?

— Nu.

— Unde ţi-i costumul de protecţie?

— Îl iau imediat, Nikolai Zaharovici.

— Ia-l şi pleacă. Până atunci noi ne instalăm în maşină.

Un sfert de oră mai târziu, „Băiatul” se afla de cealaltă parte a colinelor dinspre nord, şi Bîkov văzu pentru prima oară rachetodromul. În faţa lui se întindea aceeaşi tundră netedă şi monotonă, pe care răsăreau, ici-colo dâmburi cu o vegetaţie ghimpoasă. Din loc în loc se vedeau pe câmpie nişte pete de culoare roşcată, rotunde sau în formă de stea, pe care nu creştea niciun firicel de iarbă. Bîkov dirijă maşina spre una din aceste pete. Pentru câteva secunde, în locul clămpănitului moale de sub şenile se auzi un bocănit înfundat şi mărunt, de parcă cineva ar li dat de-a dura un cazan de tablă pe caldarâmul unei străzi.

— Aici au aterizat mai multe nave – îl lămuri Dauge, care se aşezase în spatele lui Alexei.

— Dar asta ce-i?

În stânga se întindeau nişte şine ruginite şi se vedeau resturi de sârmă ghimpată. Pentru o clipă apăru un stâlp aplecat într-o rână, cu un triunghi de tablă albă pe care

scria „UR”. Bîkov apucă să vadă în dosul sârmei ceva ca un fel de groapă largă, umplută cu o masă bolovănoasă de culoare brună.

— De-aici – spuse Dauge – a decolat acum cinci ani „Zmei Gorînîci”. Vezi, locul decolării a fost împrejmuit, deoarece solul s-a transformat în zgură radioactivă. „UR” înseamnă „o unitate roentgen”.

— Asta o ştiu eu – bombăni Bîkov.

„Băiatul” gonea prin tundră, ocolind blocurile masive şi străbătând în viteză lacurile cu apă mică. Când indicatorul de distanţă arătă că au fost parcurşi treizeci de kilometri, Ermakov îl rugă pe conductorul maşinii să-i cedeze locul. Bîkov trecu în cabină. Toate chepengurile erau deschise. Preşedintele Sovietului orăşenesc discuta ceva cu Krutikov; secretarul comitetului orăşenesc de partid îl ascultă fără prea mult interes. Kraiuhin moţăia, rezemat de speteaza moale şi poroasă. Iurkovski şi Spiţîn şedeau cocoţaţi pe blindajul maşinii, cu picioarele bălăbănindu-se în deschizăturile chepengurilor. Bîkov se strecură în compartimentul motorului, trase cu urechea, examină mecanismele, după care se întoarse alături de Ermakov.

Urletul motorului se înteţi brusc. Încetinindu-şi puţin mersul, „Băiatul” urca pe un povârniş.

— Am ajuns – spuse Kraiuhin.

Maşina mai scoase un urlet, se întoarse în loc şi se opri. Coborâră toţi; Bîkov – cel din urmă. Se aflau pe creştetul unui gorgan înalt, acoperit cu o iarbă aspră, de culoare cenuşie. Când se uită în jos, Alexei văzu o privelişte ciudată. Câmpia se sfârşise. Mai departe, spre nord, se întindea până hăt în zare o teribilă îngrămădire de pietroaie şi de brazde groase. Se vedeau nişte gropi largi, împrejmuite cu valuri neregulate de pământ. Un zid dinţat, aproape vertical, se întindea de-a curmezişul acestui haos. Veneau apoi grămezi inegale de bolovani de granit, şi iarăşi gropi, ziduri, rambleuri de piatră…

— Ei! auzi Bîkov în spatele său vocea lui Kraiuhin. Cred că sectorul acesta o să fie, ca să zic aşa, demn de arta

dumitale, Alexei Petrovici, şi de excelentele calităţi ale „Băiatului” nostru! Dumneata ce zici?

— Perfect! Bîkov se uită ţintă la lentilele negre care ascundeau ochii lui Kraiuhin. Mă aranjează. Pot începe?

— Aici comandă Ermakov. Te rog să te adresezi lui.

„Cu asta nu mă sperii pe mine” – îşi zise Bîkov şi se îndreptă spre Ermakov, care stătea pe una din şenilele „Băiatului”, cu binoclul în mână.

— Pot începe, Anatoli Borisovici?

Ermakov dădu din cap şi sări cu agilitate jos.

— Pune-ţi costumul de protecţie – spuse el şi, coborând vocea, adăugă: N-avea emoţii, fii mai calm…

Bîkov ridică din umeri şi se urcă în maşină. Dauge dădu să facă un pas înspre el, dar se opri şi se retrase încet. Iurkovski stătea mai la o parte, fluierând şi uitându-se când în pământ, când la transportor. Kraiuhin şedea chincit, angajat într-o discuţie aprinsă cu „părinţii oraşului”, deasupra hărţii întinse pe pământ. Mihail Antonovici şi Spiţîn trebăluiau în tăcere la un minuscul aparat de radio.

— Conectează microfonul şi pune-ţi casca – îi spuse Ermakov lui Bîkov, aşezându-se alături de el.

Se ajutară unul pe altul să se prindă de scaune cu nişte curele largi, şi Bîkov se uită întrebător la casca argintie a comandantului, care se aplecase asupra aparatelor de bord.

— Dă-i drumul! se auzi slab în căştile radiotelefonului.

Alexei puse degetele pe butoanele tabloului de comandă şi „Băiatul” porni încet, apoi tot mai repede şi mai repede, în jos pe pantă. La poalele gorganului se săltă în sus, trecu peste prima grămadă de pietriş şi se afundă într-o groapă. Cursa începuse.

Bîkov n-avea când să se ocupe de metafore, dar undeva în adâncul conştientului formulă această frază: „Ca o broască într-o minge de fotbal”, pe care o tot repeta inconştient în şoaptă. În deschizătura pătrată a vizorului se ivea când cerul albastru, când pământul negru, carbonizat

parcă, când creştetul acoperit cu muşchi al vreunui bloc de granit. „Băiatul” era aruncat dintr-o parte în alta. Şenilele zăngăneau lunecând pe pietre. Dar motorul duduia uniform şi vesel, fără rateuri. „Cu asta nu mă sperii pe mine” – îşi zicea cu încăpăţânare Bîkov. Transportorul se avântă urlând într-un şanţ adânc. Pentru o clipă se ivi în vizor o suprafaţă imobilă de culoare cafenie, cu un luciu egal, şi pe genunchii celor doi se revărsă o Cascadă de apă.

— Înainte! strigă vesel Bîkov.

De cealaltă parte a şanţului „Băiatul” se opri puţin. La câţiva metri în faţă se înălţa un zid de lut roşiatic aproape vertical. „Vreo cincisprezece-douăzeci de metri – socoti Alexei în gând. Să încercăm.” Cu coada ochiului îl observă pe Ermakov, apucându-se cu mâinile de scaun. „Ca o broască într-o minge de fotbal…”

De pe creştetul gorganului, transportorul părea un gândac cenuşiu, care îşi croia drum pe un câmp arat. Iată că gândacul a pornit să se caţere pe un zid. Într-un chip neînţeles a izbutit să se târască câţiva metri. Apoi a tresărit, s-a desprins şi s-a prăbuşit pe spate, într-un nor de praf roşiatic.

— Drace – bolborosi secretarul comitetului orăşenesc de partid – mai bine l-ar fi ocolit.

Dauge scuipă nervos.

— Nu e voie să-l ocolească – spuse calm Kraiuhin. Aşa e regula. Atenţie!

Sub zidul roşiatic s-a întâmplat ceva. Gândacul a început să mişte. Din trupul lui s-au răşchirat deodată nişte picioare articulate ce străluceau în soare, s-au îndoit încet şi l-au întors din nou cu spinarea în sus. O clipă, încă una… Sprijinindu-se cu trei bare de oţel în temelia zidului şi dibuind cu băgare de seamă un punct de sprijin cu cea de-a patra bară, „Băiatul” se săltă până în creştetul zidului, se înfipse în el cu şenilele şi porni mai departe, strângându-şi din mers barele de sprijin.

— Bravo! Bravo lui! spuse tulburat Iurkovski. E un adevărat maestru!

— Poate să luăm totuşi în locul lui un pilot în plus? observă Kraiuhin, ducându-şi binoclul la ochi.

Bîkov triumfa. Totul mergea cum nu se poate mai bine. „Băiatul” trecea obstacol după obstacol. Pietrele se sfărâmau sub şenile, din gropile adânci ţâşnea în toate părţile noroiul fluid, se prăbuşeau bubuind bolovanii izbiţi. Ermakov, care urmărea ruta cu harta şi busola, indică de câteva ori direcţia; fără asta, Bîkov s-ar fi abătut negreşit, deşi îşi dădea silinţa să conducă maşina în linie absolut dreaptă.

— Cât am parcurs, Anatoli Borisovici?

— Mai avem vreun kilometru şi jumătate…

În clipa aceea răsăriră în faţă, în chip cu totul neaşteptat şi într-o linişte desăvârşită, nişte trombe de foc. Bîkov se trase în lături şi opri maşina.

— Iată surprizele lui Kraiuhin! bombăni el.

Focul se întindea cu repeziciune. Părea că ard pietrele. Şuvoaie negre de fum, amestecându-se cu flăcările sângerii, aci se aşterneau pe pământ, aci se înălţau sus de tot: Un vânt fierbinte şi uscat ridica în aer nori de praf.

— Benzină condensată! constată alarmat Bîkov. Napalm! Ce idee…

Ermakov tăcea. Bîkov zâmbi ironic, coborî peste vizoare obloanele de spectrolit şi apăsă pe clapele tabloului de comandă. „Băiatul” se avântă în furtuna de foc.

Când orizontul fu învăluit de o perdea tulbure, de un zmeuriu închis, secretarul comitetului orăşenesc de partid tuşi, preşedintele Sovietului orăşenesc se dădu mai aproape de aparatul de radio, dar Kraiuhin spuse imperturbabil:

— Am dat dispoziţii să se aprindă acolo câteva zeci de butoaie de benzină. Se va produce pentru câteva minute o temperatură de vreo opt-nouă sute de grade. O nimica toată. „Băiatul” trebuie să reziste. Rămâne de văzut dacă vor rezista şi nervii.

„Băiatul” a rezistat, au rezistat şi nervii. Învăluit în nori de funingine grasă, transportorul alunecă spre pârâiaşul care marca sfârşitul cursei şi se opri. Apa repede a pârâului izbea în coastele înnegrite, cu reflexe liliachii ale maşinii învălătucite în aburi, producând un sfârâit continuu. Blindajul se răcea încetul cu încetul. Bîkov îl zgâlţâi de umăr pe Ermakov, care atârna neputincios în curelele scaunului. Dar comandantul nu-şi pierduse cunoştinţa.

— Am trecut… – bolborosi el, cu glasul stins. Am trecut cu bine – repetă Ermakov. Mă bucur pentru dumneata… şi pentru mine.

Bîkov tuşi stânjenit.

Tot drumul de întoarcere, prin valea pârâului, tăcură. Numai când coti spre gorganul pe creştetul căruia se agitau siluetele observatorilor şi le făceau semne cu mâna, salutându-i, inginerul spuse:

— Un lucru nu-nţeleg, Anatoli Borisovici. De unde distrugerile astea aici, în plină tundră?

Ermakov îl lăsă multă vreme fără răspuns, desfăcând cataramele curelelor. Apoi zise în silă:

— Deasupra acestei regiuni a făcut explozie o rachetă… O rachetă fotonică. Asta-i tot.

— Aşa mi-am închipuit şi eu; aici s-a produs o explozie…

Aceasta a fost tot ce-a putut spune Bîkov, uluit şi zguduit.

La sfârşitul dejunului prelungit (stropit cu un păhărel de coniac, prilejuit de succesul cursei), Kraiuhin ceru să se facă linişte, după care spuse:

— Ermakov şi Bîkov vor urma timp de o săptămână un regim sanatorial. Muncă de loc. Romane de aventuri, plimbări şi somn. Ceilalţi se vor pregăti pentru a-l lua în primire pe „Hius”. Ni s-a comunicat că maşina a decolat de pe „Ţiolkovski” şi va fi aici peste cinci-şase zile.

„HIUS” SE ÎNTOARCE

Bîkov visă că Ermakov vârâse „Băiatul” în hangar. Transportorul era încins la roşu, iar hangarul ardea, cuprins de flăcările purpurii. Bîkov smulse din perete stingătorul de incendiu, dar Ermakov izbucni în râs, îl zgâlţâi de umăr şi-i strigă în ureche, tutuindu-l nu se ştie de ce:

— Trezeşte-te, Alexei! Trezeşte-te, măi!

Atunci Bîkov observă că Ermakov avea pe el o manta lucioasă de clorvinil şi că de fapt nu era Ermakov, ci Dauge. Inginerul se ridică în pat şi se frecă la ochi:

— Ce s-a întâmplat?

— Vine „Hius”. Hai să-i ieşim înainte, Alexei!

Ceasul arăta aproape ora două din noapte. Cerul era acoperit de nori grei, negri-cenuşii. Numai înspre nord sclipeau palid nişte fâşii tulburi, trandafirii. Ploua cu. găleata.

— Cine mai merge?

— Toţi ai noştri şi, pe deasupra, jumătate din oraş.

Bîkov se apropie de fereastră. Pe stradă treceau grăbiţi oameni; unii din ei alergau. Zăngănind din fiare, se târî grav un tractor, trăgând după dânsul o construcţie greoaie, cu o înfăţişare ciudată, pe nişte roţi uriaşe. Câteva automobile depăşiră tractorul. Jos fu trântită o uşă şi cineva strigă supărat:

— De ce nu m-aţi chemat mai înainte?

Ermakov şi ceilalţi cosmonauţi aşteptau în vestibul. La intrare stătea Kraiuhin, dominând cu privirea un grup de ingineri în mantale şi haine de piele, udate de ploaie. Cu o voce seacă şi aspră, părând că bate cuie cu ea, Kraiuhin spunea:

— Oraşul vostru are îndatorirea să echipeze, să primească şi să expedieze navele. Dumneavoastră aţi uitat lucrul acesta. Cred că o să fie nevoie să vă împrospătăm memoria. Dar asta mai târziu. Acum să-mi găsiţi imediat toate maşinile – asta-i una. Să trimiteţi toţi oamenii la

staţie – asta-i două. Kraiuhin se întoarse spre un bărbat îndesat, cu faţa încadrată de o barbă respectabilă. Pentru staţie ai să răspunzi cu capul!

— O să căutăm să facem tot ce trebuie – răspunse cu o voce de bas bărbosul.

— Toate mijloacele de dezactivizare şi de securitate contra focului…

— Sunt în ordine, Nikolai Zaharovici. Totul e pus la punct.

— Bine. Eu am să mă aflu undeva pe la caponiere sau prin preajma lor. Da… – Kraiuhin îşi înfipse degetul în pieptul unui tânăr cu glugă de clorvinil: Să-mi comunici imediat toate radiogramele de pe navă.

— Prea bine, Nikolai Zaharovici.

— Poţi pleca… Iar dumneata, Zaicenko – urmă Kraiuhin, de data aceasta pe un ton neglijent şi parcă în silă – treci la arest. Şi dacă se întâmplă o catastrofă, ai să fii trimis în faţa justiţiei, uite-aşa!

Cel care răspundea la numele de Zaicenko îşi strânse braţele la piept:

— Nikolai Zaharovici!

— Am zis…

— Daţi-mi voie să merg măcar acum la staţie, măcar pentru o oră! îl imploră Zaicenko. Bine, sunt vinovat… bine, am să fiu trimis în faţa justiţiei… Dar în momentul de fată nu poate nimeni să facă treabă mai bine decât mine!

Kraiuhin rămase câteva clipe pe gânduri:

— Bine… Du-te! Ai să mergi la arest după sosirea navei.

— Am înţeles!

— Sunt toţi? făcu Kraiuhin, cuprinzându-i cu privirea pe cosmonauţi. Să mergem, tovarăşi!

Afară era umed şi frig. Maşina fornăia nerăbdătoare în faţa peronului. Cosmonauţii luară loc în maşină, şi aceasta porni în viteză, depăşind o coloană lungă de camioane cu roţi şi şenile, ale căror remorci erau acoperite cu prelate. Bîkov întrebă cu glasul coborât:

— Ce s-a întâmplat? Despre ce staţie vorbea Kraiuhin?

— Radiofarul de dirijare exactă… – Dauge se uită cu coada ochiului la spinarea lui Kraiuhin. Atunci când se apropie de pământ o navă interplanetară, pilotul se orientează după trei faruri de bază. Unul din ele se află aici, în oraş, celelalte două sunt dispuse la extremităţile poligonului, pe malul oceanului. Acestea sunt însă nişte repere destul de primitive şi s-ar putea ca nava să aterizeze fie în oraş, fie în ocean, fie în alt loc. Pentru dirijarea exactă a navei la locul de aterizare se foloseşte radiofarul de care e vorba. Zaicenko este şeful radiofarului.

— Şi ce s-a întâmplat?

— Aseară, în timpul unei probe, s-a ars un agregat important, un transformator sau aşa ceva. S-a constatat că utilajele de rezervă n-au fost încă primite de staţie, rătăcindu-se pe undeva prin depozite. Scandal mare! Într-un moment de cea mai mare răspundere, staţia nu funcţionează. Nu ne mai rămâne decât să ne bizuim pe măiestria lui Leahov.

— Cine e Leahov?

— Pilotul lui „Hius”.

— Şi dacă…

— În cel mai bun caz aterizează în tundră, la vreo două sute de kilometri de-aici. Nu-i nicio nenorocire. Poligonul a şi fost construit, ţinându-se seama de această eventualitate. S-ar putea să şi amerizeze. Dar dacă rămâne suspendat deasupra oraşului…

— Nu rămâne! spuse cu siguranţă în glas Krutikov. Nu cobi, Grigori Iohanovici. Leahov nu e un novice; o să vadă el că lipsesc semnalele de dirijare exactă şi o s-o ia spre nord. Scandalul însă rămâne, fireşte…

— Toată noaptea s-a lucrat la staţie. Şi-au dat şi ei silinţa să remedieze defecţiunea. Poate că totuşi o remediază? Dauge se uită din nou la spinarea lui Kraiuhin.

— Pentru Leahov asta n-are importanţă – interveni Bogdan Spiţîn. Leahov o să plaseze nava exact în centrul poligonului numai cu ajutorul farurilor de bază.

— Crezi? făcu Krutikov, mijindu-şi ochii.

— Leahov o să aterizeze exact în centrul poligonului – repetă Spiţîn şi îşi strânse buzele, arătând că, după părerea lui, orice discuţie pe această temă este inutilă.

Iurkovski tuşi şi spuse:

— Îmi pare rău de Zaicenko. La drept vorbind, ar trebui sancţionat nu el, dar cineva mai de sus.

— Au să capete toţi ceea ce li se cuvine! mormăi Kraiuhin, fără a întoarce capul. N-o să rămână nimeni nedreptăţit. Dar Zaicenko are s-o capete cel dintâi.

— Şeful poligonului…

— Am spus – replică Kraiuhin, întorcându-se în sfârşit şi uitându-se la Iurkovski – că au să capete toţi ceea ce li se cuvine… în proporţia respectivă, uite-aşa. Dumneata însă, Vladimir Sergheevici, ai uitat se pare că Zaicenko era un om pe care contam.

Argumentul era, pesemne, puternic, deoarece Iurkovski nici nu încercă să obiecteze. Nimeni nu mai scoase o vorbă.

Maşina coti şi alunecă pe vasta pistă betonată a rampelor de lansare. În dreapta se înşiruiau, lipite de poalele unor dealuri, nişte construcţii scunde şi largi, fără peretele din faţă, deasupra cărora se înălţau pilonii cu reţea ai liniei de înaltă tensiune, ce se pierdea dincolo de dealuri. Se mai vedeau aici şi nişte turnuri în formă de cupolă, de culoare cenuşie.

— Adăposturile – bombăni Spiţîn.

— Şi noi unde mergem, Bogdan?

— La caponiere. O să asistăm la aterizarea, lui „Hius”.

Ieşiră pe o şosea îngustă şi dreaptă. Ploaia se înteţise. În geamurile maşinii izbeau şuvoaie de apă. Pe asfalt dănţuiau băşici albicioase. Maşina frână brusc. Un om în manta de ploaie, cu glugă pe cap, se apropie. Omul se aplecă, uitându-se atent în interiorul maşinii, îl recunoscu pe Kraiuhin şi-i făcu semn cu mâna. Kraiuhin deschise puţin portiera:

— Radiotelegrafiştii au trecut de mult?

— Cel mult acum o jumătate de oră, Nikolai Zaharovici.

— Vezi, nu lăsaţi pe nimeni!

După un sfert de oră se iviră în faţă nişte cupole do oţel înfundate în pământ, semănând cu observatoarele cazematelor de pe vremuri.

— Caponierele – lămuri Spiţîn.

De mult de tot, cu vreo treizeci de ani în urmă, această câmpie a servit drept poligon pentru încercarea rachetelor cosmice. Observatorii se ascundeau în şanţuri şi în cazemate. Uneori, datorită unor defecţiuni ale sistemului de dirijare, în loc să se înalţe spre cer, uriaşele rachete, înalte cât un bloc cu multe etaje, cădeau într-o parte şi se porneau să salte sau să se târască pe câmpie, împroşcând jeturi de foc. La început n-au făcut nicio victimă, dar odată o namilă din astea de mai multe tone s-a prăbuşit peste un şanţ. A fost necesar să se construiască negreşit caponiere – construcţii subterane din beton armat, cu turele de observaţie la suprafaţă, având o vizibilitate completă pe orice direcţie. Caponierele ofereau o siguranţă absolută chiar în cazul în care ar fi căzut o rachetă deasupra lor. Observatorii se simţeau aici la adăpost, în perfectă siguranţă.

Şoferul întoarse maşina, o adăposti într-un şanţ adânc, betonat, cu un planşeu gros deasupra, şi opri.

— Să mergem! spuse Kraiuhin.

După ce străbătură un coridor scurt, cu pereţii luminiscenţi, exploratorii pătrunseră într-o încăpere cu tavanul jos, boltit, aflată în semiobscuritate. Bîkov privi cu interes în jurul său. În dreapta şi în stânga, câteva trepte duceau la nişte platforme rotunde, acoperite cu cupole de oţel. Aici erau montate pe trepiede puternice periscoape cu o capacitate de mărire de patruzeci de ori, înaintea cărora se deschideau, în cupolele de oţel, ambrazuri dreptunghiulare, prin care se vedea cerul mohorât, învălătucit de burniţă. Trei tineri în haine de piele oficiau parcă un ritual în faţa unei instalaţii de radio. Când intră Kraiuhin, unul din ei făcu un pas înspre dânsul şi-i raportă

că legătura cu farurile şi cu staţiile de radiolocaţie a fost stabilită.

— Întreabă dacă a sosit vreo veste de pe bordul lui „Hius” – ordonă Kraiuhin.

Spiţîn urcă pe una din platforme şi se apropie de ambrazură. Ceilalţi se aşezară pe taburetele ce se înşiruiau de-a lungul peretelui. Difuzorul din încăpere începu să hârâie, apoi vorbi:

— „Hius” tace deocamdată, Nikolai Zaharovici…

Kraiuhin începu să se plimbe prin încăpere, cu mâinile vârâte în buzunarele mantalei. Se opri, examinând cu atenţie un vechi panou decolorat de pe perete: „Creşterea ponderii energeticii nucleare în balanţa energetică generală a ţării noastre din 1960 până în 1980”, după care îşi continuă plimbarea. Radiotelegrafiştii se tot uitau la el cu un aer de compasiune. Iurkovski îi şopti lui Dauge:

— E nervos bătrânul…

Difuzorul hârâi din nou:

— Atenţiune, atenţiune! Nikolai Zaharovici!

— Da, ascult – răspunse nerăbdător Kraiuhin.

— „Hius” se află deasupra poligonului. Dau coordonatele lui cu corectivul poziţiei dumneavoastră. Azimut geodezic optzeci de grade şi… patruzeci… patruzeci şi patru de minute… Altitudinea şaizeci de grade. („O să aterizeze în centrul poligonului” – remarcă în şoaptă Spiţîn). Coboară cu o viteză de douăzeci de centimetri pe secundă…

— Cu fotoreactorul?

— Deocamdată cu fotoreactorul.

— Transmiteţi ordinul ca la latitudinea de şaizeci de kilometri să deconecteze fotoreactorul şi să folosească rachetele cu hidrogen.

— Am înţeles… – Urmă o pauză, după care difuzorul urlă: S-a executat. Nikolai Zaharovici, „Hius” roagă să vină o maşină sanitară şi un medic…

Toţi se întoarseră alarmaţi spre difuzor.

— Au la bord un inginer cehoslovac, bolnav, pe nume

Divišek, de pe un satelit-laborator. E rău de tot.

— Daţi dispoziţii pentru maşina sanitară. Să fie pregătit un avion pentru Moscova. Avionul meu. Ce-i cu inginerul?

— Are boala actinică…

Kraiuhin drăcui în surdină.

— Da… Transmiteţi-i lui Leahov să fie atent. Amintiţi-i că staţia de dirijare exactă nu funcţionează.

— S-a transmis.

— Şi el ce-a zis? se informă Spiţîn.

— A râs…

Difuzorul amuţi. Kraiuhin scoase din buzunarul de la piept ochelarii negri şi spuse:

— La periscoape!

În oculare se vedea cerul cenuşiu, tundra cenuşie, cupola cenuşie a observatorului vecin. Ploaia încetase. Un vânticel călduţ şi jilav încreţea apa din băltoacele din care răsăreau tufe pipernicite şi fire ţepoase de iarbă. Bîkov se uită la ceas. Era aproape cinci.

Toţi tăceau. Minutele se scurgeau încet.

— Se face lumină! exclamă Krutikov.

Cerul fu inundat de o lumină violetă tremurătoare. Aparenta monotonie cenuşie a cerului şi a tundrei dispăru numaidecât. Se vedeau acum lămurit încrustările fine ale fiecărui nor. Pe deasupra pământului se întinseră fâşii de un alb orbitor; descriind ciudate sinuozităţi. Lumina sporea în intensitate. Deasupra tundrei se bolti un bizar curcubeu răsturnat. Băltoacele, aruncau reflexe albe şi liliachii. Un şuierat strident izbi auzul celor de faţă, făcându-se simţit din ce în ce mai bine. Bîkov simţi o durere de dinţi, îşi acoperi urechile şi începu să clatine din cap. Lumina devenea tot mai puternică, şuieratul atinse o tonalitate insuportabil de înaltă, dar acum abia se mai auzea.

— Leahov raportează că peste două minute deconectează fotoreactorul – răsună în difuzor o voce de bas.

— Trebuia s-o facă de mult – bombăni Kraiuhin.

Lumina se stinse. Curcubeul şi reflexele jucăuşe din

băltoace dispărură ca prin farmec. Deasupra tundrei se lăsă amurgul. După un minut însă, ochii se obişnuiră din nou cu monotonia ei cenuşie. Un urlet profund şi. sinistru spintecă cerul. Pereţii începură să tremure, oblonul de oţel al ambrazurii zdrăngăni trist. Părea că pe deasupra capetelor gonesc unul după altul nenumărate escadrile de avioane cu reacţie.

— Uite-l! strigă Krutikov. Priviţi!

De sub hori ţâşniră scântei roşiatice. Sus de tot se ivi o pată rotundă, întunecată, care începu să coboare încet, împroşcând limbi de foc. Pata creştea văzând cu ochii. Un bubuit greu cutremură văzduhul şi cinci jeturi de foc, subţiri, şi drepte ca nişte catarge, se desprinseră din marginile petei şi izbiră pământul, iscând nori de aburi, bulgări de noroi se împrăştiară în toate părţile. Obiectul acela negru şi greoi rămase suspendat în aer, legănându-se uşor pe cei cinci piloni de flăcări portocalii în care se sprijinea. Apoi se afundă şi mai încet decât înainte în vârtejurile de aburi şi se făcu nevăzut. Pământul se cutremură uşor, urletul conteni. Nimeni nu rosti o vorbă; fiecare părea să asculte zgomotele din propriile sale urechi. Acolo unde aterizase planetonava, se învolburase acum un nor greu de aburi, de un alb murdar…

— O aterizare perfectă! constată sufocat Spiţîn.

— Da – se învoi Kraiuhin. O aterizare de maestru. Să mergem, să mergem că mi-i să nu plesniţi cu toţii de nerăbdare.

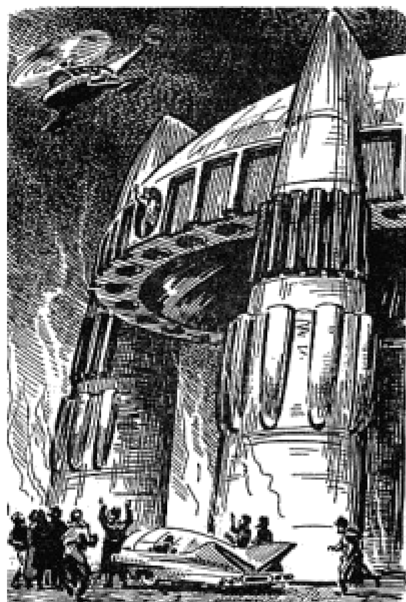
„Hius” aterizase mult mai departe de postul de observaţie decât i se păruse la început lui Bîkov. Şoferul conducea maşina, cu viteza maximă pe care i-o îngăduia terenul accidentat al câmpiei. Şi totuşi trecură pe puţin cincisprezece minute, înainte ca roţile maşinii să lunece pe pământul fierbinte, ars, încă fumegând, din preajma locului unde aterizase nava. Cupola uriaşă a lui „Hius” acoperea jumătate de cer.

— Ia uitaţi-vă cum a aterizat – spuse triumfător Spiţîn. Cu chepengul de jos spre oraş! Bravo lui!

Săriră cu toţii din maşină şi ridicară capetele. Bîkov se uita uluit şi oarecum neîncrezător la colosul acela (aurit de voinţa omului într-o pustietate absolută, la şantierul „Veidadî Iu-i”. Nu mai văzuse ceva asemănător ca proporţii şi formă. Ce e drept, la prima vedere „Hius” semăna poate oarecum cu o broască ţestoasă, la fel cu modelul din cabinetul de la Moscova al lui Kraiuhin. Dar văzut de aproape, pur şi simplu nu suferea o astfel de comparaţie. Planetonava părea să semene mai curând cu un uriaş pavilion, susţinut de cinci coloane groase, dispuse pieziş. Fiecare coloană, mare cât un castel de apă, susţinea acoperişul, corpul navei, în formă de lentilă convexă-concavă. Suprafaţa inferioară, concavă, a corpului era lucioasă. Intrând sub ea, Bîkov văzu deasupra capului imaginea sa mult mărită şi teribil deformată.

O oglindă… Un strat extrem de subţire dintr-o substanţă miraculoasă, care există în univers probabil numai în adâncurile celor mai compacte stele, aplicat prin neînchipuite strădiunţe pe un metal şlefuit. Lui Bîkov i se păru că simte pe faţă o adiere slabă de căldură, abia perceptibilă. El ştia însă că oglinda aceasta rămâne vece chiar şi atunci când funcţionează fotoreactorul. Din orificiul acela negru, plasat în centrul suprafeţei concave la o înălţime de zece-cincisprezece metri, ţâşneşte un jet de plasmă incandescentă, şi acolo unde se află el, Bîkov acum începe reacţia vijelioasă a sintezei nucleelor grele. Bîkov scutură nervos din umeri şi se grăbi să însă sub cerul liber. Pentru întâia oară în viaţă, poate a înţeles cu adevărat ce uriaşe forţe a supus omul, punându-le în slujba sa.

În văzduh se auzi un zumzet şi Bîkov văzu un elicopter mare, cu cruci roşii pe fuzelaj, planând deasupra lui „Hius”.

— Operativitate înainte de toate – bombăni Iurkovski. Dar de ce n-or fi ieşind?

Răspunzând parcă la întrebarea lui Iurkovski, în peretele navei, în spaţiul dintre două inele reactoare – aşa se numeau coloanele de susţinere – se deschise deodată un chepeng rotund şi în deschizătura lui se ivi o faţă palidă, zâmbitoare.

— Vasea! Leahov! urlă Spiţîn, sărind în sus şi dând din mâini.

— Să trăieşti, Bogdan! Vă salut, Nikolai Zaharovici! Salut, tovarăşi!

— Da’ coborâţi odată, vagabonzi interplanetari! ţipă răguşit Kraiuhin. Ce tot moşmondeşti acolo, Leahov?

— Imediat. Ambulanţa a venit?

— Uite-o ici. Spiţîn îşi repezi mâna în direcţia unde aterizase elicopterul şi de unde veneau în fugă câţiva oameni în halate albe.

Din deschizătura chepengului se lăsă în jos, cu un zăngănit metalic, o scară flexibilă.

— Luaţi bolnavul! strigă Leahov. Într-un hamac susţinut

de patru sfori subţiri, transparente, fu coborât un om înfăşurat în cearşafuri. Bîkov îl luă în braţe şi, ajutat de sanitari, îl aşeză pe brancardă. Mirat şi înduioşat văzu pe faţa bolnavului lacrimi.

— *Zeme* – rosti acesta, cu glasul stins… – *zeme, modre nebo albastru…*[1]

— Da, da, tovarăşe Divišek. Pământul! spuse Kraiuhin, aplecându-se asupra lui. Acum totul o să fie bine. Peste câteva ore ai să fii la Moscova, ai să te faci bine şi ai să pleci acasă, la odihnă.

— *Dekuji, sodruhu!…*[2]

— Daţi dispoziţii – spuse Kraiuhin, adresându-se medicului – ca bolnavul să fie imediat expediat cu avionul meu, adică după ce i se va da asistenţă cu mijloacele de care dispunem.

— Am înţeles, Nikolai Zaharovici.

Între timp Leahov şi cei doi însoţitori ai săi coborâseră şi ei pe pământ. Dând repede mâna cu tovarăşii lor, se apropiară de brancardă.

— La revedere, Jan! spuse Leahov. Fă-te bine şi… iar la treabă, amice!

O femeie slăbuţă, cu faţa rotundă, îmbrăcată într-o salopetă largă, îl mângâie cu gingăşie pe obraz:

— Să te faci bine cât mai repede, tovarăşe Divišek. Transmite salutări familiei dumitale.

— *Dekuji, sodruhu…* Mulţumesc, mulţumesc – bolborosi Divišek, strângând mâinile prietenilor cu degetele lui slăbite. Foarte mulţumesc!

Toţi cei de faţă petrecură tăcuţi cu privirea elicopterul care se îndepărta. Leahov privi cerul ce se luminase, contururile difuze ale dealurilor îndepărtate şi schiţă un zâmbet.

— Iată-mă-s din nou pe Pământ – spuse el. Din nou acasă… Ah, ce maşină, fraţilor! Ce maşină!

— Staţi puţin, tovarăşi… – Spiţîn îl apucă pe Leahov pe

---

[1] Pământul… pământul, cerul albastru (în limba cehă în text)

[2] Mulţumesc, tovarăşe! (în limba cehă în text)

după umeri şi-l conduse lângă femeia aceea cu faţa rotundă. Ciokan, treci, te rog, în stânga Verei…

Cel de-al treilea membru al echipajului, un kazah înalt şi taciturn, se încruntă:

— Iar ne filmezi?

— Da, da…

Spiţîn se dădu de-a-ndăratelea, fără a-şi lua ochii de la ei, scoase din buzunar un minuscul aparat de filmat şi, lăsându-se pe călcâie, trase câţiva metri de peliculă.

— Ajunge! interveni supărat Kraiuhin. Imediat la maşină, în oraş, la odihnă! Fără discuţie! De vorbit o să vorbim diseară.

— O clipă, Nikolai Zaharovici… – Leahov se întoarse spre Bîkov. Dacă nu mă-nşel, sunteţi noul membru al echipajului?

— Da, faceţi cunoştinţă – se precipită Kraiuhin. Bîkov Alexei Petrovici. Chimist, inginer specialist în fizica nucleară, conductor auto. Vasili Semionovici Leahov, pilot… Verocika, ia vino-ncoace! Vera Nikolaevna Vasilievskaia, navigator. Ciokan Kunanbaev, inginer de bord.

Bîkov şi cei din echipajul lui Leahov îşi strânseră mâinile.

— Aşa – spuse Kraiuhin – şi acum spre oraş!

— Ne vedem diseară – zise Leahov pe un ton prietenesc, adresându-se lui Bîkov şi făcându-i semn cu capul.

— Dumneata, Anatoli Borisovici, rămâi aici cu mine pentru vreo oră – îl opri Kraiuhin pe Ermakov. Facem o inspecţie pe „Hius”. Rămâi şi dumneata, Bîkov. Da, şi să vorbim cu şeful grupului de întreţinere. Iată-l că vine-ncoace… Ceilalţi sunt liberi.

Pe câmpie se târa spre „Hius” un şir de maşini – camioane cu roţi şi şenile, tractoare, automacarale.

— Spuneţi-le să fie atenţi cu reactorul numărul trei – recomandă Ciokan. În mod special! Nu ştiu ce are, dar o cam ia razna sistemul de relee. Las’ că vă spun eu mâine.

Oamenii plecară. Cu inima bătând de emoţie, Bîkov urcă în urma lui Kraiuhin şi a lui Ermakov pe scara flexibilă, dar foarte rezistentă. În camera cubică în care intrară, Kraiuhin spuse:

— Aici e ecluza de ieşire în spaţiul fără aer sau într-un mediu cu atmosfera otrăvitoare. E cam strâmt, nu?

— Nu… n-aş zice – îngână nehotărât Bîkov.

— E strâmt, e strâmt! bombăni dispreţuitor Kraiuhin. S-au omis multe la proiectare. Ai să vezi dumneata când o să începem să încărcăm nava. Va trebui să trecem zeci şi sute de tone de încărcătură prin aceste urechi de ac. Kraiuhin arătă cu degetul în direcţia deschizăturii chepengului. Înăuntrul navei e şi mai rău, Culoarele sunt înguste, barate cu intrânduri şi panouri mari şi separate în mai multe celule.

— În ceea ce priveşte ermeticitatea şi securitatea faţă de meteoriţi, această construcţie prezintă mari avantaje – observă Ermakov.

Străbătură camera de trecere şi urcară treptele unui coridor puternic luminat.

— Racheta termonucleară e un lucru, ca să zic aşa, nou – spuse Kraiuhin. Multe din posibilităţile şi din avantajele pe care le prezintă ea au fost trecute eu vederea. Racheta a fost proiectată după metodele vechi, ca rachetele obişnuite. Rutina, ce să-i faci… Aici însă începe ceva nou…

Kraiuhin împinse o uşă grea de oţel şi cu toţii pătrunseră într-o încăpere vastă, plină cu aparate şi tablouri de distribuţie, necunoscute lui Bîkov.

— Aici e cabina de comandă – spuse Kraiuhin. Iar acolo – urmă el, arătând peretele opus intrării – în dosul unui blocaj de titan se află inima lui „Hius”: fotoreactorul. Un dispozitiv special produce un flux de plasmă, un flux de tritoni puri, de nuclee de hidrogen supragreu, care este evacuat în jos în raţii minuscule, câteva mii de doze pe secundă. Un puternic câmp electromagnetic, format de cei cinci solenoizi dispuşi în jurul reactoarelor, frânează brusc plasma, provocând înăuntrul lui o reacţie termonucleară.

Punctul de frânare se află în focarul oglinzii parabolice care constituie suprafaţa inferioară a corpului navei. Un flux dens de radiaţii electromagnetice, de neutroni, nuclee de heliu şi tritoni care nu au reacţionat, izbeşte oglinda şi generează o colosală forţă de tracţiune… Desigur – adaugă Kraiuhin, după ce rămase câteva clipe tăcut – dacă n-ar fi stratul „reflectorului total”, corpul navei ar arde, ca să zic aşa, cât ai clipi din ochi. Primul „Hius” a ars din pricină că undeva s-a subţiat acest strat protector.

— Asta nu se ştie – interveni sec Ermakov.

Comandantul expediţiei umbla prin cabină, examina atent aparatele şi însemna ceva în carnetul său de note.

Kraiuhin molfăi din buze şi nu răspunse.

— Racheta fotonică e ceva nou – spuse el – ceva colosal. Viitorul omenirii… – Kraiuhin îşi scoase ochelarii şi se apucă să le frece lentilele, privindu-l pe Bîkov cu ochii lui rotunzi. Acum mai bine de o jumătate de secol, un german foarte inteligent a elaborat o interesantă teorie asupra mecanicii rachetei fotonice; pe-atunci, rachetele fotonice păreau un vis îndepărtat. Acum însă cheia realizării acestor minunate aparate de zbor se află în mâinile noastre. Dar noi nu ştim încă să ne folosim de ea cum trebuie. Multe, foarte multe rachete sunt încă imperfecte, multe fenomene ne sunt încă neclare. Mai e şi multă rutină. Să luăm, de pildă, rachetele acestea atomice de pe „Hius”. Alături de sistemul fotonic de propulsie, ele par o gloabă înhămată la cel mai nou atomocar.

— Bine, altfel „Hius” n-ar putea decola de pe Pământ – interveni timid Bîkov.

Kraiuhin îşi puse din nou ochelarii pe nas.

— Într-un viitor apropiat, probabil vom renunţa, în general, să decolăm de pe Pământ. „Hius”-urile vor lua startul de pe sateliţi artificiali.

— Am înţeles – spuse Bîkov. Deocamdată însă „Hius” poartă cu el o rezervă de combustibil obişnuit pentru rachete?

— Foarte mică. Aceasta abia dacă reprezintă o cincime

din greutatea sa de decolare. Numai atât cât le trebuie motoarelor rachetei ca să desprindă nava de Pământ, să iasă din straturile dense ale atmosferei, lesne de infectat radioactiv. Apoi se pune în funcţiune motorul fotonic. „Hius” nu cunoaşte inconvenientele cauzate de imponderabilitate. El se deplasează cu o acceleraţie constantă de zece metri pe secundă într-o secundă, egală cu acceleraţia forţei de gravitaţie la suprafaţa Pământului. În felul acesta echipajul lui „Hius” este scutit de imponderabilitate şi de toate consecinţele ei neplăcute. „Hius” nu cunoaşte – cel puţin în timpul zborurilor interplanetare – cursele îndelungate şi monotone prin inerţie, care durează ani de zile. El dezvoltă viteze colosale şi acoperă distanţele până la planetele apropiate în câteva zile sau săptămâni.

— ”Hius” este cheia spre marile planete – interveni Ermakov, cu o voce ciudată, sugrumată.

Stătea aplecat asupra unui aparat şi Bîkov nu-i vedea faţa.

Kraiuhin strânse din buze.

— Să mergem, tovarăşe Bîkov spuse el, posomorit. Am să-ţi arăt celelalte încăperi.

Au străbătut toată nava, au intrat în cabinele echipajului, în salon, în camerele depozit. Totul era extrem de simplu, încăperile păreau aproape goale. Cabinele echipajului aveau pereţii capitonaţi, fără nimic pe ei, şi erau mobilate cu paturi rabatabile, susţinute de curele largi, cu dulapuri în pereţi, cu scaune joase, tapisate, fixate de duşumeaua elastică. În salon se afla o masă mare, rotundă, scaune tapisate, un bufet şi o bibliotecă, acestea din urmă dispuse în pereţi. Pe masă rămăsese uitată o foaie de hârtie, acoperită toată cu rânduri neregulate de calcule. Kraiuhin luă hârtia. („Ciokan – zise el, ironic. Matematicianul”...)

Când ieşiră din navă, văzură în jurul lui „Hius” o mulţime de maşini şi de oameni. Ermakov îi spunea ceva şefului grupului de întreţinere. Acesta încuviinţa din cap,

punea întrebări şi dădea din mers dispoziţii muncitorilor ce foiau în juru-i, băieţi tineri, probabil proaspeţi absolvenţi ai facultăţii.

— Hai acasă – spuse Kraiuhin. Dacă se termină mâine alimentarea reactoarelor, poimâine începem încărcarea navei.

— Da, îşi aduse deodată aminte Bîkov, urcând în automobil – uitasem cu totul: dar „Băiatul”? Unde o să stea?

— Deasupra – răspunse Kraiuhin. „Băiatul” o să călătorească prin spaţiu călare pe „Hius”. Uite-aşa…

— Hm!… făcu Bîkov, dar renunţă să mai pună vreo întrebare.

„PRECUM ARGONAUŢII ÎN VECHIME...”

Leahov îşi prezentă raportul a doua zi. În cabinetul spaţios în care lucra şeful Poligonului Nr. 7 se aflau, în afară de exploratorii interplanetari, vreo treizeci de persoane – lucrători de la rachetodrom, ingineri de la şantierul „Veidadî Iu-i”, reprezentanţi ai institutelor de cercetări ştiinţifice şi de proiectări care colaborau cu Comitetul pentru comunicaţiile interplanetare. Palid şi zâmbitor, Leahov vorbea repede, însă limpede, lovind cu creionul în mapa de piele cu jurnale şi însemnări pentru a fi mai convingător.

În conformitate cu planul zborului de probă, la douăzeci de ore după decolare, „Hius” a luat o poziţie fixă faţă de Soare, îndreptându-se, apoi, cu o acceleraţie constantă de 9,7 metri pe secundă într-o secundă, spre punctul de întâlnire cu Venus, ocolind Soarele. După ce a parcurs exact jumătate din distanţă şi a atins o viteză de patru mii de kilometri pe secundă (animaţie în rândurile asistenţei), Leahov a întors planetonava cu oglinda spre punctul de întâlnire şi a început manevra de frânare. După opt zile şi jumătate „Hius” s-a plasat pe orbita lui „Ţiolkovski”, unul din sateliţii artificiali sovietici ai planetei Venus, iar câteva ore mai târziu a acostat la satelit. Apoi, urmând programul experienţelor, manevrând timp de aproape o lună în jurul lui Venus şi încercând fotoreactorul la toate regimurile de funcţionare, Leahov a vizitat diferiţi sateliţi artificiali, a coborât pe Venita, satelitul natural al lui Venus, şi, în sfârşit, a pornit înapoi, luând la bord un inginer ceh bolnav de pe unul din sateliţii artificiali laborator.

Leahov a vorbit despre regimul de funcţionare a fotoreactorului, despre rezultatele pe care le-a dat aplicarea efectului Doppler pentru determinarea vitezelor proprii ale rachetei fotonice, şi-a expus consideraţiile sale relativ la dispozitivul de protecţie împotriva meteoriţilor („Din păcate e... mai bine zis din fericire... n-am avut prilejul să-l încercăm în stare de funcţionare”) şi a

comunicat o serie de date noi în legătură cu repartiţia densităţilor prafului cosmic în spaţiul dintre orbita Pământului şi aceea a planetei Venus („Aceste date, tovarăşi, ne îngăduie – sunt ferm convins de asta – să sperăm că se va realiza un motor fotonic cu flux direct, de îndată ce se va rezolva problema dispozitivului de acţionare fotonică având la bază fenomenul de anihilare”). Pilotul lui „Hius” a acordat o atenţie deosebită unor fenomene neînţelese care au avut loc în timpul cursei. S-au observat întreruperi inexplicabile ale legăturii prin radio şi televiziune, scurte vibraţii de ultrafrecvenţă la corpul planetonavei, mici neregularităţi în câmpul magnetic de frânare din focarul oglinzii. Toate acestea aveau loc înainte de frânare, adică în perioada vitezelor maxime. Leahov şi-a exprimat convingerea că fenomenele constatate se datoresc tocmai vitezelor colosale ale planetonavei, viteze care reclamă o trecere la mecanica relativistă.

În ansamblu însă, „Hius” a îndreptăţit toate speranţele care s-au pus în el. După această cursă de încercare, apărea evident că, „în ciuda părerii unor oameni lipsiţi de curaj şi obtuzi, care compromit prin însăşi existenta lor marea idee a comunicaţiilor interplanetare”, viitorul, şi încă viitorul apropiat, aparţine rachetelor fotonice. (Aplauze, exclamaţii aprobative.) Chiar şi în felul acesta primitiv şi direct, îmbinarea fotoreactorului cu reflectorul total reprezintă un uriaş pas înainte în tehnica cosmonauticei.

Micile lipsuri de construcţie ale lui „Hius” erau cu prisosinţă compensate de însuşirile şi avantajele lui indiscutabile: capacitate de deplasare practic nelimitată, posibilitatea de a decola şi coborî fără a face economie de energie şi fără sarcini suplimentare care să pună în primejdie viaţa şi sănătatea echipajului, independentă faţă de bazele intermediare, şi multe altele, mai puţin însemnate.

— Şi trebuie să vă mărturisesc, tovarăşi – spuse Leahov – că m-a bătut chiar gândul să încerc o coborâre pe Venus. (Râsete, zgomot în sală. Kraiuhin se încruntă. Iurkovski îi

arată pumnul lui Leahov.) Ce s-ar fi întâmplat? N-ar fi aflat nimeni… Dar era destul să te uiţi la planeta asta drăgălaşă mai de-aproape, ca să-ţi aduci aminte de disciplină. Desigur, vorbesc serios, disciplina e un lucru foarte bun. N-am mai zburat niciodată spre planete cu atmosferă şi trebuie să vă spun că, dacă nu eşti obişnuit, prezenţa atmosferei te poate stânjeni în navigaţie. Nu prea-mi place mie cum arată Venus…

După Leahov a luat cuvântul navigatoarea Vera Nikolaevna, foarte drăguţă în rochia ei albastră, cu faţa îmbujorată de emoţie. Vera Nikolaevna a prezentat câteva variante optime de plasare a planetonavei fotonice pe „traiectorie directă”. S-a constatat că maşina electronică de calculat direcţia, aflată pe bordul lui „Hius”, nu corespundea pe deplin cerinţelor cosmonauticei noi, „directe”. Navigatorul şi operatorul trebuiau să aplice mereu corecţii, datorită perturbaţiilor solare, lucru pe care zborurile pe traiectorii orbitale, de pildă, nu-l necesitau.

Vera Nikolaevna fu întreruptă de un tânăr mustăcios, cu părul mare, reprezentantul Institutului de maşini de calcul, care se apucă să-i explice lui Kraiuhin ce pregătiri s-au făcut la institutul lor în vederea soluţionării acestei probleme. Tânărul vorbea cu înflăcărare, dar explicaţiile lui erau confuze. Krutikov şi unul din inginerii de faţă se legară numaidecât de el, angajându-se într-o discuţie aprinsă. Nu-i întrerupea nimeni, ceea ce-l făcu pe Bîkov să-şi închipuie că maşinile de calcul reprezintă acum cea mai importantă parte a utilajelor cu care sunt echipate rachetele fotonice. Câteva clipe mai târziu însă constată uimit că atmosfera gravă şi solemnă de până atunci a şedinţei se spulberase parcă.

Mai mulţi lucrători de la rachetodrom făcuseră cerc în jurul lui Ciokan Kunanbaev, care le explica tacticos ceva, purtându-şi creionul pe nişte foi de hârtie. Kraiuhin şi Ermakov îi adunaseră în jurul lor pe constructorii de rachete de la şantierul „Veidadî Iu-i” şi frunzăreau împreună jurnalele de bord ale zborului. Constructorii

dădeau din cap şi notau de zor în carnetele lor. Leahov, Bogdan Spiţîn şi Iurkovski îl ascultau în tăcere pe şeful Poligonului Nr. 7. Iurkovski spuse ceva, râzând ironic, şi ceilalţi zâmbiră: Leahov şi Spiţîn – vesel, şeful poligonului – jenat. În cabinet stăruia o larmă uniformă de glasuri ce se amestecau cu foşnetul hârtiei.

Bîkov rămase aşa în espectativă, până ce fu pus la pământ reprezentantul acela mustăcios, apoi se întoarse spre Dauge. Acesta îi propuse:

— Hai acasă, Alexei! Lasă-i să discute şi fără noi. Trebuie să studiem noile date despre Venus, pe care ni le-a trimis Mahov, şeful lui „Ţiolkovski”.

Seara, cosmonauţii s-au adunat în sala de lectură a hotelului.

Vera Nikolaevna vorbea cu însufleţire; ochii îi străluceau:

— Dacă te desprinzi de Pământ şi ajungi în Cosmos, asta încă nu înseamnă că ai cucerit spaţiul. Primele baloane nu l-au făcut pe om stăpân al oceanului aerian. Asta a făcut-o numai avionul. Nu? Pe noi ne va face stăpâni ai spaţiului cosmic numai „Hius”, care e independent faţă de forţele de gravitaţie şi nu e nevoit să se supună orbeşte acestor forţe…

Bogdan Spiţîn o sorbea din ochi. Leahov bolborosi, cu un zâmbet pierdut, ca şi cum gândul acesta abia acum l-ar fi fulgerat.

— Şi când te gândeşti că noi am fost cei dintâi în această acţiune.

Iurkovski adăugă ironic:

— Totuşi, acasă, pe Pământ, e mai bine; nu, Vasea?

— Fireşte că e mai bine.

— ”Fireşte…” Ah, Vasili, Vasili, n-ai pic de poezie! După un zbor ca ăsta… Nu, categoric, eşti nedemn de onoarea care ţi s-a făcut.

Leahov se încruntă.

— Ştii, eu nu sunt sportiv – zise el, supărat – eu sunt un

om al muncii! Şi nu văd nimic rău în asta.

— Nu zice nimeni că e rău… – replică Iurkovski, ridicându-şi în tavan ochii languroşi. Dar trebuie să fii de acord, dragul meu, că deschizătorii de drumuri sunt de obicei… sportivii, cum le zici tu.

— Asta-i altceva.

— Ce-i cu diviziunea asta? întrebă mirat Krutikov. Sportivi, oameni ai muncii…

— Întotdeauna şi oriunde – spuse hotărât Iurkovski – au mers înainte entuziaştii, visătorii, care au deschis drum administratorilor şi inginerilor, iar apoi…

— Apoi pe oasele acestor visători şi romantici călca masa cenuşie, nesătulă, gloata cea vrednică de dispreţ… – interveni cu o voce subţire, schiţând un zâmbet strâmb, Dauge. Eşti un flecar, Volodea, scumpule! Asta-i!

Iurkovski se întoarse brusc spre el, dar Kraiuhin ridică mâna.

— O clipă – făcu el, cu glasul răguşit, pe un ton ironic. Aşadar, Vladimir Sergheevici, administratori entuziaşti nu există? Şi nici ingineri visători? Hm… Şi ce-i cu masa cenuşie?

Bîkov şedea ca pe ace. Niciodată încă nu i se păruse atât de antipatic „filfizonul”. Se uită la Leahov, care stătea alb la faţă, cu buzele tremurânde din pricina ofensei aduse, şi se înfurie şi mai tare. Dar Bîkov nu avea încă drept de vot.

— Noi, dacă vrei, suntem cu toţii nişte visători, Vladimir Sergheevici – urmă Kraiuhin. Şi nişte entuziaşti. Dar fiecare în felul său. Uite, Vera Nikolaevna îşi exprimă bucuria pentru faptul că „Hius” îi dă posibilitatea să gonească prin spaţiu oriunde şi oricum pofteşte, să-şi desfete sufletul înaripat. Uite-aşa. În asta, cred eu, vede dânsa adevărata menire a celui care este „stăpânul spaţiului”..

— Am vrut să spun cu totul altceva… – interveni, fâstâcită, Vera Nikolaevna.

— Sper… Trebuie să vă gândiţi că statul, poporul

nostru, cauza noastră aşteaptă de la noi nu numai… sau mai bine zis nu atât recorduri, cât uraniu, toriu, transuranizi. Noi suntem cu toţii nişte visători. Dar eu nu visez să rătăcesc prin spaţiu ca un balon de săpun, ci să culeg din el tot ce poate fi folositor… Ceea ce este, înainte de toate, necesar pentru a face mai bună viaţa oamenilor pe Pământ, pentru comunitatea comunistă a popoarelor.

Îmi îngădui să vă atrag de asemenea atenţia că în vremea noastră perioadele de tranziţie trec repede. Iată un exemplu: în cursa ce urmează a fi întreprinsă, piloţii lui "Hius" nu vor exercita decât o modestă funcţie de conductori. Rolul principal e rezervat de data asta altora. Uite, lui… – şi Kraiuhin îl arătă pe Bîkov, care clipi speriat din ochi. Şi lui Dauge, şi dumitale, Vladimir Sergheevici. Omenirea are nevoie de bogăţiile de pe Venus, şi nu de rapoarte entuziaste. Iaca-aşa. Apoi dumneavoastră veţi ceda locul altor eroi, celor ce vor construi uzine pe malul Golcondei uranice. Şi toate acestea înseamnă muncă, prietene, muncă însufleţită, şi nu sport! Numai că unii privesc munca asta ca un mijloc de a străluci sub cupola circului şi de a smulge ropote de aplauze, pe când alţii o consideră muncă laolaltă cu toţi. Dumneata, mon cher, ca să zic aşa, atât aştepţi: să te vezi ajuns la comoara tainelor rânduite în stive, şi să împlânţi… Uf, sportivii ăştia!

Se făcu tăcere. Iurkovski se ridică şi ieşi fără să se uite la nimeni.

— Bun băiat – spuse Kraiuhin. Îndrăzneţ, inteligent… Dar prea ambiţios, mamă, mamă!

Ermakov replică grav:

— Tatăl meu îmi povestea că un oarecare Nikolai Zaharovici Kraiuhin, în tinereţea lui…

— "Kraiuhin, Kraiuhin"… – Nikolai Zaharovici se apucă să-şi frece genunchii icnind. Asta a fost în tinereţe… Şi apoi, ştii poate că sus numitul Kraiuhin a fost atunci zdravăn beştelit… pus cu botul pe labe… iertaţi-mi expresia… la o conferinţă de partid, da. Şi tocmai de tatăl tău, Anatoli Borisovici! Uite-aşa.

Kraiuhin pufni supărat, tuşi şi părăsi încăperea.

Ultimele zile înainte de decolare trecură pe nesimţite. Toţi erau ocupaţi. Ermakov conducea operaţiile grupului de întreţinere, care încărca pe navă toate cele necesare. „Hius” era împrejmuit de o mulţime de construcţii metalice, prins într-un păienjeniş de furtunuri şi cabluri. Sub navă se foiau zeci de gazometre şi cisterne, tractoare, macarale şi conveiere. Se lucra zi şi noapte. Pe furtunurile groase, acoperite cu straturi de gheaţă şi promoroacă, se pompau gaze lichefiate – hidrogen pentru rachete şi oxigen pentru echipaj, iar pe cele subţiri – apă şi lubrefianţi. Benzile rulante de transport şi macaralele introduceau prin cele trei guri de acces bidoane, saci şi lăzi cu alimente, echipament şi efecte. Zeci de oameni în salopete trebăluiau în reactoarele cu uraniu. Specialişti veniţi de la Novossibirsk verificau micron cu micron stratul de „reflector total”. Această cuirasă neînchipuit de subţire şi totodată cea mai durabilă din lume putea să aibă unele defecte microscopice, care ar fi putut provoca arderea fulgerătoare a expediţiei. Kraiuhin a venit în persoană în momentul în care s-a scos de pe cupola lui „Hius” o placă groasă de titan şi când s-au introdus cu băgare de seamă în camerele de încărcare ale reactorului fotonic baloanele-capsulă cu un amestec de tritiu lichid. Apoi placa a fost pusă la loc şi, în aceeaşi zi, a fost urcat şi fixat deasupra ei un container uriaş, în care se afla „Băiatul”.

— Cu lada asta stupidă în spinare – spuse înciudată Vera Nikolaevna – „Hius” are o înfăţişare cam rudimentară.

Leahov, Spiţîn şi Krutikov şi-au petrecut toate aceste zile în cabina de comandă a planetonavei. Dauge şi Iurkovski erau ocupaţi cu studierea noilor date despre Venus, aduse de Leahov. Purtau discuţii nesfârşite şi întocmeau nişte radiograme misterioase, pe care le duceau lui Kraiuhin să le semneze, iar de acolo la staţia de radio.

În toiul acestor pregătiri, Kraiuhin l-a chemat pe Bîkov

şi a plecat cu el la unul din depozitele subterane de la periferia de sud a oraşului. Într-o încăpere uscată şi luminoasă a depozitului, Bîkov văzu câteva lăzi cu arme.

— Cunoşti obiectele astea, nu? se informă Kraiuhin.

Bîkov îl privi nedumerit şi se aplecă asupra lăzilor:

— Carabine automate.

— Şi astea?

— Puşti cu reacţie… pistoale…

— Poftim, alege.

Bîkov pricepu:

— Pentru toţi?

— Pentru toţi… Ia şi o rezervă.

Inginerul alese opt carabine noi-nouţe, câteva zeci de grenade de mână, mai multe pistoale emiţătoare de raze şi pumnale în teci de piele de un galben deschis.

— Cartuşele unde sunt? Şi capsulele pentru grenade?

— Sunt şi cartuşe, şi capsule, şi tot ce pofteşti. Scrie ce-ţi trebuie şi lasă o notă la şeful depozitului.

Apoi coborâră un etaj mai jos.

— Şi astea sunt tot pentru dumneavoastră – spuse Kraiuhin, arătând nişte obiecte cilindrice cu suprafaţa brumată lustruită.

— Mine atomice… – bolborosi Bîkov.

— Le cunoşti?

— Cum să nu le cunosc!…

— Iei zece unităţi complete. Ia şi vreo zece rachete proiectoare cu paraşute.

Două ore mai târziu, o maşină încărcată cu lăzi etanşe din material plastic şi cu zece cutii rotunde cu apărătoare străbătea oraşul în drum spre. poligon. După alte două ore, lăzile şi cutiile erau încărcate în planetonavă, cu ajutorul şi sub supravegherea directă a lui Bîkov.

În sfârşit totul era gata. În decurs de o noapte, construcţiile uşoare care împăienjeniseră planetonava, furtunurile, macaralele şi benzile rulante au dispărut. Au plecat maşinile şi tractoarele, au plecat şi oamenii. Pe pământul bătătorit şi răscolit au rămas în burniţă numai

câteva capete de conducte şi cabluri, bucăţi de placaj, nişte scânduri uitate, ghemotoace de hârtie unsuroasă de ambalaj, care se lipiseră de noroi.

Însoţit de Ermakov şi de şeful grupului de întreţinere, Kraiuhin a străbătut toate încăperile lui „Hius”, a cercetat şi a pipăit totul, a ascultat atent vuietul puternic al solenoizilor porniţi pentru probă, a mai făcut câteva observaţii lipsite de însemnătate, a coborât apoi din navă, şi-a şters mâinile de poalele mantalei şi a zis:

— Cred că totul e în ordine, Anatoli Borisovici. Semnează procesul verbal!

Ermakov dădu din cap în semn de încuviinţare. Şeful grupului de întreţinere răsuflă uşurat, se învârti o vreme în loc, apoi tuşi şi întrebă:

— Când se dă plecarea, Nikolai Zaharovici? Mâine?

Mai trebuiau însă îndeplinite unele formalităţi. În oraş, Kraiuhin fu chemat de urgenţă la staţia de radio, şi când se întoarse de-acolo, comunică pe un ton sec (cel puţin aşa i se păru lui Bîkov) că plecarea se amină pentru poimâine dimineaţă, mâine urmând să sosească o comisie.

— Diseară o să aibă loc… ă-ă… o masă festivă. Fracul nu e obligatoriu.

Iurkovski îşi mişcă energic buzele, Ermakov căscă indiferent, iar Krutikov ridică din umeri şi se cufundă din nou în lectura cărţii pe care o începuse.

— Hai să facem o plimbare! îi propuse Dauge lui Bîkov.

Ieşiră din hotel şi porniră agale pe strada care ducea la poligon.

— Toasturi, discursuri bombastice… – zise obosit Iohanîci. Nu pot suferi chestiile astea!

— Ei, lasă… – replică Bîkov, aruncându-i o privire nemulţumită. Oricum, e un eveniment…

— Ce „eveniment”, mă rog? Nişte oameni îşi fac meseria. Ce-i extraordinar în asta? Când pleacă o expediţie geologică, să zicem, doar nu se constituie o comisie specială pentru a marca plecarea ei, nu?

— Uneori poate că se constituie.

— Foarte rău. Asta nu tace decât să te enerveze.

Merseră o vreme tăcuţi. Bîkov întrebă:

— Atunci de ce se procedează aşa?

— Naiba ştie. Cred că obiceiul acesta a rămas din vremurile îndepărtate, când oamenii trebuiau „pompaţi”, însufleţiţi, pentru a îndeplini o muncă obişnuită, elementară… Uite de-atunci a rămas aşa, şi oamenii nu pot să se dezbare de obiceiul ăsta prostesc. Cine poate oare să înţeleagă mai bine decât noi însemnătatea expediţiei iui „Hius”! E ridicol ca în zilele noastre să se rostească fulminante adevăruri arhicunoscute… Şi pentru ce? Ca să ni se vâre pentru a mia oară în cap ceea ce ştim din pruncie?

Se întoarseră din drum şi porniră înapoi spre hotel. La intrarea în sala de mese, Dauge se opri, se dădu îndărăt şi îl înghionti pe Bîkov.

— Stt! Încet!…

Sala de mese era luminată de razele difuze ale soarelui care cobora spre asfinţit. Pe o canapea şedeau, aplecaţi unul către altul, Bogdan Spiţîn şi Vera Nikolaevna. Priveau în tăcere pe fereastră şi feţele lor erau atât de serioase şi neobişnuit de triste, încât lui Bîkov i se strânse inima. Mâna mare şi albă a lui Bogdan cuprindea umerii înguşti şi firavi ai femeii. Dauge îl trase pe Alexei de mânecă şi amândoi urcară la etaj în vârful picioarelor.

— Ca să vezi, Alexei, cum se întâmplă uneori – spuse Dauge. Se întâlnesc numai pentru o săptămână-două, şi din nou se despart. Ea e mai mare decât el cu cinci ani… Dragoste, n-ai ce-i face. E o dragoste adevărată, mare…

Dauge rămase pe gânduri. Bîkov întrebă cu băgare de seamă:

— De ce nu se căsătoresc?

— Cum de ce nu se căsătoresc? făcu Dauge, cu întârziere. Ce importanţă are asta? Se întâlnesc o dată, cel mult de două ori pe an, înţelegi?

— Înţeleg – bombăni Bîkov. Apoi spuse hotărât: Nu, nu înţeleg nimic! Dacă s-ar căsători, ar sta împreună, ar zbura

împreună…

— Împreună… împreună, nu se poate, Alexei. Se întâlnesc o dată, de două ori pe an. Nu pot zbura împreună; expediţiile la care participă Bogdan sunt din acelea unde femeile nu sunt luate. Ce familie ar mai fi şi asta?

— Nu – replică ferm Bîkov – ar putea aranja ei într-un fel dacă ar vrea.

— Poate, fireşte… poate că dragostea asta a lor e numai o fantezie!

— Ai zis-o şi tu…

— Eu, Alexei… – vocea lui Dauge tremură – eu mi-aş da viaţa pentru femeia iubită! Sunt un om slab, dragul meu.

A doua zi veniră pe calea aerului oaspeţi de la Moscova. Spre mirarea şi satisfacţia lui Bîkov, masa a fost veselă. S-au rostit şi discursuri (destul de bune, cum i s-au părut lui), şi toasturi (numai la şampanie), şi urări de succes. Kraiuhin a relatat câteva episoade comice din perioada de început a comunicaţiilor interplanetare. Iurkovski s-a apucat deodată să recite versuri din Bagriţki. Recită „Contrabandiştii”, poezia sa preferată, iar când conteniră aplauzele, spuse mâhnit:

— Poftim… câte versuri frumoase s-au scris despre mare şi marinari, iar despre noi nu s-a scris nimic. Toţi îi dau cu „zboară racheta mea”.

— Poeţii cunosc marea de mii de ani – remarcă Vera Nikolaevna – pe câtă vreme spaţiul le este încă cu desăvârşire necunoscut. Mai rabdă, Volodea; au să se scrie versuri frumoase şi despre noi.

Iurkovski îi sărută mâna:

— Rabd, Verocika. Până atunci nu ne rămâne decât:

Precum argonauţii în vechime,
Noi casa părintească-am părăsit
Şi peste ape mari, în căutarea
Lânii de aur fostu-ne-am pornit.

Când plecară musafirii, Krutikov răsuflă adânc şi observă:

— A fost plăcut, slavă domnului. Atât că…

— Da – încuviinţă cu un semn din cap Dauge – în cercul nostru, masa de adio ar fi fost mai reuşită.

Kraiuhin se ridică, împingându-şi cu zgomot scaunul.

— Atenţie, vă rog, prieteni! spuse el. Un moment. Acum suntem în cercul nostru şi aş vrea să vă spun câteva cuvinte. Alexei Petrovici, toarnă, te rog, vin la toată lumea… Doar un pic, Anatoli, nu te alarma… Aşa, îţi mulţumesc! Prieteni, eu sunt aici cel mai în vârstă cosmonaut… da. Te ia groaza când îţi aduci aminte de coşciugele cu care am început noi treaba asta! În comparaţie cu „Hius”, erau nişte căruţe, ca să nu zic ceva mai rău. Eu nu sunt însă dintre încăpăţânaţii aceia plini de ifose care o ţin una că tineretului din zilele noastre i-ar fi incomparabil mai uşor decât ne-a fost nouă. Zic asta, fiindcă ştiu ce sarcină grea vă revine. O sarcină este întotdeauna determinată de mijloacele existente, şi cu cât mai puternice sunt mijloacele de care dispuneţi voi azi, cu atât mai complexă vă e sarcina. Vouă n-o să vă fie mai uşor decât ne-a fost nouă… ba chiar o să vă fie mai greu, căci vă revine o răspundere mai mare. Prieteni, dacă o să vă fie foarte greu, insuportabil de greu, am să vă rog să vă aduceţi aminte pentru cine şi în numele cărei cauze faceţi asta! Vă cunosc pe toţi destul de bine, ca să fiu încredinţat că, dacă o să vă aduceţi aminte de asta, o să căpătaţi noi puteri. Ei… asta-i tot! Beau pentru voi!

Kraiuhin ridică paharul, îl goli şi ieşi repede din încăpere. O vreme rămaseră cu toţii tăcuţi. Apoi se ridică Iurkovski şi spuse încet.

— Ei, argonauţilor… pentru moş!

În seara aceea, Bîkov n-a putut multă vreme să adoarmă. A coborât din pat, a aprins lumina, s-a aşezat la birou, cu ochii ţintă la bec, şi a stat aşa multă vreme. Privirea îi căzu apoi asupra ziarului, pe care nu se

învrednicise să-l frunzărească în ziua aceea.

„Să aplicăm cu mai mult curaj aratul de înaltă frecvenţă” – articol de fond. „Şcolarii din Islanda îşi petrec vacanţa în Crimeea.” „Sovhozurile submarine din Extremul Orient vor da statului 30 milioane tone de plancton peste plan.” „Punerea în funcţiune a noii centrale electrice termonucleare de la Verhoiansk, cu o capacitate de 1,5 milioane kilowaţi.” „Cursele de microelicoptere. Învingător – Vasea Ptiţîn, un elev în vârstă de 15 ani.” „Pe pista de gheaţă – patinatori centenari.”

Bîkov răsfoia ziarul, făcând hârtia să foşnească.

„Festivalul filmelor stereofonice din ţările Americii Latine.” „Construirea unui observator astrofizic anglo-chino-sovietic pe Lună.” „Ni se comunică de pe Marte…”

Alexei Petrovici sfârşi de frunzărit ziarul, se gândi o clipă, apoi îl împături şi îl vârî în buzunarul hainei. Trebuie să-l ia cu dânsul, căci el reprezintă suflul Pământului, pulsul puternic al planetei natale, pe care ar vrea să-l simtă şi în îndepărtata lui cursă. Un simbol… Alexei oftă şi stinse lumina.

În dimineaţa plecării, cerul era senin. La orele cinci nu mai dormea nimeni. S-au adunat cu toţii în salonul hotelului; unii şedeau în fotolii, alţii se plimbau de colo-colo. Când s-a servit gustarea de dimineaţă, au mâncat puţin şi fără poftă. Ermakov se făcea că nu observă nimic. Kraiuhin şi oaspeţii vorbeau în surdină. Apoi au venit maşinile. Cu toată ora matinală, străzile erau pline de oameni. Nu striga nimeni lozinci şi cuvinte de salut, nu venea nimeni să ofere buchete de flori. Oamenii stăteau pur şi simplu şi se uitau, dar se uitau aşa cum te uiţi la nişte rude sau la persoane apropiate care pleacă într-o călătorie lungă şi primejdioasă. Maşinile au ieşit afară din oraş.

Atunci i s-a întâmplat lui Bîkov un lucru de care multă vreme şi-a adus aminte mai târziu, nedumerit şi ruşinat. L-a cuprins o ciudată stare de înţepenire. Părea să se fi

dedublat, privindu-se pe sine însuşi stând deoparte, cu interes, dar incapabil să se concentreze.

Frânturi de gânduri îi roiau în cap şi nu putea reţine niciunul din ele.

În dreptul caponierelor îşi luară rămas bun. Bîkov strânse maşinal nişte mâini, simţind că i-a încremenit pe faţă un zâmbet stupid, pe care nu putea de fel să-l alunge. Kraiuhin îi spuse ceva, după care cei doi bărbaţi se îmbrăţişară şi se sărutară. Alexei încuviinţă din cap, când preşedintele comitetului executiv al Sovietului orăşenesc îi spuse şi el ceva, bătându-l pe umăr. Apoi se trase mai la o parte, târându-şi anevoie picioarele, pe care le simţea ca pe nişte butuci. Se uită la Spiţîn, care o cuprinsese pe Vera Nikolaevna pe după umeri, iar aceasta îl mângâia pe obraji. Dauge îl apucă pe Alexei de braţ şi-l duse la maşină.

…Când îşi ridică ochii, Bîkov văzu deasupra lui suprafaţa convexă, masivă, cu sclipiri mate, a unui reactor, în sfârşit îşi dădu seama ce-l împiedica. În creierul lui stăruia inconştient, dar lămurit, acelaşi gând: „Pentru ultima oară. Pentru ultima oară”. Nu-şi putu aduce aminte când l-a fulgerat acest gând, dar acum îi era cu neputinţă să se descotorosească de el.

— Ocupaţi-vă locurile! strigă Ermakov, cu o voce nefiresc de aspră.

Bîkov întoarse capul. Maşinile care îi aduseseră plecaseră. De jur-împrejur se întindea tundra netedă şi pustie.

— Alexei Petrovici, grăbeşte-te!

„Ultimii paşi pe pământ” – îşi zise el, ascultând cu o ciudată curiozitate o voce lăuntrică, în vreme ce se apropia de scara metalică. „Ultima înghiţitură de aer pământesc” – gândi Bîkov când se apucă de marginea deschizăturii chepengului. Cineva – pare-se Iurkovski – îl îmbrânci supărat şi-l pofti să fie mai atent. „Ultima privire spre cerul albastru…” Chepengul se închise cu zgomot. Atunci Bîkov înţelese că-i era teamă. Pur şi simplu îi era frică. Se linişti numaidecât şi intră după Dauge în salon. Se aşezară în

scaune – el, Dauge şi Iurkovski – şi se legară în tăcere cu curelele. Ermakov, Spiţîn şi Krutikov se aflau probabil în cabina de comandă. Bîkov se uită la Iurkovski. Acesta părea supărat, pe nas îi apăruse o pată galbenă. „L-am atins totuşi zdravăn atunci…” – îşi zise Bîkov, încercând o trecătoare părere de rău.

— Fiţi gata! răsună dintr-un difuzor invizibil vocea sonoră a lui Ermakov.

Se făcu o linişte mormântală. Pentru o clipă Bîkov avu o senzaţie de greaţă şi simţi o stare de slăbiciune. Cu un uriaş efort de voinţă îşi învinse oribila senzaţie de neputinţă şi se uită cu coada ochiului la Dauge. Acesta privea concentrat drept înainte.

— Start!

De undeva de jos se auzi un bubuit ca de tunet. Deodată totul se deplasă din loc. Speteaza scaunului se lăsă moale peste trupul lui Bîkov. Inginerul închise ochii şi prin faţă i se perindară cercuri multicolore. Vuietul se înteţi, apoi se mai potoli şi, în cele din urmă, încetă cu desăvârşire. Se făcu linişte. Bîkov se întoarse cu băgare de seamă înspre Dauge.

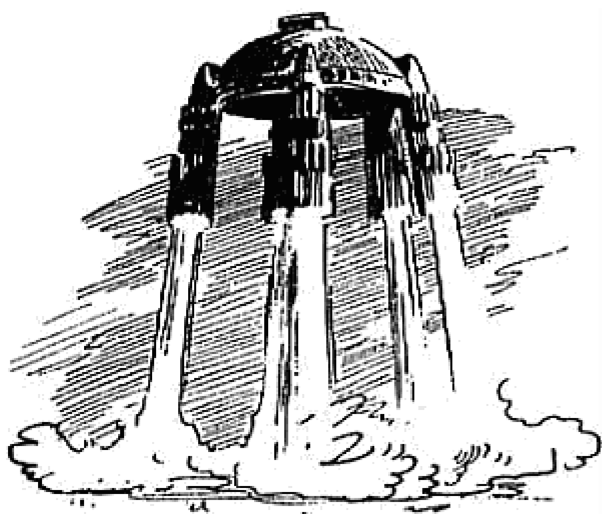
— De-acum n-o să te mai doară – spuse cu o voce limpede şi veselă Dauge. S-a dat plecarea.

Iurkovski se lovi deodată furios peste frunte.

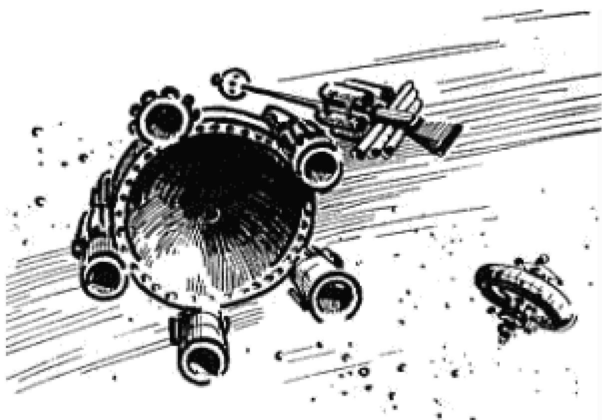
— Ce te-a apucat? întrebă nedumerit Dauge.

— Ei, drăcie!… Am uitat aparatul electric de ras la hotel şi se pare că nu l-am scos din priză!

Bîkov îşi îndreptă cu oarecare greutate corpul, se frecă cu putere la tâmple şi răsuflă uşurat.

PARTEA A DOUA – SPAŢIUL ŞI OAMENII

KRAIUHIN

Spre seară vremea se strică. Dinspre ocean venea un curent de aer glacial. Deasupra tundrei se învârtejeau mase compacte de ceaţă plumburie. Cerul fu învăluit de nori grei. Totul arăta posomorât, se făcu aproape

întuneric.

În cabinetul şefului postului central de radio al Poligonului Nr. 7 era cald. Cabinetul era puternic luminat, în faţa biroului, înfundat într-un fotoliu jos, moţăia Kraiuhin, cu bărbia sprijinită în piept. Îşi întinsese stângaci picioarele, cu ghetele pline de lut zvântat. Mâinile mari şi noduroase se sprijineau greu pe braţele fotoliului. Deasupra uşii ticăia puternic un ceasornic, bătând minutele. La fiecare bătaie, Kraiuhin îşi ridica pentru o clipă pleoapele vineţi. Pe marginea biroului se răcea în pahar ceaiul neatins. Prin uşa întredeschisă îşi vârî capul radiotelegrafistul de serviciu, care rămase o vreme nehotărât locului, apoi se apropie în vârful picioarelor şi puse în faţa lui Kraiuhin un teanc de radiograme.

— Ce e nou? întrebă cu voce răguşită Kraiuhin.

Radiotelegrafistul tresări:

— Ă-ă… nimic. Acum treisprezece minute „Hius” a comunicat că totul e în ordine.

— S-a stabilit legătura prin televiziune?

— Nu, Nikolai Zaharovici; deocamdată n-am reuşit.

Kraiuhin rămase multă vreme tăcut (în acest răstimp, radiotelegrafistul se lăsă de câteva ori de pe un picior pe celălalt şi tuşi de mai multe ori), apoi spuse:

— Şi zici că nu-i nimic nou?

— Nimic.

— Bine.

Kraiuhin aruncă o privire la radiograme şi închise din nou ochii. Simţea în inimă o durere surdă, stăruitoare. În umărul stâng îl necăjea un junghi. Picioarele îi amorţiseră, dar nu voia să se mişte. Se sili totuşi să ridice mâna de pe braţul fotoliului şi să ia paharul. Ceaiul i se păru nesuferit de dulce. „Nervii – îşi zise Kraiuhin – nervii şi bătrâneţea.” Până acum n-a ştiut de nervi. Medicii îl preveniseră că emoţiile pot să-i facă rău, el însă râdea pe sub mustaţă. Nu-şi amintea să fi avut vreodată emoţii… Până azi…

Azi, 18 august 19… la ora 5.00 fix, ora Moscovei, a început o acţiune pentru care el s-a pregătit vreme de

cincisprezece ani. Lansarea cu succes a primei rachete fotonice perfecţionate marca o nouă eră în istoria comunicaţiilor interplanetare. Un deceniu şi jumătate de căutări, de luptă, de uriaşe încordări... Şi, la capătul lor, iată-l ascultând zgomotele tânguitoare ale toamnei, cu răpăitul monoton al picăturilor de ploaie repezite în geamuri, cu clipocitul apei ce se scurge de pe acoperiş, cu şuierul subţire al vântului. Cei şase oameni de pe bordul celei mai perfecţionate planetonave din lume, tot unul şi unul, au preluat ştafeta de la el şi au pornit mai departe, să înfăptuiască visul vieţii lui. Iar el a rămas dintr-o dată slăbit şi gârbov. Şi acum aşteaptă, aşteaptă, aşteaptă...

Pentru o clipă i se făcu o milă adâncă de el însuşi şi-i pizmui pe ei, cei tineri, dar numaidecât uită de asta, pentru că simţământul cel mai de seamă pe care-l încerca şi care împinsese pe al doilea plan toate celelalte simţăminte şi gânduri era teama pentru oamenii aceştia. Ei, bine... cursa de probă a lui „Hius" a reuşit. Se pare că procesele din carcasa de titan a fotoreactorului au fost studiate până în cele mai mici amănunte... Un inginer poate indica cu precizie totală ceea ce se petrece în fiecare miliardime de secundă acolo şi poate prevedea ce se va petrece în următoarele miliardimi de secundă. S-a ţinut seama de tot: de temperaturile colosale, de vitezele enorme, de presiunile şi tensiunile extraordinar de mari. Şi totuşi... dacă bietul Petrosian a sărit în aer, n-a fost doar un joc al fatalităţii!

Kraiuhin înghiţi anevoie câteva linguriţe de ceai. I se uscase gâtlejul, ochii îl dureau. Simţea în corp nişte furnicături oribile. Pe geam apa se scurgea în şiroaie strălucitoare.

— Ce porcărie! bombăni Kraiuhin, trăgându-şi înfiorat capul intre umeri.

Un eşec al expediţiei ar însemna prăbuşirea cauzei căreia şi-a dedicat întreaga viaţă. Acum, tocmai acum, când mai sunt încă mulţi care nu cred în „Hius", când nu s-a potolit încă vâlva stârnită de „cei prudenţi" în legătură

cu explozia neaşteptată a primului „Hius”. Atunci s-a creat impresia că ideea acţionării fotonice ar fi pentru multă vreme discreditată… poate pentru totdeauna. Numai intervenţia comisiei guvernamentale i-a făcut să tacă pe cei care compromiteau, cu scepticismul lor, această mare operă.

Nu, el n-are voie să se plângă. A cerut fonduri uriaşe şi i s-a dat mai mult chiar decât cuteza să spere. A cerut să fie înlăturaţi oamenii pe care-i socotea dăunători sau inutili – printre ei erau oameni cu merite mari în trecut – şi aceştia au fost înlăturaţi. A întreprins experienţe îndrăzneţe şi i s-a dat crezare. Avea, se vede treaba, o putere uriaşă, o convingere fermă. De altfel a avut, desigur, importanţă şi faptul că totul îi reuşea. Kraiuhin a explorat cel dintâi două mari planete şi a construit cinci din cei mai mari sateliţi artificiali, a format trei generaţii de cosmonauţi dintre cei mai temerari din lume, al căror maestru este el, Kraiuhin… Şi acum se află de fapt în fruntea celei mai puternice flote cosmice. Au fost succese greu obţinute, izbânzi anevoioase, plătite cu preţul vieţii mai multor tovarăşi. A cunoscut ceasuri de cumplită deznădejde şi groază, a încercat durerea unor pierderi ireparabile… triumfuri, clipe de imensă fericire, de orbitoare mândrie… Dar el n-avea voie să privească îndărăt. Trebuia să se grăbească. Un popor mare i-a încredinţat pe cei mai buni fii ai săi şi mijloace tehnice de prim rang şi cerea ca în schimbul acestei încrederi să fie învins Cosmosul, să i se smulgă toate comorile şi tainele. Îi stă oare lui Kraiuhin în putere să dea poporului această izbândă? Da, dacă „Hius” va reveni cu misiunea îndeplinită, atunci nimeni nu va mai cuteza să obiecteze împotriva rachetei fotonice. Nu, dacă…

Kraiuhin se ridică şi făcu câţiva paşi dintr-un colt într-altul al încăperii, dezmorţindu-şi picioarele.

— Aşa nu merge – zise el tare. Stau şi dau cu bobii ca o babă „Dacă, dacă”…

De fapt ştia foarte bine că nimeni şi nimic pe lume nu

va mai putea opri dezvoltarea impetuoasă a tehnicii fotonice. Din clipa în care s-au obţinut primele elemente ale „reflectorului total”, soarta vechilor rachete cu impulsuri a fost pecetluită. Acum spaţiul cosmic va da mereu îndărăt. Dar nu fără să-şi arate colţii, nu fără să facă alte victime… Însă va da mereu îndărăt. Îşi va ridica semnele de hotar mai întâi din sistemul solar, apoi (cine ştie… poate că vremurile astea le va mai apuca şi el, Kraiuhin) şi din alte sisteme solare.

Dar cât de puternică e inerţia gândirii! Ca tot ce e nou, noul principiu de transport interplanetar a găsit din primele clipe destul de mulţi adversari: cei care se culcaseră pe laurii victoriilor de altădată şi nu voiau să meargă mai departe, cei care îşi consacraseră întreaga viaţă pentru a dovedi că acţionarea fotonică e cu neputinţă de realizat în practică, cei care la început, au defăimat dintr-un condei inovaţia, iar apoi n-au mai avut curajul să-şi recunoască greşeala, şi cei care, pur şi simplu, nu voiau ca oamenii şi mijloacele statului să fie expuse unui risc uriaş… Erau mulţi, mult mai mulţi decât ar fi vrut-o Kraiuhin şi tovarăşii săi. Dar el le-a frânt întotdeauna împotrivirea. Adversarii ţipau: „Fantezie neîntemeiată! O chestiune a viitorului îndepărtat!” Şi cereau să dea socoteală pentru zecile de modele care au ars, dar el l-a ridicat în atmosferă şi l-a purtat în jurul Pământului, fără pilot, pe „Zmei Gorînîci”. Au încercat să folosească catastrofa primului „Hius”, dar nici atunci n-au izbutit. „Hius-2” a fost lansat. Poate Kraiuhin a greşit dându-i lui „Hius” o sarcină atât de ameţitoare? Poate că racheta fotonică ar fi trebuit folosită mai întâi în cursele obişnuite, ar fi trebuit poate ca oamenii să se obişnuiască cu ea, să facă dintr-însa un mijloc răspândit şi sigur de transport? Poate… Dar cât timp ar fi cerut asta! Comorile Golcondei însă aşteaptă. Şi numai „Hius” îi va da omului putinţa să pună stăpânire pe ele.

Kraiuhin se lăsă din nou în fotoliu şi încremeni, cuprinzându-şi umerii cu braţele. Avea friguri. Îşi zise că

starea bolnăvicioasă în care se află e provocată de această aşteptare pasivă, cu care nu este obişnuit, şi de neliniştea care a pus stăpânire pe dânsul. Ar fi fost de o mie de ori mai bine dacă ar fi condus el însuşi expediţia. Dar, de bună seamă, nu i s-ar fi îngăduit acest lucru. Şi apoi cine ar fi avut nevoie de el acolo, pe cea mai cumplită planetă din sistemul solar, cu plămânii lui arşi, cu stomacul artificial, cu inima uzată? Numai într-o singură privinţă ar fi putut fi de folos: dăruind colectivului experienţa sa uriaşă, calmul şi prudenţa sa, priceperea de a da îndărăt la nevoie… Tineretul de azi uită de această însuşire atât de preţioasă. Cei şase sunt tineri, nerăbdători şi înfierbântaţi. Sunt neînfricaţi şi lipsiţi de preţiosul dar al prudenţei. Ei nu-şi vor precupeţi viaţa, uitând sau nedându-şi seama cât de mult vor dăuna prin glorioasa lor moarte marii cauze a cuceririi spaţiului cosmic. Niciun fel de Golconde nu vor compensa această pierdere. Nu va afla nimeni ce s-a întâmplat sub vălul alb care acoperă faţa planetei aceleia inaccesibile. Totul va fi pus pe seama imperfecţiunilor lui „Hius”. Proiectele şi calculele vor rămâne în praful, arhivelor. Va reveni pentru multă vreme epoca vechilor rachete propulsate.

La asta e mai bine nici să nu se gândească. Şi apoi nu vede de ce n-ar avea încredere în cei şase. Ermakov… Inteligentul Anatoli Ermakov, întotdeauna calm, cu sânge rece… E poate singurul care înţelege mai bine adevărata stare de lucruri. În orice caz are destulă experienţă ca să aprecieze importanţa pe care o prezintă racheta termonucleară pentru comunicaţiile interplanetare. De altfel nici nu e de mirare. Toată viaţa şi-a trăit-o sub supravegherea şi sub conducerea lui Kraiuhin. Prima lui cursă, cu Kraiuhin a făcut-o. Lui Kraiuhin îi împărtăşea el ideile sale, care uneori păreau fantastice prin amploarea şi cutezanţa lor. Ura ca şi Kraiuhin stagnarea şi rutina, şi tot de la el a învăţat să-i înţeleagă pe oameni. Vedea într-însul o pildă de devotament faţă de patrie. Şi cu toate acestea… Ermakov merge spre Venus aşa cum porneşte un soldat la

asalt, şi va acoperi, fără să stea pe gânduri, cu pieptul lui cea dintâi ambrazură, ca să se răzbune pentru toate – pentru moartea cumplită şi inutilă a soţiei, pentru focul care i-a mistuit tovarăşii.

Pe Dauge, talentat geolog, specialist în radioactivitate îl ademenesc cel mai mult bogăţiile fabuloase ale Golcondei uranice. El se simte, de bună seamă, în situaţia unui pasionat vânător, nevoit multă vreme să se mulţumească cu pomenile sărăcăcioase ale naturii din preajma oraşului şi care s-a văzut deodată poftit într-o branişte plină de sălbăticiuni. E drept că-i mai rămâne Maşa Iurkovskaia… Dar el e geolog până-n măduva oaselor şi de aceea nu-şi poate îngădui, desigur, să se lase prea mult afectat de neînţelegerile familiale.

Pentru Iurkovski, geolog-cercetător norocos, acest zbor marchează, înainte de toate, un nou record şi aduce noi senzaţii. Pe el nu-l prea ademenesc gloria şi onorurile. Iurkovski a participat la cele mai riscante expediţii, dar portretele lui apăreau rar în ziare şi pe ecranele televizoarelor. Îi place primejdia pentru deosebita senzaţie a înfrângerii ei. Savurează izbânda, aşa cum savurează un gurmand aroma unei mâncări alese. Are, e drept, o mică slăbiciune, pe care o ascunde stânjenit şi pe care Kraiuhin a calificat-o cândva drept „o reminiscenţă romantică de cea mai proastă speţă”. E un romantic… Păcat că nu şi-l apropie pe Bîkov, pe care, într-un acces de orgoliu de castă, îl acuză că ar fi obtuz, mărginit şi lipsit de imaginaţie. Nenorocirea e tocmai că Iurkovski are mult prea multă imaginaţie…

Bogdan Spiţîn… Acesta nu poate, cu toată sinceritatea, înţelege cum e cu putinţă să te intereseze altceva decât conducerea unor nave cosmice. Acum, când lanţurile vechilor principii ale cosmonauticei, care-l stânjeneau, au fost rupte, se simte un adevărat stăpân al spaţiului. Caraghios băiat! În afară de spaţiu şi de masa de comandă, pentru el există numai Vera, buna şi gingaşa Vera, unica femeie din lume şi, după părerea lui, singurul om care-l

înţelege până la capăt.

Cât despre Mihail Antonovici Krutikov, acesta e pur şi simplu cel mai bun cosmonaut din ţară, şi atât. E un om blajin, amator de serate intime şi de adunări festive, la care se înfăţişează cu toată familia – cu soţia şi cu cei doi copii. Excelent matematician, a propus o serie de metode, în principiu noi, de soluţionare într-un ritm rapid a unora dintre cele mai complicate probleme de cosmonautică. Cu aceeaşi satisfacţie pozează în faţa obiectivelor operatorilor cinematografici şi se joacă zile în şir cu copiii. N-a refuzat niciodată nici cea mai măruntă şi neînsemnată misiune şi nici cursa cea mai grea. Dacă nu era Kraiuhin, Mihail Antonovici, moale şi conciliant, ar fi fost trimis întotdeauna în cursele plicticoase şi primejdioase spre centura asteroizilor. Acum cosmonautul îşi ocupă locul obişnuit alături de vechiul său prieten Spiţîn şi este sincer încântat.

Şi Alexei Bîkov… Kraiuhin zâmbi, aducându-şi aminte de faţa lui stacojie, de ochii mici şi apropiaţi, de nasul ca un cucui, cojit, liliachiu, de părul lui aspru, repezit deasupra frunţii teşite. Nu este frumos, nu-i un Iurkovski, desigur… Şi nici în materie de versuri nu e prea tare… În schimb e un excelent inginer practician. Şi ce repede reacţionează! E destul să-ţi aminteşti numai de întâmplarea din faţa gardului de sârmă ghimpată, de cursa de probă… Pentru Alexei Petrovici, expediţia pe Venus e doar o deplasare foarte bizară şi neaşteptată, care l-a întrerupt, provizoriu, desigur, de la munca lui obişnuită din deşerturile îndepărtate ale Asiei. Un prilej plăcut de a-şi arată în toată splendoarea măiestria de conductor auto şi de inginer specialist în fizica nucleară, şi totodată un prilej agreabil pentru un om simplu şi bun de a se lăuda cândva în cercul prietenilor că a participat la un zbor interplanetar. Pe de altă parte, el vădeşte teama firească şi lesne de înţeles a unui neofit în faţa tainelor măreţe şi cumplite ale unei lumi nepământene. E foarte bine că participă la expediţie.

Toţi şase alcătuiesc în ansamblu o excelentă

„selecţionată”. Trăsăturile lor omeneşti sunt cimentate de acelaşi fond adânc şi nepreţuit: sunt cu toţii comunişti, oameni de onoare şi de acţiune. Cât despre slăbiciuni şi lipsuri… Ei bine, calităţile acestor şase oameni se completează de minune, şi el, Kraiuhin, se poate mândri pe bună dreptate că ştie să aleagă oamenii.

Kraiuhin închide ochii şi revede chipul lui Ermakov, al piloţilor şi geologilor, al „specialistului în deşerturi”, îi vede cum acţionează. Ah, dacă nu i-ar încurca scepticii aceia prudenţi! Ce e drept, scepticismul lor n-a fost numai dăunător. În lupta cu vechiul, noul prinde puteri. Trebuie recunoscut că această luptă a sporit mult puterea lui „Hius” şi l-a făcut mai puţin vulnerabil. Dar ea a fost în cea mai mare măsură dăunătoare. În această luptă s-a irosit o importantă cantitate de energie. Adversarii au zdruncinat încrederea realizatorilor lui „Hius” în măreaţa idee de care erau animaţi.

Căci trebuie spus că adversarilor li s-au alăturat şi unii care i-au fost cândva prieteni apropiaţi lui Kraiuhin şi ajutoare pe care el se bizuise atâta…

Când radiotelegrafistul de serviciu intră din nou în cabinet, Kraiuhin îl privi atât de mânios, încât tânărul încremeni locului şi clipi din ochi fâstâcit. Dar Kraiuhin îşi reveni numaidecât.

— Ce e nou? întrebă el.

— O radiogramă de la Comitet, Nikolai Zaharovici.

— Ce vor?

— Întreabă de „Hius”.

— Transmite că totul… că deocamdată totul e în ordine.

— Am înţeles. Dar…

— Ce mai vrei?

— Semnătura dumneavoastră…

— Dă încoace!

Kraiuhin semnă şi trânti tocul.

— Legătura prin televiziune?

Radiotelegrafistul îşi desfăcu braţele cu un aer de

vinovăţie.

— Bine, poţi pleca.

Îşi aduse aminte de cuvântarea pe care a rostit-o la masa de adio. Da, se pare că a spus cu totul altceva decât ar fi vrut să spună. Dar nu putea nici s-o trântească de-a dreptul: „Dacă se întâmplă o catastrofă, totul e pierdut…” sau cam aşa ceva. Ori poate tocmai aşa ar fi trebuit să facă?

Kraiuhin se ridică în picioare, clătinându-se. E clar: e bolnav, îi este foarte cald şi totodată îl trec fiori. N-ar strica să ceară ceva fierbinte… Întinse mâna spre videofon. În aceeaşi clipă se auziră paşi precipitaţi, uşa întredeschisă se dădu de perete şi radiotelegrafistul, vesel şi cu faţa luminată de un zâmbet, strigă:

— Nikolai Zaharovici! S-a stabilit legătura! Ermakov vă pofteşte în faţa ecranului!

— Vin imediat – spuse Kraiuhin, dar mai zăbovi puţin, rezemat de birou, privind undeva peste capul radiotelegrafistului. „Ermakov trebuie prevenit – îl îndemna un gând stăruitor. Ermakov trebuie neapărat prevenit. Dar oare am s-o pot face?”

Radiotelegrafistul îl privi cu un aer alarmat şi întrebător. Dar Kraiuhin păru să-şi fi revenit.

— Să mergem!

În sala spaţioasă a aparatelor de televiziune, becurile albe, tubulare aruncau o lumină orbitoare asupra celor câtorva fotolii mici rânduite înaintea unui stand înalt, prevăzut cu un ecran rotund, de culoare argintie. Mijindu-şi ochii, Kraiuhin îşi scoase ochelarii negri.

— Deschide – spuse el şi se apropie de ecran.

Radiotelegrafistul de serviciu trecu în faţa tabloului de comandă. Pe ecran se perindară nişte umbre cenuşii; curând răsări din golul verzui faţa serioasă a lui Ermakov. Pe Kraiuhin îl străfulgeră gândul că undele radiofonice au nevoie de câteva secunde pentru a transmite imaginea pe Pământ.

— Să trăieşti, băiatule! spuse el. Mă vezi bine?

— Perfect, Nikolai Zaharovici.

— Totul e în ordine?

— Acum o jumătate de oră am pornit în linie dreaptă. Pentru întâia oară în viaţă străbat spaţiul în linie dreaptă. Dar am avut mult de furcă până am parcurs traiectoria primei etape. Calculatoarele electronice de direcţie vor trebui într-adevăr perfecţionate. Krutikov a căzut din picioare şi doarme buştean. Viteza: cincizeci de kilometri pe secundă. Fotoreactorul funcţionează normal. Temperatura oglinzii: zero; radiaţia: normală.

— Echipajul?

— Perfect.

— Bîkov?

— Se ţine bine. E necăjit că nu poate vedea Pământul.

— Arată-i-l.

— Am înţeles.

— Cum a fost startul?

— Excelent! Iurkovski e dezamăgit. Zice că un start ca ăsta n-ar trezi din somn niciun copil.

— Pentru asta să-i mulţumeşti lui Bogdan. Vorba ceea: meşterul la treabă se cunoaşte.

— Aşa e, Nikolai Zaharovici.

Rămaseră o vreme tăcuţi, privindu-se atenţi peste milioanele de kilometri care-i despărţeau.

— Şi tu… cum te simţi?

— De mine să n-aveţi grijă, Nikolai Zaharovici. Ermakov a răspuns repede. Mult prea repede, ca şi cum s-ar fi aşteptat la această întrebare. Kraiuhin se încruntă.

— Telegrafist! strigă el.

— Vă ascult.

— Părăseşte sala pentru zece minute. Radiotelegrafistul de serviciu se retrase grăbit, închizând cu grijă uşa în urma sa.

— De mine să n-aveţi grijă – repetă Ermakov.

— Nu c-aş avea grijă, frate – rosti rar Kraiuhin – dar mi-i pur şi simplu teamă.

Ochii lui Ermakov se micşorară:

— Vă e teamă? S-a întâmplat ceva?

Cum să-i explice? Kraiuhin îşi scoase ochelarii şi, mijindu-şi ochii, se apucă să şteargă lentilele cu batista.

— Ca să nu lungim vorba: te rog să fii prudent. Uite-aşa… Mai ales acolo, pe Venus. Nu eşti un băieţandru, trebuie să-ţi dai seama. Dacă o să fie foarte greu sau primejdios, las-o baltă, retrage-te. Ceea ce importă acum înainte de toate nu e Golconda.

Vorbea şi îşi dădea seama că Anatoli nu-l înţelege. Dar nu putea să i-o spună de-a dreptul: „Redu riscul la minimum. Acum principalul este să vă întoarceţi cu bine pe Pământ. Dacă vi se întâmplă ceva, o să trebuiască să renunţăm pentru mult timp la rachetele fotonice”. Kraiuhin fusese întotdeauna de părere că cosmonauţii trebuie ţinuţi cât mai departe de lupta de opinii din sânul Comitetului. Avea impresia că lucrul acesta ar putea să le zdruncine încrederea în conducători.

— Paza bună trece primejdia rea – urmă el – simţind îngrozit că vorbeşte anapoda şi neconvingător. Nu te expune la riscuri inutile…

— Dacă va fi greu sau dacă va fi periculos?

Acesta era Ermakov, Tolea Ermakov, care a supt, o dată cu laptele mamei, dispreţul faţă de echivocuri. Îi era ruşine pentru Kraiuhin şi milă de el. Era şi el neliniştit. Se aplecă înspre ecran, uitându-se ţintă la Kraiuhin. Acesta se trase brusc îndărăt. Timp de câteva secunde stărui o pauză jenantă.

— Uite ce – zise Kraiuhin, dându-şi silinţa să biruie cumplita slăbiciune care pusese stăpânire pe dânsul – ascultă ce ţi se spune, tovarăşe Ermakov! N-am intenţia să mă iau la întrecere cu tine în materie de spirite. Uite-aşa…

— Am înţeles – răspunse încet Ermakov. N-am să risc. Am să consider că principala sarcină a expediţiei este să conserve nava şi oamenii. Am să am grijă de navă. Pe oameni însă n-am să-i pot stăpâni…

— Tu eşti comandantul.

— Oi fi, dar fiecare din ei are şi el cap şi inimă. N-au să

mă înţeleagă şi nu ştiu dacă am să-i pot sili să dea îndărăt. Eu nu am autoritatea dumneavoastră.

— Nu m-ai înţeles…

— V-am înţeles, Nikolai Zaharovici. Şi la ordinul dumneavoastră, sunt gata să renunţ la orice. Dar ei au să renunţe oare? Ochii limpezi ai lui Ermakov priveau drept în creierul lui Kraiuhin. El înţelegea, înţelegea totul. Eu nu pot decât să presupun ce gândiţi dumneavoastră…

Kraiuhin îşi lăsă în piept capul greu şi zise cu glas răguşit:

— Bine, fă cum ştii. Văd că altfel nu-i chip. Mă bizui pe prudenţa ta. Şi acum iartă-mă, plec. Mi se pare că sunt cam bolnav…

— Aveţi nevoie de odihnă, Nikolai Zaharovici.

— Am… Verifică mereu dispozitivele automate de radio. La fiecare jumătate de oră trebuie să recepţionăm, exact după grafic, semnalele automate de pe „Hius”. La fiecare două ore – raportul tău personal. Să nu întârzii nici cu o secundă!

— Am înţeles.

— Să fii sănătos! Am plecat.

Kraiuhin se ridică şi se îndreptă împleticindu-se spre ieşire. Podeaua se clătina sub el, părea că se ridică. „Numai de-aş ajunge…” îşi zise Kraiuhin şi se prăbuşi cu faţa în jos într-un abis.

Îşi reveni în aşternutul cald din camera sa de la hotel. Odaia era luminată de soare. Pe noptiera de la căpătâiul patului erau rânduite sticluţe şi cutiuţe multicolore din material plastic. Doctorul şi Vera, amândoi în halate albe, şedeau alături şi se uitau la el.

— Ce oră e? întrebă Kraiuhin, abia mişcându-şi limba, care nu voia să-i dea ascultare.

— Douăsprezece şi cinci – se grăbi să-l informeze Vera.

— În câte suntem azi?

— Douăzeci.

— Trei zile…

Vera încuviinţă din cap. Alarmat, Kraiuhin încercă să se ridice.

— „Hius”?

— Totul e în ordine, Nikolai Zaharovici. Doctorul îl susţinu cu băgare de seamă de umeri. Staţi liniştit!

— Adineauri s-a telefonat de la staţia de radio – spuse Vera. Totul e în ordine.

— Bine – îngăimă Kraiuhin. Foarte bine…

Doctorul apropie una din sticluţe de umărul lui. Se auzi un sfârâit şi medicamentul pătrunse sub piele. Kraiuhin închise ochii. Apoi spuse limpede:

— Transmiteţi-i lui Ermakov că tot ce am spus nu contează. A fost un moment de panică. Boala…

— Delirează – constată în şoaptă Vera.

Kraiuhin vru să spună că nu delirează, dar adormi.

Se trezi în puterea nopţii şi înţelese numaidecât că se simte mai bine. Vera îi dădu să mănânce bulion şi pesmeţi, după care îi oferi un decoct fierbinte din ierburi indiene.

— Radiogramele – ceru Kraiuhin.

— Trebuie să vă odihniţi – replică Vera.

— Am zis: radiogramele!

Ascultătoare, Vera deschise magnetofonul. Kraiuhin ascultă radiofonogramele, cu un aer distrat, cu ochii în tavanul alb, zicându-şi că „Hius” a început probabil manevra de frânare. Pe nesimţite adormi din nou.

Ziua următoare a fost calmă. Kraiuhin se întrema repede. Doctorul îngădui să i se pună lângă pat videofonul şi ecranul de televiziune şi să primească vizitatori. Până târziu seara au tot sosit de la staţia de radio benzi cu semnale de pe „Hius” şi cu rapoartele lui Ermakov. Veneau şi plecau ingineri, maiştri, şefi de servicii. După cină, Kraiuhin răsfoi ziarele, urmări teleprogramul stereoscopic al Moscovei, stătu de vorbă cu Vera şi cu Leahov şi, cuprins de oboseală, se culcă liniştit.

A doua zi dimineaţă, Vera, albă la faţă, cu părul vâlvoi, dădu buzna în cameră şi strigă, mult prea tare, cum i se păru lui Kraiuhin:

— „Hius” nu emite semnale! A încetat să mai emită în cursul nopţii… a încetat… şi… şi de-atunci tace de cinci ore…

Tânăra navigatoare îşi prinse obrajii în palme şi izbucni în hohote de plâns amarnic.

«...Ori mint romancierii şi ziariştii, ori zborul nostru nu e de loc extraordinar. N-are nimic „interplanetar”. Totul e cât se poate de obişnuit. Şi totuşi... Dar acest „totuşi” ţine de domeniul sentimentelor şi al emoţiilor. Dacă e să fac apel la fapte, mi-i pur şi simplu greu să-mi imaginez că mă aflu la bordul unei nave cosmice şi că planetonava noastră zboară cu o viteză colosală spre Soare. Acum când scriu aceste rânduri, Iurkovski şi Iohanîci studiază în salon harta emisferelor planetei Venus – aşa numesc ei cele două cercuri desenate pe o foaie de hârtie, pe care sunt trasate lanţuri de puncte roşii şi albastre, precum şi mici pete haşurate cu verde. Iurkovski ne-a explicat că punctele roşii indică crestele de munţi cunoscute, iar cele albastre – crestele presupuse sau observate doar de două-trei ori. Petele verzi marchează locurile unde s-au înregistrat puternice anomalii magnetice. O mare pată neagră reprezintă Golconda. Asta-i tot. Misterioasă planetă! Astrogeologii noştri stau ceasuri în şir aplecaţi deasupra acestei hărţi, comparând nu ştiu ce cu însemnările lor şi ciorovăindu-se în şoaptă, până ce vine Ermakov din cabina de comandă ca să ia masa şi-i alungă. Krutikov e acum de cart. Bogdan citeşte ceva în cabina vecină, încovrigat pe patul rabatabil. N-a uitat să se lege: obişnuinţa, de! În ceea ce-l priveşte pe Ermakov, acesta s-a încuiat la el în cabină şi n-a mai ieşit de mai bine de un ceas. Dar despre el am să scriu separat...

...În ultimele 24 de ore nu s-a întâmplat, aşadar, nimic deosebit. Piloţii şi maşinile electronice de calcul au avut mult de lucru înainte ca planetonava să fie dirijată pe aşa-zisa direcţie dreaptă şi să se orienteze direct spre punctul de întâlnire. Pentru aceasta Ermakov şi Mihail Antonovici au calculat încă de pe Pământ nu ştiu ce „curbă diabolică”, o spirală tridimensionată; urmând această spirală, planetonava a anihilat inerţia mişcării orbitale şi a mişcării de rotaţie a Pământului şi a intrat în planul orbitei lui Venus.

Krutikov a spus apoi că calculatorul electronic de direcţie al lui „Hius” nu prea e la înălţime. Noi – Iurkovski, Dauge şi cu mine – am stat în vremea asta în salon, trăgând cu urechea la şocurile uşoare la care era supusă nava. Dar dispozitivele de amortizare ale scaunelor sunt minunate, astfel că suferinţele mele n-au ajuns mai departe de un simţământ de uşoară indispoziţie. După aceea eu am pregătit masa. Avem rezerve abundente de preparate în cutii termoconservate, dar avem şi carne crudă în bidoane din material plastic, sterilizată cu raze gama, cum şi o respectabilă cantitate de legume şi fructe. Mi-am pus în gând să-i dau gata pe-ai noştri. M-au lăudat toţi. Numai Iurkovski a zis: „Slava domnului că avem măcar un bucătar bun”. Mie mi-a sărit ţandăra. De altfel, Ermakov i-a şi spus: „În schimb, când găteşti dumneata, Vladimir Sergheevici, poţi să te-apropii de mâncare numai din partea de unde bate vântul”.

„Ai gustat şi dumneata?” a întrebat curios Dauge.

,,M-a prevenit Kraiuhin.”

În concluzie va trebui să fac pe bucătarul până la sfârşitul zborului. Cu multă plăcere! Dar „filfizonul” mă cam ia peste picior. La urma urmei puţin îmi pasă mie de el!

Toate acestea sunt însă fleacuri. Trei lucruri mă neliniştesc: întâi – întâlnirea cu meteoritul, al doilea – perspectiva spaţiului, şi al treilea – discuţia cu Ermakov. Să le iau pe rând.

Noi n-am avut şansa pe care a avut-o Leahov în timpul zborului de probă. Foarte curând după lansare, „Hius” s-a întâlnit cu un meteorit. Desigur, dacă nu era Ermakov, n-ar fi observat nimeni. Deodată ne-a fugit podeaua de sub picioare şi inimile noastre au încetat să mai bată, ca atunci când cobori cu un lift de mare viteză. Spaţiul din jurul lui „Hius” este încontinuu tatonat de un radiolocator cu unde scurte. Dacă apare în apropiere, la o distanţă periculoasă, un meteorit, un aparat special de calcul îi determină automat, prin impulsuri reflectate, traiectoria şi viteza,

compară aceste date cu viteza şi direcţia planetonavei şi emite semnalele corespunzătoare de dirijare. Pilotul automat stabileşte ca planetonava să-şi încetinească zborul sau să-şi mărească viteza, lăsând meteoritul să treacă sau luându-i-o înainte. Am constatat că întâlnirea cu un meteorit e un eveniment de loc rar şi periculos. Instalaţia de protecţie împotriva meteoriţilor de pe „Hius” îşi face deocamdată datoria…

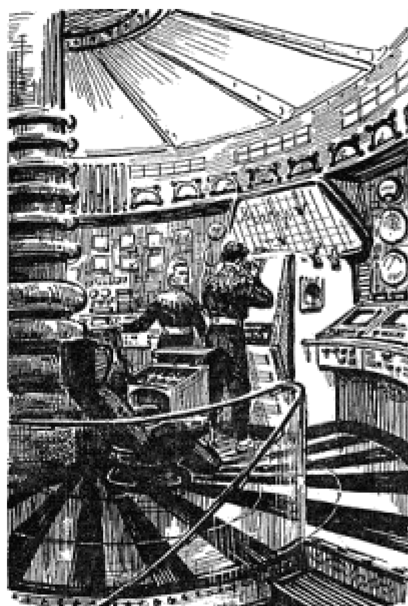
…Cu tot calmul tovarăşilor mei şi cu toată atmosfera cât se poate de obişnuită, când toţi îşi văd liniştiţi de treburi, se odihnesc, citesc sau discută, eu încerc totuşi un vag sentiment de nelinişte. Dauge mi-a spus că această stare e frecventă la novici, că este vorba ele un „simţ instinctiv al spaţiului”, ca un fel de rău de mare. Nu sunt de acord! Ce „simţ al spaţiului” poate avea un om care nici măcar n-a văzut spaţiul cu ochii? „Hius” nu are hublouri şi singurul dispozitiv de observaţie se află în cabina de comandă, unde n-au acces decât piloţii. Dar, în vreme ce mă gândeam la această problemă, s-a făcut o excepţie pentru mine, şi asta în împrejurări care mi-au sporit şi mai mult neliniştea. Iată cum s-a întâmplat.

Acum câteva ore staţia de radio de la Poligonul Nr. 7 a stabilit cu noi legătura prin televiziune. Kraiuhin l-a chemat pe Ermakov pentru o convorbire. Nu ştie nimeni ce-au vorbit, pentru că Ermakov l-a poftit numaidecât pe Bogdan, care era de cart, să iasă din cabina de comandă şi a închis bine uşa în urma lui. Convorbirea n-a durat mult. Curând Ermakov a ieşit şi a coborât tăcut în cabina sa. Dauge şi Iurkovski s-au apucat să facă tot felul de ipoteze glumeţe, dar Bogdan le-a retezat-o scurt. Două ceasuri mai târziu i-a venit rândul lui Ermakov să intre de cart. Îndreptându-se spre cabina de comandă, mi-a ordonat să mă prezint la el. Toţi erau miraţi la culme şi mă priveau într-un chip ciudat. Înţeleg. Într-adevăr – puteau avea impresia că Ermakov a vorbit cu Kraiuhin despre mine. Mărturisesc că aşa mi-am zis şi eu, ceea ce m-a făcut să mă alarmez de-a binelea. În cabina de comandă era cald.

Prin planşeul de titan se auzea vuietul din fotoreactor. Fără a mă privi în ochi, Ermakov m-a întrebat dacă vreau să văd Pământul:

„Mi se pare că e un vis al dumitale, Alexei Petrovici, nu?”…

Inima mi-a sărit din loc şi buzele mi s-au uscat deodată. Fără a mai spune niciun cuvânt, Ermakov m-a condus spre un aparat ce seamănă cu un frigider de mari dimensiuni, având în partea de sus două oculare. M-a poftit să privesc prin ele. În fata ochilor mei a apărut un abis negru de formă rotundă, brăzdat de fulgerări liliachii. În hăul fără fund se vedeau miriade de puncte strălucitoare şi opalescente. În mijlocul prăpastiei se desluşea limpede o cruce luminoasă, iar mai la dreapta şi mai sus de cruce am văzut un globuleţ de un verde plăcut, cu o steluţă sclipitoare lângă el. Erau Pământul şi Luna…

„Ai acum în faţa dumitale o mică porţiune din Universul nesfârşit – mi-a spus Ermakov. Luminiscenţa de pe margini e reflectarea exploziilor termonucleare care se produc în

focarul reflectorului total.”

M-am liniştit, fireşte, numaidecât: era stupid să-mi închipui că aş putea fi „debarcat” şi expediat înapoi pe Pământ.

În priveliştea care mi se oferea n-am găsit nimic grandios. Aproape acelaşi lucru se poate vedea şi la planetariul din Aşhabad, i-am spus-o şi lui Ermakov. Mi-a răspuns cu un semn din cap.

„E de la sine înţeles, deoarece aceasta nu e decât o imagine electronică. Ea serveşte pentru verificarea preciziei cu care s-a trasat direcţia. Crucea luminoasă din mijloc marchează punctul de intersecţie a direcţiei mişcării noastre cu o direcţie reper de pe sfera cerească.”

Am întrebat la ce distanţă de Pământ se află acum „Hius”.

„Aproape treizeci de milioane de kilometri… Vrei să mai priveşti?”

Ermakov a întors un comutator şi în câmpul meu vizual s-a aprins un disc galben, strălucitor.

„Soarele – mă lămuri Ermakov. Iar în dreapta – vezi? – e Venus. În momentul în care „Hius” va ajunge în orbita ei, se va afla şi ea la punctul de întâlnire.”

Ermakov a închis aparatul, m-a poftit să stau jos şi a cuprins cu privirea tablourile cu aparate de măsurat şi de control, prevăzute cu o mulţime de cadrane mari şi mici, cu tot felul de ace indicatoare şi beculeţe multicolore. După aceea am stat de vorbă. Am să caut să redau discuţia cuvânt cu cuvânt.

Faţa lui Ermakov era ca întotdeauna calmă, doar cearcănele de sub ochi şi cuta de pe frunte arătau că s-a întâmplat ceva deosebit.

„Spune-mi, Alexei Petrovici – a început el, fixându-mă cu privirea – cum vezi situaţia dumitale în cadrul expediţiei?

„În ce sens?” am întrebat, din nou neliniştit.

„În sensul subordonării, de exemplu.”

M-am gândit şi am răspuns că sunt obişnuit să execut

în timpul serviciului ordinele şefului meu direct.

„Adică?”

„În cazul de faţă sunt subalternul dumneavoastră, Anatoli Borisovici.”

Ermakov a rămas o vreme tăcut, după care a întrebat:

„Dar dacă ţi se dau două ordine care se exclud unul pe altul?”

„Se execută ultimul.”

Îmi dădeam silinţa să vorbesc calm, trebuie însă să mărturisesc că în urma acestei discuţii m-au trecut fiorii şi am început să fac cele mai stupide supoziţii, alcătuindu-mi dinainte un plan de acţiune pentru cazul când Ermakov ar intenţiona să ridice steagul negru şi să se dedea la piraterii pe linie de comunicaţii interplanetare.

El stăruia cu întrebările:

„Va să zică dacă un ordin de-al meu va veni în contradicţie cu un ordin al preşedintelui Comitetului de Stat, dumneata ai să-mi dai ascultare mie?”

„Da”... În momentul acela mi se pare că mi-am supt în chipul cel mai stupid buzele şi am adăugat: „Nu suntem la armată, dar eu am să execut orice ordin al dumneavoastră, dacă acesta nu va contraveni intereselor statului nostru... şi ale partidului, fireşte. Sunt comunist.”

Ermakov a izbucnit în râs.

„Să nu-ţi închipui, te rog, că aş fi un complotist. Şi să nu crezi cumva că pun la îndoială hotărârea dumitale de a-mi executa ordinele. Vreau numai să ştiu ce atitudine vei adopta dacă împrejurările ne vor sili să nu executăm un ordin al Comitetului. Sunt bucuros că am găsit în dumneata un om disciplinat şi care îşi cunoaşte îndatoririle.”

Pe cuvânt de onoare că am fost şi eu bucuros, de îndată ce am surprins în ochii lui o privire fermă şi dură ca fierul.

„Aş vrea să ştiu totuşi...” – am riscat o întrebare.

„Îţi explic... Mai bine zis am să fac o aluzie şi dumneata ai să mă înţelegi. Trebuie să ştii că foarte multe depind nu atât de ducerea la îndeplinire a sarcinilor, expediţiei, cât

de întoarcerea cu bine a lui „Hius”. Mult prea multe. Poate că n-o să fim în drept să ne expunem la un risc prea mare în căutarea şi explorarea Golcondei, chiar dacă ar fi vorba de executarea unui ordin direct al Comitetului…”

Mi-a făcut un semn din cap şi m-a condus spre ieşire.

Într-adevăr, povestea asta avea de ce să mă pună pe gânduri. „Fii cu ochii în patru, Alexei Bîkov! Nu pricep nimic! De altfel, Kraiuhin şi Ermakov nu sunt ei oamenii care să se sperie de ceva… Unora ca ei le trebuie foarte mult curaj ca să dea îndărăt… Atunci, ce-o fi oare la mijloc?”»

După ce puse punct şi vârî cu grijă caietul în geanta ponosită, Bîkov se duse în salon. Aici se aflau Iurkovski, Dauge şi Spiţîn. Iohanîci umbla de-a buşilea pe harta planetei Venus. Iurkovski şi Spiţîn se angajaseră într-o polemică aprinsă, al cărei sens Bîkov nu-l prinse numaidecât. I se păru că era vorba de nişte lucruri de neînţeles pentru el, deoarece respectivii operau cu formulări din arsenalul calcului tensorial şi se bombardau necontenit cu citate din clasici, ceea ce de altfel nu prea limpezea lucrurile. Unele observaţii erau însă foarte interesante, chiar surprinzătoare, aşa încât, câteva clipe mai târziu, Bîkov şedea pe un scaun lângă bibliotecă şi asculta cu mult interes, uitând aproape cu desăvârşire de grijile sale.

— Privind astfel lucrurile, ai să devii prizonier pe viaţă al newtonismului, amice – spuse Iurkovski. Asta e ca şi cum ai susţine că spaţiul e absolut. Nu ştiu, zău, ce-ai învăţat la şcoală!

— Deducţiile lui Lorenz…

— Dar sunt atâtea fapte, atâtea fapte! Iar tu îndrăzneşti să negi asta! Şi când! La aproape o sută de ani după ce a fost formulată teoria relativităţii…

— Nu intenţionez să contest deducţiile lui Lorenz – replică Bogdan. Şi să nu-ţi închipui că eşti singurul adept al ideilor bătrânului Einstein. Eu vreau să spun că…

— Să auzim, să auzim!

— Vreau să spun că în stadiul în care se află actualmente tehnica, mai e mult până să avem de-a face practic cu consecinţele teoriei relativităţii… în domeniul nostru, fireşte.

— A, aşa va să zică!

— Da, aşa e!

— Mult?

— Mult! Eu zbor de aproape zece ani şi niciodată nu mi s-a întâmplat să aplic corecţii calculelor în funcţie de teoria relativităţii.

Cei doi rămaseră o vreme tăcuţi, uitându-se unul la altul ca nişte cocoşi gata să se ia la bătaie.

— Ia spune-mi, te rog – întrebă insinuant Iurkovski – ai auzit de raportul expediţiei de pe Veiian?

— De unde?

— De pe Veiian… N-ai auzit? E pentru prima oară că auzi acest nume? Eşti vrednic de plâns, Bogdane!

— Ce mai e şi asta, într-adevăr? întrebă Dauge.

— Veiian este o planetă minusculă, a cărei orbită e plasată în interiorul orbitei lui Mercur. Această planetă se află la o distanţă medie de Soare de aproape zece milioane de kilometri. A fost descoperită acum trei ani de chinezi, care au numit-o Veiian, ceea ce înseamnă „Paznicul Soarelui”, sau cam aşa ceva. Fiind foarte aproape de Soare, se evaporă eu o mare viteză şi e de presupus că peste o sută de ani o să dispară cu desăvârşire… N-ai auzit într-adevăr de ea? îl întrebă din nou Iurkovski pe Bogdan.

Acesta clătină din cap.

— Atunci ascultă ce ne-a povestit anul trecut Fedea. Să ştii c-ai să te taci de râs, fii gata! Pentru că Fedea, care a participat la această expediţie, spunea: „La o asemenea distanţă de Soare nu se cuvenea să fie neglijate festele pe care putea să le joace un puternic câmp gravitaţional solar”. Şi feste li s-au jucat, fiind cât pe ce să coste viaţa expediţiei. Da, da…

— Bine, mai departe.

— Ascultă! Lu Şi-er n-a reuşit să se apropie prea mult de această planetă, dar orbita ei a calculat-o destul de precis. Şi iată prima surpriză: oamenii noştri au găsit planeta cu totul în altă parte decât ar fi trebuit să se afle ea după calculele lui Lu Şi-er.

— Lu a greşit – bombăni Bogdan.

— Să admitem. Ca să nu se prăjească, comandantul echipase planetonava cu un ecran-oglindă. La început, totul a mers bine. Au găsit planeta şi s-au adăpostit în umbra ei. Planeta aceasta e foarte mică: o minge ovală de fier cristalizat, cu diametrul de câteva zeci de kilometri. Se învârteşte repede şi n-apucă să se răcească. Oamenii noştri sperau însă să facă observaţii ascunzându-se de Soare în dosul ei. Ţi-ai găsit!… Iurkovski făcu o pauză şi se uită la Spiţîn, cu un aer triumfător: Cu cât planetonava se apropia mai mult de Soare, cu atât se făceau simţite unele fenomene noi şi ciudate. Soarele îşi schimba culoarea, întunecându-se şi devenind roşu. Dimensiunile lui vizibile creşteau mult mai repede decât cereau legile perspectivei. În cele din urmă… – Iurkovski îi aruncă din nou o privire triumfătoare lui Spiţîn – în cele din urmă, Soarele a început să încălzească şi să lumineze simultan din două părţi! Nu mai era niciun pic de umbră. Feodor povestea că era ceva înspăimântător. Planetonava aproape că atingea suprafaţa incandescentă a lui Veiian, dar umbră ioc! Soarele, uriaş, degajând o căldură insuportabilă, părea să fi împresurat planetonava din toate părţile. Acolo unde nu s-ar fi cuvenit să fie, în partea opusă, o pată purpurie acoperise tot cerul, degajând şi ea căldură şi o lumină opalescentă…

— Miraj – îşi dădu cu părerea Bogdan.

— Miraj în vid! Un miraj care te arde şi emană torente de protoni! Ei bine, să admitem. Dar atunci când toate aparatele giroscopice de pe planetonavă s-au defectat, tot miraj a fost? Şi când toate cronometrele, inclusiv ceasurile obişnuite de mână, au rămas în urmă, aşa cum s-a constatat la întoarcere, exact cu douăzeci şi trei de minute

fiecare, tot miraj a fost?

Bogdan tăcea.

— Şi cum se explică toate astea? întrebă Bîkov, pierzându-şi răbdarea.

— Se explică, fireşte, prin aceea că la o apropiere atât de mică de Soare, câmpul de atracţie a deformat, a modificat „noţiunile absolute” ale spaţiului şi timpului. Nu-ţi rămâne decât o consolare – urmă Iurkovski, întinzându-i lui Bogdan mâna, cu un gest teatral. Toate aceste fenomene nu pot fi explicate nici chiar cu teoria lui Einstein. Un lucru e însă cert: spaţiul nu e „pur şi simplu spaţiu”, aşa cum susţineai tu cu atâta uşurinţă acum o jumătate de oră. Că e aşa, stă chezăşie părul cărunt al lui Fedea, care a izbutit să scoată planetonava din cleştele lui Veiian abia după a cincea sau a şasea încercare.

Iurkovski tăcu şi începu să se plimbe prin salon, fluierând încet. Bîkov se gândea încordat ce puteau oare să însemne ciudatele cuvinte „gravitaţia a modificat spaţiul şi timpul”. Dar tocmai când se pregătea să pună o întrebare în acest sens, Dauge, care îl urmărea de vreun minut cu o privire ironică pe Iurkovski, puse capăt discuţiei:

— Vladimir, ajunge atâta pălăvrăgeală! Pune masa şi cheamă-l pe Anatoli Borisovici. E ora cinei.

După cină rămaseră cu toţii la masă, afară de Krutikov, care intrase de cart. Ermakov, puţin somnoros, dar întotdeauna bine pieptănat şi pus la punct, şedea aplecat deasupra unei ceşcuţe de porţelan fin şi savura cafeaua fierbinte. Bogdan şi Iurkovski râdeau ca de obicei, aducându-şi aminte de nişte întâmplări din viaţa studenţească. Dauge prepara, cu un aer serios şi foarte concentrat, o băutură fantastică din cel puţin zece sucuri de fructe. O lumină mată, odihnitoare învăluia salonul, în care stăruia o atmosferă de stabilitate, confort şi calm, ceea ce-l făcu pe Bîkov să se gândească pentru a suta oară cât de puţin se leagă atmosfera aceasta de imaginea „lăzii” lor de metal care înghite cu o viteză teribilă milioane de

kilometri în pustietatea neagră.

— La ce te gândeşti, Alexei? îl întrebă Dauge.

Bîkov schiţă un zâmbet vinovat:

— Mă gândesc şi eu… Uite, noi stăm aici şi bem ceai… Cu totul altfel îmi închipuiam eu treaba asta.

— Şi cum ţi-ai închipuit-o? Iohanîci făcu o mutră comică ce exprima nedumerirea. A, din cărţi? Din reportaje?

— Fie şi aşa…

Iurkovski rosti solemn:

— Eroicii cosmonauţi au învins cu curaj toate pericolele zborului, păşind cu bărbăţie în întâmpinarea primejdiei…

— Da… cam aşa. În afară de asta, mă aşteptam să simt efectele imponderabilităţii şi tot felul de senzaţii noi.

— Fii serios…

— Nu, nu; ştiu că într-o navă care se deplasează cu acceleraţie constantă nu se poate produce fenomenul de imponderabilitate. Totuşi a fost pentru mine o decepţie.

Bogdan şi Dauge izbucniră în râs.

— Crede-mă, Alexei Petrovici – rosti cu un aer grav Iurkovski – că e mult mai comod fără imponderabilitate. Dumneata ai avut noroc. Îmi aduc aminte că acum vreo şase ani am făcut un zbor pe Lună. Mergea cu noi – notează, tot în prima lui cursă – un specialist oarecare. Dar nu specialist în deşerturi, ci în selenografie. Multă vreme omul a tot scris despre Lună, a studiat Luna, a purtat discuţii peste discuţii despre Lună, dar pe Lună nu fusese niciodată până atunci. Îi era frică să zboare. Deh… aşa e viaţa asta a noastră…

— Vorbeşti de Gluzkin? întrebă Dauge.

— Exact, de Gluzkin – răspunse râzând Iurkovski. Am decolat. Zburăm. Am oprit reactorul. Călătorii sunt scoşi din cabinele de amortizare. Totul li se pare colosal de interesant – imponderabilitate, pricepi dumneata, senzaţii noi, etcetera. Gluzkin ăsta se bucură şi el, deşi e cam alb la faţă. După vreo două ore vine lângă mine şi mă întreabă: „Unde-i lavaboul, tovarăşe? “ Eu, vezi dumneata, uitasem că e un novice. „Ia-o, zic, pe coridor, ultima uşă pe

dreapta”. Alte explicaţii nu i-am mai dat. Omul a luat-o de bună şi a plecat.

Zâmbiră cu toţii: Dauge, Bogdan şi chiar Ermakov. Bîkov asculta încruntat.

— Ei, s-a încuiat omul acolo, aşa cum se cuvine – urmă Iurkovski. Trec cinci minute, trec zece, trece un sfert de oră: Gluzkin nu vine! Pe urmă îşi face apariţia… ud tot din cap până-n picioare. Drăcuie şi împrăştie în juru-i stropi de apă… Noi, care mai de care, să ne ascundem. Am dat drumul din plin la ventilatoare şi abia am curăţat coridorul. Selenograful drăcuia de mama focului! Roşesc şi acum când îmi aduc aminte. Trebuie să vă spun că erau şi femei, cu noii. Uite, dar, ce feste îţi face uneori imponderabilitatea, Alexei Petrovici! încheie triumfător Iurkovski.

— Da, în general fenomenul de imponderabilitate nu e de loc plăcut – confirmă Dauge, când se potoliră râsetele. Până înveţi cum să te comporţi, ai multe de îndurat…

— Îmi aduc aminte – zise Bogdan – cum un tovarăş…

— Stai puţin – îl întrerupse Ermakov.

De sus venea un sunet subţire, abia perceptibil, aci mistuindu-se, aci unduind tot mai tare, ca ţiuitul unui ţânţar într-un cort. Bîkov văzu faţa împietrită a lui Ermakov pierzându-şi încetul cu încetul culoarea. Dauge se învineţi, Spiţîn făcuse ochii mari, lui Iurkovski i se umflaseră pometii obrajilor. Toţi se uitau undeva pe deasupra lui. Bîkov întoarse capul. Sub tavan, în cutele căptuşelii de piele cu care acesta era capitonat, se aprinsese pulsând o luminiţă roşiatică. Cineva drăcui cu un glas răguşit şi sări în sus. Un pahar căzu jos cu, zgomot sec, lăsând pe faţa de masă o pată roşie. În aceeaşi clipă, năvăli în salon un zgomot asurzitor. O fulgerare roşie, lugubră lumină totul: tavanul, chipurile oamenilor, mâinile lor, faţa albă de masă!

— Radiaţie! urlă la urechea lui Bîkov o voce necunoscută.

Bîkov se uita, vrăjit parcă, la un beculeţ roşu ce

răsărise din perete ca un deget, aprinzându-se convulsiv. „Ţr-ţr-ţrrr!” zbârnâia de zor soneria de alarmă. Uşa fu trântită de perete şi în prag se ivi Krutikov.

— Radiaţie! strigă el.

Faţa lui trasă era acoperită de sudoare. Ermakov spuse calm, abia dezlipindu-şi buzele albe:

— Vedem şi auzim.

— De ce, de unde? îngăimă Bogdan.

Iurkovski ridică din umeri:

— Inutilă întrebare.

— Nu e inutilă, nu e inutilă! replică pripit Dauge, sufocat parcă. Poate ne mai putem pune la adăpost...

— Costumele de protecţie?

— Să zicem!

— Fleacuri – rosti convins Bogdan. Nu vedeţi c-a străbătut învelişul şi stratul protector?...

„Ţr, ţr, ţrr...”

— De asta nu te poţi ascunde – şopti Krutikov.

Dauge zâmbi strâmb.

— Da – zise el. Ce să-i faci? Să aşteptăm!

Krutikov ridică cu un aer solemn şi înţepat paharul căzut şi se aşeză între Ermakov şi Bîkov.

— Pe puţin o sută de unităţi Roentgen – observă Iurkovski.

— Mai mult – replică Bogdan.

— O sută cincizeci. Care dai mai mult? Dauge luă o linguriţă de pe masă şi se apucă s-o îndoaie cu degete tremurătoare. Pe cuvântul meu, simt cum se înfig protonii în mine!

— Ar fi interesant de ştiut dacă o mai ţine mult aşa – mormăi Iurkovski, uitându-se printre gene cu ochii mijiţi la becul indicator.

— Dacă mai ţine cinci minute, s-a zis cu noi!...

— Au trecut două minute – anunţă încet Ermakov.

Krutikov îşi îndreptă gulerul salopetei, trase fermoarul de la piept şi vârî mâna în buzunar după pipă.

„Ţr-ţr-ţrr...”

— Şedeau în ploaia morţii şi ascultau o muzică fermecătoare – spuse pe un ton declamator Iurkovski. Ia ascultaţi, oare n-am putea opri ţiuitul acesta blestemat? Nu sunt obişnuit să mor în astfel de condiţii.

„Ţr-ţr-ţrr…”

Dauge rupse în cele din urmă linguriţa şi aruncă bucăţile pe masă. Toţi îşi aţintiră privirea asupra lor.

— Prima victimă a bolii actinice – constată Iurkovski. Iohanîci, fii bun şi vâră-ţi mâinile în buzunare…

Bîkov îşi miji ochii. Cinci minute şi gata? Şi când te gândeşti că nu poţi face nimic, nimic…

Deodată sunetul încetă. Luminiţa roşie a indicatorului se stinse. Se făcu linişte. Cosmonauţii rămaseră multă vreme tăcuţi, fără a îndrăzni măcar să se clintească, mult prea buimăciţi ca să se poată bucura. În cele din urmă Ermakov vorbi, adresându-se lui Iurkovski:

— Eşti totuşi un fanfaron, Vladimir Sergheevici, îţi place să pozezi…

Dauge râse nervos. Pe Krutikov îl apucă sughiţul. Strâmbându-se, întinse mâna spre sifon.

— Mă iertaţi, Anatoli Borisovici! Fac mea culpa: sunt într-adevăr un pic – replică Iurkovski. În tinereţe am strălucit ca artist amator… – geologul se întinse, trosnindu-şi oasele: Să sperăm că nu va avea consecinţe. Am şi aşa în contul meu curent o mulţime de unităţi Roentgen.

Bîkov clătina năuc din cap.

— Oare într-adevăr n-a durat decât două minute? întrebă.

— Ei bine, tovarăşi – spuse cu o voce surdă Ermakov, ridicându-se să considerăm incidentul închis. Acum să procedăm imediat la verificarea sistemului interior de protecţie!

— Tii! Una ca asta se întâmplă o dată la zece ani! rosti Krutikov, cu vocea lui de bas. Apropo, ce credeţi? Care să fi fost cauza?

— E clar ca bună ziua: razele cosmice – îi răspunse Iurkovski.

— Dacă-i aşa, e foarte bine. Eu mi-am închipuit, ca să fiu sincer, că a plesnit carterul fotoreactorului.

Bogdan se uită la ceas:

— Eu intru în cart, Anatoli Borisovici. E şi vremea să transmitem semnale pe Pământ. Comunicăm?

— Nu! i-o tăie rece Ermakov. Nu-i nevoie să le producem emoţii inutile. Transmiteţi obişnuitul „totul e în ordine”. Şi încă ceva: vă rog să vă prezentaţi cu toţii pe rând la postul medical, pentru inoculări şi dezactivizare. Dauge se prezintă primul. Apoi verificaţi şi iar verificaţi sistemul de protecţie.

— Până una alta, însă, putem să ne permitem câte o ceşcuţă de cafea! observă vesel Krutikov. Ehe, da’ s-a răcit cu totul! Aleoşa, fii bun, te rog, pune reşoul în priză…

— Şi totuşi, eroicii cosmonauţi trebuie să biruie cu curaj greutăţile – spuse Bîkov, uitându-se la Iurkovski.

Acesta râse senin:

— Nu greutăţile, dragă Alexei Petrovici, ci frica morţii şi atâta tot. Greutăţile vor veni abia de-acum încolo. Ţi-o garantez eu, aşa cum zicea Kraiuhin.

S. O. S.

Enigma atacului cosmic a fost dezlegată câteva ore mai târziu. Ca răspuns la o relaţie cerută pe căi ocolite Pământului, s-a primit un extras dintr-un comunicat al Observatorului actinografic din Crimeea, din care rezultă că exact în clipa în care echipajul lui „Hius" se pregătea să moară, s-a observat în Soare o puternică erupţie de gaze incandescente, fenomen, la drept vorbind, de loc rar şi destul de bine studiat. Un jet dens de nuclee de atomi de hidrogen, de protoni s-a propagat cu o viteză uriaşă în spaţiu şi a bombardat planetonava, pe care a întâlnit-o în drumul său.

Numai o parte din protoni au străpuns cuirasa de titan aliat, întărită cu un strat de „reflector total". Aceşti protoni însă au format în cuirasă nenumărate surse de radiaţie gama, cuirasă extrem de dură, pentru care, practic, nu existau bariere. Razele gama au fost acelea care au afectat indicatoarele şi aparatele de semnalizare şi care erau cât pe ce să distrugă expediţia abia plecată de pe Pământ.

A fost un moment mult mai periculos decât întâlnirea cu un meteorit. Dacă bombardamentul protonic ar fi durat chiar şi numai un sfert de oră, pe „Hius" n-ar mai fi rămas niciun om în viaţă. O radiaţie gama de o asemenea duritate, manifestată mai multe minute, putea pricinui echipajului multe neplăceri serioase: cosmonauţii mai vechi, loviţi cu alt prilej de raze, s-ar fi îmbolnăvit inevitabil. Din fericire, Ermakov avea la dispoziţie unele preparate din cele mai noi, oferite la timpul său Comitetului de un institut de cercetări biofizice. Introduse în organism, aceste preparate lichidau complet sau aproape complet urmările unor afecţiuni radioactive nu prea grave.

— Am auzit eu de întâmplări din astea – observă Bogdan, când Ermakov sfârşi de citit radiograma. Se pare că tocmai aşa a fost distrus, acum vreo cincisprezece ani, un cosmopetrolier. Dar dacă exploziile din Soare nu sunt o

raritate, de ce totuşi întâlnim atât de rar aceste jeturi de protoni?

— Foarte simplu – îl lămuri Iurkovski. Eu aş zice că, în general, întâlnirea cu ele e ceva destul de straniu. Jetul de protoni se difuzează într-un fascicul foarte îngust, şi posibilitatea de a nimeri în acest fascicul este foarte, foarte mică.

— Am avut pur şi simplu noroc – oftă Dauge. Dezgustătoare senzaţie! Să fii ucis aşa, tam-nisam, şi să nu poţi face nimic! Şi-apoi… eu în general nu pot suferi injecţiile, iar de pe urma acestora mă mai dor grozav şi şalele.

— Nici costumele de protecţie nu ne-ar fi putut fi de folos? se interesă Bîkov.

— Da' de unde!… – Dauge dădu din mână. De una ca asta, Alexei, nu te scapă niciun costum. E o energie de zeci de miliarde de electronvolţi! Din fericire însă, s-a terminat…

— Nu chiar de tot – spuse Ermakov.

— De ce?

— În cabina de comandă indicatoarele mai oscilează. Iurkovski se întoarse brusc înspre el:

— Oscilează?

Ermakov încuviinţă din cap.

— Oscilează, lua-le-ar naiba să le ia – întări Bogdan.

— Tare?

— Nu, cu o sutime de unitate Roentgen. Totuşi clipesc…

— Înseamnă că erupţia n-a încetat încă… Şi vezi că zburăm exact pe lângă axul fasciculului de protoni… – interveni Dauge, rămânând pe gânduri.

— Aş! făcu Iurkovski, clătinând din cap, cu aerul unui dascăl care şi-a prins elevul greşind. Soarele se învârteşte şi locul erupţiei s-a deplasat de mult într-o parte. Nu, aici e altceva la mijloc…

— O radiaţie dirijată – spuse Ermakov.

— Evident! exclamă bucuros Dauge. Era de aşteptat. Sub efectul bombardamentului protonic, o parte din atomii

din pereţii planetonavei au devenit radioactivi şi atâta tot…

— „Atâta tot”, nimic de zis! Asta o să ne mai dea încă multă bătaie de cap…

— Nu cred – replică Spiţîn. Nu cred pentru că radiaţia nu e prea puternică şi nu depăşeşte doza admisă.

— Bine că ne-a protejat de sus „Băiatul” – îndrăzni Bîkov să-şi spună şi el cuvântul.

— Da, „Băiatul”… – rosti Ermakov şi rămase pe gânduri. Dar şi „Băiatul” se poate să se fi infectat. N-ar fi de loc plăcut.

— Să ieşim şi să controlăm – propuse Iurkovski.

— Numai după ce ne vom fi întors cu oglinda spre Soare. Cam peste douăzeci şi patru de ore.

— Când te gândeşti – vorbi Dauge, pesemne încă sub impresia celor trăite – că dacă situaţia asta ar mai fi durat câteva minute, totul s-ar fi sfârşit! „Hius” cu echipajul mort!

— Şi peste cincizeci de ore, transformaţi într-un nor incandescent, ne-am fi înfipt în Soare…

— O planetonavă moartă, cu un echipaj mort… – Bogdan se uită la Ermakov. Există aşa ceva, Anatoli Borisovici?

— „Olandezi zburători” interplanetari…

— Ce li s-a întâmplat? se informă Bîkov, cu o curiozitate lesne de înţeles.

— Diferite cauze… Boli aduse de pe alte planete, explozii şi erupţii solare ca cea de adineauri…

Cu aceasta, discuţia luă sfârşit.

Pe planetonavă viaţa îşi urma cursul obişnuit. Ermakov urmărea modul de funcţionare a instalaţiei fotonice şi lucra împreună cu navigatorul la rezolvarea unei probleme a noii cosmonautici; geologii revizuiau pentru a suta oară programul cercetărilor din Golconda; Bîkov citea cărţi de astronomie; Bogdan Spiţîn îşi petrecea timpul liber trebăluind la aparatajul de radio.

Într-un rând, Bogdan îi chemă pe toţi în cabina de

comandă.

— Ascultaţi! spuse el, zâmbind fericit. Vorbeşte Marte, Golful de Nisip. E ceva pentru noi.

„…foarte scurt timp – spunea o voce veselă, subţire de femeie. Şi iată că într-o vale pe care crestele Lanţului de Mijloc o feresc de furtunile reci, am descoperii câteva lacuri cu apă mică şi nişte lunci ca-n basme. Ah, tovarăşi, dac-aţi şti cât de frumos e! Urci pe culmea unui deal şi vezi înaintea ta luciul lacului liliachiu, neted ca o oglindă, un covor straniu de ierburi înalte, portocalii, şi flori uriaşe de un verde strident, iar peste toate acestea – cerul violet închis. Ne venea să ne scoatem scafandrele…”

Bîkov văzu pe chipurile tovarăşilor săi admiraţia şi bucuria luptând cu îndoiala; buzele li se întredeschideau în zâmbete fericite, în ochii lor se iveau scânteieri calde.

— E Marte! spuse în şoaptă Dauge. Închipuiţi-vă, fraţilor, e Marte, Marte cel mort!

„…Am botezat valea aceasta „Valea lui Hius”, în cinstea voastră. Nu vă putem oferi apă din lacurile ei, flori de pe câmpiile ei, nu putem, din păcate, nici măcar să v-o arătăm; fie însă ca ea să poarte numele navei voastre, prieteni temerari! Iată… O clipă… E timpul să sfârşim. La revedere. Vă urăm tuturor succes: ţie, Anatoli Ermakov, ţie, Vladimir Iurkovski, ţie, Mihail Krutikov, ţie, Bogdan Spiţîn, ţie, Grigori Dauge, şi ţie, Alexei Bîkov…”

În ziua aceea, la masă, Iurkovski, Dauge şi Spiţîn au vorbit povestind fiecare despre expediţiile lor pe Marte.

Au trecut cincizeci şi cinci de ore de zbor. Ermakov a făcut cunoscut echipajului că a sosit timpul ca „Hius” să fie întors cu oglinda spre Soare şi să se înceapă manevra de frânare. Planetonava atinsese în acel moment o viteză de 1.200 de kilometri pe secundă. În următoarele patruzeci de ore, „Hius” trebuia să se deplaseze cu o acceleraţie negativă faţă de Soare, pentru a ajunge la punctul de întâlnire cu Venus având viteza zero.

Dauge îi explică repede toate acestea lui Bîkov, în timp

ce pregăteau salonul în vederea frânării: au fixat dulapul cu cărţi şi bufetul şi au strâns tot ce putea să cadă sau să se deplaseze din loc. Apoi, la un ordin venit din cabina de comandă, s-au legat toţi cu curelele de scaune.

Bîkov se aştepta la senzaţii asemănătoare acelora pe care le încercase în timpul cursei cu „Băiatul”, dar totul a fost mult mai simplu. Datorită măiestriei inegalabile a lui Spiţîn, planetonava s-a întors lin şi repede. Starea de imponderabilitate, care a durat o secundă, a trecut aproape neobservată. Oamenilor aflaţi în salon li s-a părut numai că podeaua de sub ei s-a deplasat brusc într-o parte şi a rămas pentru o clipă în poziţie verticală, după care a revenit din nou, lin, la loc.

„Hius” gonea spre Soare cu colierele reactoarelor înainte. Reactorul fotonic continua să funcţioneze normal, imprimând navei o acceleraţie constantă de 10 metri pe secundă într-o secundă. Acum însă viteza planetonavei faţă de Soare scădea necontenit. După masă, Bîkov îi aminti lui Ermakov că este necesar să se verifice gradul de radioactivitate a „Băiatului”.

— În afară de asta – adăugă el – deşi nu avem motive să ne îndoim că containerul este bine fixat de corpul navei, nu strică să vedem dacă nu s-a produs vreo defecţiune în timpul manevrei. Trebuie să mergem şi să vedem.

— Să mergi şi să vezi? Ermakov îşi miji ochii. Nu cred că e chiar atât de simplu…

— Cu prilejul altor expediţii, noi… adică eu am ieşit nu o dată afară în timpul zborului – intră în vorbă Iurkovski.

— Cu prilejul altor expediţii, poate. Acum însă trebuie să ieşi dintr-o planetonavă care se deplasează cu o viteză accelerată.

— Hm… – Iurkovski îşi muşcă buza şi rămase pe gânduri.

— Îţi dai seama ce se întâmplă dacă cumva cazi? urmă Ermakov.

— „Hius” îşi vede de drum, iar tu poţi să nimereşti în focarul unde face explozie plasma – spuse Dauge.

Bîkov făcu hotărât un pas înainte:

— Anatoli Borisovici, daţi-mi voie mie. „Băiatul” e patrimoniul meu şi eu răspund de el.

— Articolul optsprezece din „Instrucţiunile pilotului interplanetar”: „Este interzis ca în timpul cursei pasagerii să iasă din navă” – cită repede Iurkovski.

— Da. Aşa sună regulamentul – întări Dauge, cu un semn din cap.

— Eu nu sunt pasager! replică Bîkov, aruncându-i o privire furioasă.

— O clipă – spuse Ermakov. Alexei Petrovici, într-adevăr, nu am dreptul să te las să ieşi. Dumneata nu ai destulă practică, destulă experienţă… Mai mult decât atât, chiar dacă ai avea, tot nu te-aş lăsa: dacă se întâmplă o nenorocire, nu e nimeni care să te înlocuiască la conducerea „Băiatului”.

— Mai e şi riscul de a pierde o podoabă de bucătar… – oftă cu făţărnicie Iurkovski.

Bîkov îl privi cu răceală pe „filfizon”, dar nu-i răspunse şi se uită din nou în ochii lui Ermakov.

— Fotoreactorul îl putem opri, aşa încât dinspre partea aceasta n-ar fi niciun risc – urmă acesta. (Lui Iurkovski i se lungi faţa.) Cât priveşte răspunderea, aici pe navă eu răspund de toate: şi de echipaj, şi de încărcătură. Aşa că nu-i vorba de asta. Spiţîn e acum de cart, Krutikov se duce să se odihnească. De altfel mă îndoiesc că ar fi cazul să fie trimis Mihail Antonovici. E mult prea… masiv pentru o treabă ca asta.

— Hm! făcu Krutikov, roşind.

— Atunci eu, nu? spuse zâmbind „filfizonul”.

— Vladimir Sergheevici a făcut o şcoală specială şi a căpătat practică cu prilejul altor zboruri – conchise Ermakov. Aşadar, eu sau Vladimir Sergheevici…

— Articolul şaisprezece – interveni numaidecât Dauge: „Este interzis comandantului să iasă din navă în timpul cursei”.

— Da, aşa e regulamentul! exclamă râzând Iurkovski şi

ieşi.

Bîkov îşi lăsă supărat capul în piept şi se retrase.

— Nu fi mâhnit, Alexei! Dauge îl bătu pe umăr. Aici, amice, e nevoie nu numai şi nu atât de curaj, cât de îndemânare.

— Mare lucru!

— Bine. Dar ia să-mi spui, ai auzit tu de scafandrul cu vid?

— Cum?

— Scafandrul cu vid. Costumul cu care se lucrează în spaţiul lipsit de aer.

— Dar ce, cu costumul de protecţie nu se poate?

— Da de unde, Alexei! În costumul de protecţie te-ai umfla în aşa hal că n-ai mai putea da nici din mâini, nici din picioare. Ai văzut costumul acela umflat din cabinetul lui Kraiuhin?

Bîkov scoase un oftat:

— Văd că nu mi-i dat… Tare voiam să văd aievea „spaţiul” ăsta al nostru.

— Nu-i nimic, Alexei Petrovici! spuse Ermakov, învăluindu-l cu o privire blândă. Ai să mai ai prilejul să vezi aievea spaţiul.

Iurkovski se întoarse încovoiat sub povara a două baloturi mari, de culoare cenuşie.

— Poate nu mai oprim fotoreactorul? spuse el, desfăcând cu iscusinţă baloturile şi scoţând din ele un cilindru transparent, două baloane cuplate şi alte aparate.

— Îl oprim neapărat. Uite, Alexei Petrovici, acum ai să faci cunoştinţă cu lumea lipsită de greutate. Te sfătuiesc să nu părăseşti salonul şi să nu faci mişcări precipitate.

— Nu înţeleg…

— Deîndată ce va fi oprit fotoreactorul, acceleraţia va dispare şi planetonava se va deplasa uniform. Iar dacă nu e acceleraţie, nu e nici greutate.

— Aha! Faţa lui Bîkov se lumină. Inginerul îşi frecă mâinile: Foarte interesant… Ştiţi, mi-ar fi fost necaz să fac un zbor interplanetar şi să nu încerc…

— Gata! spuse Iurkovski.

Vladimir Sergheevici stătea în cadrul uşii, încătuşat din picioare până-n gât într-un cilindru ciudat, alcătuit din nişte inele metalice flexibile, semănând cu un uriaş artropod cu cap de om. La subsuoară ţinea o cască cilindrică transparentă. Bîkov văzuse în fotografii şi la cinematograf cum arată un scafandru interplanetar, dar nu se putu stăpâni să nu-i dea ocol lui Iurkovski, examinându-l curios.

— Să mergem! ordonă scurt Ermakov.

Bîkov se aşeză pe un scaun şi-i petrecu tăcut cu privirea pe tovarăşii săi.

Tropăitul din coridor se stinse. Se auzi zgomotul uşor al unei uşi care se închidea. Dauge strigă: „Unde fixăm cablul, Anatoli Borisovici?” Apoi se făcu linişte.

— Atenţiune! se auzi din difuzor vocea lui Spiţîn.

În aceeaşi clipă Bîkov se simţi ridicat lin în aer. Se agăţă într-un gest spasmodic de braţele scaunului. Un şuierat subţire străpunse urechile cosmonauţilor. O adiere rece străbătu planetonava. Bîkov răsuflă zgomotos. Părea să nu se fi întâmplat nimic grozav. Atunci îşi desfăcu cu băgare de seamă degetele de pe braţele scaunului şi se ridică.

Când, un sfert de oră mai târziu, Dauge, Mihail Antonovici şi Iurkovski, acesta din urmă acoperit de chiciură, se întoarseră în salon, ţinându-se de barele speciale de pe pereţii capitonaţi, Bîkov, roşu tot, asudat şi tulburat, stătea suspendat în aer, cu capul în jos, deasupra scaunului, şi încerca zadarnic să ajungă la scaun măcar cu vârfurile degetelor.

La vederea acestui spectacol, Iurkovski scoase un ţipăt de bucurie, lăsă bara din mână, se izbi cu capul de tavan şi dispăru din nou în coridor. Dauge şi Mihail Antonovici, râzând cu hohote, veniră târâş dedesubtul lui Bîkov, care zâmbea amar, şi îl traseră pe duşumea.

— Cum… ţi s-a părut… lumea lipsită de gravitate? întrebă printre sughiţuri Dauge. Ai văzut?

— Am văzut – răspunse scurt Bîkov.

— Atenţiune! strigă difuzorul.

Când fu pus din nou în funcţiune fotoreactorul şi totul reintră în normal, Iurkovski comunică rezultatele inspecţiei. Containerul în care se afla „Băiatul” emitea radiaţii, dar foarte slabe. Dispozitivele de susţinere n-au avut de suferit, în orice caz cele exterioare, ceea ce, de fapt, era lucrul cel mai important.

— Secera lui Venus se vede cu ochiul liber. În jurul Soarelui e o coroană ca un nor de mărgăritar! Ei, spuneţi-mi şi mie, de ce nu sunt poet? Iurkovski îşi umflă pieptul şi începu: Bezna neagră…

— Două stele… – îl îngână serios Bogdan Spiţîn, care ieşise pentru o clipă din cart, ca să soarbă o înghiţitură de cafea.

Iurkovski îi aruncă o privire absentă şi începu din nou:

Bezna neagră aripa-şi întinde,
Stelele par lacrimi de cleştar…

— … Ă-ă… cum vine mai departe?
— Cuprinde – propuse Bogdan.
— Taci, păcătosule!…
— Atunci surprinde…
— Aşteaptă… un moment…

Beznă neagră fără de hotar,
Stelele par lacrimi de cleştar…
Se întind pustiuri reci de gheaţă…

— Aoleu, ce minunată viaţă! încheie Bogdan, cu cel mai desăvârşit lirism.

Nimeni n-aduse vorba de păţania lui Bîkov în lumea imponderabilităţii. Pe planetonavă se înscăună din nou calmul şi liniştea, o viaţă aproape ca pe Pământ.

Bîkov şi Dauge jucau şah în salon, când îşi făcu apariţia, cu un aer preocupat, Krutikov.

— Aţi auzit, fraţilor?

Bîkov îi aruncă o privire întrebătoare, iar Dauge, muşcându-şi o unghie, se informă cu un aer distrat:

— Ce s-a mai întâmplat?
— Nu mai avem legătură.
— Cu cine?
— Cu nimeni. Nici cu Pământul, nici cu „Ţiolkovski”.
— De ce?

Krutikov ridică din umeri, vârî mâna în bufet şi scoase o napolitană.

— De mult?

— De mai bine de-o oră. Krutikov muşcă din napolitană, făcând-o să pârâie între dinţi. Ermakov şi Bogdan au încercat în fel şi chip. Au scotocit eterul pe toate undele. E o pustietate desăvârşită. Curios lucru! De obicei surprinzi negreşit vreo convorbire; acum pe tot diapazonul e o tăcere mormântală, ca pe fundul mării. Niciun sunet, nicio descărcare.

— Poate s-au defectat aparatele? îşi dădu cu părerea

Dauge.

— Toate trei deodată? Mă îndoiesc.

— Sau n-or fi antenele în regulă.

Cosmonautul ridică din umeri. Dauge mormăi „Iar e ceva” şi amestecă piesele.

— Unde-i Volodea?

— O fi la el…

Bîkov îl trase pe Mihail Antonovici de mânecă:

— Poate s-a defectat numai recepţia, dar ei ne aud?

— Se poate. În general însă e ceva foarte curios. Tamnisam au ieşit din uz toate aparatele de radio. Una ca asta nu s-a mai întâmplat. E drept, Leahov ne-a prevenit… Dar… înţelegi, e ceva care te nelinişteşte… te face, nu ştiu cum, să nu te simţi în apele tale…

Bîkov privi cu simpatie faţa lui rotundă şi bună, cu ochii mici şi trişti.

— Da… înţeleg, Mihail Antonovici.

Într-adevăr, oamenii nu se simţeau în apele lor. O vogă presimţire puse stăpânire pe Bîkov, făcându-l să bănuiască apropierea unei catastrofe. Poate din pricină că orice neplăcere, chiar şi cea mai neînsemnată, pe nava interplanetară i se înfăţişa ca o mare nenorocire. Dar şi Krutikov încerca, se pare, ceva asemănător. Iar el nu putea fi nicidecum socotit novice.

— Curaj, prieteni! exclamă cu o veselie forţată Dauge. Până una alta nu s-a întâmplat nimic, nu? Ei bine, din anumite cauze s-a pierdut pentru un timp legătura. Dar motoarele sunt în ordine, provizii avem destule, „Hius” îşi urmează drumul…

Krutikov scoase un oftat. Şi Bîkov îl înţelese din nou. Pentru ei, copiii Pământului, legătura aceasta era singurul fir viu palpabil, care-i unea cu planeta natală. Dacă acest fir dătător de viaţă se rupea, fie numai vremelnic, aceasta avea asupra lor un efect deprimant. Bîkov simţi deodată cu toată fiinţa sa cumplita singurătate a lui „Hius”. O pustietate mută de zeci şi sute de milioane de kilometri şi-a aşternut pe umerii lor povara ei de plumb, izolându-i de

alte lumi şi de Pământul lor drag, cu căldura lui paternă. O pustietate de gheaţă de zeci şi sute de milioane de kilometri… Abisurile acestea de neînchipuit nu sunt nicidecum, „nimic”. Nu, ele au o viaţă a lor, aparte şi neînţeleasă, pe temeiul unor legi cu neputinţă de înţeles, complicate şi uneori perfide…

Bîkov se uită la Dauge, care se juca distrat cu piesele şahului, şi se ruşina de gândurile sale. Destul că l-a cuprins frica atunci, înainte de plecare. În definitiv, lucrul cel mai îngrozitor care se poate întâmpla… Dar de fapt, de ce trebuie să se întâmple ceva?

— Alte ştrengării ale iubitului nostru spaţiu – spuse Iurkovski, intrând. Cum vă place asta?

— Nu ne place de loc – îl repezi Dauge. Şi mai lasă-te de bufoneriile astea ale tale! Ajunge!… Acolo, pe Pământ, Kraiuhin o să-şi iasă din minţi.

— Nu-mi fac eu griji pentru bătrân! Are el un cap mai tare decât noi amândoi. Am impresia că legătura a încetat deoarece sectorul din spaţiu în care ne aflăm este impenetrabil pentru undele radiofonice. Nu mă apuc să explic asta, dar… În orice caz n-avem de ce să dăm vina pe aparate. Şi cu atât mai puţin pe antene.

— Eşti un fantezist! replică Mihail Antonovici. Unde-ai mai văzut tu să nu treacă undele radiofonice prin spaţiu?

— Până azi, nicăieri. Dar Leahov a văzut. Şi văd şi eu acum, prea stimate sceptic. Pe tine, nici chiar faptele nu te conving.

— Vezi?

— Văd.

— Vezi pe naiba, Vladimir Sergheevici!

— Văd pe naiba? întrebă cu o politeţe exagerată Iurkovski.

— Îhî.

Geologul se răsuci pe călcâie şi se îndreptă spre uşă. În prag se opri:

— Recomand tuturor celor de faţă să urce până la intrarea cabinei de comandă. S-ar putea să auziţi ceva

interesant.

Krutikov se strâmbă înciudat şi vârî din nou mâna în bufet, după o napolitană. „E un fantezist, e un fantezist” – bombănea el.

Dauge rămase tăcut, iar Bîkov simţea în adâncul sufletului că s-ar putea totuşi ca Iurkovski să aibă dreptate. Urcară pe scară până la uşa cabinei de comandă, care era deschisă, şi i se alăturară lui Iurkovski, aflat pe una din treptele scării.

Din cabină se auzea vocea monotonă a lui Bogdan:

— Pământul, Pământul… Ve-şaisprezece, de ce taci? Pământul, Pământul… Aici „Hius”. Ve-şaisprezece, de ce taci? Dau acordul: unu, doi, trei, patru, cinci…

Se făcu linişte. Dauge şi Bîkov schimbară o privire. Iurkovski îşi mângâia gânditor bărbia. Se auziră ţăcănind nişte comutatoare. Bogdan spuse abătut:

— Nimic, Anatoli Borisovici. E linişte ca-ntr-un mormânt.

— Mai încearcă pe unde lungi.

— Am înţeles.

După o scurtă pauză, Spiţîn vorbi din nou:

— Ei bine, să zicem că s-a produs o defecţiune la antene. Dar o staţie ca aceea de la Poligonul Nr. 7 poate fi recepţionată direct pe corpul navei. Şi apoi, ce-ar fi putut să se întâmple cu antenele? Nu înţeleg nimic! Să nu se audă niciun sunet, niciun freamăt… Desigur, Leahov are dreptate. De vină e numai viteza… Pământul! Pământul! Ve-şaisprezece, de ce taci? Aici „Hius”. Dau acordul: unu, doi, trei…

— Poate are dreptate Iurkovski şi, într-adevăr, ne-am prăbuşit într-o groapă cvadridimensională? spuse Ermakov.

Iurkovski tuşi zgomotos. Ermakov se apropie de uşă:

— Sunteţi cu toţii aici?

— Aici, Anatoli Borisovici. Stăm şi aşteptăm.

— Ce părere aveţi?

— Eu mi-am spus părerea… – Iurkovski ridică din

umeri.

— S-ar putea, s-ar putea… Dar prea miros toate spaţiile astea strâmbe a misticism matematic.

— Cum vreţi – replică liniştit Iurkovski. Mie nu mi se pare misticism. Cred că e uşor să ne dăm seama că avem de-a face cu cea mai veritabilă realitate obiectivă, pe care o percepem prin senzaţii.

Ermakov nu răspunse.

— Unde-i Mihail?

— În salon mănâncă napolitane.

— O să trebuiască…

Ermakov fu întrerupt de Bogdan, care scoase un strigăt de bucurie:

— Răspund! Răspund!

Săriră cu toţii în picioare. O voce seacă, frântă rosti obosită:

— Aici Ve-şaisprezece. Aici Ve-şaisprezece. „Hius”, „Hius”, răspunde. „Hius”, răspunde. Aici Ve-şaisprezece. Dau acordul: unu, doi, trei, patru. Trei, doi, unu. „Hius”, răspunde…

— E Zaicenko – bolborosi Iurkovski.

Bogdan vorbi repezit:

— Ve-şaisprezece, te aud bine. Ve-şaisprezece, aici „Hius”; te aud bine. De ce n-ai răspuns atâta timp?

— Aici Ve-şaisprezece, aici Ve-şaisprezece – urmă Zaicenko, fără a lua, pare-se, în seamă răspunsul lui Bogdan. „Hius”, de ce nu răspunzi? De ce taci? „Hius”, răspunde. Aici Ve-şaisprezece…

— Noi îi auzim, dar ei nu ne aud – constată Dauge. Lucrurile se complică. Ia să vedem…

— Aici „Hius”! te aud bine – repetă cu glas stins Bogdan. Aici „Hius”; te aud bine. Ve-şaisprezece, aici „Hius”…

— Aici Ve-şaisprezece, aici Ve-şaisprezece. „Hius”, răspunde…

Trecu o oră. Poligonul Nr. 7 îl chema pe „Hius” cu aceeaşi voce monotonă, deznădăjduită de atâta aşteptare.

Bogdan răspundea tot atât de monoton şi obosit. Poligonul Nr. 7 nu-l auzea. Spaţiul aducea pe „Hius” semnalele radio de pe Pământ, dar nu lăsa să treacă semnalele lui. Ermakov umbla neobosit încoace şi încolo prin cabină. Iurkovski şedea nemişcat, cu ochii închişi. Dauge bătea toba cu degetele pe genunchi. Bîkov îşi mângâia genunchii, răsuflând din greu în răstimpuri. În cabină intră Krutikov, cu pipa goală în colţul gurii.

— Aici Ve-şaisprezece. „Hius”, răspunde…

În eter se auzi un foşnet şi un trosnet, în planetonavă răzbi o altă voce necunoscută, o voce răguşită şi sufocată:

— *Hilfe! Hilfe!*[3] *Save our souls!*[4] *Na pomosci! Na pomosci!*[5] *Take our pelengs!*[6]

Iurkovski – se ridică brusc. Ermakov rămase încremenit. Dauge îl apucă pe Bîkov de braţ.

— *Hilfe! Hilfe!* stăruia necunoscutul. *Into three hours we are done… Ballonen…*[7] Ajutor! Se sfârşeşte…

Vocea fu înăbuşită de nişte trosnete şi şuierături cumplite.

— Ce-i asta? întrebă Bîkov.

— Cineva moare şi cere ajutor, Alexei… – rosti în şoaptă Dauge.

— *Koordinaten… zweiundzwanzig…*[8] douăzeci şi două… Ne sufocăm…

— Spiţîn, treci imediat la radiogoniometru! ordonă Ermakov.

— Am înţeles!

— *Our pelengs… take our pelengs… Unsere Pelengen…*

— Să mergem imediat într-acolo! strigă Iurkovski.

---

[3] Ajutor! Ajutor! (în limba germană în text) (n.r.)
[4] Salvaţi sufletele noastre! (în limba engleză în text) (n.r.)
[5] Ajutor! Ajutor! (în limba rusă în text) (n.r.)
[6] Treceţi pe recepţie! (în limba engleză în text) (n.r.)
[7] În trei ore se sfârşeşte! (în limba engleză în text) (n.r.)

[8] Coordonatele… douăzeci şi două… (în limba germană în text) (n.r.)

— Întrebarea e încotro?

— Spiţîn, ce se-aude?

După o scurtă pauză, se auzi vocea schimbată a lui Spiţîn:

— Relevmentul nu se poate marca!

— Cum adică nu se poate marca?

— Nu se poate marca, Anatoli Borisovici – se tângui cu o voce tremurată şi subţire Spiţîn. Vedeţi şi dumneavoastră…

Fără a se fi înţeles, fără a fi schimbat vreo privire între ei, Iurkovski, iar apoi Dauge şi Bîkov se strecurară în cabina de comandă. Bîkov se uită peste umărul lui Ermakov. Acul lung şi subţire al radiogoniometrului se rotea încet pe cadran, tremurând uşor, fără a se opri nicăieri. Iurkovski drăcui.

— *Hilfe! Hilfe!…* Ajutor… *Tasukete kure!* Relevmentul nostru…

Se uitau unii la alţii descumpăniţi. Bogdan rotea furios tamburul de acordare a radiogoniometrului. Conectă şi deconectă nişte aparate, trăgând de manete. Nu reuşea însă să marcheze relevmentul.

— E un loc vrăjit – spuse Bogdan în şoaptă, ştergându-şi sudoarea de pe frunte.

— E o ruşine pentru noi – remarcă încet Dauge. Oamenii mor…

Ermakov se întoarse brusc înspre el:

— Ce cauţi dumneata în cabina de comandă? Cine ţi-a dat voie? Ieşiţi afară toţi trei…

Pe treptele scării, Iurkovski se lăsă pe călcâie şi îşi înfundă bărbia în palme. Bîkov şi Dauge se aşezară alături de el.

— Ajutor! Ajutor! se tânguia vocea aceea obosită. *Everybody who hears us, help!*[9]

Bîkov asculta cu respiraţia tăiată. Nu ştia cine cere ajutor, nu ştia ce s-a întâmplat acolo, simţea doar, cu toată fiinţa, deznădejdea cumplită ce răzbea din fiecare cuvânt

[9] Cei care ne auziţi, ajutaţi-ne! (în limba engleză în text) (n. r.)

pe care-l rostea vocea aceea necunoscută.

— Dacă am şti unde se află!... spuse în şoaptă Iurkovski.

— Drace! strigă înciudat Dauge. Oare nu-i mai aude nimeni în afară de noi?

— După câte ştiu, sunt acum în zbor interplanetar, în afară de noi, cel puţin şapte nave. Dintre ele, numai două au o oarecare rezervă de deplasare liberă. Dar şi acestea până ar calcula noua traiectorie, ar trece cel puţin o oră... E ciudat de ce totuşi nu-i auzim...

— Pe cine?

— Pe ceilalţi...

— Numai „Hius” ar putea zbura fără niciun fel de calculări de traiectorii, direct pe relevment – spuse Dauge.

— Dacă am cunoaşte relevmentul...

În uşă îşi făcu apariţia Ermakov, alb la faţă, cu ochii ca de sticlă.

— Coborâţi în cabine, tovarăşi! ordonă el. Culcaţi-vă în paturi şi legaţi-vă de ele. Vom încerca să ieşim din această pungă blestemată. Aveţi în vedere că acceleraţia va depăşi de patru ori norma. Dauge, să-i arăţi lui Bîkov cum să se comporte când sarcina va fi sporită.

— Am înţeles!

Iurkovski se ridică şi porni cel. dintâi. În momentul acela se auziră din cabina de comandă alte sunete. O voce tăioasă şi fermă întreba într-o englezească stricată:

— *Who talks? Hear me? Who talks? I take her pelengs...*[10]

Cel care cerea ajutor răspunse tulburat:

— *I hear you all right!*[11]

— *Speak chineese?*[12]

— *No...*

---

[10] Cine vorbeşte? Mă auziţi? Cine vorbeşte? Am trecut pe recepţie... (în limba engleză în text) (n.r.)

[11] Vă aud foarte bine! (în limba engleză în text) (n.r.)

[12] Vorbiţi chineza? (în limba engleză în text) (n.r.)

— *Speak russian?*[13]

— Da, da, vorbesc şi înţeleg… Sunteţi rus?

— Nu. Vă vorbeşte comandantul astronavei KSR „Ianţzî”, Lu Şi-er. („Bunul şi bătrânul Lu!” – spuse în şoaptă Iurkovski.) Vă auzim de mult, dar avem numai un emiţător dirijat şi am reuşit să marcăm relevmentul dumneavoastră abia acum câteva minute. Cu cine vorbesc?

— Robert Lloyd… profesor… University of Cambridge… Mă aflu la bordul navei „Star”… O avarie îngrozitoare…

Cei doi începură să vorbească în limba engleză.

— Mă îndrept spre dumneavoastră după relevment – comunică Lu.

(„E îndrăzneţ!” – observă Dauge, uitându-se cu ochii mari la Iurkovski.)

— Mulţumesc, foarte mulţumesc… Unde vă aflaţi?

— Acum o jumătate de oră am decolat de la baza internaţională de pe Phobos.

Răspunsul fu un strigăt amar:

— Nu mai puteţi ajunge!… Nu, nu mai puteţi ajunge! Suntem pierduţi…

— Vom căuta totuşi să ajungem. În urma noastră se pregătesc să decoleze cosmocisterne de depanare. O să vă luăm de pe…

— Nu mai puteţi ajunge. Vocea englezului era acum aproape calmă: Nu mai puteţi ajunge… Mai avem oxigen numai… pentru două ore.

— Unde vă aflaţi? Ce coordonate aveţi?

— Avem coordonate heliocentrice…

Profesorul comunică nişte cifre, al căror rost Bîkov nu-l înţelegea. Se făcu linişte. Se auzea cum Ermakov şi Bogdan umblau zoriţi cu nişte hârtii, apoi începu să bâzâie maşina electronică de calcul.

— Asta vine în centura asteroizilor. O treime de unitate astronomică de la Marte – comunică în cele din urmă Krutikov.

— Cincizeci de milioane de kilometri – constată sumbru

---

[13] Vorbiţi rusa? (în limba engleză în text) (n.r.)

Iurkovski. Nici „Hius”, chiar dacă s-ar afla în apropiere de Marte, n-ar mai ajunge.

Iurkovski se ridică, ţinându-şi braţele de-a lungul corpului.

— Sunt lămurit – răsună vocea lui Lu. Nu cumva e posibil să mai rezistaţi măcar vreo zece ore? Ia gândiţi-vă.

— Nu… Anestezatoarele cu glicerină au fost distruse… Aerul se scurge neîntrerupt; în învelişul navei s-au produs probabil fisuri microscopice…

După o scurtă pauză, profesorul adăugă:

— Am mai rămas doi… şi unul din nou şi-a pierdut cunoştinţa.

— Curaj!

— Sunt calm – se auzi un râs nervos. O, acum sunt cu desăvârşire calm!… Mister Lu!

— Vă ascult…

— Sunteţi ultimul om care îmi mai aude vocea.

— Cred că vă aud sute de oameni…

— N-are importanţă; dumneavoastră sunteţi ultimul om cu care vorbesc. Peste un timp veţi găsi nava noastră şi cadavrele noastre. Vă rog şi vă conjur să puneţi toate materialele culese de noi în această cursă la dispoziţia Congresului internaţional de Cosmonautică. Îmi făgăduiţi?

— Vă făgăduiesc, Robert Lloyd!

— Toţi cei care ne aud sunt martori… Materialele le pun într-o servietă… O servietă din piele de crocodil… da. Servieta o să stea pe masă, în cabina de comandă. Mă auziţi?

— Vă aud bine.

— Da. Vă mulţumesc cu anticipaţie. Şi acum încă o rugăminte. Pe Pământ, când vă veţi întoarce… când vă veţi întoarce… – urmă o pauză, în care timp se auzi respiraţia precipitată, amestecată cu sughiţuri de plâns, a lui Lloyd. Iertaţi-mă, vă rog… când vă veţi întoarce, o să vă viziteze probabil soţia mea… şi fiul meu. Să le transmiteţi ultimul meu salut… şi să le spuneţi că am rămas la post până la capăt. Mă auziţi?

— Vă aud.

— Asta-i tot… Adio, prietene Lu! Adio, tuturor celor care mă auziţi! Vă urez noroc şi succes!

— Adio, Robert Lloyd. Mă închin în faţa curajului dumneavoastră.

— Nu vorbiţi aşa… prietene Lu!

— Vă ascult.

— Radiogoniometrul va funcţiona neîntrerupt.

— Bine.

— Chepengurile le veţi găsi deschise.

Urmă o pauză.

— Bine, stimate profesor.

— Cam asta-i tot. *Once more, good bye!*[14]

Se făcu linişte.

— Noi… n-am fi putut ajunge cu niciun chip? întrebă Bîkov, abia mişcându-şi buzele înţepenite.

Nu-i răspunse nimeni. Coborâră tăcuţi în salon şi se aşezară fiecare în câte un ungher, căutând să nu se uite unii la alţii. Curând li se alăturară Ermakov şi Krutikov. Bîkov abia îşi mai dădea seama de ceea ce se petrece în jurul lui. Gândurile îi erau obsedate de un tablou pe care i-l zugrăvise, serviabilă, imaginaţia: horcăind şi sufocându-se, un om cărunt se târăşte pe coridor, deschizând una după alta masivele uşi de oţel. În faţa celei din urmă, a chepengului exterior, omul se opreşte şi priveşte înapoi cu ochii înceţoşaţi. La celălalt capăt al coridorului se vede masa pe care stă, împrăştiind reflexe sub becul electric, servieta din piele de crocodil. Omul îşi trece mâna tremurătoare peste frunte şi inspiră adânc, pentru cea din urmă oară, aerul rarefiat.

— Alexei Petrovici!

Bîkov tresări şi întoarse capul. Ermakov se aplecă îngrijorat asupra lui:

— Du-te în cabina dumitale şi caută să dormi.

— Du-te, Alexei, du-te! îl sfătui Dauge. Te-ai schimbat la faţă.

---

[14] Încă o dată, le revedere! (în limba engleză în text) (n. r.)

Bîkov se ridică şi ieşi. Trecând pe lângă scara ce ducea la cabina de comandă, îl auzi pe Bogdan repetând monoton:

— Ve-şaisprezece, Ve-şaisprezece, aici „Hius”. Ve-şaisprezece, aici „Hius”. Dau acordul…

În salon, Ermakov spunea mâhnit:

— M-am întâlnit cu Robert Lloyd. Nu de mult. Bun explorator interplanetar. Un savant de prima mână…

— Glorie lui! S-a ţinut bine – spuse încet Iurkovski.

— Glorie lui…

După o scurtă pauză, Dauge sări deodată în picioare:

— Naiba mai ştie ce-i asta! Am impresia că am încremenit locului. Ne-am prăbuşit nu ştiu unde şi am fost acoperiţi…

— Nu stârni panică, Dauge! râse obosit Ermakov.

Nimeni nu vru să ia masa. Curând Ermakov se ridică cel dintâi, ca să se retragă în cabina sa. Krutikov puse mâna pe umărul lui Iurkovski şi-i spuse cu un aer vinovat:

— Se pare c-ai avut dreptate, Volodea.

— Prostii – răspunse acesta. Dar iată încă o enigmă, tovarăşi.

Toţi se uitară întrebători spre el.

— Despre ce e vorba?

— Lu a spus că are numai un emiţător dirijat, da?

— Da.

— Şi noi l-am auzit bine.

Mihail Antonovici căscă gura şi se uită buimac la Ermakov.

— Şi de ce să nu-l fi auzit? întrebă Dauge.

— Pentru că, amice, faţă de Lu, „Hius” se află într-o direcţie cu totul alta decât nava lui Lloyd. Un fascicul dirijat de radiaţie electromagnetică nu trebuia nicidecum să ajungă până la noi.

Dauge se apucă cu mâinile de cap:

— Ajunge cu atâtea enigme! În definitiv e insuportabil!

Dar Ermakov şi Mihail Antonovici se duseră numaidecât în cabina de comandă, luându-l cu ei şi pe Iurkovski.

VENUS VĂZUTĂ DE LA MICĂ ÎNĂLŢIME

Douăzeci şi patru de ore mai târziu, legătura fu restabilită tot atât de neaşteptat cum se întrerupsese. Pesemne că „Hius” a ieşit din „locul vrăjit”, acea curioasă regiune din spaţiu care avea însuşiri încă necunoscute în privinţa propagării undelor radiofonice. În salon s-a discutat mult despre acest nemaipomenit fenomen, s-au emis o serie de ipoteze, dintre care unele vădit stupide (astfel, Dauge a declarat că toţi membrii echipajului au fost victime ale unei psihoze generale), iar Iurkovski s-a apucat să dezvolte ipoteza unor reflecţii cvadridimensionale, încercând să definească cu ajutorul celui mai bun matematician de pe bord, Mihail Antonovici Krutikov, „noţiunea corectă sub aspect fizic a unui punct din spaţiu” prin care radiaţiile electromagnetice ar trece numai într-o singură direcţie. În ceea ce-l priveşte pe Bîkov, el s-a simţit la început jignit de indiferenţa colegilor săi faţă de moartea lui Lloyd. I se părea aproape o profanare să se vorbească de teorii şi formule la numai o oră după întâmplarea la care fuseseră martori. Catastrofa lui „Star” l-a impresionat nespus de mult. Buimac şi deprimat, umbla încoace şi încolo prin planetonavă, silindu-se să răspundă la întrebări şi să execute măruntele însărcinări date de Ermakov.

Până la întâlnirea cu Venus mai aveau de străbătut doar vreo cincisprezece-douăzeci de milioane de kilometri. Zborul se apropia de sfârşit. Se apropia momentul cel mai greu al expediţiei – coborârea pe suprafaţa planetei Venus. Cu mici excepţii, lucrul acesta n-au reuşit să-l facă nici cei mai buni cosmonauţi din lume. Iar oamenii care, prin eforturile unei voinţe bine antrenate, se sileau să uite de încercările din trecut, chiar de dată cu totul recentă, şi să-şi concentreze întreaga atenţie asupra încercărilor ce aveau să vină, meritau nu reproşuri, ci admiraţie, faptele lor fiind o pildă vrednică de imitat. Aceasta n-a înţeles-o la început Bîkov. Acum însă oamenii aceştia îi păreau nişte

ostaşi care se pregătesc de atac. Lăsând în urmă morţii, legându-şi rănile de curând căpătate, ei se pregătesc pentru cel din urmă salt hotărâtor, în întâmpinarea victoriei… sau a morţii. Şi nimeni, nici chiar Iurkovski, nu debita fraze emoţionante şi nu poza. Toţi erau calmi şi preocupaţi. Iar încercările lor de a descoperi natura „locului vrăjit” nu erau decât manifestarea unei griji fireşti pentru aceia care aveau să-i urmeze.

Bîkov şi-a exprimat stima şi admiraţia sa tratându-şi tovarăşii cu un delicios pilaf. După cină, Mihail Antonovici a dat în două rânduri fuga la cambuză, a doua oară ieşind din cart, lucru pentru care, fiind prins în flagrant delict, s-a ales cu o mustrare.

De îndată ce s-a constatat că legătura reciprocă cu Pământul a fost restabilită, Ermakov a transmis o radiogramă în care relata ciudata întâmplare, cum şi cuprinsul ultimei convorbiri dintre Lu şi profesorul Lloyd.

— Mari emoţii ne-aţi făcut! spuse Zaicenko, bâlbâindu-se tulburat. Vera Nikolaevna era cât pe ce să-şi iasă din minţi. Cât despre „Star”… – vocea lui deveni mai înceată şi mai gravă – ştim totul. Ştie lumea întreagă. Lu a ajuns la navă, a evacuat cadavrele şi a luat hârtiile.

— Ce s-a întâmplat acolo?

— Precis nu se ştie, dar se presupune că a făcut explozie reactorul. Partea unde se afla motorul navei a fost distrusă. Lu a arătat o imagine prin televiziune.

— Câţi oameni au murit?

— Lu a găsit doi. Englezii au făcut cunoscut că pe bordul lui „Star” au decolat opt oameni.

— Glorie lor…

— Glorie lor…

Cei doi rămaseră o vreme tăcuţi.

— Ce părere aveţi despre cauzele care au provocat întreruperea legăturii, Anatoli Borisovici?

— Încă nu mi-am făcut o părere.

— Da, desigur… sunt prea puţine elemente. Poate joacă vreun rol viteza cu tare se deplasează „Hius”? Leahov

spunea, pare-mi-se, ceva despre asta…

— Poate.

— Sau aţi nimerit într-un nor dens de praf metalic?

— Asta nu explică nimic. Dar să-i lăsăm pe specialişti să rezolve ei problema. Ce face Kraiuhin?

— E mai bine. Ţinea morţiş să vină la staţie, dar medicii nu-i permit încă. La noi aici plouă mereu.

— Transmite-i calde salutări de la noi toţi şi de la mine personal.

— Am notat, Anatoli Borisovici! Da'… m-aţi luat cu vorba. Am aici un bileţel pentru dumneavoastră, de la Nikolai Zaharovici; mi-a fost adus acum două zile.

— Şi de ce nu spui nimic? Citeşte-l!

— Imediat. Aşa… „Anatoli, uită tot ce ţi-am spus atunci. Se vede că îmbătrânesc şi slăbesc. K"

— Cum?

— Ka. O iniţială. În loc de semnătură.

— Am înţeles: „Uită tot ce ţi-am spus atunci".

— Da, „uită".

Ermakov se uită cu coada ochiului la Spiţîn, care şedea la masa de comandă, cu spatele la dânsul.

— E clar. Am avut o mică discuţie… Asta-i tot?

— Tot, Anatoli Borisovici. Graficul legăturii rămâne neschimbat?

— Neschimbat. La revedere!

— E timpul – spuse la masă Spiţîn – e timpul să luăm relevmentele de la Mahov.

— Nu e cam devreme? întrebă Ermakov. Mai avem o rezervă de zece ore.

— Cu permisiunea dumneavoastră, Anatoli Borisovici, e mai bine să începem mai devreme. E ceva nou pentru noi şi e de dorit să dispunem de cât mai multe date.

Bîkov se informă despre ce este vorba.

— „Hius" se apropie de Venus – îl lămuri Dauge. Acum trebuie să calculăm itinerariul spre „Ţiolkovski".

— Spre „Ţiolkovski"'? Satelitul artificial al lui Venus? De ce?

— Păi cum de ce? Ca să ne apropiem de el, fireşte.

— Eu am înţeles că o să menţinem numai legătura cu „Ţiolkovski” şi că vom coborî pe Venus, ocolind satelitul.

— Ce iute mai eşti… Trebuie să ne înţelegem temeinic cu Mahov, şeful satelitului, pentru a acţiona în comun.

— Şi stăm mult acolo?

— Nu ştiu… Anatoli Borisovici, cât rămânem pe „Ţiolkovski”?

— Vreo cinci-şase ore, nu mai mult. Lăsăm corespondenţa, cărţile, fructele, ţinem o consfătuire şi pornim mai departe.

— Am înţeles. Apropo, Alexei, acolo ai să guşti din plin imponderabilitatea. O să te admirăm…

Bîkov îşi aduse aminte de experienţa sa nereuşită în acest domeniu şi îşi vârî nasul în farfurie.

Manevra de apropiere a lui „Hius” de „Ţiolkovski” a necesitat mai bine de trei ore şi a dat multă bătaie de cap echipajului. Lucrurile s-au complicat pentru piloţi, datorită faptului că planul orbitei lui „Ţiolkovski”, care se rotea în jurul lui Venus la o distanţă de câteva mii de kilometri, era aproape perpendicular pe planul mişcării orbitale a lui Venus, aşa încât Krutikov şi Spiţîn au avut iarăşi mult de furcă. Problema a fost însă rezolvată şi planetonava, deplasându-se pe o spirală descrescătoare, a început să se apropie de locul pe unde trebuia să treacă, la ora stabilită, „Ţiolkovski”. „Pasagerii” şi-au petrecut aceste ore în salon, legaţi de scaune, simţindu-se alternativ când uşori ca nişte baloane, când grei ca nişte bucăţi de plumb. Lui Bîkov i se părea că se dă într-un leagăn fantastic; aci se apuca spasmodic de braţele scaunului, de teamă să nu fie zvârlit spre tavan, aci căsca gura, încercând zadarnic să inspire şi simţind vădit cum îi pătrund coastele în plămâni. Dar toate pe lumea asta au un sfârşit. Manevrele cu acceleraţie diferită au încetat şi, la un moment dat, leagănul, în loc să se înalţe din nou, se prăbuşi vertiginos într-un abis fără fund.

— Totul e în ordine! se auzi în sfârşit din difuzor vocea lui Spiţîn. Puteţi scoate legăturile. „Ţiolkovski” se află la o sută de kilometri de noi, Venus – la trei mii.

— Stai puţin, Alexei, nu te dezlega – îl preveni Dauge pe Bîkov, desfăcându-şi grăbit cureaua.

Împreună cu Iurkovski, agăţându-se de pereţi şi de mobila înşurubată în podea, Dauge întinse cu multă dibăcie prin salon câteva corzi de nailon care aveau să completeze barele de pe pereţi. Corzi asemănătoare au fost întinse şi pe coridor, în cabina de comandă şi în fiecare cabină a echipajului.

— Acum poţi să vii…

Bîkov se ridică cu băgare de seamă şi deodată se săltă şi rămase suspendat în aer, agăţându-se de speteaza scaunului. Se făcu roşu la faţă. Strâmbându-se într-un zâmbet silit, fără să se uite la nimeni, se apucă de o coardă şi, dând caraghios din picioare, se văzu din nou pe podea.

— Ce caraghioslâc!… bombăni supărat.

— Ce zici, Alexei Petrovici – spuse Krutikov, apărând în prag, n-ar strica să prepari o cină mai de soi pentru băieţii de pe „Ţiolkovski”!…

— Imediat – rosti anevoie Bîkov.

— E-e, nu, Aleoşa! Krutikov râse: Ţi-s mâinile prea scurte!… O să trebuiască să stai o vreme cu ele încrucişate.

— De ce?

— Păi ce, ştii să găteşti în astfel de condiţii? Când apa nu curge, ci zboară în băşici prin bucătărie, când pârjoalele ţopăie în tigaie ca nişte broaşte turbate şi plutesc crude prin aer…

O izbitură puternică îl întrerupse. Pe cuirasa navei se auzi un scrâşnet ascuţit. Salonul se legănă.

— Asta ce-o mai fi? se nelinişti Dauge.

Ochii lui Bîkov întâlniră privirea inertă a lui Krutikov. Pe fruntea navigatorului se iviră broboane mărunte de sudoare.

— Primeşte oaspeţii, Mihail Antonovici! strigă vesel

Bogdan de pe coridor. Diavol stângaci!

Dauge trase cu zgomot aer în piept, iar Mihail Antonovici vârî mâna în buzunar după batistă.

— Adevărat diavol – spuse el, cu glas răguşit, răsucind anevoie. Aşa poţi să schilodeşti omul, lăsându-l bâlbâit pe toată viaţa…

Mihail Antonovici îşi vârî batista la loc şi, agăţându-se de corzi, ieşi repede din salon. Dauge mormăi nemulţumit:

— Aproape de fiecare dată se întâmplă aşa, şi de fiecare dată mi se duce inima în călcâie.

— Dar ce s-a întâmplat?

— A acostat o rachetă de pe „Ţiolkovski”. Un taxi interplanetar, mă rog. Vitejie nesăbuită… A venit probabil Mahov, să-şi prezinte omagiile… Stop, încotro? Nu pleca, mai stai cu mine…

Bîkov făcu o mişcare imprudentă, se precipită printre corzi, se izbi de tavan şi se prăbuşi în jos, cu braţele în lături. Dauge îl apucă de un picior şi, smucindu-l cu dibăcie, îl readuse în poziţie verticală…

— Linişteşte-te, înger blând, fii calm.. Ţii minte formula em ve la pătrat pe doi? E bine că-i măcar pe doi, că altfel adineauri ţi-ai fi putut face ţăndări capul înfierbântat.

Bîkov se instală din nou în scaunul salvator, cu intenţia fermă de a nu-l părăsi până nu se va sfârşi „blestemata de imponderabilitate”. În momentul acela se produse forfotă pe coridor, se auziră exclamaţii de bucurie, plesnet de palme şi, pare-se, chiar sărutări.

— Hai noroc, fraţilor! Bine v-am găsit! duduia de zor o voce de bas. Să trăieşti, Mihail Antonovici! Slăbeşti mereu, sărăcuţul de tine!

— Să trăieşti, Mahov iubitule! Dă să te sărut. Dar să ştii c-am să te amendez. Pentru nerespectarea regulilor de circulaţie cosmică…

— A-a, Bogdan! Nu mă mai certa măcar acum… Anatoli Borisovici, îmi face plăcere să, vă văd! Faceţi cunoştinţă: adjunctul meu, inginerul Ştirner Grigori Moiseevici. Va lucra direct cu dumneavoastră.

— Am auzit, perfect…

— Îmi pare bine. Vocea lui Ştirner era seacă, tăioasă.

— Poftiţi în salon! îi invită Ermakov.

— Ei, nu, dragii mei. Luăm corespondenţa şi poftiţi cu toţii la noi. De când vă aşteptăm!

— Iartă-mă, Piotr Feodorovici. De data asta o să ne mărginim la o convorbire aici, pe bordul lui „Hius”. O să vă facem o vizită la întoarcere.

Interveni o pauză ciudată.

— Nu trebuia să spună asta – remarcă în şoaptă Dauge, fixând uşa cu ochii lui rotunzi. Aşa a spus şi Tahmasib…

Bîkov se simţi stânjenit.

— Ştiu, ştiu la ce vă gândiţi! vorbi din nou Ermakov. Să nu fim superstiţioşi. Trebuie să ne grăbim. Spunând asta, zâmbi ironic.

— Cum credeţi, Anatoli Borisovici – răspunse fâstâcit Mahov. Unde mergem?

— Poftiţi aici… Te rog, Grigori Moiseevici. Oaspeţii intrară primii: Mahov, înalt şi greoi, urmat de Ştirner, care semăna cu un adolescent, amândoi în nişte salopete moi şi ponosite, cu căştile transparente date pe spate. Ştirner ţinea la subsuoară o mapă.

— Să trăieşti, tovarăşe Dauge! tună Mahov. Dumnealui e, desigur, tovarăşul Bîkov, da?

Fără a lăsa, din prudentă, coarda din mâna stângă, Bîkov îi strânse mâna, apoi i-o strânse şi pe-a lui Ştirner. Se aşezară cu toţii în jurul mesei.

— Aşa… Piotr Feodorovici – începu Ermakov – spune-ne ce ai de spus.

Mahov tuşi zgomotos, Ştirner deschise mapa şi consfătuirea începu. Vorbeau puţin şi precis, mai mult în formule şi în termeni matematici, purtându-şi degetele pe schiţele şi calculele aduse de Ştirner. Era vorba de asigurarea coborârii cu precizie maximă a lui „Hius”, la hotarul Golcondei uranice, şi de menţinerea legăturii după coborâre. Mahov şi Ştirner, împreună cu colegii lor de pe alţi doi sateliţi artificiali, au elaborat în amănunt un sistem

de dirijare prin radio, cu ajutorul căruia se presupunea că „Hius” va putea fi adus într-un loc situat la cel mult 50-100 de kilometri de hotarul Golcondei. E drept că sistemul acesta nu fusese încă aplicat până acum, dar încercările făcute îi îndreptăţeau să spere într-un succes deplin.

— De la noi se cere acum maximum de precizie – spuse Ştirner, lovind cu degetul într-o schiţă – iar de la dumneavoastră, tovarăşi, atenţie şi manevre prompte. După câte ştiu, „Hius” nu e atât de limitat în evoluţiile sale ca o rachetă obişnuită cu impulsuri şi, orice s-ar întâmpla, se va putea menţine riguros pe relevmente. Dar, repet, înainte de toate se cere atenţie! Dacă „Hius” se va îndepărta cât de puţin de fasciculul de radiaţii electromagnetice, riscaţi să coborâţi la o mie de kilometri de locul hotărât.

Aşadar, „Hius” urma să coboare pe planetă, menţinându-se în punctul de intersecţie a trei fascicule de radiaţii electromagnetice, care aveau să-l dirijeze în punctul cel mai potrivit, după părerea specialiştilor. La altitudinea de zece-cincisprezece kilometri deasupra lui Venus, impulsurile radiogoniometrelor dispar: ele sunt fie absorbite, fie reflectate în sus, în atmosfera planetei. De la această înălţime, planetonava va trebui să coboare vertical. Nu sunt excluse unele complicaţii serioase: atmosfera ciudată a lui Venus ar putea să-l înşele, denaturând semnalele. În vederea acestei eventualităţi vor acţiona instalaţii paralele de control. Spiţîn şi Ermakov notară nişte cifre, comparară calculele lor cu schema lui Ştirner şi declarară că nu mai au de pus nicio întrebare. Mahov trecu la punctul doi. Deoarece, după toate probabilităţile, nu vor reuşi să stabilească o legătură prin radio – în orice caz o legătură sigură – cu suprafaţa planetei Venus, trebuiau să cadă de acord asupra unui sistem de semnale optice. După părerea lui Mahov, erau necesare numai două semnale: primul – „proviziile alimentare şi apa”, al doilea – „piesele de schimb şi alimentarea cu energie”. O listă a pieselor de schimb şi a

aparaturii fusese întocmită dinainte.

— V-am adus o instalaţie portativă de lansare şi două rachete cu încărcături atomice. Dacă… puşchea pe limbă! … dacă se întâmplă ceva rău şi aveţi nevoie de ajutorul nostru, lansaţi una din rachete vertical în sus. Racheta va face explozie la o altitudine de circa două sute de kilometri. Desigur, va trebui s-o lansaţi nu la întâmplare. Aveţi aici un tabel pentru calcularea timpului. În momentele stabilite, observatorii noştri vor supraveghea cu atenţie regiunea în care veţi fi coborât.

— Şi? întrebă Ermakov.

— Şi… nimic. O să ştim că la dumneavoastră e ceva în neregulă şi vom căuta să luăm măsuri.

— Ce fel?

— Vă vom trimite rachete automate cu piese de rezervă. Rachetele se vor deplasa exact pe relevmentul dumneavoastră.

— Perfect! Ermakov încuviinţă din cap. Şi ce nevoie avem de cea de-a doua rachetă?

— Veţi lansa două rachete una după alta în cazul când coborârea n-a reuşit întocmai şi planetonava a suferit defecţiuni serioase. Se făcu tăcere.

— În cazul acesta s-ar putea să nu mai aibă cine să le lanseze – observă Dauge, strâmbându-se.

— Pesimismul meu nu merge atât de departe – răspunse blând Mahov.

După consfătuire, Dauge îi propuse lui Bîkov:

— Hai s-o vedem pe frumoasa Venus. Ermakov ţi-a permis să ieşi.

Zece minute mai târziu, înveşmântaţi în nişte cuirase care le stânjeneau mişcările, cu calote transparente pe cap, stăteau amândoi în compartimentul-ecluză din faţa chepengului exterior. Dauge închise bine uşa în urma sa, apoi puse în funcţiune, pompa şi se întoarse spre manometrul din perete. Acul subţire al manometrului începu să coboare în salturi. Când se opri, Dauge trase în lături bara lată de oţel cu care era fixat chepengul capacul

gros, prevăzut cu nervuri, se lăsă uşor într-o parte. Bîkov se aştepta să vadă lucruri descrise de sute şi sute de ori în reportaje şi romane; un abis negru-violet, spuzit de stele orbitoare. În loc de asta, prin deschizătura rotundă a chepengului pătrunse o lumină tulbure galben-trandafirie. Planetonava stătea suspendată deasupra unei uriaşe cupole nebuloase, slab luminate. Umbre ce băteau în cenuşiu se târau pe un câmp portocaliu strălucitor, se împreunau încet şi se despărţeau, formau un şir de inele şi se destrămau în nişte pete vagi ce dispăreau apoi. Aproape de margini, cupola căpăta o nuanţă întunecată, dar marginile ei nu erau bine conturate, mistuindu-se pe nesimţite, cu tonurile lor liliachii, în hăul negru al beznei desăvârşite. În centrul cupolei, nişte fuioare de fum, trandafirii, galbene şi cenuşii, se împleteau, dar nu se amestecau, aci reliefându-se, aci lăsându-se învăluite într-o pâclă roşiatică…

Iată cum arăta Venus, „cea mai teribilă planetă din sistemul solar”! Bîkov îşi dădu seama că aceste deplasări de umbre colorate, atât de neînsemnate la o depărtare de câteva mii de kilometri, nu sunt altceva decât agitaţii puternice care se produc în atmosfera venusiană – furtuni, taifunuri, trombe – şi cărora pe Pământ nu le poţi găsi asemănare.

Iată că o pată lungă, cenuşie s-a subţiat, s-a îndoit, a luat forma unui cerc… Era lesne de imaginat un vârtej uriaş, care înghiţea cu o viteză nebună mase colosale de nori. „Nu arată prea bine” – îşi aduse aminte Bîkov. Privea şi nu-şi putea lua ochii de la priveliştea aceasta teribilă şi măreaţă.

Acolo, sub acoperământul de nori în clocot, se ascunde o lume uriaşă, cu munţi şi cu deşerturi… poate cu mări şi oceane. Undeva acolo stau ascunse comori pe care echipajul lui „Hius” trebuie să le cerceteze. Acolo zac sfărâmături de mecanisme teleghidate, planetonave zdrobite, morminte de cutezători… În sufletul lui Bîkov se cuibări un simţământ nelămurit, asemănător cu o teamă

superstiţioasă. Se gândi cu câtă furie a respins până acum planeta aceasta toate încercările de a o cuceri. Dar omul e mai inteligent şi mai puternic decât natura. Omul e îndrăzneţ şi perseverent, şi dacă echipajul lui „Hius” îşi va găsi moartea, pieirea acestor oameni nu-i va face să zăbovească nici măcar cu o clipă pe cei ce vor veni în urma lor.

Dinspre stânga, o umbră neagră, inegală, cu depresiuni adânci şi protuberante mari, învăluia cupola.

— Intrăm în partea planetei unde e noapte – auzi Bîkov în cască vocea lui Dauge.

„Hius” se afundă în conul de umbră al planetei Venus. Se făcu întuneric. Se mai vedea doar o fâşie rotundă de ceaţă spălăcită, cu vagi reflexe de lumină, mari ca marginile planetei. Curând însă, pe fondul acela negru se iscară pâlpâiri slabe, de culoare trandafirie.

— Ce-i asta? întrebă Bîkov.

Dauge clătină din cap, privind atent. Apoi Bîkov îi auzi vocea:

— Probabil nişte vulcani. Am auzit că ar exista aici o regiune cu activitate vulcanică permanentă. Deocamdată nu ştie nimeni nimic precis. E o ipoteză…

Cei doi exploratori părăsiră ecluza, după ce în partea stângă izbucni o lumină puternică şi se profilă o uriaşă seceră de culoare galbenă.

— Da… – îşi aduse aminte Bîkov. Dar unde e „Ţiolkovski”? Aş vrea să văd şi eu satelitul.

— De-aici nu se vede, Alexei. Noi ne-am întors cu chepengurile în jos, spre Venus, pe câtă vreme „Ţiolkovski” se află deasupra noastră. Ca să ieşi pe corpul planetonavei e încă prea devreme pentru tine. Mai aşteaptă până data viitoare. Ai să-l vezi la înapoiere.

Bîkov îşi aminti de observaţia pe care o făcuse adineauri Dauge şi scoase un oftat, dar nu răspunse.

Erau aşteptaţi. Ermakov îi invită pe toţi la masă. Era prima masă în condiţii de imponderabilitate, şi Bîkov dori în sinea sa să fie şi ultima. Cosmonauţii duceau foarte

serioşi la gură, fără a se opri din vorbă, nişte biberoane elastice, legate prin tuburi flexibile de o serie de vase din material plastic, bine închise. Bucăţile de pâine şi gustările le luau din nişte cutiuţe metalice, pe care nu uitau să le închidă cu grijă. Într-un cuvânt, conductorul „Băiatului” ar fi rămas flămând dacă nu l-ar fi luat sub oblăduirea sa Krutikov, care s-a aşezat special în acest scop alături de dânsul.

În timpul mesei au vorbit despre viaţa de pe satelitul artificial, despre planurile de construire a unor întregi armade de “Hius”-uri, despre necesitatea unor emisiuni speciale cu caracter de consultaţii pentru studenţii care urmează cursurile fără frecventă şi lucrează pe sateliţi. Mahov se plânse de cel care se ocupa de aprovizionarea lor, cam nepriceput: le trimisese o ladă de microfilme, privind tehnica sportului cu skiurile. Ştirner spuse râzând că cineva a adus pe „Ţiolkovski” şoareci. „Acum ne rugăm să ni se trimită şi un motan. O să fie un formidabil număr de atracţie: pisica vânând şoarecele în condiţii de imponderabilitate.” S-a vorbit mult despre concertele unui uluitor ansamblu indonezian, despre noua simfonie „Drumul spre stele” a compozitorului Gadalov din Sverdlovsk, care a produs o zguduitoare impresie asupra tuturor. Au făcut glume, au râs. Despre încercările prin care urma să treacă echipajul lui „Hius” nimeni n-a pomenit nimic.

Ermakov se uită la ceas şi Mahov se sculă zorit:

— E timpul, tovarăşi!

Se ridicară numaidecât cu toţii şi îşi luară rămas bun.

Mahov îi cuprinse de umeri pe toţi la rând şi Bîkov observă neliniştit că i s-au tras obrajii şi s-a îngălbenit la fată. Pe chipul lui Ştirner emoţia nu era atât de vizibilă.

— Nu uitaţi – spuse Ermakov – să vă îndepărtaţi de noi cu cel puţin cincizeci de kilometri, fiindcă altfel s-ar putea să vă alegeţi cu arsuri grave.

— Bine, bine, să n-aveţi grijă de noi – mormăi Mahov. Ei, la revedere, fraţilor! Succes!

Mahov se întoarse şi mişcându-şi cu repeziciune mâinile de-a lungul corzii, ieşi pe coridor, Ştirner făcu un semn de salut cu mâna şi îl urmă. Chepengul exterior se închise cu zgomot. Se făcu linişte.

— Nu le-am spus nimic de atacul cosmic – îşi aduse deodată aminte Iurkovski.

Ermakov se uită la el cu un aer distrat.

— Nu le-am spus…Dar asta n-are importanţă. Vă rog să vă pregătiţi… Spiţîn, să mergem!

Bîkov îl întrebă în şoaptă pe Dauge:

— Ce, Mihail Antonovici rămâne aici?

— Da. Acum n-are ce face în cabina de comandă… – Dauge scutură din cap, alungind parcă un gând, şi spuse: Eu zic să ne ocupăm locurile.

Mihail Antonovici şi Iurkovski se şi instalaseră în scaune şi îşi potriveau curelele. Dauge îl ajută pe Bîkov să se lege, apoi scoase corzile şi rămase nehotărât.

— Ei, ce mai aştepţi? strigă la el, iritat, Iurkovski.

— Mai sunt zece minute – răsună vocea lui Ermakov.

Dauge se grăbi să-şi ocupe locul.

Se făcu din nou linişte. Bîkov închise ochii şi se lăsă pradă aducerilor aminte. O noapte întunecată în Asia Centrală, o rochie albă profilându-se vag, un miros proaspăt de parfum… şi un chip gingaş şi nespus de drag… Ce mult a trecut de-atunci! I se opri un nod în gât, ceea ce-l făcu să înghită în sec de două-trei ori.

— Coborâm! hârâi difuzorul.

Podeaua de sub picioare se cutremură. Speteaza scaunului se lăsă grea pe umeri. Vuietul tot mai puternic al reactorului izbi urechea, umplând totul în jur.

Lipiţi de geamul rotund al „taxiului interplanetar”, Mahov şi Ştirner văzură ţâşnind o flacără difuză de sub planetonava care semăna cu o meduză neagră, răşchirată caraghios pe fondul uriaşului disc portocaliu al lui Venus. Apoi se aprinse un orbitor soare liliachiu. Când deschiseră din nou ochii, „Hius” nu se mai vedea. Doar un noruleţ uşor se destrăma în locul unde se aflase adineauri plane-

tonava.

„VIAŢA NOASTRĂ E PLINĂ DE SURPRIZE.”

Pe bordul lui „Hius” nu-şi făcea nimeni iluzii că coborârea va fi rapidă şi uşoară. Într-o comunicare făcută la timpul său cu privire la expediţia lui Tahmasib, Ermakov a arătat cât de greu i-a fost acestuia să conducă racheta în atmosfera venusiană. Racheta era smucită în toate părţile, ca o aşchie într-un vârtej. Ce eforturi supraomeneşti au trebuit depuse pentru a menţine racheta cu ajutajele în jos. Ermakov a descris atunci vânturile cumplite şi viforniţele de gheaţă ce bântuiau deasupra solului încins până la o temperatură de o sută de grade. În aceste condiţii erau inutile şi chiar primejdioase până şi cele mai perfecţionate dispozitive giroscopice, care, în atmosferele mai liniştite, menţineau automat nava interplanetară exact în poziţia necesară, fără a o lăsa să se legene, să se învârtească sau să se dea peste cap…

„Hius” trebuia să se bizuie pe indicaţiile de orientare venite de pe sateliţii artificiali, foarte imprecise şi gata să se întrerupă în orice clipă. Radiogoniometrele dispozitivelor antimeteoritice nu funcţionau în câmpurile electrice din atmosfera lui Venus, şi planetonava se putea prăbuşi în orice clipă cu toată greutatea ei pe vreun masiv stâncos. Furtunile şi trombele trebuiau să-l poarte pe „Hius” la voia întâmplării, cu o putere şi mai mare decât s-ar fi întâmplat cu o rachetă obişnuită, deoarece forma lui, deşi facilita întrucâtva coborârea „cu spatele în jos”, era totuşi departe de a fi aerodinamică.

Cu toate acestea, numai „Hius” avea cele mai multe şanse să conteze pe o coborâre reuşită. Această planetonavă putea coborî extrem de încet, centimetru cu centimetru, putea să se ridice din nou şi să încerce să coboare în altă parte, ceea ce n-ar fi putut să facă nici cea mai bună rachetă atomică cu propulsie, cu rezerva ei limitată de deplasare liberă. Ermakov spusese că „Hius” este „stăpânul planetelor cu atmosferă”, şi acum urma să dovedească asta.

— Fleacuri, astea sunt fleacuri – bolborosea Mihail Antonovici Krutikov, verificând pentru a zecea oară trăinicia curelelor care-l ţineau legat de scaun. Toate astea sunt fleacuri şi totul o să fie bine, vă asigur. O să ne cam zdruncine, poate… În schimb, gândiţi-vă ce revoluţie, în istoria cuceririi spaţiului, va marca această cursă a lui „Hius”!

— Gândul acesta mă consolează în faţa încercărilor ce ne aşteaptă – rosti tărăgănat Iurkovski. Păi da… Krutikov, ştii…

— Numai de-am coborî… – şuieră Dauge printre dinţi.

Mihail Antonovici îşi scoase din buzunar pipa goală şi trase o vreme din ea, gânditor.

— De s-ar sfârşi odată! spuse el. Ce deosebire fată de cursele precedente! Nu-i aşa, tovarăşi?

— Aşa-i – răspunse Dauge. Aşa-i, Mihail Antonovici. Când cobori pe planete lipsite de atmosferă, caline, te simţi cu totul altfel.

— D-de ce? întrebă anevoie Bîkov, gândindu-se dacă simt şi ceilalţi greaţă şi ameţeală.

— Pentru că având nişte piloţi ca Ermakov şi Spiţîn, atunci când decolezi şi când cobori, poţi să dormi, să citeşti, să joci şah… Dar asta nu aici, nu pe Venus.

— Da – întări Krutikov – nu pe Venus…

— Mi s-a făcut lehamite de văicărelile astea! se supără Iurkovski. Ce vă tot tânguiţi? Ia mai stăpâniţi-vă emoţiile. Luaţi exemplu de la Bîkov; s-a făcut verde la faţă… dar se stăpâneşte, tace. Hai, fraţilor, să cântăm!

În clipa aceea se auzi din difuzor vocea încordată a lui Ermakov:

— Atenţiune!

În aceeaşi clipă, podeaua se clătină şi începu să sa dea încet peste cap.

Din cele ce s-au întâmplat în următoarele trei-patru ore, Bîkov a reţinut doar unele momente vagi, răzleţe. Şi nici mai târziu n-a putut reconstitui cu niciun chip ordinea în care s-au succedat evenimentele. Se pare că Iurkovski s-a

târât cu balonul de oxigen până la Dauge, înainte ca acesta să fi încremenit cu bărbia în piept. Vocea teribilă, de nerecunoscut, a lui Spiţîn, care a comunicat că Anatoli Borisovici şi-a spart capul, s-a auzit după şocul care a rupt cureaua ce-l ţinea pe Bîkov legat de scaun. Ce s-a întâmplat după aceea nu-şi mai aducea aminte. Nişte forte colosale se jucau cu „Hius” după bunul lor plac. Cu toate acestea, cunoscuta expresie „ca o broască într-o minge de fotbal” i-a venit lui Bîkov în minte abia atunci când, strângând în pumni o bucată de curea, s-a rostogolit de-a curmezişul cabinei şi s-a izbit din viteză cu spatele de perete. Căptuşeala elastică l-a repezit înapoi şi se pare că şi-a pierdut o vreme cunoştinţa, apoi s-a trezit din nou legat strâns de scaun. Bîkov nu-şi amintea nici în ce fel a ajuns între genunchii lai balonul cu ozon activizat, nici ce anume s-a întâmplat cu Iurkovski, care atârna moale. În scaunul său, cu faţa plină de sânge… Apoi Mihail Antonovici l-a scuturat pe Bîkov de umeri şi i-a strigat ceva la ureche… Toate acestea se învârtejeau în creier ca într-o ceaţă galbenă-verzuie, printre leşinuri şi accese de greaţă. Tavanul se deplasa undeva într-o parte, apoi revenea fulgerător la loc. Podeaua se prăbuşea, şi din nou apăsa pe picioare cu o putere nestăvilită. Mai survenea câte un moment de acalmie. Atunci Bîkov îşi dădea capul pe spate, căsca gura şi răsufla repede şi adânc. Deodată însă planetonava era iarăşi aruncată într-o parte şi totul reîncepea, Totodată, în locul vuietului asurzitor se făcuse o linişte desăvârşită. Se auzea numai duduitul slab al reactoarelor, care nu acoperea nici gemetele, nici… glumele! Da, bătrânii lupi interplanetari mai găseau puteri să glumească. Bîkov însă n-a reţinut nicio glumă. Era pe de-a-ntregul stăpânit de senzaţiile sale, care decurgeau din convingerea că şocul următor o să-l dea gata. Din când în când îşi aducea aminte de piloţii din cabina de comandă şi, închipuindu-şi-i schilodiţi, vedea aparatele distruse, iar planetonava căzând de la o înălţime ameţitoare pe nişte stânci abrupte şi ascuţite. Probabil că „Hius”, încetinindu-

şi brusc viteza, a nimerit într-un puternic curent atmosferic, care-l îndepărta de ţintă, iar Ermakov şi Spiţîn trebuiau să depună toate eforturile pentru a-l menţine pe radiorelevmentele date. Spiţîn spunea mai târziu că n-a mai coborât niciodată cu o navă în condiţii atât de teribile.

Şi deodată s-a făcut linişte. O linişte desăvârşită pe care n-o tulbura nici cea mai mică vibraţie, niciun sunet. Liniştea aceasta se lăsă grea, apăsătoare asupra oamenilor buimăciţi. Bîkov avu impresia că însuşi timpul s-a oprit. Mai vedea încă înaintea ochilor nişte pete multicolore, pe trupul lui lunecau şuviţe de sudoare, mâinile şi picioarele îi tremurau. Apoi puse stăpânire pe el o stare de ciudată apatie. Ar fi vrut grozav de mult să-şi întindă picioarele şi să doarmă, să doarmă, să doarmă… Printre genele coborâte îl văzu pe Iurkovski mişcându-se şi ridicându-se, făcând câţiva paşi nesiguri, petrecându-şi palma peste faţă şi privindu-şi nedumerit degetele mânjite de sânge.

— Ce-i cu tine? îl întrebă încet Dauge.

— N-nimic… Iurkovski se strâmbă şi scutură din cap. Mi se pare că e din nas… mă dor ochii…

— Ufff! răsuflă din greu Mihail Antonovici. Asta, da, scuturătură, nimic de zis!

Iurkovski îşi ridică mâinile, făcu câteva mişcări de gimnastică şi deodată încremeni.

— Tovarăşi! strigă el. Ne aflăm pe Venus… şi suntem în viaţă! „Hius” e întreg, drace! Dauge! Scoală! Îţi dai seama? Suntem pe Venus…

— E cam devreme să te bucuri – îl opri Dauge. Se pare că i s-a întâmplat ceva lui Anatoli Borisovici…

— Da, am auzit şi eu vocea lui Spiţîn – întări Krutikov această presupunere.

— Mergem acolo!

Porniră spre cabina de comandă, dar uşa se deschise larg şi în prag îşi făcu apariţia Ermakov în persoană, alb la faţă, lac de sudoare, cu capul strâns legat într-un bandaj elastic de un alb lăptos.

— Teferi cu toţii? întrebă el, cuprinzându-şi iute cu

privirea tovarăşii.

— Cu toţii – spuse Dauge.

— Vă felicit cu prilejul coborârii!

Ermakov se apropie de fiecare şi le strânse cu putere mâinile.

— Bogdan ce face? întrebă Mihail Antonovici.

— Doarme.

— Hm…

— Era frânt de oboseală.

— Nici nu-i de mirare – râse Krutikov. Trei ore şi jumătate… Şi eu abia mă mai ţin pe picioare.

— E interesant de ştiut ce-o fi cu „Băiatul”. Nu s-o fi desprins? întrebă Bîkov.

— Ieşim? întrebă oarecum fără convingere Iurkovski.

— Nu. Ermakov îi cuprinse încă o dată pe toţi cu privirea şi adăugă: Nu. În niciun caz. Întâi să vă reveniţi şi să vă odihniţi. În privinţa ieşirii o să stăm de vorbă peste vreo patru ore, când vom obţine toate datele laboratorului exterior. Daţi drumul la ionizatoare, spălaţi-vă şi… la culcare!

— N-ar strica o gustare… – spuse îngândurat Mihail Antonovici.

„Şi un păhărel de coniac” – îşi zise Bîkov.

— Cum doreşti. În ceea ce mă priveşte, eu fac o baie şi mă culc… Alexei Petrovici, ajută-mă să-l duc pe Bogdan în cabina lui; vrei?

— Da, Anatoli Borisovici.

Nu, totul a fost altfel decât îşi închipuise Bîkov. Mult mai simplu şi mai bine: Când, o jumătate de oră mai târziu, cu părul răvăşit, moleşit de aburi şi mai roşu ca de obicei, se vârî sub cearşaf, îşi aduse din nou aminte de căsuţa din Aşhabad… Zâmbi fericit şi adormi.

Ca întotdeauna, îl trezi Dauge. Iohanîci era tras la faţă, ochii negri i se înfundaseră în orbite şi aveau o sclipire ca într-un acces de febră.

— Îmbracă-te, Alexei! Pune-ţi costumul de protecţie şi vino în salon! spuse Dauge, cu o voce răguşită. Ieşim.

Vor ieşi! Îl sfredeli gândul că se află pe o planetă unde şi-au găsit mormântul atâţia oameni cutezători. Acum trebuiau să înceapă lucrul cel mai de seamă pentru care veniseră ei aici…

Bîkov se îmbrăcă zorit, scoase dintr-o nişă costumul de protecţie şi şi-l puse. Toţi erau adunaţi în salon, stând în jurul mesei, cu căştile din spectrolit date pe spate şi uitându-se tăcuţi unii la alţii. Ochii lui Ermakov erau larg deschişi şi parcă fosforescenţi, ca la pisică. Mihail Antonovici trăgea din pipa goală.

— O cafea? întrebă Bîkov, fără a se adresa nimănui.

— Cred că mai târziu – spuse Iurkovski, încruntându-se. Ce s-o mai lungim! Să mergem. E ceva nemaipomenit: au trecut cinci ore de la coborâre şi încă n-am deschis chepengurile!

— Haideţi! îi invită simplu Ermakov.

— Luăm şi arme? întrebă Bîkov, uitându-se la comandant.

Acesta încuviinţă cu un semn din cap şi ieşi pe coridor, aplecându-se. Ceilalţi îl urmară. Apucându-se de balustrada scării, Bîkov se repezi sus. Un minut mai târziu se alătură tovarăşilor săi, cu un pistol automat atârnându-i la piept şi cu două grenade la cingătoare.

— Alexei cuceritorul! glumi Spiţîn. Iurkovski se mărgini să zâmbească acru.

Se îngrămădiră în ecluză, în faţa chepengului exterior. Bogdan înşurubă bine uşa în urma sa.

— Puneţi-vă căştile! comandă Ermakov.

Bîkov nu vedea feţele tovarăşilor săi şi asta era neplăcut. Intră în funcţiune pompa. Acul manometrului se deplasă din loc. Ermakov apucă mânerul chepengului. Bara grea de oţel se trase în lături. Chepengul se urni şi… sub picioarele oamenilor năvăli, plescăind cu putere, un fel de pastă infectă, unsuroasă, de culoare galbenă-cenuşie. Era densă şi vâscoasă, dar curgea uşor şi pe suprafaţa ei jucau, în lumina reflectorului, scânteieri aurii. A fost ceva atât de neaşteptat, încât în primele clipe nimeni n-a

cutezat să se mişte din loc. Apoi Iurkovski se năpusti înainte, înăbuşindu-şi un strigăt. Dar Bîkov fu mai rapid. Se apucă de marginea chepengului şi apăsă cu toată puterea pe capacul gurii de acces. Picioarele îi alunecau în noroi. Căzu în genunchi. Îi săriră în ajutor Iurkovski şi Dauge, pe care-i sprijineau din urmă Bogdan şi Mihail Antonovici. Cu un plescăit uşor, chepengul cedă, reveni în poziţia de blocaj şi Ermakov se grăbi să apese pe butonul zăvorului.

Se ridicară cu toţii. Sub picioarele lor se întindea o mâzgă tulbure, din care ieşeau aburi. Bîkov ridică pistolul, îi şterse patul cu mâneca, se uită pe ţeavă. Apoi îşi curăţă cu grijă genunchii mânjiţi.

— După câte îmi dau eu seama – se auzi din căştile radiotelefonului vocea lui Dauge – acesta e departe de a fi nisip.

— Da, nu prea seamănă a deşert – întări Iurkovski. Vă spun eu, măcar că nu-s specialist.

Ermakov se lăsase pe călcâie şi examina băltoaca de noroi.

— Dacă lăsăm glumele pentru alt prilej mai fericit spuse el – sunt înclinat să presupun că „Hius” s-a împotmolit.

— Pină peste urechi – se învoi Iurkovski. Dar unde e deşertul?

— Viaţa noastră e plină de surprize – constată sumbru Krutikov.

— Halal serviciu ne-a făcut şi Ştirner cu relevmentele lui!

— Ce-i de vină Ştirner?

— Dacă „Hius” s-a înfundat cu totul în mocirla asta… – începu Bogdan.

Iurkovski ridică nerăbdător din umeri:

— Nimic mai simplu! Ieşim prin chepengul de sus şi vedem cum stăm.

Părăsiră ecluza şi, lăsând pe linoleum urme ruginii de unsoare, urcară în compartimentul strâmt al chepengului

de încărcare a navei.

— O mlaştină pe Venus, gândiţi-vă! bombănea Mihail Antonovici. Ce surpriză!

Deschiseră cu băgare de seamă chepengul de sus, gata în orice clipă să-l închidă la loc. Dar nu se produse nimic. Se auzi un şuierat subţire, pricinuit de pătrunderea atmosferei exterioare în cameră, şi apoi se făcu linişte.

— Ura! rosti calm Iurkovski. Totul e în ordine. Deschideţi!

Chepengul se dădu cu zgomot de perete. Ermakov, care se afla înainte, se aplecă peste marginea deschizăturii. În spatele lui, schimbându-se nerăbdători de pe un picior pe altul, se îndesau Iurkovski şi Mihail Antonovici. Dauge, care se strecurase între ei, se trase înapoi, scoţând o exclamaţie nedesluşită.

— M-da – spuse cineva – foarte interesant!…

Nu văzură nimic. „Hius” era împrejmuit de un zid gros de ceaţă gălbuie, nestabilă, care nu lăsa să se zărească absolut nimic. Dedesubt, la un metru şi jumătate, suprafaţa lucie a mlaștinii. În liniştea care se lăsase, se auzeau nişte sunete tainice, ca o tuse înfundată sau ca un gâlgâit. Cosmonauţii au stat multă vreme, privind valurile de emanaţii, tulburi şi albicioase. Uneori li se părea că în faţa lor se mişcă umbre şi se iscă forme cenuşii cu înfăţişare monstruoasă, dar veneau mereu alte şi alte straturi de ceaţă şi totul dispărea.

— Ajunge – spuse în cele din urmă Ermakov. Am început să văd negru înaintea ochilor. O să trebuiască să punem în acţiune razele infraroşii. Ermakov îşi îndreptă spinarea şi privi în sus. Aha, „Băiatul” pare să fie la locul lui!

— Grozav ne-am mai împotmolit… – constată Spiţîn, stând culcat cu pieptul pe marginea deschizăturii şi răsucindu-se neliniştit când într-o parte, când în alta. Colierele reactoarelor s-au afundat în mlaştină până la bază.

— Nu-i nimic, vedem cum stăm şi o să încercăm să ne

ridicăm.

— Şi dacă corpul navei se afundă şi mai adânc?

Razele infraroşii nu îngăduiră să se vadă nimic.

Pe ecran se învârtejeau umbre. Solul din acelaşi loc părea când nestabil, când bine bătătorit, când friabil…

— Eu zic să ieşim – propuse Iurkovski. Vedem noi pe urmă ce-i de făcut.

Iurkovski se pregăti să sară. Bîkov îl apucă de umăr.

— Ce s-a întâmplat? întrebă oarecum iritat geologul.

— Viaţa noastră e plină de surprize – spuse Bîkov. Cobor eu primul.

— De ce, mă rog?

Bîkov îi arătă pistolul, fără a spune o vorbă.

— Ia nu mai face pe viteazul!

Iurkovski dădu la o parte mâna lui Alexei Petrovici.

— Bîkov are dreptate – spuse Ermakov. Te rog, lasă-ne să trecem, Vladimir Sergheevici!

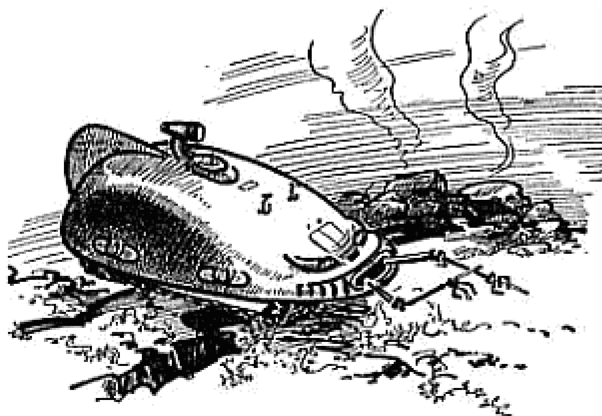
— Nu înţeleg…

— Lasă-ne să trecem pe mine şi pe Bîkov. În trei minute mă întorc…

Ştiau cu toţii că, de regulă, comandantul nu trebuie să părăsească el, primul, nava, când aceasta coboară într-un loc necunoscut. Dar… îl înţelegeau pe Ermakov. Iurkovski se dădu tăcut în lături. Cu o mişcare iute, Bîkov împinse încărcătorul pistolului, puse siguranţa şi sări în urma lui Ermakov. Picioarele i se afundară până la genunchi în mocirlă.

PARTEA A TREIA – PE MALUL GOLCONDEI URANICE

ÎN MLAŞTINĂ

Mlaştină pe Venus… Exploratorilor interplanetari li se părea absurd. Mai absurd decât ipoteza că pe Lună ar creşte crânguri de palmieri, iar pe piscurile golaşe ale asteroizilor ar paşte cirezi de vaci. O ceaţă albicioasă în

locul unui cer de foc, şi un mâl fluid în locul nisipului uscat şi încins ca jarul. Aceasta infirma o părere de mult şi temeinic statornicită şi reprezenta o descoperire de prim ordin. Totodată însă complica nespus de mult situaţia, deoarece constituia o surpriză. Şi nimic nu dăunează mai mult unei acţiuni serioase decât surprizele. Până şi viteazul conductor de vehicule universale din Gobi, slab iniţiat în teoriile ştiinţifice privitoare la planeta Venus, şi de aceea neavând categoric nicio părere în această privinţă, îşi cam pierduse curajul: puţinul pe care-l văzuse prin deschizătura chepengului nu se potrivea de loc cu rolul de ghid specialist în deşerturi pentru care se pregătise.

Cât despre ceilalţi membri ai echipajului, care priveau, fireşte, lucrurile mai larg, surpriza aceasta le-a produs temeri mult mai serioase. Nu că piloţii şi geologii n-ar fi fost pregătiţi pentru tot felul de complicaţii şi eşecuri. Nicidecum. Fiecare din ei ştia, de pildă, că, dată fiind viteza de deplasare a lui „Hius”, locul de coborâre putea să se nimerească a fi la mii de kilometri de Golconda; „Hius” ar fi putut să coboare în munţi, să se dea peste cap, în sfârşit să se sfărâme de stânci. Toate acestea însă erau complicaţii şi eşecuri prevăzute, şi de aceea nu-i speriau, chiar dacă le ameninţau viaţa. „O acţiune mare e întotdeauna însoţită de riscuri – îi plăcea lui Kraiuhin să spună – şi cei cărora le e teamă de moarte n-au acelaşi drum cu noi”. Nimeni însă nu şi-ar fi putut închipui că va nimeri pe Venus într-o mlaştină!

Cu toată puterea lor de stăpânire şi uriaşa lor experienţă, cosmonauţii îşi ascundeau doar cu mare greutate neliniştea care-i cuprinsese. Profesia lor îi învăţase să fie stăpâni pe ei în astfel de cazuri. Fiecare din ei îşi dădea însă seama că soarta expediţiei şi viaţa lor depind acum de o serie întreagă de împrejurări încă necunoscute. Fiecare, din ei îşi punea mereu noi şi noi întrebări. Cât de mare o fi oare mlaştina? Ce reprezintă mlaştina asta? Va putea oare „Băiatul” să treacă prin ea?

Nu e cumva ameninţat „Hius” să se împotmolească şi mai mult sau să se răstoarne şi să se scufunde? Pot ei risca să ridice din nou planetonava şi să încerce să coboare undeva în altă parte?

Cu puţin înainte de plecare, Dauge i-a spus lui Kraiuhin: „Numai să coborâm cu bine, că pe urmă răzbim noi şi prin iad”. Ştiau cu toţii că s-ar putea întâmpla să fie nevoiţi „să răzbească prin iad”, dar cine şi-ar fi putut închipui că iadul acela o să fie uite-aşa – tulbure, gâlgâitor, de neînţeles?...

După cum am mai spus, neiniţiat. cum era, pe Bîkov îl frământau cu totul alte gânduri. Soarta expediţiei nu-l neliniştea, căci avea încredere în posibilităţile miraculoase ale lui „Hius” şi, mai cu seamă, în tovarăşii săi, îndeosebi în Ermakov, în a cărui voce nu simţea nicio umbră de şovăială. Pentru Bîkov surpriza nu era decât o aventură. De aceea s-a simţit foarte măgulit când Ermakov i-a luat parte în mica dispută cu Iurkovski, din faţa chepengului.

Trăgându-şi anevoie picioarele din fluidul vâscos, Bîkov făcu câţiva paşi în urma lui Ermakov. Acesta se opri şi trase cu urechea. În jurul lor stăruia o semiobscuritate compactă, gălbuie. Nu vedeau decât o mică porţiune din mlaştina cu sclipiri unsuroase, dar auzeau multe zgomote. Mlaştina nevăzută scotea nişte sunete ciudate: răsufla răguşit, tuşea, horcăia. De undeva de departe se auzeau nişte gemete înfundate, însoţite de un urlet gros şi de un duduit subţire şi prelung. Zgomotele acestea proveneau probabil din mlaştină, dar Bîkov se gândi deodată la nişte făpturi fantastice care stăteau poate ascunse în ceaţă. Îşi pipăi cu un gest iute grenadele de la centură. „Dacă le-aş spune toate astea prietenilor cu care am fost în Gobi – îşi zise el – nu m-ar crede!” Îl cuprinse un simţământ neplăcut de singurătate. Privi înapoi la silueta întunecată a lui „Hius”, luă pistolul automat în cumpănire şi porni mai departe, depăşindu-l pe Ermakov.

Tic... tic-tic... tic... începu să bată sfios, abia auzit, contorul de radiaţie. „E puţin, nu trece de o miime de

unitate Roentgen” – se linişti el şi numaidecât uită de asta, dibuind sub picioare ceva tare. Bîkov se aplecă, scotocind în faţa sa cu mâna liberă. Prin pâcla emanaţiilor, deasupra întinderii unsuroase, ruginii, apărură nişte bolovani colţuroşi, plini de nămol.

— Cum merge treaba, Alexei Petrovici? se auzi vocea lui Ermakov.

— Deocamdată… nimic deosebit – răspunse Bîkov – totul e în ordine. Mocirlă mare. Simt sub picioare nişte pietroaie sau nişte sfărâmături…

Alunecând şi împiedicându-se, Bîkov trecu peste bolovanii aceia. Sub picioare mocirla plescăia şi clipocea.

— Trage tare la fund? întrebă Ermakov.

— Nu, răspunse Alexei Petrovici şi se afundă până la brâu.

„Numai de nu m-aş îneca…” – îi fulgeră prin cap. În momentul acela însă, ţeava pistolului dădu de ceva tare. Bîkov se uită atent şi mirat. Drumul era barat de o platformă cenuşie, zgrunţuroasă, cu marginea lucioasă.

— Anatoli Borisovici!

— Da?

— De-aici încolo mlaştina e asfaltată.

— Nu-nţeleg. Stai că vin şi eu.

— Am zis că de-aici încolo mlaştina e acoperită cu asfalt.

— Aiurezi, Alexei? se auzi vocea neliniştită a lui Dauge. Acesta stătea împreună cu ceilalţi membri ai echipajului în deschizătura chepengului şi auzea tot ce spuneau cei plecaţi în recunoaştere.

— Într-adevăr, asfalt veritabil! Sau ceva ca takârul din deşerturile noastre.

Bîkov îşi mută pistolul la spate şi se sprijini în braţe.. Scoţând un zgomot prelung, mlaştina slăbi strânsoarea. Inginerul se săltă în genunchi, se târî în patru labe la marginea platformei şi se ridică În picioare.

…Tic… tic-tac… tic…

— Asfalt veritabil, rezistent, Anatoli Borisovici. Stau pe

el!

— Poate e malul mlaștinii? întrebă cu o speranţă în glas Ermakov, apropiindu-se.

— Nu ştiu… nu, nu e malul. E ca un fel de scoarţă pe mlaştină.

Ermakov se aplecă.

— Are o grosime de treizeci-treizeci şi cinci de centimetri – constată el.

— Eu ştiu ce-i asta – interveni Krutikov. Ştim că „Hius” a coborât cu fotoreactorul…

— Drace! se auzi vocea lui Iurkovski şi în acelaşi timp palma pe care şi-o trase peste cască. Asta e…

— Nămol închegat, fără îndoială – întări Ermakov. Fotoreactorul a evaporat apa din el şi s-a format o coajă, pe care „Hius” a spart-o coborând pe ea.

— Cam aşa pare să fie – se învoi Bîkov. Inginerul mergea pe marginea platformei, uitându-se curios la cele ce vedea. Platforma era largă ca Piaţa Roşie din Moscova şi netedă, încât ai fi putut dansa pe ea. Dar era toată numai crăpături.

— „Băiatul” poate să treacă? se informă Ermakov.

Bîkov răspunse cu un aer de nepăsare:

— „Băiatul” trece peste tot.

…Tic-tic… tic… tic-tac…

— Ei, tovarăşi, eu mă întorc. Cred că echipajul poate să debarce. Iurkovski şi Spiţîn, mergeţi la Bîkov!

— Am înţeles!

— „Înainte, cuceritori ai cerului! “ fredonă ironic Iurkovski, coborând. Hei, Bogdan, păzea!

— Şi eu? se informă cu un aer ofensat Dauge.

— Dumneata şi cu mine o să facem analiza unor exemplare de rocă şi a atmosferei, şi-apoi mai avem de văzut câte ceva.

— Bine, Anatoli Borisovici.

— Mihail Antonovici – ordonă Ermakov, făcându-şi apariţia în ecluză – du-te în cabina de comandă şi încearcă să tatonezi împrejurimile cu radiolocatorul.. Tovarăşe

Bîkov, vezi că vin la dumneata Iurkovski şi Spiţîn. Dumneata eşti şeful. Încearcă să ajungi până la marginea opusă a platformei. Mai departe nu mergeţi.

— Am înţeles.

„Just – îşi zise Bîkov. E stupid să ne târâm orbeşte, afundaţi până-n gât în smârcul ăsta, când avem la dispoziţie un transportor cu reflectoare infraroşii. E drept că transportorul trebuie mai întâi dat jos…”

Undeva pe-aproape, Iurkovski drăcuia în surdină. Vocea înăbuşită a lui Bogdan spuse:

— Mai la dreapta, mai la dreapta, Volodea…

Câteva minute mai târziu, Bîkov auzi un plescăit rar şi din ceaţă se iviră două siluete cenuşii.

— Unde eşti, Aleoşka? Drace, nu văd nimic… Ce, nu te-au mâncat încă monştrii de pe-aici?

— M-a ferit Dumnezeu – bombăni Bîkov, ajutându-i pe cei doi să urce pe „takâr”.

Iurkovski izbi cu piciorul, încercând rezistenţa scoarţei. Bogdan, ştergându-şi cu palma casca stropită de mii, spuse:

— Degeaba, zău…

— Ce?

— Degeaba i-au zis Venus.

— Cui? A-a… – Bîkov ridică din umeri. Ştii, nu importă denumirea.

Iurkovski izbucni în râs.

Porniră fără grabă, sărind peste crăpăturile largi, în care fumega mâlul.

— Bogdan! zise Bîkov, coborând vocea. Ştii, mlaştina emite radiaţii… Auzi?

…Tic… tic-tac-tic-tac…

— Aud. Dar e o nimica toată. Avem nişte contoare foarte sensibile, Aleoşa.

— Tot ce nimereşte sub fotoreactor trebuie să emită radiaţii – spuse pe un ton didactic Iurkovski. E clar, până şi…

— Ia staţi… – Bogdan ridică mâna.

Se opriră. Vocile nedesluşite ale lui Ermakov şi Dauge abia se mai auzeau printre pârâiturile din căştile radiotelefoanelor.

— Cu cât ne-am depărtat de,,Hius”, ce ziceţi? întrebă Spiţîn.

— Cu vreo şaptezeci-optzeci de metri – răspunse repede Bîkov.

— Da. Înseamnă că radiotelefoanele noastre funcţionează numai până la această distanţă.

— Cam puţin – observă Iurkovski. Asta se datoreşte probabil fenomenului de ionizare, nu?

— Da…

…Tic… tic… tac… tic… tac…

Porniră mai departe. Gâlgâiala şi urletele se făceau auzite tot mai desluşit. Undeva în dreapta, înaintea lor, se auzi un sforăit puternic.

— Auziţi! Bubuie tunurile… – murmură Iurkovski.

— Uite-o!

Marginea opusă a uriaşei turte formate pe suprafaţa mlaștinii de flacăra fotoreactorului era rotunjită şi se afunda în mocirlă. Imediat dincolo de ea răsăriră din ceaţă siluetele de un cenuşiu palid ale unor plante bizare. Erau aproape de tot, cel mult la zece paşi, dar valurile albicioase ale emanaţiilor le schimbau şi le deformau necontenit înfăţişarea, scoţând la iveală unele amănunte şi învăluind într-o pâclă de nepătruns altele, aşa încât nu era chip să le vezi cum trebuie.

— Pădurea de pe Venus – spuse în şoaptă Iurkovski, cu o expresie ciudată, care îl făcu pe Bîkov să se uite la el, neîncrezător.

— Da… eu găsesc că pădurea asta e o pacoste – constată Bogdan, tuşind.

— Taci, Bogdan! Vorbeşti prostii… gândeşte-te, asta înseamnă viaţă! Noi forme de viaţă, pe care le-am descoperit noi, noi!…

— Uite, încă o formă nouă de viaţă, după cât se pare – bombăni Bîkov, uitându-se neliniştit la o pată mare,

întunecată, ce apăruse pe neaşteptate la marginea scoarţei, nu departe de ei.

— Unde? se întoarse brusc Iurkovski.

Pata dispăru.

— Mi s-a părut... – făcu Bîkov, dar fu întrerupt de un urlet gros şi înfundat. Poftim, auziţi?

— E undeva pe-aproape... – Spiţîn arătă cu mâna în dreapta.

— Da, da, e pe-aproape. Înseamnă că într-adevăr am văzut ceva.

Bîkov trase încetişor o grenadă de la centură, uitându-se neliniştit în dreapta şi-n stânga.

— Era mare? întrebă Spiţîn.

— Mare...

Urletul se auzi din nou, de data aceasta în imediata lor apropiere. Nicio fiinţă de pe Pământ nu putea scoate astfel de sunete, nişte sunete mecanice, care semănau cu şuieratul unei sirene cu aburi, având un timbru ameninţător.

Bîkov tresări.

— Urlă... – spuse el încet.

— Da... Mergem să vedem? propuse cu voce răguşită Iurkovski. Ah, pe Marte e cu totul altfel! Ce darnică şi cumsecade planetă! Sanatoriu, nu alta!

...Tic... tic-tac... tic-tac...

— Nu, să nu mergem – spuse Spiţîn. Ar fi o vitejie nesăbuită...

Bîkov rămase tăcut.

— Vă e teamă? Atunci mă duc singur... – Iurkovski făcu hotărât un pas înainte.

Totul s-a petrecut foarte repede. Bîkov se întoarse spre Spiţîn şi, în clipa aceea, ceva greu se prăbuşi pe platformă, de parcă ar fi aruncat cineva pe asfalt o legătură cu rufe ude. O matahală întunecată, rotundă, de mărimea unei vaci bine hrănite, înainta prin ceaţă spre oameni. Iurkovski se feri şi, scoţând un ţipăt înăbuşit, se prăvăli în mlaştină. Spiţîn se trase îndărăt. O clipă, lui Bîkov i se păru că în

juru-i s-a lăsat o linişte mormântală. Apoi „tic-tac"-ul sfios al contorului de radiaţie pătrunse în conştiinţa lui şi inginerul îşi veni în fire.

— Culcat! urlă el.

Trântindu-se cu faţa la pământ, Spiţîn îl văzu pe Bîkov făcând un salt înapoi şi ridicând braţul drept – o dată şi încă o dată. Două lovituri înfundate îl asurziră.

Două explozii portocalii spintecară ceaţa şi de două ori se ivi şi se mistui numaidecât în întuneric un corp jilav şi lucios, un uriaş sac din piele brăzdat de zbârcituri adânci. O puzderie de schije se împrăştiară şuierând. Apoi se făcu linişte.

— Finita la commedia – bolborosi maşinal Spiţîn, ridicându-se anevoie în picioare.

— Iurkovski unde-i? strigă sufocat Bîkov.

— Aici… Dă-mi mâna…

Îl scoaseră pe „asfalt". Iurkovski era mânjit din cap până-n picioare. Fără a spune o vorbă, „filfizonul" se repezi înspre locul unde cu trei minute în urmă se afla monstrul.

— Nimic – constată el, dezamăgit.

Într-adevăr, monstrul dispăruse.

— Dar a fost, nu? Iurkovski umbla pe marginea platformei, oprindu-se, aplecându-se, sprijinindu-se cu mâinile pe genunchi şi privind cu atenţie la siluetele vagi ale tulpinilor încâlcite de dincolo de perdeaua emanaţiilor.

— A fost…

— Şi a plecat.

— Parcă s-a mistuit – zise gânditor Spiţîn.

— Poate n-ai nimerit? întrebă naiv Iurkovski, oprindu-se înaintea lui Bîkov, care îşi examina cu un aer preocupat pistolul.

Bîkov pufni dispreţuitor.

— Ei bine, a plecat, slavă lui Allah – spuse Spiţîn. E interesant de ştiut ce-o fi vrut de la noi? O fi vrut să ia masa?

— Pr-rostii! rosti afectat Iurkovski. Prostii! De unde oare părerea asta stupidă că pe alte planete ar exista monştri antropofagi! Bine, înţeleg, romancierii şi autorii de scenarii, dar tu, Bogdan, tu care eşti un vechi cosmonaut! …

Porniră înapoi spre navă; nimeni nu scoase o vorbă. Vocea lui Ermakov şi a lui Dauge nu se auzea: cei doi intraseră probabil în interiorul navei. Înainte de a intra din nou în nămolul care fumega, Iurkovski spuse gânditor:

— Oricum ar fi, pe Venus e animaţie. Foaarte interesant! Numai că… eşti sigur, Alexei Petrovici, că n-ai dat greş?

Asta era prea de tot. Bîkov începu să pufăie – furios şi grăbi pasul.

…Tic… tic-tac… tic-tac…

Bîkov zăbovi să-şi cureţe arma, iar când intră în salon, îi găsi pe tovarăşii săi angajaţi într-o discuţie aprinsă. Despărţiţi de masă, Iurkovski şi Dauge ţipau unul la altul, scoţându-şi pătimaşi bărbiile înainte, în vreme ce Krutikov şi Bogdan Spiţîn îi ascultau zâmbind ironic şi plasând din

când în când câte o replică usturătoare. Ermakov nu era în salon.

— Atunci ce explicaţie găseşti? întrebă îndârjit Dauge, se vede treaba nu pentru întâia oară.

— Ţi-am spus…

— Ştiu asta. Vreau însă să ştiu de ce, în cazul acesta, s-a năpustit asupra voastră?

— Cine ţi-a spus că s-a năpustit asupra noastră?

— Bogdan a spus. Ai confirmat-o şi tu.

— Nu e adevărat. A dat pur şi simplu peste noi. Mai mult decât atât, sunt încredinţat că până nu l-a împroşcat bravul Alexei Petrovici cu bombele lui, monstrul nici habar n-avea de existenţa noastră!

— În astfel de cazuri eu, personal – interveni Bogdan Spiţîn – sunt înclinat să presupun eventualitatea cea mai rea şi-i sunt foarte recunoscător lui Alexei Petrovici.

— Iar eu – spuse Bîkov, uitându-se pe sub sprâncene la Iurkovski – n-aveam dreptul să procedez altfel. Şi în viitor voi proceda la fel; notează, te rog!

Iurkovski strâmbă cu dispreţ din buze.

— Ne-am abătut de la miezul chestiunii – spuse el, adresându-se lui Dauge. Aşadar…

— Aşadar – interveni Spiţîn – tu, Vladimir, susţii că nişte fiinţe care fac parte din lumi diferite, de pe planete diferite, nu au o salivaţie abundentă atunci când se văd unele pe altele. Altă organizare, altă evoluţie şi aşa mai departe. Nu?

— Cam primitiv exprimat, dar aşa e – se învoi Iurkovski.

— Nu ştiu… poate ai dreptate, atât că… Ţi-aduci aminte de Valia Bezuhova de la grupul de întreţinere? Trebuie s-o ţii minte, nu se poate. Valia avea un câine… O corcitură de cotei şi buldog, tare prost. Când a adus Voronov de pe Callistro o şopârlă albă, hibridul acesta – mă refer la câine! – s-a strecurat în rezervaţie şi în doi timpi şi trei mişcări i-a mâncat şopârlei labele. E drept că după aceea, prostul de el, l-a durut teribil burta o săptămână întreagă…

— Vezi… – spuse cu îndoială în glas Iurkovski.

Krutikov şi Bîkov izbucniră în râs.

— Uite ce trist sfârşit a avut întâlnirea dintre două fiinţe din lumi diferite – conchise serios Spiţîn. Un câine de pe planeta Pământul şi o şopârlă de pe satelitul lui Jupiter!

— Dar e clar ca bună ziua… – Iurkovski rămase puţin pe gânduri şi dădu din mână: Sunteţi nişte troglodiţi!

Intră Ermakov, ca întotdeauna calm, doar ceva mai palid ca de obicei. Se aşeză la masă, îşi scoase notesul cu scoarţe de piele şi îşi plecă deasupra lui capul bandajat. Toţi cei de faţă amuţiră, uitându-se la dânsul, Bîkov se aşeză mai comod, pregătindu-se să asculte.

— Fiţi atenţi, vă rog, tovarăşi – începu Ermakov. Trebuie să discutăm planul de acţiune.

Se făcu linişte. Se auzea numai ţăcănitul frigiderului.

— Nu am primit încă un raport din partea grupului condus de Bîkov… – Ermakov închise notesul şi se lăsă pe speteaza scaunului. Alexei Petrovici, care sunt rezultatele recunoaşterii?

Bîkov se ridică.

— E o mlaştină – începu el – o mlaştină foarte mocirloasă. La zece paşi de „Hius”…

Vorbea rar, dându-şi silinţa să nu scape niciun amănunt şi se gândea mâhnit că pentru un asemenea raport şeful Direcţiei geologice l-ar califica drept papă-lapte. Ermakov însă îl asculta cu atenţie, încuviinţând din cap şi notând ceva în carnetul său. Pe Bîkov îl miră oarecum faptul că, aflând de apariţia unui animal necunoscut, comandantul nu s-a arătat de loc curios şi s-a mărginit doar să zâmbească atunci când Iurkovski a început să se frământe nerăbdător, se vede treaba, nemulţumit de relatarea făcută într-o manieră mult prea naturalistă a comportării sale în timpul încăierării cu lighioana de pe Venus.

— Asta-i tot – încheie Bîkov, răsuflând adânc.

— Va să zică deocamdată stăm prost… – observă Ermakov. Mulţumesc, tovarăşe Bîkov. Stai jos.

Dauge îi făcu cu ochiul lui Bîkov şi-i arătă cu capul în direcţia „filfizonului”, care şedea îmbufnat. Inginerul

rămase impasibil şi îşi întoarse privirea în altă parte.

— Ei bine… – Ermakov se ridică, îşi pipăi bandajul şi se strâmbă la faţă: Să rezumăm ceea ce ştim. Spre surprinderea tuturor, „Hius” a coborât într-o mlaştină. Potrivit calculelor mele, ne aflăm la cel mult o sută de kilometri de Golconda. Cel mult o sută. Distanţa, după cum vedeţi, nu e mare. În alte împrejurări ne-ar fi ajuns douăzeci şi patru de ore ca s-o acoperim. Dar…

— Asta e – şopti Spiţîn – …ne aflăm într-o mlaştină. Mai mult decât atât. După indicaţiile radiolocaţiei – nu prea sigure, ce e drept – mlaştina e împrejmuită de un lanţ de munţi, e prinsă într-un cerc de stânci şi în acest cerc nu s-a putut tatona nicio trecere.

— E un vulcan? întrebă Dauge.

— E posibil să ne aflăm în craterul unui uriaş vulcan de nămol. Vulcanul acesta trebuie să fie foarte, foarte curios, deoarece analiza apei din nămol ne arată… – Ermakov deschise notesul: Poftim. Un amestec în proporţie aproximativ egală de apă grea şi apă supragrea.

Iurkovski sări de la locul lui:

— Apă de tritiu?

— T_2 O – încuviinţă, dând din cap, Ermakov.

— Dar…

— Da. Perioada de înjumătăţire a tritiului este de numai aproape doisprezece ani. Asta înseamnă…

— Înseamnă – interveni Dauge – ori că vulcanul nostru este de formaţie foarte recentă, ori că există o sursă naturală care compensează pierderea de tritiu.

Bîkov nu-şi putea închipui cum arată o sursă naturală de hidrogen supragreu, izotop care pe Pământ se produce în reactoare cu un utilaj special. Rămase însă tăcut, continuând să asculte.

— Şi asta nu e tot – urmă Ermakov. Craterul – dacă e un crater – este o prăpastie fără fund. În orice caz, sondele noastre acustice s-au dovedit a fi neputincioase.

— Ce diametru are craterul? întrebă repede Iurkovski.

— Craterul pare să fie absolut rotund şi are un

diametru de aproximativ cincizeci de kilometri. „Hius” se află mai aproape de marginea lui nord-estică: din partea aceasta ne despart de creastă doar opt kilometri. Asta-i situaţia, tovarăşi.

Iurkovski se ridică, netezindu-şi părul:

— Pe scurt, avem sub noi sute de metri de mocirlă. Ne despart de ţintă o sută de kilometri, din care zece kilometri de mlaştină şi un lanţ de stânci. Aşa e?

— Asta-i situaţia – încuviinţă dând din cap Ermakov.

— Mlaştina e formată pe jumătate din apă de tritiu. Îmi permit să vă amintesc că tritiul se descompune emanând neutroni, iar expunerea la acţiunea radiaţiei de neutroni – mă refer la o expunere îndelungata – nu e de loc dulce, cu toate costumele de protecţie.

— Absolut just.

— Dar… Bîkov ne asigură că „Băiatul” va putea trece prin mlaştină. Va putea trece oare şi peste stânci?

— „Băiatul” va trece peste orice – repetă cu încăpăţânate Bîkov. La nevoie voi arunca în aer stâncile.

— Hm… Şi totuşi, dacă plecăm cu „Băiatul”, aş prefera să-l lăsăm pe „Hius” într-un loc mai sigur. Trebuie să ne gândim că…

Iurkovski se aşeză.

— Nu cred că va fi nevoie să aruncăm stâncile în aer – începu Dauge. Creasta de stânci nu poate fi compactă. O să trebuiască numai să căutăm o trecere şi o vom găsi.

— Ţineţi seama, vă rog – spuse Spiţîn – şi de faptul că „Hius” nu este adaptat pentru zborul orizontal. E foarte uşor să greşim cu câteva mii de kilometri. Ştim cu toţii ce figură ne pot face curenţii atmosferici de pe planeta aceasta drăgălaşă. La urma urmei e mai bine să stăm în mlaştină decât să zăcem pe stânci…

Iurkovski ridică din umeri.

— După câte îmi dau eu seama – interveni Krutikov – care până atunci nu scosese o vorbă – trebuie să ştim ce e mai riscant: să lăsăm totul aşa cum e, sau să încercăm să ieşim din mlaştină? Nu?

— Dumneata ce părere ai? întrebă Ermakov.

— Dacă Aleoşa… adică Alexei Petrovici garantează de „Băiatul” şi dacă geologii garantează de „Hius”, trebuie să lăsăm totul aşa cum e.

— Ce înseamnă: „garantează de „Hius”? întrebă Iurkovski.

— Adică pot dovedi că „Hius” nu se va scufunda în mlaştină şi nu se va răsturna.

Zicând acestea, navigatorul îşi vârî în gură pipa goală.

Ermakov se ridică.

— Atunci „Hius” rămâne aici – spuse el, ferm. Eu şi cu Dauge am făcut măsurătorile necesare şi am impresia că planetonava stă destul de bine. În orice caz, ca să mă exprim ca Mihail Antonovici, riscul de a ne scufunda în mlaştină nu e mai mare decât acela de a ne prăbuşi pe stânci dacă încercăm să schimbăm locul. Aşadar, „Hius” rămâne aici.

Bîkov se uită cu coada ochiului la Iurkovski. Acesta rămase impasibil.

— Mai departe: „Hius” nu poate fi lăsat singur. De aceea vor pleca cu „Băiatul” cinci oameni. Unul din piloţi rămâne.

Spiţîn tresări şi se uită neliniştit la Ermakov, Krutikov îşi scoase pipa din gură.

— Las aici de serviciu permanent pe Krutikov. Are cineva de făcut vreo obiecţie? Mă refer la o obiecţie substanţială…

Pe faţa largă şi blajină a navigatorului se vedea că el avea obiecţii, din păcate însă nesubstanţiale.

— Perfect! Să nu pierdem timpul, tovarăşi. Va trebui să pornim la drum în cursul următoarelor douăzeci şi patru de ore. După ora de pe Venus acum e seară şi, ca atare, vom porni noaptea, dar nu cred ca întunericul să ne împiedice mai mult decât ne împiedică acum ceaţa. Haideţi să luăm şi noi o gustare…

— …cu ce avem – îl completă Krutikov.

— …şi pe urmă ne apucăm de „Băiatul”. Are cineva de

pus vreo întrebare?

Consfătuirea luă sfârşit. Bîkov observă că toţi căutau să-şi exprime, care mai de care, compasiunea faţă de Mihail Antonovici, care arăta într-adevăr foarte nefericit. Iurkovski îi turnă cu mâna lui o ceaşcă de cacao. Dauge scutura mereu nişte firicele nevăzute de praf de pe dânsul. Spiţîn deschise pentru el o cutie de salam degresat.

— Ştiţi – spuse Iurkovski, înfigându-şi furculiţa într-o bucată de găină fiartă – e foarte bine că de la cupola lui „Hius” şi până la suprafaţa mlaștinii sunt doar câţiva metri. N-o să trebuiască să ne mai batem capul cu sistemul acela de scripeţi, din care, ca să fiu sincer, eu n-am înţeles mare lucru.

— E un fleac – declară Dauge. Sistemul acesta nu e de loc complicat şi o să mai ai prilejul să ai de-a face cu el, Vladimir, atunci când o să-l punem pe „Băiat” la loc. Acum, desigur, norocul nostru… Ce zici, Alexei?

— În doi timpi şi trei mişcări – mormăi Bîkov, cu gura plină.

Într-adevăr, „Băiatul” fu coborât „în doi timpi şi trei mişcări”. Peretele din faţă al containerului fu scos şi Bîkov îi pofti foarte solemn pe tovarăşii săi să se întoarcă în ecluză.

— Aşa o să fie… hm… mai puţin periculos – spuse el, nelămurit, eschivându-se de la alte precizări.

Râzând miraţi, cosmonauţii îi dădură ascultare. Bîkov închise bine chepengurile maşinii sale, se aşeză în faţa tabloului de comandă şi îşi puse degetele pe butoane. „Băiatul” începu să hârâie, zăngănind uşor din şenile. „Şi acum… – îşi zise Bîkov – acum o să vedem noi”. Motorul scoase un şuierat asurzitor şi „Băiatul” sări. Cosmonauţii văzură silueta lui mare şi întunecată apărând pentru o clipă şi afundându-se în ceaţă cu un cumplit zdrăngănit metalic. „Hius” se clătină ca o barcă pe valuri. Mlaştina se cutremură de pe urma puternicei izbituri. Hârşâind cu şenilele pe sfărâmăturile scoarţei de „asfalt”, transportorul ieşi din mocirlă, pluti sau alunecă surprinzător de uşor,

stropind cu nămol în jurul său, descrise un cerc mic şi încremeni în faţa deschizăturii de la intrarea în planetonavă. Lumina albă şi puternică a reflectorului străpunse norii groşi ai emanaţiilor.

— O figură de maestru! îngăimă Iurkovski.

Krutikov bătu încântat din palme. O siluetă lungă şi dezlânată se ivi ca o vedenie cenuşie în faţa chepengului, îşi puse mâinile în şolduri şi o voce răsună în căştile radiotelefoanelor:

— Tovarăşe comandant, „Băiatul” e gata de drum.

Dacă se poate vorbi de sport în profesie, Bîkov a fost întotdeauna oarecum sportiv. În orice caz, săriturile lui fără a-şi face vânt cu maşinile pe şenile îl situau în primele rânduri ale conductorilor auto virtuoşi. Ştia asta şi era mândru. Ideea de a-i ului pe tovarăşii lui îi venise pe neaşteptate, când desfăcea peretele din faţă al containerului. Nu ştia încă ce va spune de acest număr acrobatic comandantul şi era oarecum neliniştit. Dar Ermakov îi strânse mâna şi atât.

— Totuşi, Alexei Petrovici, ar fi trebuit să ne previi.

— Imposibil – spuse râzând Spiţîn. Un adevărat maestru e întotdeauna puţin scamator. Doar trebuie să aibă şi el o satisfacţie de pe urma măiestriei sale!

Începu încărcarea compartimentelor pentru bagaje ale „Băiatului”. Exploratorii interplanetari lucrară câteva ore în şir, cărând lăzi cu alimente şi echipament, precum şi burdufuri de nailon cu apă vitaminizată acidulată, din magazii în ecluză şi de-aici în orificiile de intrare ale transportorului. Deasupra mlaștinii se lăsase noaptea. Un întuneric de nepătruns învălui totul în jur. Din ceaţa neagră răzbăteau sunete sinistre, înfundate. Abia auzit, contoarele ţăcăneau necontenit şi stăruitor: tic… tic-tic-tic…

În sfârşit totul fu gata. Bîkov şi Ermakov inspectară pentru ultima oară transportorul, de la periscoape până la şenile, se foiră în sala maşinilor, încercară dacă e bine legată încărcătura, care umpluse tot spaţiul liber din

compartimentul pasagerilor. Apoi ieşiră afară. Toţi îi aşteptau. Ţesătura de silichet a costumelor, umezită de ceaţă, lucea în bătaia reflectorului.

Bîkov închise bine chepengurile. Ermakov ordonă:

— Acum toată lumea la culcare! Peste un sfert de oră controlez.

Obosiţi, dar mulţumiţi, făcând glume între ei, cosmonauţii urcară pe „Hius”.

Dar de dormit n-au dormit. După ce şi-au scos costumele de protecţie, s-au îndreptat spre salon, ca să cineze la repezeală, când Krutikov, care o luase înainte, lunecă deodată şi se aşeză pe podea.

— Iată roadele unor obiceiuri proaste! rosti Iurkovski.

— Drace! Navigatorul corpolent sări în picioare şi îşi duse palma la nas, mirosind-o: Care… cine a vărsat aici porcăria asta?

— Ce porcărie?

— Un moment, tovarăşi… – spuse alarmat Ermakov. Într-adevăr, ce înseamnă asta?

Podeaua salonului era acoperită cu o pojghiţă subţire dintr-o mucoasă transparentă de culoare roşiatică. Abia acum simţi Bîkov un miros pătrunzător şi neplăcut, care semăna cu exalaţiile produse de fructele putrezite. Iurkovski trase cu zgomot aer pe nas, pufni şi strănută.

— De unde vine mirosul ăsta urât? făcu el, uitându-se în dreapta şi-n stânga.

Ermakov se aplecă şi luă cu băgare de seamă puţină mucozitate cu degetul înmănuşat. Exploratorii se uitau nedumeriţi unii la alţii.

— La drept vorbind, ce s-a întâmplat? întrebă Dauge, nerăbdător.

— Ia uitaţi-vă! Krutikov arătă înspre bufet: Şi acolo! Şi acolo!

De sub uşiţa bufetului, care nu fusese bine închisă, atârnau fire roşcate. O pată mare stacojie se vedea într-un ungher, lângă frigider.

— Mucegai să fie?

Ştergându-şi scârbit degetul cu batista, Ermakov clătină din cap.

— De asta am uitat… – bolborosi el.

Iurkovski luă o farfurie de pe masă, o aplecă într-o parte şi o puse cu dezgust la loc:

— A! Acum înţeleg.

Zicând acestea, se apropie de bufet, apoi se aplecă deasupra petei de lângă frigider. Bîkov îl urmărea speriat şi mirat.

— Ce s-a întâmplat? întrebă din nou Dauge.

— Am spus – făcu Iurkovski. N-am fost vigilenţi. Am lăsat inamicul să pătrundă în fortăreaţa noastră.

— Care inamic?

— Mucegaiul… ciupercile… – spuse, vorbind parcă pentru sine, Ermakov. Am adus pe „Hius” spori ai faunei de pe Venus şi iată consecinţele… Cum de am putut să uit asta? Ermakov îşi frecă zdravăn faţa cu palmele. Tovarăşi, lăsăm somnul şi cina. Trebuie să inspectăm nava şi să dezinfectăm minuţios toate compartimentele, folosind dispozitivul cu ultrasunete. Să sperăm deocamdată că nu e nimic periculos… Dar, pentru orice eventualitate, vă ordon să faceţi imediat un duş şi să vă frecaţi cu spirt.

— Poate facem asta mai târziu? întrebă Iurkovski.

— O faceţi şi mai târziu. Dar şi acum e obligatoriu. Apucaţi-vă de treabă chiar acum!

Uluiţi de această nouă surpriză, alarmaţi de intonaţia neliniştită din vocea comandantului, exploratorii începură inspecţia. În unele cabine, căptuşeala de piele a pereţilor era acoperită cu nişte băşici albicioase cât o gămălie de ac. Căptuşeala de polimer nu avusese de suferit. Obiectele care conţineau ceva umed prinseseră fire de mucegai. Pe covoraşele de lână din sala duşurilor, pe prosoape şi pe cearşafuri se formaseră nişte umflături într-un păienjeniş ruginiu. Krutikov constată cu oroare că toate alimentele neconservate din bufet, printre care şi o bucată de şuncă pe care pusese el ochii, se prefăcuseră în nişte bulgări cafenii informi, care emanau un miros pătrunzător şi

greţos. Era o adevărată catastrofă. A fost nevoie să fie scotocite cu detectoarele ultrasonice toate ungherele.

— Pesemne că apa uşoară îi prieşte microfaunei locale mult mai bine decât apa grea – observă Iurkovski.

— Da… din păcate… – răspunse sec Ermakov.

Pentru orice eventualitate, Bîkov stropi cu un lichid dezinfectant toate pistoalele automate şi grenadele şi coborî să-i dea o mână de ajutor lui Dauge, care examina pachetele cu pesmeţi în ambalaj de polietilenă. Pesmeţii erau intacţi.

— Nu ştii de ce s-o fi alarmat Ermakov? întrebă el.

— Nu ştiu. Adică, desigur, am fi fost mult mai liniştiţi fără pacostea asta… Pot să spun însă un lucru: Ermakov nu e omul care să se sperie de te miri ce.

Asta o ştia şi Bîkov. De altfel, Ermakov îi satisfăcu curiozitatea. Trei ore mai târziu, când membrii echipajului, cu desăvârşire istoviţi, se adunară în sfârşit în salon ca să cineze „cu ce aveau”, cum se exprimase ironic Krutikov (bulion cu carne şi ciocolată), comandantul spuse fără să se uite la nimeni:

— Acum cinci ani, echipajul astronavei „Astra-12”, debarcat pe Callistro, şi-a găsit moartea din pricina unei boli necunoscute, care şi-a făcut efectul la cincisprezece ore. Cred că nouă n-o să ni se întâmple una ca asta. Am toate motivele s-o cred. Dar… fiţi cu băgare de seamă. La cea mai mică indispoziţie, să fiu imediat înştiinţat! Tăcu, lovind cu degetele în masă, după care adăugă: După cină, toată lumea se spală, face o frecţie şi merge la culcare. Aveţi la dispoziţie şapte ore de somn. Tovarăşe Krutikov, dumneata, te rog, să treci pe la mine.

— Tare aş bea un păhărel de coniac! spuse în şoaptă Bîkov.

Iohanîci oftă scurt.

În dreapta şi în stânga se înalţă stânci negre prăpăstioase, netede şi lucioase ca antracitul. În faţa totul se cufundă într-o obscuritate roşiatică. Acolo se pare ca se împreunează zidurile acestui coridor fără sfârşit. Fundul defileului, cumplit sfârtecat, e acoperit cu un strat gros de praf greu, de culoare închisă. Praful se ridică în urma transportorului şi se aşază apoi repede, acoperind urmele lăsate de şenile. Deasupra se întinde fâşia îngustă şi dinţată a cerului roşu-portocaliu, pe care lunecă cu o viteză teribilă pete de nori purpurii. Ciudat şi sinistru e în trecătoarea aceasta dreaptă şi îngustă, ca o tăietură făcută de un cuţit în stâncile negre de bazalt. De bună seamă că pe un drum ca acesta l-a condus odinioară Virgiliu în infern pe autorul „Divinei Comedii”. Pereţii netezi te fac să te minunezi de precizia cu care cine ştie ce forţe, poate... înzestrate cu raţiune, au săpat trecătoare. Iată încă o enigmă a planetei Venus, mult prea complicată pentru a putea fi dezlegată din fugă.

De altfel, Dauge şi Iurkovski n-au lăsat, fireşte, să le scape prilejul de a emite pe tema asta câteva ipoteze. Legănându-se şi săltând din pricina zdruncinăturilor, izbindu-se cu capetele de căptuşeala tavanului jos, ei vorbeau de sinclinale şi epirogeneză, acuzându-se reciproc că ignorează unele adevăruri elementare şi făcând mereu apel la Ermakov şi la Bogdan Spiţîn. În cele din urmă, comandantul îşi puse casca şi deconectă radiotelefonul, iar Bogdan, întrebat, cu intenţii pur retorice, ce părere are despre posibilitatea metamorfismului rocilor superioare sub efectul penetraţiilor de granit, spuse grav:

— După părerea mea, alela recisivă influenţează asupra fenotipului numai atunci când genotipul e homozigot...

Răspunsul acesta provocă indignarea preopinenţilor, dar puse capăt discuţiei. Bîkov, care se pricepea la tectonică tot atât cât la genetica formală, se bucură de încheierea discuţiei; replicile rapide şi prea puţin

convingătoare ale geologilor i se păreau deplasate în lumea sălbatică şi aspră, învăluită în umbrele unui crepuscul negru-roşu ce se întindea în faţa transportorului.

În ajun, când transportorul, acoperit de un noroi lipicios, trăgând după el lujerele lungi ale plantelor albicioase din mlaştină, s-a smuls în sfârşit din mocirlă şi din ceaţă, ieşind pe temelia pietroasă a unui lanţ de munţi negri, au trebuit să manevreze vreme îndelungată înainte şi înapoi, în căutarea a ceva asemănător cu o trecătoare. Stâncile, acoperite de un muşchi des, brun şi dur ca fierul, păreau cu tot al inaccesibile. Atunci lui Ermakov i-a venit ideea să facă o recunoaştere cu radiolocatorul şi, în câteva minute, exploratorii au găsit ceea ce căutau: o crăpătură ascunsă în dosul unui desiş de crengi golaşe, cu spini de o jumătate de metru. Urlând şi zăngănind din fiare, transportorul a pătruns în junglă şi, ajutându-se cu „picioarele” de sprijin larg desfăcute, rupând şi strivind tulpinile elastice, a răzbit în trecătoare. Exploratorii au ieşit afară, uitându-se tăcuţi la pereţii muntelui şi la fâşia însângerată a cerului. Apoi Dauge a spus:

— Ia vezi că tremură solul sub picioare…

Bîkov nu simţea nimic, dar Ermakov a răspuns încet:

— Asta e Golconda. Şi, întorcându-se spre Bîkov, l-a întrebat: Trecem?

— Să încercăm, Anatoli Borisovici – a răspuns Alexei Petrovici. Şi dacă dăm de vreo stavilă sau de-o fundătură, ne întoarcem şi căutăm din nou. Ori aruncăm stânca în aer…

„Băiatul” a pornit mai departe. Orele se scurgeau una după alta, maşina înghiţea kilometri după kilometri. Nu se vedea nimic care să semene cu o fundătură ori cu o stavilă, şi Alexei Petrovici se mai linişti.

Motorul duduie ritmic. Lăzile şi curelele cu care sunt legate bagajele pârâie şi trosnesc. Toţi au adormit, până şi veşnic neastâmpăratul Iurkovski. În oglinda fixată mai sus de ecranul reflectorului de raze infraroşii, Bîkov vede interiorul cabinei. Bogdan doarme cu capul pe capacul

staţiei de radio. Doarme şi Iurkovski, cu faţa în jos, pe nişte baloturi. Rezemat de el, doarme Iohanîci, încreţindu-şi în somn faţa blândă şi şireată. Alături moţăie, cu casca lui argintie, Ermakov. Prin faţa vizorului se târăsc, legănându-se şi aplecându-se, pereţii negri şi lucioşi ai trecătorii – în dreapta un perete şi în stânga celălalt. Lumina farurilor dănţuieşte pe suprafaţa brăzdată de şanţuri a dunelor nemişcate de praf negru. Mai departe, semiobscuritatea se mistuie în beznă. Undeva, pereţii se vor desface şi „Băiatul” va ieşi într-un deşert. Dacă n-or da în vreo fundătură.

…Pereţii negri se apleacă şi se răstoarnă. În vizor se iveşte cerul încins. Transportorul iese dintr-o văgăună adâncă. Pe valurile de praf negru se văd plutind din nou pete de lumină. Încă un hârtop, încă o crăpătură şi încă…

Maşina a străbătut douăzeci de kilometri prin mlaştină şi cam tot atâţia prin defileu. Bîkov stă de cinci ore la tabloul de comandă. Picioarele i-au înţepenit, îl doare ceafa. Din pricina încordării şi a permanentului fundal colorat bizar şi roşu şi negru îi lăcrimează ochii. Dar pe un drum ca acesta nu poate încredinţa transportorul nimănui, nici chiar comandantului. Transportorului nu i s-ar întâmpla, fireşte, nimic, dar viteza… Nici chiar Bîkov nu-şi poate permite luxul de a merge cu o viteză mai mare de şase-opt kilometri pe oră. De s-ar sfârşi odată stâncile astea blestemate!

Ermakov îşi îndreptă spinarea şi îşi dădu casca pe ceafă:

— Cum e drumul, Alexei Petrovici?

— Tot aşa.

— Ai obosit?

Bîkov ridică din umeri.

— Poate trec eu la conducere şi mai dormi şi dumneata?

— Drumul e foarte greu.

— Da, drumul e prost. Nu-i nimic, în curând o să ieşim în deşert.

— Bine-ar fi…

Iurkovski se ridică şi se aşeză, frecându-şi faţa cu palmele:

— Uf, am tras un somn! Dauge!

— Mm…

— Scoală!

— Ce s-a întâmplat? Pfui… Ce-am visat, fraţilor!…

Iohanîci se apucă să povestească cu vocea răguşită ce-a visat, dar Bîkov nu-l asculta. Afară, dincolo de blindajul rezistent al „Băiatului”, se întâmplase ceva Se făcuse mult mai întuneric. Cerul căpătase o nuanţă cafenie murdară. Deodată, în lumina farurilor se învolburară, miriade de punctişoare negre, lăsându-se pe fundul defileului. Un praf negru se scurgea de undeva de sus, des ca fulgii de zăpadă când ninge bine. Curând nu se mai putea vedea nici drumul, nici stâncile. Becurile de semnalizare ale contoarelor exterioare de radiaţie se înroşiră, acele de pe cadranele alfa-beta-radiometrului începură să tremure neliniştite. Bîkov frână brusc. Transportorul alunecă cu şenila din dreapta într-un şanţ, se întoarse şi se opri de-a curmezişul defileului. Lumina farurilor, palidă din pricina prafului care umpluse atmosfera, se propti într-un perete neted de bazalt.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Ermakov.

Bîkov deschise în tăcere oblonul vizorului din faţa acestuia.

Ermakov rămase o vreme tăcut, uitându-se cu atenţie, apoi spuse:

— Furtuna neagră. Am mai văzut asta.

— Ce-i acolo? întrebă alarmat Dauge.

Spiţîn mormăi, privind peste umărul lui Bîkov:

— Carnavalul coşarilor.

— Ce-i asta, Anatoli Borisovici?

— Furtuna neagră. Încă o dovadă că ne aflăm în apropierea Golcondei. Opreşte motorul, Alexei Petrovici.

Inginerul se supuse, dar,,Băiatul” continuă să se scuture, cuprins de un tremur mărunt şi neplăcut. Un

obiect metalic ce nu fusese prea bine fixat zdrăngănea în tact.

— Ieşim? propuse Iurkovski.

— Pentru ce? Praful e radioactiv; nu vezi? Pe urmă o să trebuiască să pierdem mult timp cu dezinfectarea.

— N-ar strica să luăm o probă din porcăria asta…

— Putem s-o luăm cu manipulatoarele – propuse Bîkov. Permiteţi, Anatoli Borisovici? Bîkov se întoarse spre Dauge: Scoate containerul.

Iurkovski şi Dauge dispărură în ecluza care duce la chepengul de sus şi, câteva clipe mai târziu, în praful negru din faţa „Băiatului” căzu un cilindru de plumb cu capacul filetat. Bîkov apucă pârghiile manipulatoarelor. De sub fundul transportorului se iviră nişte „mâini” articulate şi lungi, care pipăită încet aerul, cu teamă parcă, apoi se lăsară pe cilindru. Bîkov săltă caraghios umărul drept şi îşi trase brusc coatele. Ghearele manipulatoarelor se înfipseră în cilindru.

— Ia să vedem! spuse vesel Spiţîn.

— Nu te băga! şuieră printre dinţi Bîkov.

Ghearele puternice deşurubară capacul, ţinură puţin containerul deschis sub ninsoarea aceea neagră, închiseră la loc capacul şi, cu o mişcare precisă, expediară containerul în deschizătura de sus a navei.

— Gata! strigă din ecluză Dauge.

Bîkov trase manipulatoarele în lăcaşurile lor şi îşi şterse sudoarea de pe frunte.

Ermakov spuse încet:

— Am văzut de două ori viscolul negru. De fiecare dată, se produceau înainte de asta puternice zguduituri în adâncuri.

— Acum însă îmi face impresia că n-au fost niciun fel de zguduituri – observă Bîkov.

— Aflându-ne în mişcare, se poate să nu le fi observat.

— Văd că solul se cutremură tot mai tare… – zise Spiţîn, trăgând cu urechea. La intrarea în defileu, zguduiturile abia se simţeau, pe când acum…

— Suntem mai aproape de Golconda…

Iurkovski şi Dauge se întoarseră din ecluză, împărtăşindu-şi cu multă însufleţire impresiile. Ermakov ordonă să se continue drumul. Bîkov conectă reflectorul cu raze infraroşii. Din nou începură să se clatine pereţii defileului. Peste o jumătate de oră „ninsoarea neagră” încetă şi fâşia de cer îşi recăpătă nuanţa roşie-portocalie. Manipulând încordat butoanele tabloului de comandă, Bîkov trăgea cu urechea la amestecul de glasuri din spatele său.

Din discuţia foarte animată pe care o purtau Iurkovski şi Dauge reieşea că, înainte de toate, „zăpada neagră” este fără îndoială cenuşă de natură vulcanică; că, în al doilea rând, poate vorbi serios de o cenuşă vulcanică radioactivă numai un om „incapabil să calculeze o integrală curbă pe un contur simplu” (această caracterizare a neputinţei ştiinţifice i se păru lui Bîkov oarecum nebuloasă, dar era limpede că, în orice caz, amândoi geologii nu puteau vorbi serios despre o cenuşă vulcanică radioactivă); că, în al treilea rând, apariţia „viscolelor negre” se datoreşte probabil activităţii Golcondei; că, în al patrulea rând, deocamdată nu se poate spune nimic precis în această privinţă.

Cu toată situaţia confuză, exploratorii luară o gustare într-o atmosferă veselă. Bîkov încetini viteza, înghiţi la repezeală două bucăţi de şuncă cu pâine şi bău un termos întreg de ciocolată. După masă, Ermakov, Dauge şi Iurkovski examinară indicaţiile laboratorului rapid. Departe de mlaştină, umiditatea atmosferei a scăzut brusc, aproape până la zero. A crescut procentul de izotopi radioactivi de gaze inerte din atmosferă şi procentul de oxid de carbon şi de oxigen. Temperatura oscila între 75 şi 100 de grade. Spre surprinderea tuturor şi spre bucuria lui Iurkovski, laboratorul rapid indică în atmosferă urme vizibile de protoplasmă vie: în aerul acesta uscat şi încins trăiau nişte microorganisme, bacterii sau virusuri. Această descoperire a avut drept consecinţă imediată un ordin al

lui Ermakov, care recomanda de două ori prudenţă la ieşirea din transportor, cum şi făgăduiala de a se face, la prima ocazie, întregului echipaj injecţii cu un complex de antibiotice puternice.

Dauge oftă ce oftă şi spuse că trage nădejde să apuce ziua când planeta Venus va fi transformată într-o grădină înfloritoare şi oamenii se vor putea plimba prin această grădină, fără costume de protecţie şi fără teama de a se alege cu vreo parşivă de boală.

— În general, menirea omului – adăugă el după câteva clipe de gândire – e să transforme orice loc unde pune el piciorul într-o grădină înfloritoare. Şi dacă noi n-om mai apuca să vedem grădini pe Venus, copiii noştri au să apuce negreşit ziua aceea.

Urmă apoi o discuţie lungă cu Iurkovski despre posibilităţile de transformare a naturii – şi, înainte de toate, a atmosferei şi a climei – pe scara unei întregi planete. Dauge şi Iurkovski căzură de acord că, în principiu, nimic nu e cu neputinţă în această direcţie, dar, în ceea ce priveşte metodele practice, părerile lor se arătară a fi foarte diferite, din care pricină fură cât pe ce să se ia la hartă.

Defileul se sfârşi pe neaşteptate. Pereţii stâncilor se micşorară deodată şi se desfăcură; lumina farurilor se risipi în aureola roşiatică a cerului liber.

— Deşertul! comunică bucuros Bîkov.

— Opreşte, Alexei! îl rugă cu vocea tremurând de emoţie Dauge.

„Băiatul” se opri. Prinzându-şi zoriţi căştile, exploratorii se repeziră la chepenguri. Bîkov ieşi afară ultimul.

Da, munţii se sfârşiseră. Coama de stânci negre şi dinţate ce se pierdeau în zare rămăsese în urmă. Rămăsese în urmă şi trecătoarea îngustă, uimitor de dreaptă. Dar ceea ce păruse la început a fi un deşert, oferea din nou o surpriză. În orice caz, pentru Spiţîn, care nu văzuse niciodată deşertul. El nu-şi putea închipui un deşert fără nisipuri roşcate şi negre, fără dune. Înaintea

„Băiatului” se întindea o suprafaţă netedă ca o masă, neagră, pe care goneau vertiginos valuri nebuloase de praf negru, extrem de fin. Departe în zarea învăluită într-o pâclă roşiatică se deplasau încet umbre subţiri, pline de graţie, ca nişte şerpi uriaşi ridicaţi în coadă. Peste toate acestea se aşternea cupola roşie-portocalie a cerului, acoperită de nori diformi de un purpuriu închis, ce veneau cu o iuţeală nemaipomenită în întâmpinarea „Băiatului”.

— Cum îţi place un drum ca acesta? auzi Bîkov vocea lui Ermakov.

— Deşert… – răspunse el calm.

— Fireşte. Peisajul îţi este cunoscut. E drept că aici nu creşte haloxylonul, în schimb te afli parcă în Gobi, în Deşertul nisipurilor negre.

— De negre-s negre… – Bîkov înghiţi în sec – drumul însă nu e rău. E neted şi drept… Acuma o să zburăm nu alta.

— Ura! strigă Dauge, şăgalnic. O să petrecem şi noi în voie!

Exploratorii se întoarseră în transportor, glumind şi râzând. Erau vădit într-o dispoziţie mai bună. Numai Bogdan Spiţîn zăbovi în faţa intrării în transportor, mai dădu o roată cu privirea şi spuse oftând:

— Aici e curat ca la Stendhal.

— Adică? nu înţelese Bîkov.

— Totul e roşu şi negru. Ştii, Stendhal nu mi-a plăcut niciodată…

Bîkov îşi reluă locul în faţa tabloului de comandă. „Băiatul” tresări şi, luând viteză, porni înainte, legănându-se lin. Vântul prinse să împrăştie praful desprins de pe şenile. În întâmpinarea exploratorilor venea în goană deşertul negru, pe care vântul mâna valuri nebuloase – praful fierbinte de pe suprafaţa solului. Pe fondul roşu al orizontului dănţuiau coloane mlădioase, ce se împreunau cu norii grei. Iată că a răsărit o moviliţă, s-a săltat în sus într-un vârtej şi s-a mistuit în nori. Şi vântul mână altă coloană neagră prin deşert.

— Trombe – constată Bîkov. Ce multe-s aici…

— Mai bine să nu nimereşti într-un vârtej din acestea – observă Dauge.

— Da, mai bine să nu nimereşti – bombăni Bîkov, aducându-şi aminte cum, o dată, o trombă mult mai mică decât cele de pe Venus, dar uriaşă şi ea, a prefăcut sub ochii lui o tabără a geologilor din centrul lui Gobi într-o dună de nisip.

Vântul se înteţea. Abia simţit, la poalele zidului de bazalt, acum izbea în blindajul frontal al transportorului şi şuiera ascuţit în firele antenelor. Drumul urca, ceea ce devenea tot mai evident. Transportorul suia pe un platou vast. Pe alocuri, stratul de nisip era smuls de vânt şi atunci şenilele bocăneau cadenţat pe nişte lespezi albe de piatră, brăzdate de crăpături.

Vârându-şi în cască mănunchiuri de fire multicolore, Spiţîn stătea aplecat deasupra staţiei de radio, încercând – pentru a câta oară! – să intre în legătură cu „Hius”. Dauge şi Iurkovski se apucară să discute planul de cercetări, trecând din când în când la limbajul gesturilor, ca să nu ţipe şi să nu-i împiedice pe ceilalţi.

Bîkov îi cedă locul lui Ermakov, dându-i şi câteva sfaturi folositoare, apoi se retrase pe baloturi şi se pregăti să doarmă o oră-două, cât mai aveau de mers, după spusele lui Ermakov. Dar nu izbuti să închidă ochii.

Bogdan Spiţîn ridică deodată mâna, cerând să se facă linişte.

Iurkovski întrebă bucuros:

— Ce? S-a făcut legătura?

— Nu… Dar… Staţi puţin.

Spiţîn se apucă să învârtească zorit rozetele zimţate ale vernierelor, apoi încremeni, trăgând cu urechea.

— Relevmente.

— De unde? De pe „Hius”?

— Nu. Ascultaţi!

Dauge şi Iurkovski se aplecară peste umerii lui. Ermakov lăsă tabloul de comandă şi se aplecă şi el spre

staţia de radio. Dauge fluieră prelung:

— Va să zică e cineva aici?

— Cam aşa ceva.

— La tribord… Interesant! Ermakov se întoarse spre Bîkov: Alexei Petrovici, treci dumneata la conducere.

— Am înţeles…

Ermakov îşi făcu loc lângă Spiţîn, care îi întinse o pereche de căşti. Faţa lui exprima îngrijorarea.

— Trei puncte linie punct. Cine-o fi?

Ermakov îşi scoase căştile şi se ridică.

În ultimii zece ani s-au trimis în regiunea Golcondei şase expediţii şi cel puţin o duzină de diferite aparate fără pilot.

— Atunci, poate că… – Dauge făcu ochii mari – poate că acolo sunt oameni? Au avut vreun accident şi cer ajutor?

— Mă îndoiesc – clătină din cap Iurkovski. Dumneavoastră ce ziceţi, Anatoli Borisovici?

— Kriviţki a rezistat în racheta sa pe Marte trei luni. Dar el a găsit apă…

— Da, apă…

— Aşa că în cazul de faţă avem de-a face mai curând cu un radiogoniometru automat.

Bîkov, care se foia nerăbdător în scaunul său, interveni:

— Ei, întoarcem?

— Întoarcem…

Ermakov era îngândurat. Pentru întâia oară Bîkov îl văzu pe comandant şovăind. Dar şovăielile acestea aveau motive destul de întemeiate şi toţi ştiau asta.

— Apă – rosti Ermakov.

— Apă – repetă ca un ecou Iurkovski.

— Poate nu e departe totuşi? zise pe un ton rugător Dauge.

Ermakov se hotărî:

— Bine! Dacă nu e de mers mai mult de două ore, sunt de acord. Alexei Petrovici, întoarce! Te orientezi după busola giroscopică. Apoi, aplecându-se din nou asupra staţiei de radio, urmă: Aproximativ şaizeci de grade. Da.

Solicitaţi motorul la maximum!

„Băiatul” gonea de-a curmezişul şuvoaielor de praf mânate de vânt dinspre nord. Vântul izbea în babord şi, uneori, rafalele erau atât de puternice, încât Bîkov sesiza cu „al şaselea simţ”, cu simţul lui de conductor, că maşina nu avea stabilitate. Atunci schimba uşor direcţia, căutând să pună în bătaia valului compact de gaze şi nisip partea frontală a blindajului, sau scotea bara de sprijin din dreapta. Bogdan şedea cu căştile la urechi în faţa staţiei de radio şi corecta cu glas scăzut direcţia, în oglindă se clătina faţa palidă a lui Dauge, care îşi muşca buza de jos. Minutele zburau, cum zburau şi norii purpurii… Odată Iurkovski se aplecă şi strigă ceva nedesluşit, arătând înainte. Bîkov apucă să vadă prin perdeaua de praf o formă rotundă de natură sticloasă, cu un diametru de câteva zeci de metri, în mijlocul căreia se căsca o gaură uriaşă, cu marginile zdrenţuite, apoi şenilele maşinii huruiră scurt pe ceva tare. Se uită întrebător la Dauge, dar acesta se pare că nu observase nimic şi-i răspunse la rândul său cu o privire nedumerită. „O fi şi asta o enigmă, ca multe altele de pe Venus – îşi zise Bîkov. Înainte, înainte!” Acul vitezometrului oscila între 100 şi 120. În dreapta şi-n stânga se perinda o lume misterioasă roşie-neagră.

— Mai repede, Alexei, mai repede! îi şopti Dauge.

Bîkov strânse din ochi şi clătină din cap. În clipa aceea Iurkovski strigă:

— Ia-o la stânga, la stânga! Uite-o!

— O astronavă! constată abia şoptit Dauge.

Da, era o astronavă. Până şi Bîkov, care nu era specialist în treburile interplanetare, îşi dădu dintr-o singură privire seama de catastrofa ce se abătuse asupra acestui con metalic. Astronava fusese probabil izbită, cu o forţă de neînchipuit, de creştetul unei coline plate şi rămăsese acolo în mijlocul unei grămezi de bolovani de piatră ciclopică, smulşi din sol în timpul izbiturii. Paletele largi ale stabilizatoarelor erau turtite şi zdrenţuite ca nişte foi de tablă. O crăpătură sinuoasă, umplută cu nisip negru,

străbătea toată partea din spate a navei. Jos, în imediata apropiere a solului, se vedea un orificiu rotund – deschizătura de intrare în navă, cu chepengul dat de perete.

— Da, relevmentele sunt comunicate de automate… – spuse cu o voce surdă Iurkovski.

Bîkov se uită la tovarăşii săi. Dauge îşi muşca buza. Fata frumoasă a lui Iurkovski încremenise. Spiţîn clătina din cap, ca un om care a văzut ceea ce se aştepta să vadă. Ermakov privea posomorât prin vizor.

— Apropie-te mai mult, Alexei Petrovici – spuse el. Trebuie să cercetăm nava…

Trecând peste mormanele de bolovani, „Băiatul” se opri sub chepengul astronavei. Toţi prinseră să-şi încheie zoriţi căştile, pregătindu-se de ieşire. Dar Ermakov îi opri:

— Nu e nevoie să mergem toţi. Au să mă însoţească Bîkov şi Spiţîn.

Luminându-şi cu lanternele drumul în bezna de nepătruns, cei trei se târâră în patru labe pe coridorul răsturnat înspre o uşiţă de oţel ce fusese strâmbată. Bîkov auzea cum scârţâie silichetul sub genunchi şi simţea cum îi zvâcneşte sângele în tâmple.

— Dr-race… – făcu Ermakov, abia trăgându-şi răsuflarea. Nu mă ţin puterile. Încearcă dumneata, Alexei Petrovici.

Bîkov se rezemă în uşă şi apăsă pe ea. Uşa cedă cu un scârţâit pătrunzător, lăsând un spaţiu îngust de trecere.

— Intraţi, tovarăşi…

Exploratorii intrară într-o încăpere cubică pustie, probabil în cheson. În bătaia lanternelor sclipiră cioburile aparatelor sfărâmate. Ermakov se aplecă, ridică de jos un costum din solzi metalici şi-l examină cu atenţie.

— Baloanele cu oxigen sunt goale – bolborosi el. E clar.

— Uitaţi-vă aici! exclamă cu vocea sugrumată Spiţîn.

Bîkov întoarse capul şi se dădu îndărăt. Sub picioarele lui zăngăni ceva. În spate se vedea o dungă subţire de lumină.

— Intrarea – rosti Ermakov. Hai!

Străbătură salonul luminat, păşind cu băgare de seamă peste sfărâmăturile mobilierului şi peste nişte zdrenţe carbonizate, cu pete brune pe ele, care fuseseră, probabil, cândva cearşafuri. Pătrunseră în cabina de comandă.

— Aici…

Pe un perete, care la vremea lui fusese tavan, ardea globul mat al unei lămpi. Tabloul de comandă, crăpat de-a curmezişul, era deplasat din loc. De sub el atârnau nişte fire carbonizate. Radioemiţătorul însă funcţiona; în dosul gemuleţelor rotunde, ce fuseseră sparte, tremurau luminiţe verzi şi albastre. În faţa tabloului de comandă şedea un om cu capul pletos înfăşurat în bandaje cenuşii, lăsat în piept. Omul era mort.

— Salut, pandit Bidhan Bondepathai – cutezător din Calcutta – spuse încet Ermakov şi îşi îndreptă spinarea, punând mâna pe speteaza scaunului. Iată unde ne-a fost dat să ne-ntâlnim… Ai murit la post, ca un om adevărat… – Ermakov rămase tăcut o vreme, dându-şi silinţa să-şi stăpânească emoţia. Apoi ridică pumnul şi rosti limpede: Slăvit să-ţi fie numele!

Noii veniţi ridicară cadavrul cosmonautului şi-l întinseră cu grijă jos.

— Un monument mai bun decât astronava asta nu i-ai putea găsi – spuse Ermakov, plecându-şi capul. Să-l lăsăm aici!

Bîkov se uită la faţa slabă şi la trupul schilodit, înfăşurat în pripă şi cu stângăcie în cearşafuri şi bucăţi de rufărie sfâşiată, şi îşi zise că omului acestuia, un luptător în slujba ştiinţei, nu i-a fost teamă să moară singur, la milioane de kilometri departe de Pământ. Oamenii de felul lui nu se pierd cu firea, nu dau îndărăt. Ei sunt aceia care fac puterea omenirii.

Spiţîn se retrase de lângă radioemiţător.

— A reparat singur aparatele – spuse el – şi a pus singur la punct radiogoniometrul automat. Dar nu pot să-mi închipui cum de a rezistat la un şoc ca acesta. Aici totul

e făcut ţăndări.

Bîkov se cutremură, fulgerat de un gând:

— Anatoli Borisovici, dar unde sunt ceilalţi?

— Cine?

— Însoţitorii lui.

Ermakov răspunse:

— Bondepadhai-diji a zburat pe Venus singur.

Luând jurnalul de bord, filmele din laboratoarele automate şi însemnările lui Bondepadhai, exploratorii închiseră cu grijă uşile în urma lor şi se îndreptară spre ieşire. Odată ieşiţi afară, Ermakov spuse coborând vocea:

— Acolo, în transportor, să daţi cât mai puţine amănunte despre ceea ce aţi văzut. Spiţîn, fotografiază nava şi să mergem!

În cabina „Băiatului”, luând loc la tabloul de comandă, Ermakov îi informă pe scurt pe geologi despre moartea lui Bondepadhai.

Dauge întrebă doar:

— E vorba de Bidhan Bondepadhai din Calcutta, care a înfiinţat un observator pe Lună?

Nu-i răspunse nimeni. Abia după câteva minute, Ermakov spuse, fără a-şi lua ochii de la vizor:

— Planeta aceasta e un monstru... Dar noi o s-o cucerim! O îmblânzim noi!

Ermakov îşi pusese casca şi Bîkov nu-i vedea faţa, dar îl văzu strângând pumnii pe tabloul de comandă şi ştia că sub ţesătura de silichet degetele lui erau reci şi albe ca marmura.

„Băiatul” înainta sigur spre nord, în întâmpinarea vântului, ocolind trombele. Deodată, în faţa maşinii, acoperind aureola roşie a cerului, se aprinse o lumină albastră orbitoare, neînchipuit de frumoasă. Pe fondul albastru se profilă distinct lanţul ondulat al unor dealuri îndepărtate, cu nuanţe liliachii. Lumina tremura în valuri albe-albastre. Asta a durat câteva minute. Apoi lumina s-a stins.

— Golconda ne-a zâmbit perfid – spuse Ermakov. Vine

Furtuna neagră. Alexei Petrovici, treci la conducere! Acum cred că o să fie nevoie de toată îndemânarea dumitale.

VENUS ÎŞI ARATĂ COLŢII

Bîkov n-a putut niciodată să restabilească mai târziu în memorie, de la început şi până la sfârşit, tot ce s-a petrecut la câteva minute după cele spuse de comandant. Şi mai puţin ar fi putut spune ceilalţi, care nu apucaseră sau nu doriseră să se lege bine de scaun. Furtuna neagră din Golconda nu vine şi nu se abate ca un uragan, ea apare subit, ca imaginea într-o oglindă, simultan din dreapta şi din stânga, din faţă şi din spate, de sus şi de jos. Aruncându-şi ochii pe ecranul de raze infraroşii, Bîkov apucă să vadă doar un vid uriaş, negru ca cerneala, la o sută de metri de transportor, după care se făcu întuneric beznă. Aici au încetat impresiile şi au început senzaţiile.

Transportorul fu aruncat îndărăt cu o viteză de tren expres şi Bîkov se izbi cu casca de peretele din fată. Văzu stele verzi. Şuieră de durere şi simţi deodată că „Băiatul” îşi ridică botul în sus, lăsându-se pe partea dinapoi. Curelele i se înfipseră în corp, pârâiră şi cedară. În bezna din jur era o hărmălaie cumplită. Agăţându-se de tabloul de comandă, asurzit, orbit şi sufocat din pricina cumplitei încordări, Bîkov cuplă viteza cea mai mare şi în acelaşi {timp scoase toate cele patru bare de sprijin. În clipa următoare, bara dreaptă din spate se rupse. Bezna se prinse într-un vârtej sălbatic. „Băiatul” se lăsă într-o rână, se târî câţiva metri prin. nisip şi se răsturnă cu fundul în sus. Barele rămase intacte îl săltară şi furtuna făcu restul – transportorul se repuse pe şenile.

Ca întotdeauna în clipele de mare primejdie, creierul lucra repede, calm şi precis. Bîkov opunea rezistenţă, contopindu-se cu splendida maşină, încordându-şi toţi muşchii, urmărind cu ochii sticloşi, larg deschişi, ecranul, pe care apăreau, învăluite într-o pâclă fără sfârşit, nişte ghemotoace albastre tremurătoare. „Să pot să rezist, să pot să rezist!...” Pe ecran dănţuiau globuri orbitoare, care explodau fără zgomot, împroşcând foc. În urletele furtunii, şenilele maşinii acesteia atât de grele se mişcau cu o

viteză nebună, barele supradurabile de titan se înfipseseră în sol, dar „Băiatul” dădea îndărăt. Furtuna îl răsturnă din nou şi-l târî după ea. „Să pot să rezist, trebuie să rezist!…”

U-u-u, u-u-u… urlă şi tună furtuna, gata să spargă timpanele. Bîkov simte pe buze ceva umed şi lipicios… Sânge? A-ah! Inginerul rămâne atârnat în curele, cu capul în piept, apăsând inconştient pe. butoane… Iar pe ecran ţopăie ghemotoace lăţoase de foc… Fulgere sferice. A-ah! … „Trebuie să rezist orice-ar fi…” Şi din nou „Băiatul” e zvârlit cu botul în sus.

Apoi totul s-a sfârşit tot atât de neaşteptat cum a început. Bîkov opri motorul şi îşi retrase anevoie mâinile de pe tabloul de comandă. În vizor apărură din nou şuvoaiele de lumină roşiatică. Lumina aceasta i se păru acum splendidă. În liniştea care se lăsase, se auzea distinct ţăcănitul zorit al contoarelor de radiaţie. Bîkov întoarse capul. Ermakov se încurcase în curele; degetele nu-i dădeau ascultare. Bogdan Spiţîn, fără cască, şedea pe podea lângă staţia de radio, sucindu-şi ca un smintit capul. Avea faţa mânjită cu negru în aşa hal, încât Bîkov se sperie; pilotul radiotelegrafist era greu de recunoscut. Ermakov desfăcu în sfârşit curelele şi se ridică. Picioarele i se îndoiau din genunchi.

— M-da, decât aşa viaţă… – făcu Bogdan. Un zâmbet calm îi dezvălui dinţii albi: Oare şi Pământul nostru să fi avut o tinereţe tot atât de zbuciumată?

De sub măsuţa de lângă perete ieşi târâş Dauge, se săltă în patru labe, încercă să se ridice, dar apoi, răzgândindu-se, trase o înjurătură în limba letonă, se aşeză din nou, rezemându-se de baloturi, şi îşi scoase casca, îi era greaţă. Pe Iurkovski îl găsiră sub un morman de lăzi. Îşi pierduse cunoştinţa, dar îşi veni numaidecât în fire şi, deschizând ochii, se informă:

— Unde mă aflu?

Bîkov zâmbi uşurat. Bogdan spuse serios:

— Pe bordul „Băiatului”. „Băiatul” e un transportor…

— Încetează cu amănuntele! Pe ce planetă?

— Uluitoare însuşire să spui în orice condiţii anecdote cu barbă! remarcă Dauge, cu răutate. Iohanîci şedea în aceeaşi poziţie, bătând darabana cu degetele în casca pe care o ţinea pe genunchi.

Iurkovski se ridică numaidecât şi se uită atent la el:

— Mon cher, Dauge! Ştii ce culoare ai?

— Galbenă, presupun.

— Purpurie, amice, purpuriu închis! Te adaptezi la planetă, mimetism…

Îl întrerupse deodată vocea violentă a lui Ermakov:

— Tovarăşi exploratori! Puneţi-vă imediat căştile! Alarmă!

Bîkov, care tocmai se pregătea să-şi scoată casca, întoarse mirat capul.

— Praf! Funingine radioactivă! Ermakov se aplecă lângă perete, într-o atitudine încordată. Puneţi-vă căştile! Spiţîn, să te speli imediat! Pregătiţi-vă pentru dezactivizare!

Bîkov înţelese. Pereţii, podeaua, lăzile şi baloturile, aparatele, costumele, faţa lui Spiţîn – toate erau acoperite cu un strat subţire de pudră neagră, nespus de fină, introdusă de uriaşa presiune a furtunii prin porii microscopici, aproape capilari, ai chepengurilor închise. Pe capacul prăfuit al unuia din indicatoare licărea o luminiţă verde. Iurkovski căută febril cu degetele copcile costumului de protecţie. Bogdan dădu fuga la spălător. Dauge şovăi o clipă, dar, sub privirea severă a comandantului, îşi vârî hotărât capul în cască.

— Alexei Petrovici, inspectează „Băiatul” la exterior! ordonă scurt Ermakov şi îşi puse şi el pe cap calota argintie.

Afară stăruia o linişte surprinzătoare. Vântul ce bătuse necontenit dinspre Golconda încetase. Uriaşele trombe, care cu o jumătate de oră în urmă mai hoinăreau în zare, dispăruseră. Bîkov sări jos şi se afundă până la genunchi în praful negru şi moale. Solul se zguduia cu atâta putere, încât inginerului începură să-i clănţăne dinţii. În căştile

radiotelefonului răzbeau necontenit bubuituri înfundate.

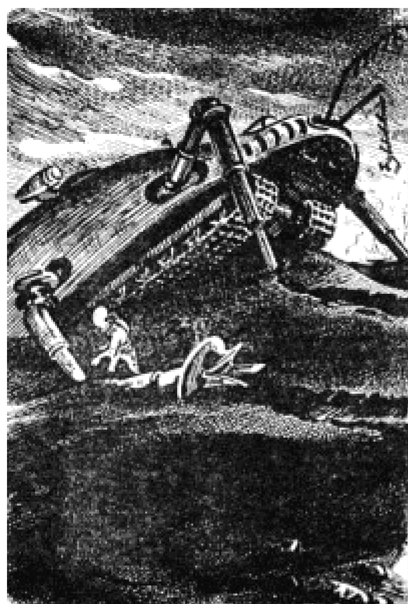
— Golconda! Bîkov îşi aţinti privirea în zarea mărginită de dealuri.

În pâcla purpurie, aci se profila, aci se mistuia un lanţ îndepărtat, foarte îndepărtat de munţi, oscilând în torentele de gaze incandescente ce se ridicau în sus. De-acolo veneau bubuituri.

„Băiatul” stătea cu botul ridicat, uşor aplecat în dreapta, semănând cu un uriaş păianjen negru schilodit. Sub fundul lui se făcuse o moviliţă. Barele articulate intraseră adânc în praf.

Ocolind transportorul prin faţă, Bîkov văzu nişte brazde largi, acoperite pe jumătate cu praf, care se întindeau pe o distanţă de câteva zeci de metri. Acestea erau urmele retragerii. Brazdele nu păreau adânci, dar, păşind pe una din ele, inginerul se afundă până la brâu.

Bara dreaptă din spate abia se mai ţinea. Presiunea furtunii scosese „osul” de titan din articulaţie şi acesta zăcea inert, pe jumătate acoperit de pulberea neagră. Stricăciunea putea fi reparată, dar bara n-avea să mai fie tot atât de trainică cum fusese. Bîkov oftă şi se apucă de lucru.

Reparaţia se apropia de sfârşit, când Alexei Petrovici, cufundat în muncă, auzi la ureche vocea lui Ermakov:

— Cum merge? Noi am terminat…

Comandantul sări de pe transportor şi se chinci alături de Bîkov.

— Am scăpat ieftin. Văd că şi dumneata eşti aproape gata.

— M-da!… gâfâi inginerul. Îmi pare rău de „Băiat”. Şi-a rupt un picior, bietul de el. Bîkov se lăsă în genunchi, examinând cu un ochi critic rezultatele muncii sale: Bun pentru plimbări de agrement… E de rău, Anatoli Borisovici, vedeţi şi dumneavoastră… – Bîkov scoase un oftat şi se apucă să-şi strângă sculele: Ar fi trebuit să dau îndărăt. Atunci n-am fi avut nicio stricăciune…

Comandantul zâmbi.

— Ştii dumneata cât a durat uraganul? întrebă el deodată.

— Să zicem douăzeci de minute… E greu de spus, nu m-am uitat la ceas.

— Eu m-am uitat: trei minute şi jumătate.

— Cuum?!!

— Trei minute şi jumătate, Alexei Petrovici. În acest răstimp am fost împinşi înapoi cu o mie de metri. Dacă ai fi dat îndărăt, „Băiatul” s-ar fi aflat acum la o sută de kilometri de-aici... Şi, pe deasupra, ar fi fost făcut ţăndări. Nici nu bănuieşti, Alexei Petrovici, cât de bine te-ai comportat! Ermakov mângâie cu gingăşie bara de otel. Şi acum, înainte! Drumul e liber, Golconda e aproape. Auzi? (Bu-bu-bu-bu!...) Mai avem de mers vreo cincizeci de kilometri. Se şi vede, uite petele acelea negre... Nu, nu sunt munţi, sunt emanaţiile Golcondei.

Înainte de a-l urma pe comandant în maşină, Bîkov întoarse capul. În zare se iviră, ca într-o negură ciudată, nişte fâşii late, liliachii, care luau proporţii. Imaginile se suprapuneau. Inginerul miji ochii şi scutură din cap. Fâşiile dispărură.

— Atât mai lipsea – îngăimă el, căţărându-se pe blindaj. Halucinaţii... Frumoasă afacere!

Compartimentele „Băiatului” erau proaspăt spălate. Accesoriile de metal şi din material plastic luceau ca noi. Încărcătura fusese aranjată şi consolidată. Cu părul vâlvoi şi ud după baie, Bogdan trebăluia la staţia de radio. Geologii şedeau în ungherul lor, la măsuţa rabatabilă. Iurkovski frunzărea la repezeală un îndreptar, şuierând printre dinţi. Stăruia o atmosferă de confort... Lui Bîkov i se făcu deodată somn. Încordarea supraomenească din ultimele ore îşi făcea efectul. I se lipeau ochii.

— Anatoli Borisovici...

— La culcare, la culcare! îl întrerupse Ermakov. La culcare imediat.

— Am înţeles! spuse bucuros Bîkov şi se aşeză pe nişte baloturi, scoţându-şi casca.

Dauge îl urmărea cu un zâmbet prietenos. Dar în clipa în care Bîkov îşi scoase casca, Dauge sări în picioare şi scoase un sunet ciudat, care-l ului pe Alexei Petrovici şi-i făcu pe toţi ceilalţi să-şi întoarcă deodată capetele.

— Ce e? întrebă fâstâcit Bîkov, examinându-se.

— Ia stai, ia stai, Alexei; ce-i asta? zise Dauge, bâlbâindu-se.

— Ce s-a întâmplat?!

— Ţi-i faţa plină de sânge, Alexei Petrovici – spuse Ermakov. Te-ai lovit probabil cu fruntea în timpul unui şoc.

— Într-adevăr m-am lovit o dată – bolborosi Bîkov, pipăindu-şi nasul.

— Nu pune mâna… Stai să-ţi spăl vânătaia… Nu pune mâna, ţi-am spus!… Vladimir Sergheevici, dă-i o oglindă.

Bîkov avea pe frunte o vânătaie zdravănă, nasul i se umflase, buza de jos luase o formă neobişnuită şi sângera încă. Obrajii îi erau mâzgăliţi într-un chip savant. Bîkov dădu oglinda la o parte, supărat.

— Nimic periculos. Ermakov îi spăla repede şi cu dibăcie rănile: E de efect, dar fără consecinţe… Mă mir numai cum de n-ai observat şi n-ai simţit nimic?…

— M-am lovit aşa… un pic… Cine putea să-şi închipuie?…

— Pe mine nu mă miră – spuse Dauge.

— Ce?

— Că n-ai simţit nimic. Eu, de pildă, nu simţeam decât că stau cu picioarele-n sus şi că îmi ţin stomacul cu limba…

— Nu se poate să fi stat tot timpul cu picioarele-n sus… Foarte mulţumesc, Anatoli Borisovici. Acum e-n ordine.

Bîkov atârnă casca în cui şi se sui pe baloturi, gemând de plăcere.

Iurkovski îi spuse ceva, dar inginerul adormise. O navă mare, albă îl purta pe un râu larg şi albastru, legănându-se lin. Soarele lumina cu putere. Undeva, departe, se profilau malurile pierdute într-o pâclă albăstrie. Pe deasupra apei zbura cu mare iuţeală o pasăre albă. Tangajul devenea tot mai puternic, puntea fugea de sub picioare. Cineva strigă: „Bu-bu-bu! Ce mai drum!” Bîkov căzu peste bord, dădu din picioare şi se trezi. Transportorul era aruncat dintr-o parte în alta. Ermakov conducea; ceilalţi se îngrămădiseră în spatele lui, ţinându-se unii de alţii, cu ochii la ecran.

— Parcă-s nişte colţi – observă Bogdan Spiţîn. Bătrâna zeiţă a frumuseţii ne-a înşfăcat în dinţi.

Bîkov se dădu jos din aşternutul tare şi, apropiindu-se de tovarăşii săi, se strecură între Bogdan şi Dauge. Deşertul se sfârşise. Ocolind nişte grămezi de bolovani cenuşii, „Băiatul” străbătea o pădure de stâlpi drepţi şi netezi. Din grămezile de bolovani se ridicau nişte stânci negre, ascuţite la vârf, care atingeau o înălţime de câţiva metri. În depărtare se vedeau sute de stânci din acestea. Terenul era sfârtecat de crăpături şi gropi, pe care crescuse un muşchi aspru. Turnurile stâncoase ce sprijineau cerul erau înlănţuite de nişte crengi ţepoase. Transportorul se afla în mijlocul unui desiş de stânci. Bogdan avea dreptate: stâncile acestea semănau uimitor cu colţii unei babe.

Zdruncinătura devenea insuportabilă. Iurkovski scoase deodată un strigăt şi scutură din cap: îşi muşcase limba. Bîkov puse mâna pe umărul lui Ermakov:

— Trebuie să ne oprim, Anatoli Borisovici. Aici ne alegem lesne cu „Băiatul” spintecat.

Ermakov dădu din cap şi conduse maşina până la cel mai apropiat stâlp, apoi opri motorul.

— Se cere să întreprindem o recunoaştere – propuse Bîkov, aplecându-se spre vizor. Poate e mai bine să ne întoarcem şi să facem un ocol.

— Nu! replică Ermakov. Fâşia asta de stânci poate fi foarte lungă. N-avem timp.

— Trebuie să aruncăm stâncile în aer – propuse Bogdan Spiţîn. Ne ajung câteva mine.

Ermakov rămase puţin pe gânduri, apoi se ridică hotărât:

— Mergem în recunoaştere. În patru. Conductorul rămâne la maşină.

— Am înţeles.

— Plecăm în recunoaştere, plecăm în recunoaştere! fredonă înveselit Dauge, agitându-şi ciocanul geologic.

— Ciocanul îl laşi – ordonă Ermakov. Luăm numai arme.

— Anatoli Borisovici, dar încă n-am…

— N-avem timp! Iurkovski, Spiţîn, mai repede! Bîkov, să nu te depărtezi de maşină. Chiar dacă auzi împuşcături… Sunteţi gata? Haide.

Bîkov ieşi din maşină împreună cu ceilalţi şi se aşeză pe blindaj. Şedea pe turela de comandă a „Băiatului” şi privea cum se îndepărtează, răzleţindu-se, siluetele oamenilor, mici ca nişte gângănii printre blocurile acelea masive, pline de crăpături. Iurkovski şi Bogdan o luară la dreapta, Ermakov şi Dauge – înainte. O vreme mai auzi vocea lui Iurkovski, care dădea asigurări că aici e cea mai bună rezervaţie geologică din lume, râsul vesel al lui Bogdan, basul vocii al lui Iohanîci, care fredona cântecul despre argonauţi, apoi se făcu tăcere. Bîkov rămase singur.

Pe cer continuau să lunece nori, vântul urla printre vârfurile stâlpilor negri, de câteva ori se auziră nişte trosnete scurte. Lui Bîkov i se păru că erau focuri de semnalizare şi, de fiecare dată, sări de la locul lui şi se uită în jur. Apoi îşi dădu seama că era vântul care lovea blocuri de piatră unele de altele. Coborî totuşi în maşină, îşi luă pistolul automat şi-l aruncă pe umăr. Lovituri grele zguduiau solul.

Uluitor de sumbru era locul acesta! În faţă şi în spate se înălţau stâlpi golaşi, cu aspect sinistru, ca nişte coloane ale unei clădiri uriaşe prefăcute în ruine. Bîkov îşi imagină un minunat palat antic care trebuie să se fi înălţat aici odinioară. Palatul nu avea încăperi, ci numai splendide coloane de piatră neagră. În mijlocul acestor coloane, oameni în veşminte albe ca zăpada rosteau, plini de demnitate, cuvântări, se foiau înţelepţi bărboşi cu chipuri nobile, femei graţioase, războinici cu coifuri de aramă şi scuturi… Ca într-un desen pe care l-a văzut odată într-un roman istoric despre Atlantida… Pe urmă s-a abătut Furtuna neagră şi a dărâmat bolta, care s-a prăbuşit printre coloane. Totul a pierit, şi în pustiul de-aici n-a rămas decât pădurea aceasta de stâlpi negri, netezi şi tăcuţi.

Bîkov sări deodată în picioare şi puse mâna pe pistol. I se păru că de după coloana cea mai apropiată a răsărit, fără zgomot, silueta întunecată a unui uriaş, înalt cât o casă. Inginerul încremeni, uitându-se ţintă într-acolo. Nu, era doar o stană de piatră. Blocurile acestea aveau nişte forme uluitor de ciudate. Liniştindu-se, Bîkov se apucă să le examineze pe cele mai apropiate, căutând să ghicească în ele trăsături cunoscute. Iată un leu adormit, o faţă care râde, cu căciulă în cap, o broască uriaşă, iată ceva cu totul nelămurit, cu coarne şi cu ochii holbaţi… Desişul de piatră îşi trăia viaţa somnolentă, imobilă. Fiare ciudate, încremenite, răsuflau încetişor, ca să nu se bage de seamă, umflându-şi coastele şi privind pe furiş pe sub pleoapele grele la veneticii sosiţi din altă lume. Tigri, reptile, dragoni – fauna încremenită a pădurii de piatră de pe Venus.

Bîkov îşi zise că pe meleagurile acestea viaţa este totuşi foarte săracă. Pe Pământ mai vezi în deşert un şarpe, un scorpion, o falangă, la marginea deşertului mai zăreşti o antilopă… Dar aici? E drept că în mlaştină e multă viaţă, poate chiar prea multă, dar în munţi şi în deşert – numai spini tari care cresc de-a dreptul din piatră… Atunci când „Băiatul” îşi croia drum prin lanţul de munţi de lângă mlaştină, lui Bîkov i se păruse că a văzut o umbră lunecând vertiginos de-a lungul peretelui de stâncă şi dispărând în desişul ţepos. Nu, a fost de bună seamă o iluzie optică… Nenorocite locuri…

Bîkov revăzu în gând covorul verde de iarbă al primăverii, crengile ulmilor lăsate la pământ, căsuţele albe de lut de la periferie, clipocitul apei în canal, şi oftă trist: „Pământ, Pământ”…

În depărtare răsări de după un bolovan o siluetă neagră: se întorc! Bîkov se ridică în picioare, uitându-se atent într-acolo. Cineva mergea alene, dând din mâini ca să-şi menţină echilibrul. Iată-l că s-a împiedicat şi era cât pe aci să cadă. În căştile radiotelefonului lui Bîkov răsună slab o voce. Iurkovski! Al naibii de plăcut este să vezi un om în cimitirul ăsta de cremene! Omul vine fără să se

grăbească şi, după voce, pare a fi supărat: se vede treaba că n-au găsit niciun drum… E cam albastru, o să trebuiască să arunce stâncile în aer… pierdere de timp… Bîkov oftă din nou, apoi izbucni fără să vrea în râs: „Tii, da' ce-l mai leagănă!” Geologul ridică caraghios un picior în aer, se îndoi şi alunecă de pe un bolovan mare pe care se suise, vrând pesemne să scurteze drumul. În căşti se auzi o explozie de mânie. Alexei Petrovici zâmbi: ce plăcut e, ce uimitor de plăcut e să vezi aici un om! La urma urmei, Iurkovski nu e de loc băiat rău şi nicidecum un „filfizon”. Dar îi cam place să umble cu nasul pe sus şi, în general, e… un poet. Bîkov nu prea se pricepea la versuri şi avea o atitudine foarte sceptică faţă de romantism.

Iurkovski se apropie răsuflând din greu. Trase cureaua pistolului peste cap, îl aruncă în silă pe blindajul maşinii şi se aşeză pe un pietroi. Bîkov aşteptă puţin şi-l întrebă:

— Există drum?

Iurkovski dădu din mână:

— Blocuri de stâncă şi gropi, lua-le-ar naiba să le ia… Răsar din nisip nişte colţi de câte un metru şi jumătate, ascuţiţi ca briciul, iar acolo – Iurkovski arătă cu mâna în direcţia de unde venise – după vreo două sute de metri, are Venus asta nişte colţi atât de deşi, că nici omul nu poate trece printre ei. Pe scurt, am dat într-o fundătură. O să trebuiască să întorci oiştea la căruţa asta blindată. Un deştept venise cu ideea să luăm pe „Hius” un helicopter. Ce-ar mai fi fost! Praful s-ar alege aici de maşinuţa asta… cât ai clipi din ochi…

— Poate găsesc Ermakov şi Dauge un drum…

— Poate, deşi mă îndoiesc. Cred că o să trebuiască să căutăm un drum ocolit; doar n-o să aruncăm toate stâncile în aer! Eu, în locul dumitale, aş pune maşina sub presiune.

Iurkovski se căţără pe blindaj, se aşeză alături de Bîkov, îşi întinse picioarele şi îşi lovi tălpile una de alta.

— Cum se aude Golconda! Auzi, Alexei Petrovici? Minunate meleaguri, pline de enigme şi mistere… Natura e sălbatică, primitivă! Văzduhul nu e întinat de răsuflarea

omului şi întinderile-s nebătătorite. Ai?…

Bîkov mormăi ceva nedesluşit. Maniera lui Iurkovski de a vorbi îl irita. Şi „romantismul” lui i se părea stupid, un pretext de a poza. El, Bîkov, consideră că „Hius” deschide drum celor ce vor veni în urma lor şi care vor pune capăt „întinderilor nebătătorite”, vor transforma clima, vor construi oraşe minunate… şi atunci pe locul acesta vei putea bea o halbă de bere rece, ca în pavilionul din colţul unde se întretaie bulevardul Proletarski cu strada Dzerjinski din Aşhabad…

— Iată încă o enigmă… – zise „filfizonul” şi întinse mâna.

Peste vârfurile stâncilor apărură fără zgomot şi se întinseră pe cer fâşiile acelea liliachii pe care Bîkov le mai văzuse. Inginerul sări ca ars:

— Aha! Le vezi şi dumneata!

— Ce înseamnă că le văd „şi eu”? se miră Iurkovski. E greu să nu le vezi…

Fâşiile se stinseră încet, mistuindu-se parcă într-o lumină purpurie.

În depărtare se arătară alte două siluete. Acestea se ridicară pe un bloc de stâncă şi una din ele făcu un semn cu mâna, la care Bîkov răspunse în acelaşi fel.

— Iată-i pe Ermakov şi Dauge. Dar Bogdan unde-i? Te-ai despărţit de el, Vladimir Sergheevici?

— Da, m-am despărţit – răspunse distrat Iurkovski, uitându-se la tovarăşii care se apropiau. Aici e lesne să te desparţi. La zece paşi nu mai vezi nimic din pricina bolovanilor. Pe urmă m-am întors pe alt drum. Bogdan a plecat de mult?

— Cum adică a plecat? A plecat o dată cu dumneata…

— Cum? întrebă Iurkovski, care probabil nu-l auzise bine pe Bîkov.

Alexei Petrovici rămase tăcut, chibzuind. Ce, îşi râde de el caraghiosul ăsta?

— Era o nimica toată; balonul de oxigen avea o scurgere. Nu era perfect etanş…

— Ce? Bîkov avu senzaţia unei ciudate nelinişti. Nu-l înţelegea pe Iurkovski.

Acesta era, se pare, şi el mirat:

— Lui Bogdan i s-a întâmplat ceva la balonul de oxigen. Mi-a spus să nu-l aştept şi s-a întors singur la transportor, ca să-şi ia alt balon… Pentru orice eventualitate. Dumneata ai fost plecat, Alexei Petrovici?

— Bogdan s-a întors la transportor?

— S-a întors. Ca să ia alt balon..

— Bogdan nu s-a întors la transportor – vorbi anevoie Bîkov, furnicat de o presimţire rea.

— Nu s-a întors?

Săriră amândoi deodată în picioare şi se uitară ţintă unul la altul, abia dându-şi seama de cumplita nenorocire pe care o bănuiau. Bîkov nu vedea fata lui Iurkovski, dar constată că nu-i mai aude respiraţia.

— Încet, încet, Anatoli Borisovici… Aşa, aşa!… răsună vocea lui Dauge.

Bîkov întoarse capul. Dauge şi Ermakov se apropiau de transportor. De gâtul geologului atârnau două pistoale. Dauge îl ţinea pe comandant de braţ. Ermakov mergea încet, lăsându-se mult pe piciorul drept. La câţiva paşi de transportor, comandantul spuse strângând din dinţi:

— Fii gata, Bîkov! Pe-acolo se poate trece. Toată lumea în maşină!

Deodată Iurkovski sări jos, apucă pistolul şi, fără a spune nimic, o luă la fugă, alunecând şi împiedicându-se de pietre. Bîkov rămase în urma lui doar cu o secundă.

— Dauge! strigă el, cu o voce care-l făcu pe acesta să tresară şi să ia poziţia de drepţi. Lasă un pistol comandantului şi hai fuga după Iurkovski!… Anatoli Borisovici, cred că lui Bogdan i s-a întâmplat o nenorocire. Permiteţi să mergem?

— Duceţi-vă! strigă Ermakov.

Dauge o şi luase înainte, încurcându-se în lujerele ţepoase ale muşchiului. Bîkov se repezi după el. Picioarele lunecau pe pietrele netede. Solul, format din pietriş

amestecat cu bolovani, peste care se aşternuse un strat de nisip şi de praf, fugea de sub picioare. Peste tot răsăreau colţi ascuţiţi de piatră. În câteva clipe, Bîkov fu lac de năduşeală. „Mai repede, mai repede” – îl îndemna gândul, ciocănind în tâmple. Creierul lucra cu febrilitate, precis: Bogdan ori a fost atacat („E îndoielnic, fiindcă stâncile sunt neînsufleţite…”), ori a alunecat, s-a lovit şi zace fără cunoştinţă („Atunci îl găsim, îl găsim negreşit…”), ori s-a rătăcit („De ce, atunci, nu trage, nu strigă?”). Pocni sec o rafală de pistol. Bogdan!… Nu, Iurkovski. Foarte bine, bravo! A pus încărcătorul de semnalizare, s-a urcat pe o stâncă ce seamănă cu o broască şi trage de zor în cerul jos. Nu mai trage, ascultă… Nimic, răspunsul se lasă aşteptat… Stâncile răspund cu un ecou prelung, revărsat în cascade. Printre vârfurile ascuţite ale stâncilor urlă vântul…

Bîkov şedea rezemat cu spatele de stiva de baloturi şi mânca fără grabă şuncă presată, sorbind din când în când cu lăcomie, dintr-un păhărel de nailon, câte o înghiţitură de suc de fructe. Dauge dormea. Răsuflarea lui grea era însoţită de sforăieli. Somnul îl doborâse acolo unde îl găsise: de-a dreptul pe podea. Faţa lui oacheşă se înnegrise şi mai mult. Obrajii ţepoşi i se scofâlciseră. Din când în când bolborosea repede ceva nelămurit în limba letonă, mişcându-şi febril buzele. Ermakov şedea nemişcat, aplecat deasupra staţiei de radio, cu ochii închişi; numai degetele lui albe şi slabe se mişcau pe cremaliera lucioasă. Cerceta eterul, încercând să intre în legătură cu „Hius”. Înainte, treaba asta o făcea întotdeauna Bogdan. Bogdan… Deasupra, pe blindaj, se auzeau paşi rari, osteniţi. Era Iurkovski.

Geologul se socotea vinovat de nenorocirea care i se întâmplase lui Bogdan. Dauge şi Bîkov încercaseră să-l convingă că nu avea nicio vină, dar fără a izbuti.

— Nu trebuia să-l las singur – o ţinea întruna Iurkovski, uitându-se la tovarăşii săi cu o privire lipsită de expresie.

Bietul Bogdan… Bietul Iurkovski…

Douăsprezece ore au colindat prin desişul de piatră. La focurile de armă pe care le trăgeau, răspundea un ecou înfundat. Din depărtare se auzea vuietul uniform al Golcondei. Blocurile de piatră se spărgeau cu zgomot, făcându-i pe oameni să tresară şi să se uite de jur împrejur. Bogdan nu răspundea. Exploratorii găseau cartuşe goale în locurile pe unde mai trecuseră. Dădeau de urmele aproape şterse ale propriilor lor paşi. Bogdan nu răspundea… Oamenii nu vorbeau aproape de loc. Numai în răstimpuri, atunci când Dauge sau Iurkovski încercau să se răzleţească de micul detaşament, Bîkov le ordona să se întoarcă, cu o voce pe care n-o recunoşteau nici ei, nici el însuşi. De câteva ori li se păru că aud împuşcături îndepărtate. Se repezeau cât îi ţineau picioarele într-acolo, trăgând din fugă, dar de fiecare dată constatau că s-au înşelat. Sudoarea le înceţoşa ochii, picioarele li se îndoiau şi tremurau. Tot mai des se împiedicau şi cădeau, şi tot mai greu le era să se ridice. În cele din urmă, Iurkovski s-a prăbuşit; Dauge, încercând să-l ajute, s-a prăbuşit şi el. Bîkov s-a apropiat de ei şi s-a lăsat pe pietriş, îndoindu-şi anevoie picioarele înţepenite. O vreme s-a uitat la Iurkovski, care încerca să se scoale, răsuflând din greu, abia mişcându-şi mâinile, fără a putea să-şi ridice capul greu ca de plumb, apoi a spus:

— Hai la maşină! Trebuie să ne odihnim un pic.

— Nu-u-u! a şuierat furios Iurkovski.

S-au întors totuşi şi Bîkov a dus toate cele trei pistoale, sprijinindu-l şi pe Iurkovski de umeri. Dauge mergea înainte, clătinându-se, fără a alege drumul. Când se oprea, lipindu-se de câte o stâncă, Bîkov se apropia de dânsul şi-l înghiontea în spate. Geologul se desprindea anevoie de stâncă şi pornea mai departe împleticindu-se. Părea frânt de oboseală, dar tocmai el a fost acela care a observat cel dintâi o crăpătură largă şi întunecată, pe marginea căreia pistolul lui Bogdan răspândea reflexe şterse. Dauge a scos un ţipăt şi a căzut în genunchi, bolborosind ceva neînţeles

şi arătând cu mâna lui slabă în prăpastie…

Când transportorul s-a apropiat de marginea prăpastiei, legănându-se peste mormanele de bolovani, Bîkov s-a legat cu un cablu de oţel şi a coborât în crăpătură. De sus îl auzea pe Iurkovski strigând răguşit: „Bogdan! Bogdan!”… La lumina lanternei, Bîkov a văzut pe fundul crăpăturii mormane de pietroaie, nisip, crengi spinoase de muşchi, pietriş… A scotocit prin beznă o jumătate de oră, a pipăit fiecare bolovan, s-a uitat în fiecare crăpătură… Bogdan nu era nicăieri. Bîkov a mai avut putere să iasă din crăpătură şi să se urce în maşină. Acolo a căzut şi a adormit…

Alexei Petrovici sfârşi de băut sucul, apoi strânse firimiturile şi le aruncă în crematoriu. Ermakov şedea nemişcat. Dauge se ridică deodată, holbându-şi ochii tulburi, şi se repezi la dânsul:

— Bogdan! Bogdanîci! L-am găsit, dragul de el! Vocea i se frânse. Dauge se lăsă moale şi se aşeză, frecându-şi faţa cu amândouă mâinile. După ce rămase o vreme tăcut, spuse: Iertaţi-mă, Anatoli Borisovici… Mi s-a părut. Şi se apucă să-şi pună casca cu mâinile tremurânde.

Ermakov îi aruncă o privire şi întoarse numaidecât capul.

— Eu aş zice să mai încercăm o dată, Anatoli Borisovici – propuse nehotărât Bîkov.

— Da – încuviinţă Ermakov, abia mişcându-şi buzele.

Au mai trecut patruzeci şi opt de ore de maximă încordare, de speranţe şi amarnice greşeli. Căutările au fost zadarnice.

Nimic! Nicio urmă. Pe o rază de un kilometru în jurul „Băiatului”, exploratorii au cercetat fiecare crăpătură din sol. În prăpastia la marginea căreia fusese găsit pistolul au coborât de patru ori. Nu puteau face mai mult. Iurkovski se tânguia cu o voce surdă, frângându-şi mâinile-i mari în furia neputincioasă care-l cuprinsese. Dacă Bogdan şi-ar fi găsit moartea sub ochii lor, în luptă sau acoperit de o avalanşă, dacă măcar i-ar fi găsit cadavrul, le-ar fi fost mai uşor.

Ermakov tăcea. De fiecare dată când tovarăşii săi plecau în cercetare, el ieşea anevoie afară, târându-şi piciorul scrântit, şi şedea ore în şir lângă transportor, cu pistolul pe genunchi, aşteptând un semnal. În vreme ce ceilalţi se odihneau, istoviţi de marşul lung, el făcea de gardă sus sau încerca să intre în legătură cu „Hius”. Ermakov aştepta o convorbire cu navigatorul aflat departe şi se temea de această convorbire, dar în clipa când se auzi, în sfârşit, în difuzor vocea veselă a lui Mihail Antonovici, întreruptă de trosnetele supărătoare ale paraziţilor, comandantul vorbi pe un ton calm, chiar puţin glumeţ. Spuse că ţinta e aproape, că totul e în ordine, că oamenii sunt în bună dispoziţie. A cam zăbovit printre stânci din pricina drumului rău, dar asta nu-i grav. Toţi membrii expediţiei trimit salutări. Ascultând această convorbire, geologii tăceau încuviinţând: nu era nevoie ca Mihail să ştie totul, că şi aşa nu se simţea el la largul lui în singurătate.

În ziua aceea Iurkovski a făcut ultima încercare de a dezlega misterul dispariţiei lui Bogdan. Alpinist încercat, a izbutit să se urce pe vârful uneia din cele mai semeţe stânci aflate la o depărtare de vreo sută de metri de transportor. Stâncă neagră, înaltă de treizeci de metri, era despicată de-a lungul ei, şi geologul, sprijinindu-se de marginile crăpăturii, se căţără cu o dibăcie nemaipomenită, pentru a cerceta împrejurimile.

Bîkov şi Dauge, care era mereu posomorit, au stat răbdători la poalele stâncii. Pe urmă, când Iurkovski a coborât şi s-a odihnit, rezemat cu spatele de piatra netedă, au aşteptat tot atât de răbdători să audă ce le va spune.

Iurkovski spuse numai atât:

— Golconda e aproape… Se vede ca-n palmă…

Ermakov îi aştepta lângă maşină. Îi lăsă să intre, se strecură şi el în transportor şi, când îşi scoaseră cu toţii căştile, zise încet:

— Peste o oră plecăm.

Bîkov nu se miră; se aştepta să audă asta. Chiar dacă

balonul de oxigen al lui Spiţîn n-ar fi fost defect, rezerva de oxigen din el se sfârşise de mult, iar ceea ce putea să absoarbă din atmosfera planetei Venus filtrul de oxigen ar fi prelungit agonia sufocării doar cu treizeci-patruzeci de ore. Bogdan Spiţîn era mort.

În clipa când Ermakov anunţă că „Băiatul” porneşte mai departe, Iurkovski îşi strânse pumnii, iar Dauge îşi ridică faţa întunecată, cu ochii obosiţi, înfundaţi în orbite.

— N-avem timp. Nu consider posibil şi… logic să mai rămânem aici.

Iurkovski se ridică clătinându-se:

— Anatoli Borisovici!…

Ermakov tăcea. Mişcându-şi buzele fără a scoate o vorbă, Iurkovski îşi duse la piept mâinile care-i tremurau. Dauge îşi lăsă capul în piept. Tăcerea aceasta părea nesfârşită. Bîkov nu se mai putu stăpâni. Se ridică şi se îndreptă spre tabloul de comandă. Atunci răsună vocea stridentă şi gâtuită a lui Iurkovski:

— Eu nu plec de-aici!

Avea o privire pierdută. Pe obrajii lui albi se iviră pete roşii.

— E aici, undeva aproape… poate că încă… Eu nu plec… – Vocea i se frânse. Anatoli Borisovici!

Ermakov spuse blând, convingător:

— Vladimir Sergheevici, trebuie să plecăm. Bogdan e mort. Nu. are oxigen. Trebuie să ne facem datoria. Nu avem dreptul… Crezi că primelor expediţii din Antarctica le-a fost mai uşor? Dar Barentz, Sedov, Scott, Amundsen? … Dar străbunicii noştri la Stalingrad?… Moartea oricăruia dintre noi nu poate, nu trebuie să oprească ofensiva…

Niciodată n-a perorat Ermakov atât de mult.

Sprijinindu-se de pereţi, Iurkovski se dădu mai aproape de Ermakov:

— Puţin îmi pasă mie de toate astea!… Puţin îmi pasă mie de Golconda! E o mârşăvie, tovarăşe Ermakov! Eu nu plec! La naiba! Rămân singur…

Bîkov îl văzu pe Ermakov făcându-se cenuşiu la faţă.

Comandantul astronavei nu se clinti, dar vocea lui îşi pierdu tonul prietenos:

— Tovarăşe Iurkovski, încetează cu isteria, vino-ţi în fire! Îţi ordon să-ţi pui casca şi să fii gata de plecare!

Ermakov se întoarse la loc şi se aşeză în faţa tabloului de comandă. Iurkovski se prăbuşi frânt în scaunul lui. Umerii i se zguduiau. Era vrednic de plâns şi înfiorător.

— Trebuie, Volodea, trebuie! Dauge stătea aplecat deasupra lui, ţinându-se de pereţii ce se clătinau. Avea faţa pământie, schimonosită, ochii stinşi şi vorbea cu o voce lipsită de viaţă, străină: Trebuie, Volodea, trebuie... Asta e inevitabil! Aşa e lupta!

PE MALUL MĂRII DE FUM

— Coborâm aici!

— Am înţeles, Anatoli Borisovici! Daţi-mi voie să vă ajut… Aşa… Iohanîci, pune mâna…

Bîkov scoase capul prin deschizătură, închise fără să vrea ochii, ieşi pe blindaj şi-i întinse lui Ermakov mâna. După comandant ieşi Dauge, posac. Numai Iurkovski rămase culcat în transportor, cu faţa la perete.

Iată şi Golconda!… La un kilometru depărtare de transportor se învălătucea deasupra solului o perdea cenuşie de fum şi de praf, ce se întindea în dreapta şi-n stânga până-n zare. Perdeaua se mişca, se umfla, se învolbura în valuri uriaşe. Iar în depărtare, acoperind o jumătate de cer, se înălţa un uriaş munte stâncos, negru ca un cărbune, luminat de scăpărările orbitoare ale unei flăcări multicolore. Vârful muntelui se pierdea în talazurile mişcătoare ale norilor purpurii. Din adâncurile acestui colosal cazan, veşnic în clocot, venea un bubuit asurzitor. Solul se cutremura, fugind de sub picioare, ca o fiinţă vie. Bîkov îşi muşcă buza şi întrerupse zorit orice legătură cu lumea exterioară.

— Deconectează telefonul exterior!… Auzi, Alexei? Îi strigă Dauge la ureche, făcându-l să tresară. Ale-oşka-a-a!…

— Ce urli aşa! L-am deconectat de mult.

— A, l-ai deconectat? făcu Dauge, coborând vocea. Bine. Urlam la tine ca-n pădure…

Bu-bu, bu-bu… Din vălul acela învârtejat se desprinse un glob de foc, se avântă în sus şi se sparse cu un trosnet asurzitor.

— Frumos! exclamă încântat Dauge. Mă duc să-l chem pe Vladimir…

— Lasă-l în pace! spuse Ermakov printre dinţi.

Bîkov nu-şi putea lua ochii de la muntele acela uriaş, neînchipuit de negru, ce se vedea în zare. În cele din urmă înţelese: avea înaintea lui o coloană de fum. Nu-i venea să

creadă că colosul acela sumbru e alcătuit din aburi, gaze incandescente şi particule de praf. Numai dacă te uitai atent, puteai distinge mişcarea înceată şi continuă, abia vizibilă de la această depărtare, a pereţilor netezi, în sus, spre cerul jos. Pentru câteva clipe Bîkov avu o senzaţie neplăcută. Părea că în trupul planetei fusese înfipt un coş uriaş, care sugea din ea mii de tone de nisip, praf şi pietriş, aruncând totul în atmosferă. Acolo, pe povârnişurile „muntelui” aceluia negru, se avântă spre cer cu o viteză uluitoare nori de piatră fărâmată, încinsă la temperaturi de neînchipuit.

Bîkov îşi reveni:

— Ce facem mai departe, Anatoli Borisovici? Care e ruta?

Ermakov şedea pe turelă şi privea Golconda prin binoclu.

— Asta au să ne-o spună geologii. Cred că o să mergem pe malul Golcondei, ca să strângem material… Totodată o să întocmim şi o hartă… Trebuie să căutăm un loc pentru rachetodrom.

Din deschizătura chepengului îşi făcură apariţia geologii. Dauge dădea surescitat din mâini:

— Ia uite, Vladimir! O catastrofă geologică! Un cataclism! Ciupeşte-mă! E ceva grozav!…

Iurkovski se aşeză molatic lângă comandant. Era vădit indiferent la toate. Dauge sări jos. Casca lui se aplecă mult deasupra solului. Rămase o vreme cu ochii ţintă la picioare, apoi îşi afundă mâinile înmănuşate într-un strat gros de praf negru şi, luându-l în palme, îl duse la casca lui Iurkovski:

— Nisipuri gudronate! Priveşte!… Anatoli Borisovici, începem chiar de-aici… Adică nu!

Dauge se căţără din nou pe transportor:

— Nu, mergem acolo, mai departe! şi arătă cu mănuşa mânjită de praf în direcţia perdelei de fum. E o comoară! Vă daţi seama? Ce mai contează aurul! Aici sunt nişte zăcăminte nemaipomenite! Repede într-acolo, înainte!

— E periculos, Iohanîci – observă Bîkov. Naiba ştie ce se petrece acolo…

— E periculos? strigă Dauge. Atunci de ce ne-am mai obosit până aici? Caraghiosule! Şi cum au să lucreze cei ce vor veni după noi?… Periculos! Recunoaşterea e întotdeauna periculoasă…

— Să rişti… – începu Bîkov şi se înecă.

La vreun kilometru şi jumătate depărtare se ridică o coloană de fum cenuşiu, străpunsă de o flacără albă, puternică. Coloana se profilă pe fondul muntelui negru, umplându-se de o lumină orbitoare şi formând la vârf un ghemotoc albastru, cu marginile zdrenţuite. Din nou răzbi un bubuit prin vuietul uniform, şi „Băiatul” se clătină. Bîkov îşi pierdu echilibrul, se agăţă de umărul lui Dauge şi, în cădere, apucă să observe cum ghemotocul albastru şi greu se desprinse de coloana de fum şi se avântă spre cer, după care se afundă din nou în viitoarea de jos.

— Ai văzut? strigă Bîkov, căutând să se ridice. Asta nu e numai periculos…

— Neapărat! Dauge îşi vântură pumnii. Trebuie să ajungem acolo neapărat! Cu orice preţ!

Aşa a început munca de zi cu zi a expediţiei.

Ermakov refuză categoric să satisfacă cererea lui Dauge: „Băiatul” îşi continuă drumul, depărtându-se de marginea perdelei de fum şi ţinându-se cam la trei sute de metri de ea.

— Atâta vreme cât nu va fi amenajat un rachetodrom cu faruri – spuse comandantul, răspunzând la stăruinţele geologului – nu permit, Grigori Iohanovici, să supunem riscului maşina şi oamenii. Noi nu ne-am îndeplinit încă niciuna din misiunile ce ne revin. Mărgineşte-te la recunoaşterea geologică din apropierea Golcondei şi caută un loc pentru un teren de coborâre. Atunci când rachetodromul va fi gata şi „Hius” va veni aici, vedem noi ce-i de făcut. Asta-i.

La fiecare doi-trei kilometri, „Băiatul” se oprea şi cercetaşii coborau. Ermakov rămânea în maşină, ceilalţi se

duceau la lucru. Dauge şi Iurkovski mergeau înainte, culegeau fragmente de rocă, cercetau locul, instalau aparatele geofizice, pe care le căra Bîkov şi care erau apoi luate pe drumul de întoarcere. Bîkov mergea de regulă în urmă, grozav de plictisit, blestemându-i pe geologi, care-l împovărau cu „calabalâcul” lor. „Calabalâcul” era nespus de greu. Pachetele speciale şi containerele cu fragmente de rocă tot nefericitul de Bîkov trebuia să le care. Pe deasupra, în timpul recunoaşterii, geologii vorbeau numai ei între ei, adresându-se lui Bîkov exclusiv atunci când aveau de dat ordine.

Fiecare avea la el pistolul automat. Pistolul îi stânjenea pe geologi şi Dauge a încercat o dată să i-l dea pe-al său lui Bîkov. Acesta însă a protestat. Fiecare trebuie să fie înarmat. Dacă o să care două pistoale, n-o să se poată apăra la nevoie, şi dintr-o dată doi oameni au să fie astfel inapţi pentru luptă. E foarte posibil, ca pistolul să-i împiedice pe geologi, dar n-ai ce-i face. E greu? Atunci de ce-au mai venit aici?

— Alexei, scumpule! căută să-l convingă Iohanîci. Cine să ne atace? Ce tot vorbeşti? Eşti prea din cale-afară de prudent!… Deschide ochii şi ai să vezi că totul în jur e lipsit de viaţă! La o radiaţie ca asta nu poate să trăiască nicio făptură, afară poate doar de tine, cap tare ce eşti!…

Bîkov era de neînduplecat. În cele din urmă Dauge şi-a ieşit din fire şi a întrebat, pe un ton cât se poate de caustic, ce va întreprinde el, Bîkov, dacă el, Dauge, va refuza totuşi să care „vătraiul ăsta de fier”.

Bîkov s-a uitat la dânsul, mijindu-şi ironic ochii şi scoţând dispreţuitor înainte buza de jos. Dauge a scuipat de ciudă şi atât.

Pe câmpul de bătaie a rămas stăpân Bîkov.

Pădurea de stânci ascuţite „Colţii lui Venus” se învecina cu „Marea de Fum”, cum botezase Dauge perdeaua cenuşie ce învăluia craterul Golcondei uranice. Aici întâlneai la tot pasul stânci îngrămădite în pâlcuri sau

singuratice, solul era sfârtecat de gropi, plin de crăpături, năpădit de bolovani. În locul acesta ar fi fost cu neputinţă de curăţat terenul pentru amenajarea unui rachetodrom veritabil. Expediţia avea la dispoziţie zece mine atomice de calibru mic şi vreo douăzeci de grenade, dar asta era puţin. Ar fi fost nevoie de o întreagă armată de constructori, înarmaţi din belşug cu cele mai noi explozive şi cu mecanisme rutiere perfecţionate pentru a putea croi, cu şanse de succes, cele mai apropiate căi de acces spre Golconda. Cândva se vor amenaja aici gigantice rachetodromuri, echipate cu puternice radiofaruri de dirijare exactă, se vor construi combinate sub scoarţa solului pentru producerea de combustibil nuclear, se vor aşterne autostrăzi largi ce vor spinteca lanţul de stânci şi deşertul negru, dar deocamdată... Deocamdată trebuia găsit în apropiere de craterul Golcondei, la o distanţă de vreo douăzeci de kilometri, un teren suficient de larg şi suficient de neted, care să poată fi adaptat pentru a primi cele dintâi nave de pe Pământ. Aceasta se putea face cu ajutorul a vreo zece mine atomice de calibru mijlociu. Dar exploratorii nu izbuteau încă să găsească un astfel de teren. După una din scurtele consfătuiri pe care le ţinea cu oamenii săi, Ermakov spuse:

— Geologii ard de nerăbdare să se afunde în Marea de Fum. Au perfectă dreptate; poate că enigma Golcondei se ascunde tocmai acolo. Asta aşa e. Dar noi suntem primii care am venit aici. Noi avem misiunea să facem o recunoaştere, să aducem pe Pământ o mică colecţie de exemplare mineralogice şi botanice, să evaluăm Golconda şi să dovedim rentabilitatea exploatării ei, să stabilim prin sondaje, în scopuri de orientare, caracterul scoarţei lui Venus. Vă rog foarte mult să înţelegeţi lucrul acesta aşa cum trebuie. De altfel, pe Pământ eraţi lămuriţi... Să nu uităm că mai avem o misiune: amenajarea unui rachetodrom, fie chiar primitiv. Lucrul acesta este de mare importanţă. Fără asta nu plecăm de-aici, orice s-ar întâmpla. Terenul trebuie amenajat. Lipsa apei urgentează

lucrarea. Dacă în zece zile terestre nu găsim un loc pentru terenul de coborâre în direcţia pe care o urmăm, am să scot „Băiatul” de cealaltă parte a lanţului de stânci şi amenajăm terenul acolo.

Da, apa impunea urgentarea lucrărilor. Consumul ei pentru dezactivizare era uriaş, depăşind orice prevederi. De fiecare dată când se întorceau în transportor, exploratorii trebuiau să se spele cu grijă în ecluză. Praful radioactiv, extrem de fin, lipicios şi pretutindeni prezent, pătrundea în timpul raidurilor în cutele costumelor de silichet şi, pentru a scăpa de el, oamenii trebuiau să se învârtească câte un sfert de oră sub şuvoiul puternic al duşului de dezactivizare. Ermakov verifica el însuşi, cu radiometrul în mână, gradul de curăţenie a costumelor, şi uneori se întâmpla să-i trimită pe cei neglijenţi înapoi în ecluză. Între timp, rezervele de lichid dezactivizant scădeau cu repeziciune. Filtrele şi schimbătorii de ioni, care dădeau de altfel rezultate foarte bune, ajutau prea puţin. Bîkov încercă zeci de combinaţii de absorbanţi, dar niciuna din ele n-avu efectul dorit. Apa dezactivată rămânea, după purificare, activă şi trebuia aruncată. Praful gudronat al Golcondei conţinea probabil anumiţi radiocoloizi, asupra cărora procesele cunoscute de schimb ionic nu aveau efect. Rezervorul cu lichid dezactivizant, cu o capacitate prevăzută pentru patruzeci de zile de lucru, se golea repede. Venea rândul apei potabile din burdufurile de nailon…

„Băiatul” continua să înainteze spre vest, lăsând în dreapta valurile învolburate ale Mării de Fum. Solul se clătina adesea, zguduit de lovituri grele ce veneau de departe. Rafalele vântului aduceau nori de ceaţă cenuşie: aburi şi praf radioactiv. Departe în zare, proptită în cerul purpuriu, urla cumplit o uriaşă coloană de fum, suspendată peste craterul cazanului de uraniu în clocot. Acolo se formau în fiecare secundă elemente transuranice; acestea apăreau sub formă de mici aglomerări, în care se declanşa o vertiginoasă reacţie în lanţ: făcea explozie o mică bombă

atomică, echivalentă cu câteva zeci de tone de trotil. Privind prin binoclu, uriaşul nor părea spintecat de sute de fulgere. Cazanul natural de uraniu, cu un diametru de câteva sute de kilometri, clocotea agitat de mii de explozii.

— Interesant loc – constată Dauge. E greu de închipuit ce s-ar întâmpla dacă n-ar fi acolo o colosală cantitate de diferite amestecuri care absorb neutronii. O bombă atomică cu acţiune continuă, în greutate de o sută de milioane de tone!

Locul era într-adevăr lugubru. În perdeaua de fum izbucneau uneori nişte misterioase fâşii liliachii de lumină nestabilă, care îţi lua ochii; un jet de praf luminos se ridica cu repeziciune spre cerul coborât. Puternicele bubuituri făceau ineficace sistemul de apărare acustică din costumele de protecţie.

Odată a răsărit din perdeaua de fum un nor greu vânăt-negru şi a pornit pe câmpie de-a dreptul spre transportor. Sărind în deschizătura chepengului, Bîkov observă izbucnind deasupra Golcondei o uriaşă pălălaie albastră. Ermakov trase transportorul mai departe, dar norul îl ajunse şi se năpusti asupra lui. Pe blindaj răpăiră lovituri grele: norul purta pietre şi grămezi de nisip. Acul termometrului sări la patru sute. Pe ecran izbucniră, ca atunci în deşert, ghemotoace lăţoase de fulgere sferice, imaginile se deformară. Apoi ecranul se stinse. Ermakov opri maşina. Rămaseră cu toţii multă vreme nemişcaţi, atenţi la zgomotele de afară, la ţăcănitul contoarelor de radiaţie, la bătăile propriilor lor inimi. Norul se depărtă. Ieşind din maşină, exploratorii văzură norul dispărând în zare, în direcţia lanţului de munţi.

— Uite, aşa se naşte Furtuna neagră – spuse Iurkovski, petrecând norul cu ochii.

Golconda respira. Uneori asupra transportorului se abăteau din senin nişte torente invizibile de radiaţie radioactivă. Becurile indicatoarelor se aprindeau cu putere. Tic-tacul contoarelor de radiaţie, care nu înceta aici nicio clipă, se transforma într-un ţârâit. Din fericire

aceste furtuni treceau repede şi se iveau destul de rar. Exploratorii luau toate măsurile de precauţie. Sistemul de protecţie al costumelor a fost consolidat. Ermakov le făcea zilnic tuturor injecţii cu aradiatină, un preparat care nu lăsa boala actinică să evolueze. Geologii lucrau la adăpostul unor scuturi grele, de dimensiuni mici, impenetrabile pentru radiaţii. Şi totuşi boala actinică ameninţa întreg echipajul „Băiatului”. Oamenii deveniseră anemici, nu mai aveau poftă de mâncare, erau moleşiţi, uşor iritabili. Ermakov tăcea şi continua să conducă maşina pe malul Mării de Fum.

La scurtă vreme după ce au ajuns la Marea de Fum, Bîkov a observat un lucru care i s-a părut ciudat. La fiecare douăzeci şi patru de ore, exact la ora 20.00, după ora astronavei (în eternul crepuscul purpuriu de pe Venus, exploratorii foloseau socoteala timpului de pe Pământ), Ermakov, târând după el piciorul schilodit, se urca în scaunul din turela comandantului şi, întorcând telemetrul grandangular spre sud, se uita îndelung în direcţia deşertului, aşteptând parcă un semnal. Bîkov nu putea pricepe ce aşteaptă Ermakov, dar să-l întrebe nu îndrăznea.

Recunoaşterile geologice dădeau rezultate strălucite. Golconda se dovedea a fi o adevărată Golcondă – un ţinut cu bogăţii imense: uraniu, toriu, radiu… Elementele transuranice – plutoniul, americul, curiul, californiul, substanţe pentru producerea cărora, în condiţiile de pe Pământ, se cheltuiau forţe şi mijloace uriaşe şi care erau obţinute, cu ajutorul unor instalaţii foarte complexe, în cantităţi neînsemnate – zăceau aici de-a dreptul sub picioarele oamenilor. Fără cheltuieli prea mari, aceste substanţe puteau fi extrase pe scară industrială, cu tonele. Dauge era nespus de încântat, manifestându-şi în gura mare entuziasmul. Până şi Iurkovski, mereu posomorit de la o vreme încoace, cânta în timpul lucrului. Descoperirile se succedau una după alta. Importanţa acestor descoperiri era de nepreţuit. Ele marcau un progres nemaivăzut în

domeniul energeticii, tehnicii, industriei, medicinii. Exploratorii vedeau aievea Pământul acoperit de păduri veşnic verzi de la un pol la altul, împânzit de miriade de lumini, populat de oameni viguroşi şi puternici, care nu cunosc bolile, vedeau o lume îmbelşugată, oraşe înfloritoare, puternice centrale electrice, o viaţă luminoasă şi fericită. Viaţa aceasta trebuia să capete întăriri de-aici, din negrele nisipuri gudronate ale Golcondei. Sub un cer purpuriu, posomorât, în mijlocul unor nemărginite pustiuri mohorâte, un mănunchi de oameni înfruntau chinurile, durerea căutărilor, pierderea tovarăşilor, mergând în întâmpinarea unei mari biruinţe. Pentru a obţine mult trebuia să rişti mult.

Lui Dauge începu să-i cadă părul. Când se pieptăna după somn, lăsa în pieptene şuviţe negre de păr. Geologul slăbise şi îşi pierduse din puteri. Numai în ochii lui scânteia necontenit îndârjirea. Temperatura se ridica la 39 de grade.

— Gripă să fie oare? E şi asta o artă să te laşi tras de curent, fără a ieşi din costumul de protecţie! se mira Dauge, uitându-se la termometru. Asta e categoric temperatură de gripă! Nu-i aşa, Anatoli Borisovici?

Ermakov se mărginea să dea din cap. Nu se simţea nici el bine; îl durea piciorul scrântit şi asta îl stânjenea mult. Lui Iurkovski îi apărură abcese pe corp şi omul devenea din ce în ce mai taciturn.

Bîkov se ţinea mai tare ca ceilalţi, dar într-un rând observă că nu prea stă bine cu ochii. Vedea prost, miopia făcea progrese rapide. Ermakov îl examină cu grijă, îi picură în fiecare ochi un lichid uleios şi-i prescrise un regim special. Bîkov observă că din ziua aceea comandantul începu să-i injecteze o doză dublă de aradiatină.

Deşi solul era foarte radioactiv şi temperatura foarte ridicată, ajungând până la o sută de grade, locul părea să fie populat. În timpul unei recunoaşteri, Bîkov rămase puţin în urma geologilor, examinând impregnaţii le unui

frumos metal argintiu de pe laturile zbârcite ale unor blocuri pline de crăpături, când deodată auzi nişte strigăte îndepărtate.

Trăgând piedica pistolului, inginerul se repezi în direcţia de unde venea zgomotul, pipăindu-şi din fugă grenada de la centură. De după o stâncă săriră în întâmpinarea lui geologii. Iurkovski întorcea mereu capul, agitându-şi pistolul. Dauge îl trăgea de centură. După câteva secunde erau cu toţii împreună şi Dauge spuse, vorbind confuz şi întorcând mereu capul:

— Ce drăcovenie! Teribilă lighioană!… Ai văzut, Volodea?… Închipuie-ţi, Alexei, de-a dreptul dintr-o stâncă a răsărit un gât lung de cinci metri, cu un plisc la capăt… Am pus mâna pe pistol… Ai văzut, Volodea?

— Am văzut pe naiba – spuse acru Iurkovski, îndreptându-şi rucsacul. Ai scos un ţipăt, ai tras o salvă şi ai luat-o la fugă, târându-mă şi pe mine… Eu n-am văzut nimic…

Rămaseră o vreme locului, tăcuţi, uitându-se la stâncile negre din jur, apoi Dauge se apucă din nou să povestească cum mergeau ei, culegând materiale, şi cum el, Dauge, s-a aplecat ca să ridice „o pietricică interesantă” şi a zărit deodată pe nisip o umbră lungă, sinuoasă. A ridicat ochii şi a apucat să vadă cum s-a ridicat peste capul lui Iurkovski, care stătea întors într-o parte, răsărind de-a dreptul din stâncă, gâtul lung şi mlădios al unui animal ce semăna cu un şarpe, cu o gură uriaşă şi fără ochi. Printr-un gest reflex, Dauge a ridicat pistolul şi a deschis focul, iar atunci când monstrul, ferindu-se de arsuri, a sărit până mai sus de stânci, Dauge l-a înhăţat pe Iurkovski şi a luat-o la fugă, trăgându-l după el.

— Ceea ce mă uluieşte e că lighioana a ieşit de-a dreptul din stâncă – adăugă el, oarecum mai calm.

— Ţi s-a părut! remarcă Iurkovski, dând din mână. Pur şi simplu dihania aceea, sau ce-o fi fost, şedea acolo sub stâncă, şi pe urmă a observat că Dauge, distrat, are de gând s-o calce pe cap. Ei, şi atunci… fireşte…

— Lasă gluma! se supără Iohanîci. Hai mai bine să vedem ce-a fost!… Ai o grenadă, Alexei?

— Grenadă am eu, dar cred că nu face să mergem…

— De ce? Nu-i venim noi de hac în trei? Şi pe urmă, zău, am lovit-o. Ce zici, Volodea?

Iurkovski stătea nehotărât, jucându-se cu piedica pistolului. Bîkov spuse pe un ton rugător:

— Nu face, tovarăşi! Nu-mi plac mie stâncile astea. Mai bine ne întoarcem aici cu un tanc… cu „Băiatul”.

— Haidem! spuse deodată Iurkovski. Dacă ai ucis-o, e ceva al naibii de interesant. Biologii noştri au să fie încântaţi, nu alta. Iar Bîkov, dacă nu vrea, poate să se întoarcă la tancul lui.

Inginerul vru să le-aducă aminte că aici el comandă, pe urmă însă hotărî să nu se opună: poate era într-adevăr o descoperire valoroasă pentru ştiinţă.

Merseră cu băgare de seamă, uitându-se şi-n stânga şi ţinându-se aproape unul de altul. Bîkov avea grenada pregătită.

— Aici! spuse Dauge.

Iohanîci se apropie de baza stâncii, lovi cu palma în ea, se aplecă şi ridică de jos o pietricică, pe care o vârî în geantă.

— Am impresia că n-ai atins ţinta, scumpule! observă răutăcios Iurkovski. Hai acasă, e ora mesei…

Bîkov cercetă cu privirea locul: erau numai stânci, blocuri de piatră, nisip, pietriş. Pe o stâncă înaltă de trei-patru metri se vedeau nişte arsuri în zig-zag: urme de împuşcături. Trebuie să fi fost o lighioană mare de tot; nu degeaba a luat-o Dauge la fugă.

— Da, am dat greş! se învoi mâhnit Iohanîci. Păcat! Ar fi fost un splendid exponat pentru muzeul nostru…

La întoarcere, Iurkovski a tot făcut glume pe socoteala lui Dauge, zicându-i „biruitorul dragonilor”, iar la masă vorbiră cu toţii neobişnuit de mult, pentru întâia oară în ultimele zile. Ascultând râsetele vesele ale lui Iohanîci, Bîkov îşi zise că orice rău e spre bine. De la o vreme

încoace, atmosfera din transportor era cam proastă. Întâmplarea cu geologii făcuse parcă să se mai risipească starea aceea bolnăvicioasă de încordare şi aduse din nou armonie între membrii echipajului. Iurkovski a făcut în timpul mesei, în două rânduri, unele remarci cu totul amicale în privinţa aspectului exterior al lui Bîkov şi chiar l-a rugat să-i dea cuţitul de conserve (ceea ce l-a uluit nespus de mult pe inginer). După masă, Ermakov n-a întârziat să observe că, cu prilejul ultimelor evenimente, acţiunile micului detaşament au fost imprudente. Uitându-se ţintă la Iurkovski, comandantul sublinie (pe un ton de loc dojenitor) că întreaga răspundere pentru securitatea oamenilor care efectuează lucrări în afara transportorului îi revine lui Bîkov. Drept răspuns, Iohanîci spuse, arborând un zâmbet larg, „am înţeles!”, iar Iurkovski se încruntă.

O oră mai târziu, în timp ce Bîkov conducea transportorul, ocolind cu băgare de seamă grămezile uriaşe de bolovani, iar Ermakov era ocupat cu însemnările lui, Dauge spuse deodată în şoaptă, dar destul de tare:

— Ia te uită ici, Volodea! Priveşte ce descoperire!

— M-da, Iohanîci! răspunse cu oarecare întârziere Iurkovski, nu fără admiraţie. Asta face senzaţie! Unde-ai găsit-o?

— Sub stâncă unde domiciliază dragonul. Uite, pare o piatră ca toate celelalte, dar pe mine m-a frapat numaidecât forma ei.

— Un trilobit… Curat trilobit! Băieţii noştri de pe Pământ au să-şi iasă din minţi!

— Un trilobit pe Venus? I se auzi vocea mirată a lui Ermakov. Eşti sigur, Vladimir Sergheevici?

— Ei, bine, să precizăm – se apucă să explice Dauge. Nu e chiar un trilobit. Deosebirile sunt evidente, cu toate că eu nu sunt specialist. Dar asemănarea e de-a dreptul uluitoare şi, în general, e uluitor însuşi faptul că pe Venus există fosile! După câte ştiu eu, nicăieri şi niciodată nu s-au descoperit fosile pe alte planete…

Ciudatul obiect descoperit trecu din mână în mână. I l-

au dat şi lui Bîkov să-l admire. Era o pietricică de culoare cenuşie, pe care se imprimase un desen distinct: o vietate lunguiaţă, cu capul mare şi cu numeroase lăbuţe îndoite. Dauge spuse că acest miriapod a stat în sol milioane şi milioane de ani, devenind o fosilă, şi că pe Pământ se găsesc adesea fiinţe fosilizate care seamănă foarte mult cu aceasta şi care se numesc trilobiţi.

Cu sute de milioane de ani în urmă, aceste minuscule vietăţi populau oceanele Pământului, apoi au dispărut, bietele de ele, din motive necunoscute.

— Enigme, enigme! urmă el, cu sclipiri în ochi. Golconda e o mare enigmă. „Colţii lui Venus” – o enigmă, norii roşii – un mister, ca şi mlaştina în care stă „Hius”, furtunile negre, vâlvătăile ce se aprind deasupra Golcondei… Şi acum, trilobitul acesta… Oare să fi fost aici odinioară o mare?

— Dragonul tău, „Ofidiu Dauge” – completă Iurkovski.

— Enigma lui Tahmasib – aminti Ermakov.

— Enigme, enigme…

Bîkov nu spuse nimic, dar se gândi la Bogdan. Pesemne că şi ceilalţi şi-au amintit de el, deoarece buna dispoziţie a tuturor dispăru deodată şi discuţia încetă brusc.

A mai trecut o zi. „Băiatul” înainta grăbit spre vest, în căutarea unui loc pentru rachetodrom. Şi iarăşi şi-au făcut simţită prezenţa misterioasele fiinţe care populau meleagurile acestea. În timpul unei opriri, Dauge, care ieşise primul din maşină, se repezi înapoi ţipând, deoarece văzuse ieşind de sub şenilele „Băiatului” un şarpe uriaş. Bîkov întoarse transportorul şi-i trase, cum s-a exprimat Iurkovski, un joc, săpând cu şenilele o groapă uriaşă în nisip pe locul suspect, dar monstrul izbutise pesemne să se facă nevăzut.

Ermakov îi ordonă lui Bîkov să fie şi mai prudent, iar acesta nu mai rămânea acum nici măcar cu un pas în urma geologilor. Lua cu el câte patru grenade şi ţinea pistolul la subsuoară, gata să-l pună în orice clipă în funcţiune. Dar zilele treceau, „dragonii” nu se mai arătau şi starea de

încordare slăbi încetul cu încetul.

Bîkov observă că geologii erau acum mai calmi, mai veseli. Uneori, în timpul lucrului, se hârjoneau chiar ca nişte băieţaşi, se luau la trântă, râdeau în gura mare şi-l necăjeau pe inginer, prefăcându-se că intenţionează să meargă pe jos, fără ştirea lui Ermakov, în Marea de Fum. Bîkov se supăra şi chiar ţipa la ei, dar în adâncul sufletului simţea o mare uşurare, care-l bucura. Pentru întâia oară, după moartea lui Bogdan, totul revenea la normal.

„Seara”, la cină, după zece ore de muncă, Iurkovski şi Dauge împleteau care mai de care vise despre viitoarele expediţii în craterul Golcondei, angajau dispute despre originea acestui colosal crater de pe Venus, după care săreau deodată la problemele legate de noile cercetări interplanetare. Cu pumnii la piept, Iurkovski se jura că, după ce vor sfârşi cu Golconda, el va insista să fie trimisă o expediţie pe teribilul Jupiter, unde şi-a găsit moartea Paul Dangée. Dauge îi răspundea supărat că Jupiter nu e decât o uriaşă băşică de hidrogen şi că un geolog n-are ce căuta pe această planetă, că, în general, Jupiter nu e încă accesibil omului nici chiar cu racheta fotonică, şi că deocamdată este potrivit dictonul chinezilor din antichitate: „Când se uită rinocerul la lună, îşi oboseşte splina”. Iurkovski pufăia dispreţuitor şi se apuca să demonstreze, îndoindu-şi câte un deget: „întâi şi-ntâi… în al doilea rând…”

Bîkov îi asculta moţăind, stăpânit de un simţământ cald, desfătat de senzaţia prieteniei şi a fericirii. Erau cu toţii iarăşi prieteni buni, fiecare clocotea de energie, însufleţit de visuri îndrăzneţe. Succesul expediţiei părea apropiat şi sigur.

O întâmplare neaşteptată dădu din nou totul peste cap.

Odată, Bîkov şi Dauge plecară în recunoaştere. Iurkovski rămase să selecţioneze materialul cules şi să scrie ciorna raportului cu privire la cercetarea preliminară a bogăţiilor geologice din regiunea Golcondei.

Inginerul se învoi cu greu să plece numai ei doi. Nu-i

surâdea de loc o întâlnire cu dragonii.

Cei doi prieteni au mers cam vreo două ore. În drum nu s-a întâmplat nimic neobişnuit. Când să pornească înapoi, Bîkov, care îndurase fără murmur, în tot acest răstimp, şi tonul de comandă al lui Iohanîci, şi teribila greutate a containerelor, şi izbiturile în şolduri ale grenadelor grele, se simţi deodată rău.

Strâmbându-se din pricina durerii de cap, se târa în urma lui Dauge, care mergea cu paşi mari, încercând molatic să-şi aranjeze mai bine povara grea de pe umeri, („Mult au să mai care ei oare bolovanii aceştia în maşină? Şi aşa nu mai ai unde să te culci…”) Ochii îl dureau În jur se legănau stâncile acelea plictisitoare, grămezile de bolovani, perdeaua de fum dinspre nord… „Am impresia că mă îmbolnăvesc” – îşi zise el, cu indiferenţă. Îi veni să se culce şi să închidă ochii. Golconda duduia ca de obicei şi duduitul ei îl îndemnă la somn.

— Poftim alta! Vocea lui Dauge îl făcu să-şi vină în fire. Tare nu-mi plac mie formaţiunile astea!

Stăteau la marginea unui crater larg. În adâncul craterului se vedea o groapă fără fund, de la care porneau crăpături în toate direcţiile.

— Ia te uită cum s-au topit marginile craterului – spuse Dauge. A fost o temperatură nemaipomenită, de mii de grade!

— O explozie de adâncime? întrebă moleşit Bîkov, simţind că i se împleticeşte limba în gură. („Mi-i rău… Trebuie să ajungem mai repede la maşină, să mă culc…”)

— O explozie atomică de adâncime… – Dauge adăugă pe şoptite ceva în limba letonă. Nu-mi plac mie de fel formaţiunile astea. Nu-mi place culoarea solului.

Totul în jur era parcă acoperit cu un strat roşu.

— Aici totul e roşu. Roşu şi negru… – Bîkov îşi aduse aminte de Bogdan. Haide, Dauge! Sunt foarte obosit.

Făcură câţiva paşi şi deodată Dauge scoase un ţipăt sălbatic. Bîkov îşi veni în fire şi începu să se rotească în loc, bolborosind:

— Ce e? Unde…

— O grenadă! O grenadă, Alexei: strigă Dauge, zgâlţâindu-l de umeri. Repede, repede!

Bîkov scoase o grenadă, fără a înţelege încă unde s-o arunce. Dauge îşi sprijini pistolul de burtă şi începu să tragă în faţa sa.

În jur se rânduiau aceleaşi stânci. Bîkov văzu raza şuierătoare a pistolului lăsând fâşii lungi şi negre pe piatra crăpată!

— Un dragon! ţipă Dauge. Grenada!

Dauge apăsa mereu pe trăgaci, îndreptând ţeava pistolului spre o ţintă nevăzută, aflată la vreo zece metri de el.

Bîkov nu vedea nimic.

— Dauge! bolborosi el. Iohanîci, dragul meu… Ce-i cu tine?

Dauge lăsă în cele din urmă în jos mâna în care ţinea, pistolul.

— S-a dus – spuse el, cu o voce ciudată. S-a dus… De ce n-ai aruncat o grenadă?

Bîkov îşi mai roti o dată ochii. Tare ar fi vrut să vadă măcar ceva suspect, dar în jurul lui nu era nimic. Inginerul vârî grenada la centură.

— Iohanîci, să mergem!… Haide, dragul meu…

Porniră încet mai departe. Dauge mergea clătinându-se şi vorbea încurcând cuvintele ruseşti cu cele letone.

În dreptul transportorului îi aşteptau tovarăşii lor.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Ermakov.

— Nişte animale cu totul ciudate – vorbi confuz Dauge. Nişte fiare uriaşe… negre, lungi de câte zece metri… Pielea le luceşte de parcă ar fi udă… De ce n-ai azvârlit grenada, Alexei?…

Dauge fu ajutat să urce în maşină şi să-şi scoală casca. Faţa geologului era leoarcă de sudoare, ochii tulburi.

— Mă întreb de ce-or fi transparente? spuse el, mâhnit, şi se prăbuşi cu faţa în jos pe perne.

Tovarăşii îl aşezară ca să stea cât mai bine şi Dauge

adormi buştean numaidecât. Ermakov ascultă raportul lui Bîkov şi rămase multă vreme tăcut, apoi întrebă doar atât:

— Eşti absolut sigur, Alexei Petrovici, că n-a fost niciun dragon?

— N-a fost niciun dragon – răspunse ferm Bîkov.

— Nu-i bine… – bombăni Iurkovski, muşcându-şi buzele.

Ermakov pocni şchiopătând prin cabină, luă cutia cu instrumente medicale şi se aşeză lângă Dauge. Iurkovski veni lângă el. Se auziră nişte sunete ciudate ce semănau cu un trosnet slab, se răspândi un miros de ozon, apoi Iohanîci gemu prelung şi dureros.

— Gata, gata – rosti blând Iurkovski.

Ermakov se ridică.

— Nu-i bine de loc – spuse el. Dauge e bolnav şi…

Iurkovski îşi înălţă capul, aşteptând.

— Îmi aduc aminte de Tahmasib – urmă cu glas înfundat Ermakov. Simptomele sunt aceleaşi. Par să fie halucinaţii…

Când „Băiatul” porni din nou la drum, Dauge se trezi, se ridică, îşi netezi părul rebel şi spuse calm:

— Mi se pare că mergem, nu?

Bîkov, care aţipise alături, se ridică într-un cot. Iohanîci întoarse capul înspre el şi zise zâmbind:

— Stai, stai Leoşka! Iartă-mă că te-am trezit… Iurkovski încremeni la măsuţa lui, întorcându-se uluit spre ei. Pe faţa lui se citea bucuria. Ermakov opri maşina, îşi frecă cu putere obrajii cu palmele şi spuse uşurat:

— Mi se pare că i-a trecut…

ZIUA DE NAŞTERE

Bîkov încercă să-şi şteargă sudoarea de pe frunte, dar îşi retrase înciudat mâna. Mereu uită de casca asta! Uneori, într-o clipă de cumpănă, îşi duce fără să vrea degetele la ceafă, ca să se scarpine, sau încearcă, distrat, să vâre în gură o bucăţică de ciocolată, şi dă de stavila asta netedă şi transparentă. Înainte, când cădea pe gânduri, avea obiceiul să-şi zgândăre cu degetul buza de jos; a trebuit să se dezobişnuiască. Dauge a observat acest lucru şi n-a întârziat să-i ţină o scurtă conferinţă despre „Rolul costumelor de protecţie astronautice pentru izbăvirea omenirii de obiceiurile proaste”.

De două zile, cerul jos cernea fulgi de praf negru. Zăpada neagră se învolbura răscolită de un vânt slab, acoperind câmpia ondulată în mijlocul căreia se afla „Băiatul”. Bîkov aruncă o privire de jur împrejur. Au avut noroc! În faţa lui se întindea un splendid rachetodrom natural, absolut neted, excepţie făcând vreo zece stânci ce se ridicau din nisipul gudronat. Spre sud, în direcţia deşertului, câmpia era mărginită de semicercul Colţilor lui Venus. În depărtare, spre nord, dincolo de perdeaua Mării de Fum, bubuia Golconda. Până acolo erau aproape patruzeci de kilometri; nu era deci nici prea departe, nici prea aproape. Solul se dovedise a fi radioactiv exact în măsura în care putea să alimenteze bateriile de seleniu şi ceriu, sursele de energie ale radio-farurilor. Radiofarurile trebuiau instalate în vârfurile unui triunghi uriaş, în măsura posibilului echilateral, la marginile terenului de coborâre. Dar mai întâi trebuiau aruncate în aer stâncile cu pricina. Era destul de probabil ca astronava să coboare tocmai pe ele. Stâncile alcătuiau două grupuri situate aproape în centrul viitorului rachetodrom. Exploratorii erau în măsură să rezolve această problemă. Ajutat de geologi, Bîkov plantă două mine în mijlocul grupului de stânci dinspre nord; explozia trebuia să smulgă din sol stâlpii de piatră şi să-i fărâmiţeze. Celălalt grup, grupul din

sud, alcătuit din şase stânci, urma să fie aruncat în aer „de sus”. Mina se plantează pe vârful uneia din stânci şi explozia distruge toate stâncile, „le bagă în pământ”, cum spunea Dauge.

— Pe ce undă o acordez? strigă Iurkovski, care şedea în vârful stâncii condamnate, unde tocmai fusese ridicată, nu fără greutate, mina.

— Indicele opt! îi răspunse Bîkov, înălţând capul.

— Aha... e clar... – Silueta lui Iurkovski se mişcă pe fondul norilor roşii, în răbufnirile viscolului negru. Gata! Cam asta-i tot, nu?

— Dă-te jos! strigă la el Alexei Petrovici.

— E interesant de ştiut ce mutră ai să faci dacă stâncile au să reziste – observă Iohanîci, aşezându-se alături de Bîkov pe turela transportorului.

— N-ai grijă, că nu rezistă ele – răspunse acesta, urmărind îngrijorat mişcările dibace ale lui Iurkovski, care cobora pe peretele vertical şi neted al stâncii. Ce naiba s-o fi căţărând şi el fără frânghie?... Doar avem un cablu... Aş!

Dumnealui nu poate fără scamatorii... Dar ce-o fi având de s-a oprit? Nici încolo, nici încoace!

Iurkovski se lipise parcă de piatra neagră, la o înălţime de şase-şapte metri de la sol. Părea nemişcat şi numai poziţia lui nefirească şi respiraţia scurtă şi răguşită îi trădau încordarea maximă.

Dauge sări neliniştit în sus:

— Vladimir, ce-i cu tine?

Iurkovski nu răspunse şi deodată alunecă în jos, ca un bolovan desprins dintr-o stâncă. Bîkov făcu o mişcare şi închise fără să vrea ochii, iar când îi deschise din nou, îl văzu pe geolog suspendat în mâini, cu trei metri mai la vale, ţinându-se de o ieşitură ce nu se vedea de jos.

— Volodka!... Iohanîci sări de pe transportor şi se repezi la stâncă.

— Fii calm, Dauge! spuse Iurkovski, cu vocea uşor frântă din pricina încordării. Cât mai e până la pământ?

— Vreo patru metri!... gemu Dauge. Ai să-ţi spargi oasele, păcătosule!...

— Dă-te la o parte! strigă Iurkovski şi sări jos.

Căzu după toate regulile clasice, se săltă şi se lăsă într-o parte. Bîkov sări şi el jos de pe maşină, dar neînfricatul geolog şedea jos, pe pământ. Atunci inginerul îşi recăpătă glasul.

— Ce înseamnă asta, tovarăşe Iurkovski? ţipă el. Cum ai îndrăznit să te expui unui asemenea risc? Du-te imediat la comandant şi raportează-i...

— Ei, şi dumneata, Alexei Petrovici!... Iurkovski se ridică cu agilitate şi îşi scutură tot trupul, verificând dacă totul e în ordine. Avea o voce smerită. Patru metri sunt o nimica toată! Judecă şi dumneata...

Dar Bîkov era furios:

— Puteai foarte bine să cobori cu cablul! Te-ai comportat ca un copil. Ai şi găsit când să faci sport!... Ce dracu!...

— Lasă, Alexei! interveni Dauge, cuprinzându-l cu drag pe Iurkovski de umeri. E un copil, fireşte! Dar ce să-i faci,

e un om curajos!…

— „Curajosul”!… Ce te făceai dacă-şi rupea gâtul?…

— Iartă-mă, Alexei Petrovici – spuse deodată Iurkovski şi Bîkov se muie numaidecât.

— Îi raportezi comandantului ce-ai făcut – mormăi acesta şi se apropie de stâncă pentru a înfăşură cablul.

Cei doi geologi îi veniră în ajutor.

— Păcat de ea s-o aruncăm în aer – spuse Dauge, arătând spre stâncă învăluită în vârtejul de praf, când, după sfârşitul lucrului, se adunară cu toţii în faţa transportorului. Ar fi o barbarie să distrugem un monument ridicat în onoarea neasemuitei fapte eroice a lui V. Iurkovski!…

Şi Dauge îi dădu o palmă pe spate prietenului său, care tocmai se strecura prin deschizătura chepengului, făcându-se nevăzut în bezna din ecluză.

Ermakov conduse transportorul spre sud şi-l opri abia în apropiere de Colţii lui Venus. Stâncile condamnate nu se mai vedeau; dispăruseră în zare, în viforniţa neagră.

— Începem, Anatoli Borisovici? întrebă Bîkov.

— Dă-i drumul…

Bîkov apăsă pe întrerupătorul declanşatorului prin radio al explozibilului. Ecranul se lumină de o lumină albă, puternică, apoi se întunecă deodată. În depărtare se ridicară, legănându-se greoaie în vânt, trei coloane de foc şi fum, de un roşu sângeriu, care se transformară în nişte nori de forma unor ciuperci. Dincolo de zare, acoperind vuietul Golcondei îndepărtate, se auzi un tunet, care trecu pe deasupra transportorului şi se rostogoli mai departe.

În aceeaşi zi ninsoarea neagră încetă şi se aşternu deodată un întuneric de neînţeles. Norii purpurii se stinseră pe neaşteptate. Deasupra deşertului se lăsase o noapte adâncă. Câmpurile de nisip gudronat din jur răspândeau o lumină slab fosforescentă. Din crăpăturile solului se ridică, legănându-se în bătaia vântului, un fum albăstriu care răspândea lumină.

Începură lucrările de montare a radiofarurilor. Oamenii

lucrau pe întuneric, cu ajutorul lanternelor de la căşti sau al reflectoarelor „Băiatului”. Radiofarul nu era greu de asamblat şi de montat; acum îşi făcea efectul antrenamentul migălos de la Poligonul Nr. 7. Dar aşezarea uriaşelor pânze cu elementele de seleniu şi ceriu lua mult timp. Exploratorii trebuiau să despacheteze, să scoată din transportor, să aşeze şi să acopere cu nisip sute de metri pătraţi de pânză subţire şi elastică. Era o muncă obositoare. La capătul zilei de lucru oamenii erau istoviţi şi se trânteau în pat, după ce înghiţeau în silă câte o cană de bulion cu pâine.

Lucrau geologii şi Bîkov. Ermakov nu se putea deplasa aproape de loc. Şedea ceasuri întregi în transportor; menţinând legătura cu „Hius” şi încercând să pună la punct dispozitivul de televiziune. Ţinea jurnalul expediţiei, nota indicaţiile laboratorului rapid, întocmea o hartă a împrejurimilor Golcondei, marcând migălos cu tuş negru şi colorat pe foaia de nailon tot felul de linii şi semne convenţionale. Strângându-şi pungă buzele cenuşii, pipăia burdufurile cu apă, care se dezumflaseră mult, şi socotea ceva în sinea lui, lăsându-şi peste ochi pleoapele-i roşiatice. Ca şi mai înainte, la fiecare douăzeci şi patru de ore, cu cinci minute înainte de ora 20, după ora de pe „Hius”, stingea lumina în transportor, se urca în turelă, se lipea de ocularele telemetrului şi se uita îndelung spre sud. Când era gata „plapuma” din jurul unui far, ieşea afară ajutat de Bîkov, controla instalaţia şi o punea el însuşi în funcţiune.

Legătura cu „Hius” era uneori surprinzător de bună, în funcţie de capriciile eterului de pe Venus. În aceste perioade, Ermakov comunica cu Mihail Antonovici la fiecare trei-patru ore. Krutikov punea întrebări, transmitea salutări. Spunea că se simte foarte bine, că totul e în ordine, dar vocea lui vădea adesea atâta dor de Pământ, de tovarăşii lui, încât Bîkov se simţea foarte stânjenit. Navigatorul nu ştia încă nimic de Bogdan…

Şi totuşi clipele acestea erau clipe minunate, cele mai

frumoase clipe. Să stai întins pe baloturi, destinzându-ţi trupul istovit, şi să asculţi ca pe o muzică vocea îndepărtată şi puţin răguşită a navigatorului… Şi să te gândeşti că nu mai ai mult de stat aici, că bunul Mihail Antonovici e viu şi nevătămat, că „Hius” va veni în curând pe noul rachetodrom, ca să-i ia pe toţi şi să-i ducă de-aici…

Echipajul iar nu prea stătea bine cu sănătatea. Fiecare căuta să-şi ascundă cu grijă indispoziţia, dar nu prea reuşea. Când se trezea noaptea din pricina durerii de ochi, Bîkov îl vedea adesea pe Ermakov, descălţat, examinându-şi glezna umflată şi gemând încet printre dinţi. Iurkovski îşi bandaja pe furiş abcesele de la mâini şi de la picioare. Starea lui Dauge era cea mai gravă. Părea aproape sănătos, dar îl măcina o boală ascunsă şi de neînţeles. Geologul slăbise, temperatura lui continua să se menţină foarte ridicată. Ermakov făcea şi el ce putea – îi dădea calmante, îi aplica un tratament electroterapeutic, dar toate acestea ajutau prea puţin. Boala nu dădea înapoi, provocând uneori accese de delir, un delir ciudat: uneori geologul fugea de nişte şerpi închipuiţi, urlând în gura mare. Nimeni nu ştia ce să-i facă. În astfel de clipe el nu vedea nimic, iar când îşi venea în fire, nu-şi amintea ce s-a petrecut cu dânsul…

Montarea celui de-al doilea radiofar era aproape gata. Mai aveau câteva ore de lucru, când Bîkov, simţindu-şi mâinile obosite, dădu o fugă în transportor, ca să-şi şteargă sudoarea de pe frunte şi să se mai odihnească. Geologii rămaseră afară să aşeze ultima sută de kilograme de pânză de seleniu şi ceriu. Ermakov trebăluia la staţia de radio, cu faţa încruntată, exprimând nemulţumire. Bîkov stătu puţin în aşteptare, apoi întrebă cu băgare de seamă:

— Sunt defecţiuni serioase?

Ermakov tresări şi se întoarse.

— A, erai aici, Alexei Petrovici?!… Da, s-a întrerupt legătura. O întrerupere neaşteptată şi… destul de ciudată…

Ermakov se ridică, ştergându-şi cu buretele mâinile murdare, Bîkov se uita la el, aşteptând.

— Vorbeam cu Mihail… şi… – comandantul şovăi – şi deodată legătura s-a întrerupt.

— S-a întâmplat ceva cu aparatajul?

— Nu, staţia e în ordine. Probabil am avut pur şi simplu ghinion. Până atunci legătura a fost aşa de bună, cum rar se întâmplă să fie.

Ceva în glasul comandantului i se păru neobişnuit lui Bîkov. O vreme, cei doi cosmonauţi se priviră în tăcere, pe urmă Ermakov întrebă:

— Mai aveţi mult?

— Nu. Vreo două ore de lucru. Nu mai mult…

— Bine. Comandantul îşi consultă ceasul de la mână şi întrebă cu un aer indiferent: Alexei Petrovici, dumneata n-ai observat cumva nişte explozii spre sud?

— Spre sud? În direcţia lui „Hius”? Nu, Anatoli Borisovici. Spre sud, în regiunea mlaștinii, nu se produc niciodată fulgerări. Cel puţin nu s-au produs până acum.

— Da, da, ai dreptate… – Acum Ermakov vorbea calm: Hai, isprăviţi treaba şi odihniţi-vă! Mai avem puţin.

Bîkov îşi puse din nou casca şi se ridică. Deodată se simţi odihnit şi plin de vioiciune. La ieşire mai zăbovi:

— Mă întorc curând, Anatoli Borisovici, şi vă ajut să ieşiţi afară.

Ermakov înălţă capul, se uită din nou la ceas şi spuse enigmatic:

— Trebuie să supraveghem orizontul, Alexei Petrovici.

— Orizontul?

— Da, spre sud, în direcţia mlaștinii…

— B-bine…

Trezindu-se în cursul nopţii, Bîkov îl văzu pe Ermakov stând la staţia de radio. Legătura nu se restabilise. „Hius” a tăcut toată noaptea. Toată noaptea şi toată ziua următoare…

Cel de-al treilea far, ultimul, fu montat foarte repede, în

mai puţin de zece ore. Ermakov ieşi din transportor. Şchiopătând rău, se plimbă pe suprafaţa elastică a pânzei de seleniu şi ceriu, acoperită cu nisip şi pietriş, controlă schema de conectare şi puse instalaţia în funcţiune.

Exploratorii stăteau lângă turela cu reflexe opalescente a transportorului şi tăceau. Nu se schimbase nimic. Acolo unde clocotea de explozii cazanul de uraniu al Golcondei se ridica, la fel ca înainte, un zid purpuriu de lumină. Solul se cutremura sub picioarele oamenilor. Spre sud, în bezna de nepătruns, goneau trombe pe deasupra pustiului negru. Farul scotea un zumzet abia auzit, iar fasciculul de radiaţii electromagnetice emis de el, subţire şi invizibil, îşi începu vertiginoasa goană în rotogoale pe cer, de la orizont la zenit şi de la zenit la orizont, desfăşurând parcă o uriaşă şi nesfârşită spirală.

Ţelul era atins. „Băiatul” va pleca, „Hius” va decola din uriaşa mlaştină şi se va întoarce pe Pământ. Pe cerul negru se va aprinde de multe-multe ori lumina aceea purpurie, vor veni şi vor pleca zeci de astronave, dar cele trei turnuleţe, mici şi trainice, îşi vor trimite necontenit apelurile în eter: „Aici terenul de coborâre, aici Golconda, aici e ţinta voastră, călători pe oceanele fără apă ale Cosmosului!”

— Aşa… Rachedromul „Golconda uranică numărul unu” este gata pentru a primi cele dintâi astronave – spuse Ermakov, cu o voce gravă şi vibrantă. Ora 17.45, 16 septembrie 19…

Toţi tăceau. Ermakov ridică mâna şi rosti solemn, distinct şi tare:

— În numele Uniunii Republicilor Comuniste Sovietice, noi, echipajul astronavei sovietice „Hius”, declarăm Golconda uranică, cu toate comorile ei, proprietate a omenirii!

Bîkov se apropie de far şi prinse de bara lui hexagonală o pânză mare. Vântul flutură steagul roşu, cu o stea de aur şi cu măreaţa, străvechea emblemă a secerii şi ciocanului – drapelul Patriei.

— Ura! strigă Iurkovski.

Dauge bătu din palme.

Cu aceasta, ceremonia luă sfârşit.

Odată întors în transportor, Ermakov se aşeză numaidecât lângă staţia de radio. Iurkovski îşi scoase casca, se întinse şi, căscând zgomotos, se trânti în patul său.

— Ei, Iohanîci, cu ce ne tratezi? se informă el.

Atunci Bîkov îşi aduse aminte că era ziua de naştere a lui Iohanîci. Încă pe când montau primul far, Dauge le vorbise despre asta şi-i poftise solemn să sărbătorească această dată însemnată prin „îngurgitarea a cât mai multe băuturi şi gustări şi prin rostirea unor cuvântări de circumstanţă”. I-a invitat în versuri:

„La sărbătoarea-n cinstea mea
Vă rog să vă înfăţişaţi;
Să vă-mbrăcaţi, să vă spălaţi!”

Bîkov zâmbi vesel şi întrebă:

— Şi unde-s bunătăţile făgăduite?

Dauge începu să se agite, scotoci prin sacul său şi scoase o sticlă învelită cu grijă în hârtie, două cutii de rollmops [fileu de peşte în rulou, cu ceapă, castravete şi mirodenii (n. t.)] şi o bucată groasă de şuncă afumată, letonă.

Toate aceste bunătăţi nu se încadrau în raţia obişnuită a cosmonauţilor. Dauge izbutise să le aducă aici prin contrabandă. Bîkov aşternu un şerveţel, scoase din bufet câteva păhărele, furculiţe şi o pâine în ambalaj de polietilenă. Iurkovski îşi drese glasul, rosti un semnificativ „M-da-da” şi se dădu mai aproape de masa festivă, improvizată ad-hoc. Interiorul maşinii blindate căpătă deodată un aspect sărbătoresc. Era tare bine! Dauge despachetă sticla, o puse la mijlocul şerveţelului şi îşi frecă bucuros mâinile. Iurkovski îşi făcu freza. Bîkov se gândi

puţin şi îşi înnodă cravata pe deasupra costumului de protecţie, ceea ce îl bucură nespus pe sărbătorit.

Cât durară aceste promiţătoare pregătiri, Ermakov rămase, fără a-şi scoate casca, lângă staţia de radio. După ce sfârşi de făcut nişte calcule, se apucă să-l cheme pe „Hius”. Dar eterul rămânea mut. În difuzor se auzeau sunete răguşite, pocnituri, fluierături. Mihail Antonovici nu răspundea. Ermakov deconectă aparatul, îşi scoase obosit casca şi o agăţă cu grijă în perete. Bîkov observă mirat că faţa comandantului se întunecase şi se înăsprise. Pe Ermakov îl nelinişte a ceva. Îl nelinişte a acum, după ce străbătuseră un drum atât de greu, când nu-i mai rămânea decât să-i dea un ordin lui Krutikov şi să aştepte venirea lui „Hius” pe noul rachetodrom! Ciudat… Alexei Petrovici îşi apucă cu degetele buza de jos.

— Tovarăşi, vă recomand să vă odihniţi şi… – Ermakov amuţi, privindu-şi mirat prietenii veseli. Ridică din sprâncene: Asta ce mai e?

— „La sărbătoarea-n cinstea mea”… – începu Dauge, timid. Expresia de pe faţa comandantului îl lăsă perplex. Anatoli Borisovici, azi e sărbătoare… într-un anumit sens… s-a încheiat…

— E ziua lui, Anatoli Borisovici! spuse vesel Iurkovski, chinuindu-se cu sticla. Bem şi noi câte-un păhărel de coniac, mai stăm de vorbă.

Ermakov se uită la el, apoi la Iohanîci, care stătea stânjenit, la bravul Bîkov (acesta îşi acoperi repede cu palma cravata stupidă). Ochii comandantului se îmblânziră.

— Haideţi! spuse el şi împături harta întinsă pe măsuţa de lângă staţia de radio.

Se aşezară cu toţii solemn în jurul şerveţelului.

— Va fi şi un toast? se informă Ermakov, luând din mâna lui Iurkovski un păhărel galben.

— Neapărat – îi răspunse acesta şi rosti solemn: Azi sărbătorim un îndoit eveniment! Azi s-a născut marele G. I. Dauge şi micul rachetodrom „Golconda uranică”. Amândoi

au un mare viitor, amândoi ne sunt dragi. Să trăiţi, să creşteţi şi să vă înmulţiţi! Ura! Ura! Ura!

Afară şuiera vântul încins. Nisipul negru troienise „Băiatul”. Noaptea neagră şi străină cuprinsese din toate părţile acest mic şi intim colţ de viaţă şi lumină.

— Bun rollmops – spuse Iurkovski, luând foarte preocupat în furculiţă o bucăţică apetisantă de peşte. Îmi place foarte mult rollmopsul…

Iohanîci clătină din cap şi zise, adresându-se lui Ermakov:

— Ştiţi, mie mi s-a întâmplat cu rollmopsul ceva foarte interesant. Mai bine zis, nu cu rollmopsul, ci… Închipuiţi-vă deşertul Gobi, câteva corturi, în fine… o expediţie geologică. Pe o rază de trei sute de kilometri nicio casă, numai sălbăticiune. O splendoare, nu alta. Eram un grup de tineri practicanţi şi aveam cu noi o sticluţă de coniac şi o mult dorită cutie de rollmops. Aşteptam şi noi vreun eveniment solemn pentru, hm… – Dauge pocni semnificativ din degete. Ei, a venit şi ziua aceea! Uite ca acuma, ziua de naştere a unei… a unui tovarăş. Ne-am strâns grămadă lângă cort toţi practicanţii, şase persoane. Am desfăcut sticla, am tăiat pâinea, ne-am spălat pe mâini. Am pus toate astea pe cutia teodolitului şi, ţin minte ca acum, eu m-am apucat să deschid, sub privirile lacome ale celorlalţi, cutia de rollmops. Ştiţi, tot mereu carne de berbec, şuncă… Ni se făcuse o poftă straşnică de ceva picant! Ei, n-apuc eu bine să deschid cutia…

Dauge făcu o pauză. Bîkov tuşi nerăbdător şi spuse:

— Ai deschis-o, şi?

— Zău, nici nu-mi aduc aminte cum s-a întâmplat. Mi-am aruncat din întâmplare privirea peste capetele tovarăşilor, care, fireşte, se aplecaseră cu toţii deasupra cutiei, şi ce-mi văd ochii? Pe panta unei dune din apropiere se tira şerpuind un uriaş vierme liliachiu… Un adevărat şarpe boa… Tot numai inele…

— Minţi! spuse cu convingere Iurkovski.

— Stai puţin, Vladimir Sergheevici! îl opri supărat

Bîkov. Lasă-l să vorbească.

— Nu mint, Volodea. Era un olhoi-horhoi.

— Olhoi… cum? întrebă Bîkov.

— Olhoi-horhoi – repetă Dauge. Pare-se singurul animal de uscat de pe Pământ înzestrat cu electricitate.

Iurkovski îşi împreună sprâncenele, căutând să-şi aducă aminte de ceva.

— Olhoi-horhoi… Mi se pare că a fost descris pentru prima oară într-una din povestirile din Gobi ale lui Ivan Efremov acum o jumătate de secol, nu? [povestirea lui Ivan Efremov, Olgoi-Khorkhoi (1944)]

— Da – confirmă Dauge. Mai târziu am aflat că în acest răstimp de o jumătate de secol, noi eram a treia sau a patra expediţie care l-am văzut.

— Şi ce s-a întâmplat? întrebă nerăbdător Bîkov.

Dauge răsuflă adânc:

— Nimic deosebit, desigur. Am scos un ţipăt şi am sărit în picioare. Rollmopsul a căzut în nisip. Ne-am repezit la cort după puşti, iar când ne-am întors… – Dauge îşi desfăcu mâinile: Ia-l de unde nu-i. Viermele electric se făcuse nevăzut.

— Cred că ţi-au făcut destule zile fripte pentru treaba asta fraţii – spuse Iurkovski şi îşi vârî din nou furculiţa în cutia cu rollmops.

— Aş! Până la sfârşitul expediţiei nu s-a vorbit decât de olhoi-horhoi.

— Eu n-am văzut nimic asemănător în deşert – observă Bîkov.

Dauge îl lămuri că olhoi-horhoiul trăieşte probabil numai în cele mai călduroase şi mai pustii regiuni din Gobi-ul mongol.

— Am o propunere… – spuse Iurkovski.

— Mă iertaţi – îl întrerupse Ermakov. Comandantul se ridică şi deschise staţia de radio.

Încăperea se umplu deodată de şuierături şi trosnituri.

Cei doi geologi se uitară unul la altul.

— N-avem legătură? întrebă alarmat Dauge.

— N-o mai avem de două zile – îi răspunse încet Bîkov, uitându-se cu coada ochiului la comandant.

Ermakov întoarse maneta aparatului şi trosniturile încetară numaidecât.

— Plecăm la „Hius”… – Comandantul îşi consultă ceasul: Peste o oră şi ceva. Dacă, fireşte, nu intervine vreo schimbare…

Exploratorii se uitară perplecşi unii la alţii.

— Daţi-mi voie – se încruntă Iurkovski. Şi Marea de Fum?

— Nu intrăm în Marea de Fum? întrebă mirat Dauge.

Comandantul tăcea.

— Şi apoi… aşa cum ne-am înţeles, Mihail Antonovici trebuie să-l aducă pe „Hius” aici. Rachetodromul e gata să-l primească… Mihail n-aşteaptă decât ordinul dumneavoastră…

— Nu avem legătura… – spuse cu vocea sugrumată Ermakov.

— Mare lucru! Iurkovski ridică din umeri. S-a mai întâmplat. Să mai aşteptăm…

— …şi între timp cercetăm Marea de Fum – îl susţinu Dauge. Asta înseamnă să îmbinăm utilul cu…

Ermakov clătină din cap:

— Nu. Vom pleca la „Hius”. Vorbi pe un ton foarte blând şi în vocea lui răsunară parcă nişte intonaţii cu totul necunoscute: comandantul părea să-i roage. Legătura poate să se restabilească şi poate să nu se restabilească. Noi nu trebuie să aşteptăm. Suntem obligaţi să ne întoarcem imediat la „Hius”. Ne-a mai rămas apă pentru mai puţin de patru zile. De mâine reduc raţia.

Iurkovski sări în sus:

— Să plecăm? Când n-am făcut treaba decât pe jumătate? Să ne mulţumim cu nişte firimituri nenorocite, când ne aflăm la doi paşi de această comoară de mistere şi enigme? Ni s-a încredinţat o misiune de mare răspundere…

Bîkov înţelese că discuţia era decisivă. Această discuţie

începuse în mai multe rânduri; geologii insistau de mult şi cu disperare să se întreprindă o recunoaştere în profunzimea Mării de Fum. Dar Ermakov fie că prefera să tacă, fie că dădea răspunsuri atât de vagi, încât geologii, nefiind în stare să încalce legile disciplinei de campanie, se sufocau de necaz, gata-gata să tune şi să fulgere.

Ce-i drept, Bîkov nu se aşteptase ca discuţia decisivă să aibă loc tocmai acum când s-au adunat să petreacă două-trei ore într-o atmosferă atât de intimă. Seara era definitiv compromisă. Nu-i mai rămânea decât să se împace cu situaţia şi să asculte… Şi să-şi spună cuvântul, dacă i se va cere. I se va cere cu siguranţă; era destul să se uite la oamenii aceştia palizi, traşi la faţă. Fiecare din ei părea ferm hotărât şi fiecare era convins că are dreptate…

Ermakov îl întrerupse pe Iurkovski:

— Consideraţi suficient de complete datele geologice asupra împrejurimilor Golcondei?

— A împrejurimilor îndepărtate?… Iurkovski îşi miji ochii.

— Da, îndepărtate.

— Datele sunt relativ complete – spuse prudent Dauge – dar…

— Aţi desăvârşit studierea în prima linie de acces a compoziţiei calitative şi cantitative a zăcămintelor utile din împrejurimile Golcondei uranice. Acum Ermakov vorbea tare şi pe un ton violent: Aţi dovedit că împrejurimile Golcondei pot fi exploatate. Aţi cules un material destul de bogat cu privire la condiţiile naturale ale regiunii. Aţi determinat regimul de radioactivitate. Aţi întocmit o hartă a locului, geologică şi topografică. Aţi făcut recunoaşterea geofizică a subsolului planetei Venus în această regiune…

— Datele sunt însă nebuloase şi insuficient de complete – interveni Iurkovski. Avem posibilitatea să obţinem date mult mai precise…

— Nu avem această posibilitate! spuse răspicat Ermakov.

— Cum adică nu avem?!

— Am mai spus. Sunt gata să repet. Mai avem apă pentru patru zile. Legătura s-a întrerupt. Situaţia în care se află „Hius” în mlaştină nu e lipsită de pericol. O incursiune în Marea de Fum înseamnă, în condiţiile noastre, o aventură. Orice defecţiune mai serioasă a transportorului poate face să eşueze întreaga acţiune. În afară de asta…

— De ce aventură, când e vorba de o sarcină dată de guvern? se repezi Iurkovski. Ni s-a încredinţat o acţiune de cea mai mare răspundere, şi noi o îndeplinim numai pe jumătate. E o ruşine! Când au să mai vină oameni aici?!

— Dacă noi ne întoarcem, o să vină curând, dar dacă rămânem aici – niciodată Sau peste douăzeci de ani! Nu intenţionez să expun riscului rezultatele expediţiei.

— Risc! Iarăşi risc! tună şi fulgeră Iurkovski. Mie nu mi-e teamă de risc! Puteţi spune orice, Anatoli Borisovici, dar nu puteţi face din noi nişte laşi! (Ermakov tresări fără să vrea: acestea erau propriile lui cuvinte.) Principala sarcină a expediţiei nu va fi îndeplinită!

— Nu-i chiar aşa – interveni în discuţie Bîkov.

Alexei Petrovici îşi aduse deodată aminte de discuţia pe care o avusese cu Ermakov chiar la începutul zborului şi înţelese motivele care-l făceau pe comandant să fie prudent. Geologii, obişnuiţi să-l vadă pe Bîkov rămânând pasiv la discuţiile pe această temă, se uitară miraţi la el. Numai Ermakov rămase neclintit.

Bîkov urmă:

— Nu aceasta e sarcina principală a expediţiei. Voi uitaţi de ordinul comitetului. Încercarea lui „Hius”, iată sarcina principală!

— Alexei Petrovici are dreptate. Principala noastră sarcină este aceea de a dovedi că numai nişte aparate ele tipul lui „Hius” pot rezolva problema cuceririi planetei Venus. Iată ce trebuie să dovedim noi! În afară de asta, trebuie să ducem pe Pământ rezultatele recunoaşterilor preliminare. Aceste rezultate le avem. Rachetodromul a fost amenajat. Mai rămâne principalul: să ne întoarcem pe

Pământ.

Sărbătoritul ghinionist se apucă să mestece cu scârbă rollmopsul. Era vădit că se dă bătut.

Iurkovski exclamă mâhnit:

— Să lăsăm treaba neterminată!

— E mai bine aşa, Vladimir Sergheevici. Şi apoi, noi ne-am făcut treaba…

— Dumneavoastră nu sunteţi specialist – îl înfruntă Iurkovski.

— Eu sunt comandantul! Lui Ermakov i se umflară vinele de la tâmple. Spuse stăpânindu-se: Eu sunt cel care răspund de rezultatele întregii expediţii. Aş fi putut pur şi simplu să ordon, dar v-am ascultat argumentele şi… le consider neconvingătoare. Să nu mai vorbim de asta… Dacă însă stabilim în decurs de o oră legătura cu Mihail şi el îl aduce pe „Hius” aici, atunci vă mai acord două-trei zile…

Seara era indiscutabil stricată. Geologii se aşezară unul lângă altul, cu capetele în piept. Ermakov trecu din nou la staţia de radio. Difuzorul vuia şi păcănea cumplit. Clipele treceau în zbor. Legătura nu putea fi restabilită. Sticla de coniac stătea uitată la mijlocul şerveţelului alb.

Prr! prr! ţiu-u-u!… – făcu prelung difuzorul. Indicatoarele de pe perete se înroşiră încetul cu încetul. Contoarele de radiaţie porniră să ţăcăne.

— Venus te salută, Iohanîci – spuse cu o voce rigidă Iurkovski.

— Ah, Dumnezeule, Dumnezeule!… răspunse sărbătoritul, cu o cumplită nostalgie, şi începu să drăcuiască în limba letonă.

Ţiu-u-u… – făcea difuzorul.

Se tânguie-n parâmă cabestanul…
Auzi, auzi sfâşietoru-i cânt?
Copiii Ceţii părăsesc limanul,
Pornind spre care ţărm? – mânaţi de vânt…

Iurkovski începu deodată melodia unui cunoscut cântec liric.

— A, asta e ceva nou! se învioră Dauge. Şi mai departe?

— Mă acompaniezi? întrebă Iurkovski, puţin jenat.

— Sigur! Dă-i drumul!

Iurkovski repetă strofa şi Dauge îl secondă cu o voce înfiorătoare:

Copiii Ceţii părăsesc limanul,
Pornind spre care ţărm? – mânaţi de vânt.

Auzi cum plânge un pescăruş pe mare,
Brăzdând talazul plumburiu din larg?
În pâcla ploii, undeva în zare,
Se mistuie catarg după catarg…

Pe coame de talazuri înspumate,
În zorii unei sumbre dimineţi,
Matrozii calmi spre zări îndepărtate
Corăbiile-şi poartă îndrăzneţi.

I-aşteaptă-n drum furtuni pustiitoare,
Şi fluxul spre necunoscute stânci,
Şi uriaşe valuri zdrobitoare,
Recifuri crunte-n apele adânci;

Şi nopţi fierbinţi, cu pânzele uscate,
Năvodul jilav ridicat din val,
Sărutul din dumbrăvi îndepărtate
Adus de-o adiere de pe mal.

Iar unde se sfârşeşte Oceanul,
Străine ţărmuri îi îmbie blând…
Copiii Ceţii părăsesc limanul…
Dar când se vor întoarce oare?… Când?

— „Dar când se vor întoarce oare?… Când?” repetă, dus

pe gânduri, Dauge. Bravo, Volodea, frumos…

Îşi umplură păhărelele şi le dădură pe gât. Cuprins de nostalgie, Iurkovski îşi lăsă pe braţe capul frumos, cu fire cărunte în păr. Ermakov se gândea încordat la ceva, uitându-se mereu, cu un gest mecanic, la ceas. Bîkov se simţi mâhnit de-a binelea. Se lăsă pe speteaza scaunului şi închise ochii. Revedea chipuri dragi, cumplit de îndepărtate, cerul albastru şi adânc, un vântuleţ călduţ, mângâietor, fâşii de nori oglindindu-se în apa tremurătoare a unui lac… Pământul…

Deodată Ermakov se ridică. Absolut calm, fără a-şi lua ochii de la cadranul ceasornicului, spuse:

— Iertaţi-mă, am să sting lumina. Trebuie să cercetăm împrejurimile. Alexei Petrovici, ajută-mă!

Ermakov urcă în turelă. Stinse lumina, întoarse telemetrul spre sud şi rămase lipit de oculare. Bîkov se aplecă spre cel de-al doilea telemetru. Înaintea lui, într-un cerc negru-plumburiu, brăzdat de linii fosforescente, sclipiră deodată, una după alta, puţin deasupra dungii negre a orizontului, două steluţe strălucitoare, de un roşu sângeriu.

— Indicaţiile – auzi el deodată la ureche vocea răguşită a lui Ermakov. Indicaţiile dumitale, Bîkov! Fii atent, ce naiba…

Fără a sta pe gânduri, Bîkov marcă maşinal şi zorit direcţia în care se aflau ciudatele luminiţe. Stelele roşii păliră şi se stinseră. Ermakov aprinse lumina în turelă şi citi febril indicaţiile de pe tambururile telemetrului său.

— La dumneata cât arată? întrebă el repede.

— Altitudine zece grade zero opt minute, azimut treizeci de grade douăzeci şi şase de minute… Dar ceea ce…

— Taci, Alexei Petrovici… – Ermakov notă cifrele în carnet. Taci! Despre asta vom vorbi mai târziu…

Bîkov îşi apucă buza de jos cu degetele.

— Lumină! strigă deodată Iurkovski. Aprindeţi lumina. Lui Dauge i s-a făcut iarăşi rău!…

GOLCONDA ÎŞI SPUNE ULTIMUL CUVÂNT

„Băiatul” înainta încet. Pe ecran se perindau contururile unor stânci care se succedau la mici intervale – un haos de piatră. Reflexele îndepărtatei vâlvătăi a Golcondei jucau pe grumajii unor uriaşe blocuri albe, brăzdate de crăpături.

Deşi drumul era rău, „Băiatul” ar fi putut merge de două ori mai repede, dar de fiecare dată când transportorul se zdruncina, nimerind în câte un hârtop, Iurkovski gemea în bezna cabinei, fără să se trezească, şi conductorul maşinii strângea din dinţi, de parcă ar fi simţit el însuşi arsura trupului spuzit de abcese.

Prin vuietul uniform al motorului răzbea hârâitul înfundat al aparatului de radio; comandantul nu-l mai închidea acum nicio clipă. Ermakov frunzărea nişte hârtii, stând la măsuţa rabatabilă. Pesemne zguduiturile îl stânjeneau mult, dar comandantul nu spunea nimic.

Cât de ciudate erau toate acestea şi cât de mult se deosebeau ele de tabloul pe care şi-l imaginase atât de des Bîkov! Operaţiile de recunoaştere s-au încheiat, rachetodromul e gata, „Hius” coboară solemn pe câmpia netezită, are loc o splendidă întâlnire, oamenii se văd din nou în cabine confortabile, iată-l şi pe bunul Mihail Antonovici şi, în sfârşit, pornesc spre casă… Dar în loc de asta apar nişte luminiţe ciudate la sud, maşina goneşte pe un teren sfârtecat şi faţa comandantului e rece şi încordată, cu o expresie bizară întipărită pe ea. Bîkov nu l-a văzut încă niciodată astfel… Fireşte, era riscant să aştepte restabilirea legăturii cu „Hius”, având-l pe bord pe Dauge grav bolnav şi dispunând de o rezervă de apă doar pentru trei-patru zile.. Se înţelege de ce a hotărât Ermakov să se întoarcă la „Hius”. Dar de ce graba asta? De ce dă comandantul atâta importanţă luminiţelor acelora din sud? E limpede, doar, că le aştepta. Să fie oare Mihail? Oare…

— Alexei Petrovici, trebuie să vorbesc cu dumneata –

spuse încet Ermakov…

Bîkov răspunse fără a întoarce capul, atent numai la drum:

— Vă ascult, Anatoli Borisovici.

Alt hârtop. Altă izbitură. Iurkovski gemu puternic prin somn.

— Opreşte maşina.

— Am înţeles…

Ermakov şedea fără cască la măsuţa rabatabilă. Lumina albastră, intimă din turelă cădea pe hartă, pe degetele subţiri şi albe ale comandantului, care se jucau cu creionul.

— Ascultă-mă cu atenţie, Bîkov. E ceva foarte important. Îţi aduci aminte de cele două luminiţe de la sud?

— Da.

— Le-am determinat coordonatele, presupunând că sunt nişte rachete de semnalizare…

— „Hius”?!

— Asta nu ştiu. Uite…

Era o hartă a regiunii explorate. Bîkov desluşi cercul aproape regulat al uriaşei mlaştini, al craterului aceluia de noroi, şi, înăuntrul lui, o cruciuliţă – locul unde a coborât „Hius”. Drumul străbătut de transportor prin deşert şi prin lanţul de stânci spre rachetodromul „Golconda-1” era marcat cu o linie punctată. Pata neagră ca cerneala a Golcondei, împrejmuită de centura de un cenuşiu palid al Mării de Fum, apărea deosebit de izbitor.

Ermakov arătă cu vârful creionului un cerculeţ roşu la sud-est de mlaştină.

— Uite, punctul acesta. Îl vezi… ceva mai la o parte de mlaştină… De-aici au fost lansate rachetele, dacă, desigur, erau rachete. Coordonatele sunt determinate cu o precizie de cinci-şase kilometri.

— Dar cum şi de ce să se fi deplasat „Hius” acolo?

— N-am spus că e „Hius”. Dar…

— Ce anume?

Ermakov se încovoie şi îşi privi piciorul bolnav.

— Uite ce e, Bîkov. Noi ne deplasăm acum spre locul unde a coborât „Hius”, spre mlaştină. Rachetele puteau fi lansate de vreo expediţie care ştie că ne aflăm în această regiune. E posibil să fi fost doar o rachetă autodirijată, încărcată cu alimente. Sau să nu fi fost nimic. E posibil ca noi să fi văzut nişte explozii atmosferice… Ele însă coincid curios cu semnalul convenit.

— Fix la douăzeci zero zero? întrebă Bîkov.

— La douăzeci şi douăsprezece – preciză cu răceală Ermakov.

— Şi în caz de ceva, Mihail trebuia… trebuia să semnalizeze la douăzeci precis?

— Da.

Bîkov simţi lămurit în piept fiorul unei presimţiri rele.

— Legătura s-a întrerupt într-un chip foarte ciudat – urmă Ermakov, ca şi cum ar fi dat glas gândurilor sale. Difuzorul a început să duduie şi nu l-am mai auzit aproape de loc pe Krutikov. Mi s-a părut însă că m-a strigat nu ştiu cum… tulburat. Mult prea tulburat… Pe urmă s-a făcut linişte. Şi iată că e a treia zi de când tace. Comandantul se aplecă la urechea lui Bîkov. Pentru o clipă, ochii lui sclipiră în obscuritatea cabinei ca nişte ochi de pisică. Oricum ar fi, una din hărţi ţi-o dau dumitale. Ascunde-o şi ţine-o la dumneata. S-o ţii tot timpul la dumneata. Ce-a de-a doua rămâne la mine. O pun uite aici, în sertarul măsuţei. Orice s-ar întâmpla, ţii direcţia spre mlaştină. Nu căuta alt drum. N-avem de ce să ne pierdem vremea. Ţine direcţia spre „Hius”. Şi numai dacă „Hius” nu se mai află în mlaştină…

Bîkov îşi opri răsuflarea.

— De altfel sper să fie bine – încheie Ermakov pe un ton care-l făcu pe Bîkov să se îndoiască de sinceritatea acestei declaraţii optimiste a comandantului.

Câteva secunde rămaseră tăcuţi.

— Asta-i tot ce voiam să-ţi spun. Ţii direcţia spre mlaştină!

Ermakov tuşi discret şi se întoarse spre receptor.

Turtind pietrişul de sub el, „Băiatul” porni mai departe. Bîkov nu mai lua în seamă gemetele lui Iurkovski. Acul vitezometrului se deplasă la 30. Transportorul îşi mărea viteza. «„Hius” – se gândea Bîkov. Mihail Antonovici… Să se fi întâmplat oare o catastrofă? Să fi pierit astronava?»

Nefericitul Dauge geme cu capul dat pe spate. E tras la faţă şi are în obraji pete roşii, nesănătoase. Sinistră şi neînţeleasă boală! Ce-o fi oare? Nimic nu ajută. „Febra care a nimicit echipajul ceh al acelei nave” – a spus Iurkovski. Febra deşertului. Dar de ce s-a îmbolnăvit numai Iohanîci? Aici, în transportor, aveau cu toţii aceleaşi condiţii. E drept că acolo, printre stânci, când îl căutau pe Bogdan, Dauge a ieşit o dată afară fără costumul de protecţie şi a înghiţit praf… Dar… dacă aceasta e febra deşertului, aceeaşi febră, o să fie foarte rău de Iohanîci, de bunul şi cinstitul Dauge. Ermakov a spus: „Cerul albastru vindecă toate bolile mai bine decât orice medic”. Dar dacă ei nu vor vedea aşa de curând cerul albastru?… Sărmanul Iohanîci!…

Pe Bîkov începură să-l doară ochii. Ridică mâna stângă de pe butoane şi îşi frecă cu băgare de seamă pleoapele umflate.

— Te dor? întrebă deodată Ermakov.

— Da. Mă jenează…

Ermakov veni cu băgare de seamă pe scaunul alăturat şi se uită la vitezometru: 45 de kilometri pe oră. Puţin. Transportorul se sălta, sfărâmând bolovanii de sub el. Şenilele zăngăneau. „Drace!” gemu din spate Iurkovski. Acul vitezometrului oscila lângă cifra 70…

„Băiatul” era aproape de lanţul de stânci, când Bîkov observă înaintea sa nişte pete şi dungi roşii, deasupra cărora juca un abur greu, liliachiu. Drumul era barat de un neînţeles şuvoi de foc. Bîkov opri maşina şi îl chemă încet pe Ermakov. Aplecaţi deasupra vizorului, priviră o vreme în tăcere ciudatul fenomen.

— Încercăm să trecem? întrebă în cele din urmă Bîkov.

Ermakov clătină nelămurit din cap:
— Nu… Nu face. Să încercăm mai bine să ocolim.
— Ce poate fi oare?
— Nu ştiu… Trage maşina mai aproape.
„Băiatul” se târî încet vreo două sute de metri şi se opri. Pe solul negru jucau nişte dungi sinuoase, răspândind o lumină de un roşu aprins. În depărtare, după o perdea de pâclă viorie, dungile se împreunau alcătuind o pată roşie. Părea că se revarsă de undeva, acoperind deşertul, un torent de lavă incandescentă. Bîkov observă că acest câmp roşu se apropia încet, imperceptibil, de un bloc mare de piatră, de culoare neagră. La baza acestuia, câmpul roşu se învolbura, ridicându-se peste blocul de piatră…
— Se mişcă – bolborosi Ermakov.
Blocul de piatră dispăru sub aluatul acela roşu, mişcător.
— Drace!
— Ieşim să vedem – propuse hotărât Ermakov. Se ridică repede, dar se prăbuşi din nou în scaun, scoţând fără să vrea un geamăt. Nu, nu pot… Trezeşte-i pe geologi, Alexei Petrovici!
Nu părăsiră numaidecât transportorul. Masa aceea roşie, luminoasă avea ceva sinistru. Până şi Iurkovski rămase tăcut atunci când Bîkov spuse cu băgare de seamă:
— Putem să ne apropiem şi să cercetăm chestia asta cu manipulatoarele…
— Se poate – confirmă nesigur Dauge. Eu cred că nu e lavă…
Ermakov se apleca şi îşi pipăi piciorul, strâmbându-se de durere.
— Fiţi prudenţi. Cum se iveşte cel mai mic pericol, întoarceţi-vă în transportor. Vă veţi putea îndepărta oricând. Şuvoiul se deplasează încet.
Când ajunse la uşiţa care da în ecluză, Bîkov întoarse capul. Ermakov şedea încovoiat în faţa tabloului de comandă, fără a-şi lua ochii de la fâşia purpurie ce se întindea în faţa transportorului. Nu-şi pusese costumul de

protecţie şi Bîkov văzu în lumina trandafirie a ecranului pumnii strânşi ai comandantului…

Şuvoiul tremurător se deplasa lateral de ambele părţi, cuprinzând transportorul într-un uriaş semicerc. Braţele lui lungi, aruncate înainte, păreau să pipăie terenul. Deasupra acestui covor roşu în continuă mişcare stăruia o ceaţă liliachie, cu reflexe schimbătoare. În căştile radiotelefoanelor se auzea vuietul Golcondei îndepărtate, însoţit de un freamăt uniform: şuvoiul purpuriu ducea cu el pietre şi bolovani.

— Grozav mai seamănă cu o fiinţă vie – bolborosi Dauge.

— Nu vorbi prostii, Grigori… – spuse Iurkovski.

— E o fiinţă vie. Priveşte-i tentaculele: caută drumul printre stânci…

— Nu caută nimic…

Dauge se aplecă, ridică un bolovan şi, zicând „Fie ce-o fi!”, îl aruncă în masa aceea roşie. Bîkov, care nu apucase să-l oprească, se încordă, gata la orice neplăceri. Dar nu se întâmplă nimic. Bolovanul căzu pe suprafaţa roşie, se săltă, se rostogoli puţin şi se opri, înnegrindu-se. În jurul lui se ridicară fuioare de fum trandafiriu. Apoi bolovanul dispăru, de parcă s-ar fi topit: masa roşie îl absorbise.

— Temperatura e normală – comunică Iurkovski, examinând termometrul de mână: cincizeci şi patru de grade şi trei linii. Pentru locurile acestea e o temperatură absolut normală. Asta nu e lavă.

Se apropiară mult de tot. Peretele de ceată liliachie se ridica drept în fata ochilor lor; încă câţiva paşi şi ar fi călcat pe acel extraordinar covor roşu.

— Mai departe nu mergem – spuse Bîkov. La mine în cască contorul de radiaţie a luat-o razna.

— M-da-a! făcu prelung Iohanîci şi se opri. Radiaţia se intensifică. Chestia asta emite radiaţii, Volodea…

— Văd – bombăni Iurkovski, lăsându-se pe călcâie şi examinând atent marginea şuvoiului purpuriu.

Solul era acoperit de o crustă groasă, luminiscentă,

probabil foarte dură, spongioasă ca un burete. Crusta aceasta se deplasa încet, umflându-se pe-alocuri, smulgând bolovanii din nisip.

— Are o grosime de vreo cincisprezece centimetri – constată Iurkovski, privind-o cum se târăşte peste un pietroi ascuţit. Nu e o fiinţă vie, Grişa! E cu totul indiferentă la excitaţiile dinafară.

— Caraghiosule! Dauge ridică din umeri: Buretele e şi el absolut indiferent la excitaţiile dinafară... Aceasta e cu siguranţă o colonie de microorganisme.

— Microorganisme... La o radiaţie atât de ridicată şi în regiunea asta? Iurkovski dădu glas gândurilor sale. Deşi, desigur, o fiinţă se poate adapta la orice condiţii. Cu atât mai mult, cu cât chestia asta radiază ea însăşi... Aici ai dreptate, Iohanîci. Dar cum ai putea dovedi?... Hai să luăm o probă; vedem noi acasă ce e.

— Aşadar, credeţi că putem străbate cu „Băiatul” câmpul acesta roşu? întrebă Bîkov.

Geologii rămaseră o vreme tăcuţi, după care Dauge răspunse:

— Mai curând da decât nu. În orice caz asta nu e lavă.

— Atunci hai la maşină. Ermakov ne aşteaptă.

— Imediat, Alexei! Stai numai să luăm o probă.

Transportorul se afla la o depărtare de vreo sută de metri, sclipind în lumina roşie. Deschizătura chepengului se vedea ca o pată neagră. Crusta aceea roşie părea să încercuiască transportorul; în depărtare se şi vedeau în întuneric fâşiile ei, învăluite într-un abur liliachiu. Crusta împresurase „Băiatul” din trei părţi. Bîkov se alarmă.

— Hai mai repede, tovarăşi! spuse el. Nu prea-mi place mie cum se comportă acest interesant fenomen al naturii.

— Staţi un pic, să aduc un container – mormăi Dauge şi porni în pas alergător, călcând nesigur, spre maşină.

Bîkov îl petrecu cu privirea. Când se întoarse spre Iurkovski, îl văzu străduindu-se să taie cu cuţitul o bucăţică din crusta aceea.

— Nu, Vladimir Sergheevici, de ce faci asta? Las’ că

luăm cu manipulatorul.

Iurkovski gâfâia supărat, operând cu lama cuţitului. Aceasta pătrundea în masa elastică. Dar pe urma tăieturii masa se lipea numaidecât la loc. Înfuriat, geologul rupea şi ciopârţea piftia aceea mişcătoare. În cele din urmă izbuti să desprindă o bucată. Din golul făcut răbufni un gaz luminiscent, învăluit într-un nor gros. Iurkovski se ridică şi aruncă cu piciorul bucata desprinsă, cât mai departe. Pe nisipul negru se aprinse o pată roşie. În spate răsună un bubuit. Cei doi exploratori întoarseră capul şi-l văzură pe Dauge căzând de pe transportor; şedea jos într-o poziţie caraghioasă.

— Tii!… făcu înciudat Iurkovski.

Dauge se ridică repede şi se aplecă să caute ceva sub picioare. Bîkov observă că tentaculele de foc împresuraseră complet transportorul, împreunându-se la o depărtare de vreo trei sute de metri de maşină şi alcătuind un cerc aproape perfect.

„Un cerc… – îl fulgeră gândul. O centură de foc… Unde am mai auzit de centura asta?”

Dauge venea spre ei, târând după el containerul de metal pentru probele radioactive, pe care-l legase cu o curea. La subsuoară ţinea un scut greu.

— Drace! făcu uimit Iurkovski.

Bîkov se uită sub picioare şi văzu că bucăţica de crustă pe care o tăiase Iurkovski luase forma unei stele, întinzând nişte lăstari lungi şi subţiri în direcţia covorului roşu. Deodată îşi aduse aminte: „Centura roşie! Fereşte-te de Centura roşie! Enigma lui Tahmasib…”

În clipa aceea solul se cutremură. Bîkov îşi pierdu echilibrul şi fu cât pe ce să cadă. Îl văzu pe Dauge prăbuşindu-se şi scăpând jos tot ce avea în braţe. Iurkovski încerca să se ridice, stând în patru labe.

Pe cerul negru izbucni o lumină orbitoare albă-albastră. O nouă zguduitură îl trânti jos pe Bîkov. Auzi sub picioare un trosnet asurzitor. De jur-împrejur văzduhul răsuna de bubuituri.

— A-a-a! strigă Iurkovski şi strigătul lui abia se auzi în vacarmul acela cumplit.

Agăţându-se febril de neregularităţile terenului, Bîkov văzu că lângă transportor solul crăpă. O coloană de foc ţâşni în sus. În viitoarea limbilor de foc, Alexei Petrovici văzu „Băiatul” cu botul ridicat, învârtindu-şi cu o iuţeală nebună şenilele. Îl văzu pe Iohanîci ridicându-se şi prăbuşindu-se din nou cu faţa în jos. Apoi îl învălui o căldură insuportabilă, răzbind prin ţesătura de silichet a costumului de protecţie. Gata să-şi piardă cunoştinţa, se ridică în picioare, menţinându-şi anevoie echilibrul, făcu câţiva paşi nesiguri în direcţia transportorului scorojit şi căzu din nou; solul îi fugise de sub picioare. Bubuiturile încetară brusc. Printre şiroaiele de sudoare care-i înceţoşaseră ochii, Bîkov văzu solul zguduit şi crăpat căpătând o lumină roşie-cenuşie. Transportorul, încins la roşu, se afunda în nisipul topit.

— A-a-a! strigă din spate Iurkovski.

Strângând din dinţi, căutând să biruie slăbiciunea care-l cuprinsese, Bîkov se sili să se târască în direcţia de unde se auzea ţipătul tânguitor. Văzu întinse spre el mâinile negre, carbonizate parcă, ale lui Iurkovski. Mai găsi puteri ca să le apuce, să se proptească în sol şi să-l tragă pe geolog mai departe de smârcul acela roşu.

Pe urmă îşi pierdu totuşi cunoştinţa, se pare însă că nu pentru multă vreme, căci, venindu-şi în fire, constată că geologul zăcea alături de dânsul, cu mâinile strânse caraghios sub el, că solul încins din jurul „Băiatului" nu apucase încă să se întunece şi transportorul stătea puternic aplecat într-o rână, adânc înfundat în pământul topit; blindajul din material plastic al transportorului mai scotea fum, întunecându-se cu repeziciune.

Orbitoarele fâşii albe-albastre de pe cer se stinseseră. În urechi se auzea necontenit un sunet pătrunzător; Bîkov nu-şi dădu numaidecât seama că era contorul de radiaţie. „Zeci, sute de unităţi Roentgen" – îi fulgeră prin minte. Se ridică în picioare, îl apucă de subsuori pe Iurkovski (care atârna neputincios în braţele lui) şi-l târî spre transportor, mai departe de crusta roşie, care se băşicase, învăluită în aburi trandafirii. După vreo patruzeci de paşi dădu de Dauge. Iohanîci zăcea pe spate, cu degetele crispate înfipte în ţesătura costumului de protecţie în dreptul pieptului. Culcându-l pe Iurkovski alături, Bîkov se aplecă deasupra prietenului său. Dauge era leşinat şi respira des,

hârâind. Partea de jos a costumului său de protecţie era numai zdrenţe. Alexei deşurubă zorit robinetul buteliei de oxigen, luă cureaua pistolului automat şi legă strâns trupul nemişcat în jurul taliei, pentru a opri pătrunderea aerului de afară, sărac în oxigen şi saturat de praf activ. Dauge scoase un geamăt şi trase, cu un sughit, în piept gazul dătător de viaţă. Iurkovski îşi veni singur în fire. Se scutură, se ridică cu o mişcare iute şi se aşeză din nou. Dauge continua să respire greu.

— „Băiatul”... Anatoli Borisovici... – îngăimă Iurkovski. Repede...

Bîkov îl ajută să se ridice şi porniră amândoi, clătinându-se, spre transportorul aflat la o depărtare de o sută de metri şi care se răcea treptat. Trecură peste o crăpătură largă ce se căsca înaintea lor şi o luară la fugă. Iurkovski se vârî primul în deschizătura chepengului, dar căzu.

Bîkov îl dădu la o parte şi se vârî el.

Chepengul, topit de foc, se făcuse oval. Blindajul era încă încins. Căldura pe care o degaja răzbea prin costumul de protecţie, devenind insuportabilă. În ecluza cufundată în întuneric, Bîkov căută zadarnic întrerupătorul de lumină şi, negăsindu-l, aprinse lanterna de la cască. Uşa ecluzei n-o putea deschide.

— Anatoli Borisovici! Tovarăşe Ermakov! strigă el, disperat, şi deodată îşi dădu seama că e inutil. Comandantul murise.

Temperatura exploziei fusese mult prea înaltă. Totul se topise, „Băiatul” devenise pentru un timp incandescent, iar Ermakov era fără cască atunci când plecaseră ei. Acolo, înăuntrul transportorului, totul a ars. Totul. Şi comandantul... Nu mai există nimic...

— Chepengul, chepengul. Mai repede, la naiba! Iurkovski se târî în ecluză şi se năpusti asupra chepengului care da în interior şi împinse. Se lăsă cu tot corpul asupra chepengului, iar Bîkov i se alătură. Zadarnic! Iurkovski izbi furios cu pumnii în chepeng.

— Trebuie tăiat… – îngăimă Bîkov, cu vocea răguşită.

— Cu ce, Alexei Petrovici? Hai la chepengul de rezervă, hai!…

Bîkov sări afară din maşină. Chepengul de rezervă, de care nu se folosiseră niciodată, se afla în partea din spate a transportorului. Dar ocolind maşina, Bîkov pricepu că totul e pierdut. „Băiatul" se afundase adânc în solul muiat de temperatura înaltă şi se lipise de el. Chepengul ajunsese sub nivelul scoarţei dure, care se întărise, şi era cu neputinţă de ajuns acolo. „Băiatul" se, transformase într-o fortăreaţă moartă, inaccesibilă celor rămaşi în viaţă. Ermakov era izolat de lume şi mort. Mort! Comandantul a murit!

Bîkov se lăsă obosit pe solul înfierbântat şi schilodit şi îşi acoperi faţa cu palmele. Degetele i se loviră de calota netedă a căştii…

Iohanîci fu adus lângă transportor şi întins, pe cât era cu putinţă, mai comod. Înainte de asta, Bîkov a trebuit să piardă câteva minute ca să-l aducă în fire pe Iurkovski. Geologul umbla în jurul transportorului lipsit de viaţă, fără să audă şi fără să vadă nimic, fără a răspunde la întrebări. Bîkov l-a apucat de umeri, l-a zgâlţâit cu putere şi atunci geologul şi-a venit în fire şi l-a urmat docil.

Dauge nu-şi recăpăta cunoştinţa. Exploratorii nu aveau medicamente, nu aveau bandaje. Nu aveau cu ce să acopere picioarele arse ale prietenului lor. Nu puteau nici măcar să-i scoată casca şi să-i dea apă , după explozie, temperatura aerului era încă mult prea ridicată – peste 80 de grade. Fără a spune o vorbă, Iurkovski şi Alexei Petrovici îl tot întorceau pe Iohanîci când pe-o parte, când pe alta, scotoceau prin rucsacuri şi îi înfăşurau cu cârpe picioarele rănite. Căutau să-i facă respiraţie artificială, fără a şti ei înşişi pentru ce, îi acopereau cu zdrenţele costumului de protecţie trupul dezgolit, ferindu-l de vântul arzător. Bîkov se uita mereu la termometrul de mână, dar temperatura scădea încet..

— Moare – spuse Iurkovski. Are arsuri de gradul doi. E rău…

— Taci! urlă furios Bîkov.

— Alexei! Vine – bolborosi Iurkovski în delir. Uite-o, vine…

— Cine? Alexei Petrovici întoarse capul şi înţelese numaidecât.

În jurul „Băiatului” se strângea încet, dar vizibil, centura aceea roşie. Masa purpurie se târa din toate părţile, apropiindu-se de centrul groaznicei explozii din adâncuri care distrusese transportorul şi unde se vedeau acum mormane de bolovani topiţi. Deasupra gropii negre şi adânci se ridicau nori de fum.

— Vine peste noi – urmă Iurkovski. O să ne strivească… trebuie să plecăm de-aici.

— Unde? Bîkov făcu ochii roată: covorul roşu înainta din toate părţile.

Iurkovski se ridică anevoie, se aplecă asupra lui Dauge şi-l apucă cu băgare de seamă de subsuori:

— Pune mâna, Alexei!… Ne închidem în maşină. Poate rezistăm…

Iohanîci scoase un geamăt de durere când îl traseră prin deschizătura îngustă a chepengului. În ecluză era foarte cald, mult mai cald decât afară.

— Doamne! rosti disperat Alexei Petrovici, aruncându-şi privirea la termometru. Nouăzeci!

Bîkov se lungi pe podeaua încinsă şi-l trase pe Dauge peste el. Iurkovski se străduia febril să închidă chepengul, dar nu izbutea; şi deschizătura şi chepengul îşi pierduseră forma iniţială. Geologul fixă cum putu bucata grea şi fierbinte de blindaj şi privi printr-o crăpătură:

— Acuş urcă pe tanc… Nu ocoleşte obstacolele; trece peste el… Ia să vedem!

Iurkovski se retrase şi se aşeză într-un colţ întunecos. Alexei Petrovici rămase tăcut, atent la zgomotele de-afară şi la horcăitul lui Dauge, simţind căldura insuportabilă încingându-i spinarea. Erau condamnaţi. „Băiatul” era

distrus. Nu aveau mâncare, oxigen, apă… Iohanîci stătea prost, foarte prost. Ce puteau oare face pentru el? Măcar ceva, ceva nefolositor, dacă nu-i mai rămânea nimic de făcut…

„Băiatul” se cutremură. Lumina roşie care răzbea prin crăpătura chepengului deveni mai puternică. Se auzi un scârţâit, apoi un huruit: covorul roşu învăluia transportorul schilodit…

După o jumătate de oră temperatura scăzu până la şaizeci de grade. Scoţând cu băgare de seamă pacostea aceea de cască de pe capul lui Dauge, Alexei Petrovici îi turnă în gură puţin suc de portocale. Iohanîci se înecă şi deschise ochii, în care se citea suferinţa. Bîkov îl mângâie pe obrazul neras şi-i puse din nou casca.

— Unde suntem?

— În maşină, Iohanîci prietene… Eşti rănit.

— Ah, ce mă doare… Picioarele… Ce s-a întâmplat? De ce-i întuneric? De ce nu mergem?…

— S-a produs o explozie, Iohanîci – răspunse Iurkovski şi rămase tăcut: n-avea puteri să-i spună totul până la capăt.

— Da… O explozie… Îmi aduc aminte. M-a trântit jos şi m-a ars… Vladimir, tu pricepi ce-i asta?… Undeva în adâncuri a făcut explozie un cazan atomic… Ţii minte… noi doi am avut o discuţie pe chestia asta… Ce ghinion!… Exact sub noi…

Dauge respira repede, neregulat. Alexei Petrovici întoarse până la refuz robinetul de oxigen.

— E bine, e bine… încă… – Dauge respira adânc, cu lăcomie. Unde-i Ermakov? De ce tăceţi? Alexei! Ce s-a întâmplat?…

— „Băiatul” a fost distrus, Grişa… – Iurkovski făcu o pauză, apoi sfârşi, vorbind rar: Ermakov a murit…

Dauge scoase un sughiţ de plâns şi îşi pierdu din nou cunoştinţa. „Băiatul” se cutremura. Pe blindaj scârţâia ceva. Prin crăpăturile din jurul chepengului răzbea o lumină roşie. Iurkovski spuse încet:

— Grişa, Grişa, vino-ţi în fire!… O să plecăm de-aici… O să te ducem pe braţe… Grişa!

Dauge tresărea, o chema în delir pe Maşa, plângea.

Bîkov luă în palme capul lui neputincios, închis în cască, şi-l strânse la piept. Dauge amuţi.

— A murit? întrebă cu o voce străină Iurkovski.

Bîkov scrâşni din dinţi:

— Nu, Dauge n-a murit. O să-l ducem noi, ai înţeles? Cât mai suntem în viaţă…

— O să-l ducem…

Iurkovski se apropie de chepeng, se lipi de el şi spuse abia auzit:

— Şase ani împreună… Luna, deşerturile de pe Marte… Şase ani…

Geologul deschise larg chepengul cu o mişcare bruscă, surprinzător de puternică. În jur era noapte, întuneric… Departe-departe bubuia cutremurându-se Golconda uranică, răspândind la orizont o lumină difuză brăzdată de fulgerări…

O SUTĂ CINCIZECI DE MII DE PAŞI

Au rămas trei.

Dauge nu-şi venea în fire. Bîkov şi Iurkovski l-au scos anevoie afară şi au rămas o vreme nemişcaţi, nefiind în stare să părăsească locul acesta cumplit. Solul se cutremura ca de obicei. Covorul roşu dispăruse. Cosmonauţii au mai apucat să vadă rămăşiţele lui deasupra gropii de pe locul exploziei, la vreo douăzeci de metri depărtare de transportor, masa roşie era absorbită repede şi cu lăcomie de hăul fără fund. Lumina liliachie se stingea încetul cu încetul. Se făcu mai întuneric. Bîkov ridică pistolul pentru ultimul salut, dar se răzgândi şi-l lăsă în jos. Mai rămânea doar un încărcător de semnalizare, cu şaizeci de cartuşe, iar în faţa lor se întindeau o sută de kilometri prin deşertul nisipos, prin defileu, prin mlaştină… O sută de kilometri, o sută de mii de metri, o sută cincizeci de mii de paşi. Şi fiecare pas le putea rezerva o surpriză!

— O salvă de salut! ceru cu glas răguşit Iurkovski. Bîkov ridică pistolul şi trase o salvă scurtă…

Din nişte bucăţi de ţesătură de seleniu şi ceriu, găsite în ecluză, făcură un fel de targă şi-l culcară în ea pe Dauge. Ţesătura era bună şi trainică; le-a mai rămas ca să-l înfăşoare pe Iohanîci de la picioare până la gât.

Mergeau acum încovoiaţi, în bătaia vântului greu, prin bezna străpunsă arareori de fulgerări albastre, reci. În clipele acelea Bîkov vedea înaintea sa casca lui Dauge de pe targă, spinarea neagră a lui Iurkovski, ce se legăna în faţă, nisipul lipsit de viaţă şi norii grei şi joşi, prin care răzbea câte o geană de lumină. Fulgerările se stingeau încet, şi din nou îi învălui întunericul, nisipul li se lipea de picioare, vântul şuiera în căştile radiotelefonului…

Nu-şi vorbeau. Era greu de respirat şi de aceea făceau economie de oxigen, care se rărise. Inhalau aerul de afară, trecut prin filtrul de oxigen. Aerul acesta era fierbinte şi sărac în oxigen, sufocant, făcându-i să caşte spasmodic; amândoi deschideau larg gura uscată…

Lui Bîkov îi e sete! Îşi simte gâtlejul plin de praf. Limba e grea ca o piatră seacă. Dar chiar lângă gură, numai să întindă buzele, e sucul rece de lămâie… acrişor şi aromat… Trebuie numai să-şi plece un pic capul… să apuce cu buzele uscate capătul tubului rece de ebonită… Să soarbă… Bîkov îşi simte dinţii strângând tubul neted de ebonită… Un pic… O înghiţitură, numai una… Să-şi umezească limba…

Nu se poate! Au de făcut o sută cincizeci de mii de paşi. Le-au mai rămas pe puţin o sută de mii… şi Grişa… Bîkov îşi linge buzele. Iată tubul negru şi rece, la cinci centimetri de faţa lui…

Dar de fapt pentru ce toate astea? De ce să meargă, să se chinuiască… Misiunea a fost îndeplinită. Departe în urmă, fulgerările Golcondei aruncă reflexe pe oţelul neted al turelelor de pe faruri. Curând – poate foarte curând – vor veni aici alte astronave, şi oameni voioşi vor porni adevăratul asalt. Oameni puternici şi sănătoşi, care beau mult suc de lămâie, proaspăt şi răcoritor. Golconda va capitula. Asta nu mai depinde de cele două umbre istovite, în costume de silichet. Ce-i împiedică să se trântească jos, să bea pe săturate din licoarea aceea rece şi să adoarmă în nisip?

Da… Ce bine ar fi să se culce, să-şi întindă picioarele istovite, să-şi astâmpere setea şi să doarmă! Vântul cel negru n-are decât să ridice deasupra lor o moviliţă de nisip… Pentru început n-ar strica să-şi scoată pistolul de la gât. Dă-l încolo de pistol! Ce nevoie mai e de el aici, în deşertul lipsit de viaţă? Aici suflarea morţii a pustiit de mult totul; oricine vede limpede că, în deşertul acesta, cel mai bun lucru e să te culci, să bei suc pe săturate – în termos mai este peste o jumătate de litru! – şi să aştepţi să te troienească nisipul.

E drept că mai departe vine mlaştina, şi acolo nu se poate să n-ai armă. Iar acolo se află Mihail Antonovici, la bordul lui “Hius”. El o să-i aştepte, chinuit de insomnie, stând ceasuri întregi în faţa aparatelor de radio. El nu va

pleca fără ei, nu va pleca până nu va primi măcar o veste… Poate va porni el însuşi în căutarea lor, încălcând toate instrucţiunile. Căci Mihail Antonovici ştie că aici nu-i chip să trăieşti dacă n-ai o mare, o foarte mare cantitate de băutură proaspătă şi răcoritoare…

N-au voie să se culce! Trebuie să-l ducă pe Grişa. Mihail Antonovici îi aşteaptă. Îi aşteaptă şi Kraiuhin, şi Mahov, şi inginerul acela calm de pe „Ţiolkovski”. Aşteaptă şi fata din Aşhabad… Şi toţi oamenii, întreaga planetă, atât de dragă şi îndepărtată. Va fi foarte rău dacă se vor culca aici şi vor adormi… Pot să ajungă, pot… „Dacă nu vrei, trebuie!” spunea Iohanîci.

…Merg de mai bine de-o zi prin nisipul în care li se afundă picioarele. Vântul bate cu atâta putere, încât oamenii abia-abia se ţin să nu cadă. În ultimele două zile au mâncat numai o dată. Şi au băut tot o singură dată. Iurkovski cade şi-l scapă pe Dauge. Bîkov caută să-l ajute. „La naiba!” horcăie geologul. Cum adică „la naiba”, doar nu se poate să nu ajungă! N-au mai rămas decât o sută de mii de paşi… Ori ceva mai mult… Bîkov se aşază alături şi aşteaptă. Dar nu le este îngăduit să aştepte! Timpul înseamnă apă, iar apa înseamnă viaţă. Inginerul îi dă un ghiont lui Iurkovski. Acesta mârâie.

— Haide-haide, Vladimir Sergheevici! A mai rămas o nimica toată!

Drept răspuns, Iurkovski mârâie şi nu se clinteşte din loc. Atunci Bîkov se apleacă spre el, caută pe dibuite robinetul de oxigen şi-l deschide pentru câteva secunde. Iurkovski respiră lacom, apoi se ridică încet, clătinându-se. Alexei Petrovici îl ajută…

E a patra zi de când tot merg. În prima zi au mers prin deşert. Atunci a căzut Iurkovski pentru întâia oară şi nu mai voia să se ridice. Bîkov i-a dat oxigen. În cea de-a doua zi… hm… în cea de-a doua zi? A, Bîkov era cât pe ce să cadă într-o groapă cu nisip mişcător. Abia l-a scos

Iurkovski. S-au odihnit mult, aproape o oră, în locul acela şi au băut suc. Şi Grişa respira parcă mai uşor, cu toate că nu şi-a recăpătat cunoştinţa… Bună zi… Dar ziua a treia? Da, în ziua a treia le-au înţepenit mâinile şi nu le mai dădeau ascultare. Grişa se făcuse de trei, de cinci ori mai greu… Au legat curelele una de alta şi şi-au atârnat targa de grumaji. Pe urmă, cât au dormit, i-a troienit nisipul. Şi azi, înainte de a porni din nou la drum, i-a troienit. Iurkovski şi Dauge au trebuit să fie dezgropaţi… Aşa e – trei zile! Iar într-o zi străbat în medie treizeci de mii de paşi. Bîkov are un pasometru. Au străbătut o sută de mii de paşi şi aveau în total o sută cincizeci de mii. Va să zică au mai rămas numai cincizeci de mii.

Azi au examinat arsurile lui Dauge. Pielea s-a cojit, sângerează… Bîkov îi bandajează picioarele cum se pricepe. Apoi ia din spinarea lui Iurkovski rucsacul în care se află termosurile lui Dauge. Are impresia că Iurkovski a băut de două ori pe ascuns…

Bîkov cară totul în spinare. Iurkovski a căzut iar. Fulgerările albastre aruncă o lumină tremurătoare pe corpul lui negru, întins pe jos.

— Scoală!

— Nu…

— Scoală, am zis!

— Nu pot…

— Scoală, că te omor! tună Bîkov, făcând un efort.

— Lasă-mă pe mine cu Grişa! horcăie furios Iurkovski. Du-te singur.

Totuşi se ridică.

Printre pleoapele grele de oboseală, Bîkov vede o umbră lungă, care se clatină mereu. Vântul îşi schimbă direcţia. Acum bate din spate, îi ajută la mers, iar când conteneşte, corpul pare insuportabil de greu. Bine că nu s-a abătut Furtuna neagră… Iurkovski cade din nou şi rămâne nemişcat, cu degetele înfipte în nisipul cu boabe mari. Spre miazănoapte zările se mistuie încet.

— Scoală!

În timpul unui popas, Bîkov, istovit, sleit de puteri, a adormit, lăsându-l pe Iurkovski de veghe. În cea de-a patra zi au făcut cel mult douăsprezece mii de paşi. Cât a dormit Bîkov, Iurkovski şi-a scos termosurile cu resturi de ciocolată lichidă şi cu limonadă, balonul cu oxigen, a pus totul cu grijă în rucsacul aproape gol, care stătea lângă targă şi, prinzându-şi cu chiu cu vai casca, a pornit târâş în bezna nopţii, ca să-şi afle moartea în mijlocul deşertului. Bîkov s-a trezit la timp. L-a găsit pe geolog tocmai în clipa când acesta, simţind că n-o să-l tină puterile să se îndepărteze prea mult, se căznea să-şi scoată casca, ce se agăţase de ceva. Bîkov l-a luat în cârcă – n-au suflat niciunul o vorbă – l-a dus la locul popasului, l-a ajutat să-şi fixeze casca şi să-şi prindă termosurile şi balonul cu oxigen, după care i-a spus:

— Vreau să dorm, sunt foarte obosit. Dă-mi cuvântul că în timp ce voi dormi n-ai să fugi…

Iurkovski nu răspunse.

— Mi-e tare, tare somn… Tu nu mă laşi să dorm, Volodea…

Iurkovski se încăpăţâna să tacă, fârnâind cu ură în microfon.

— Lasă-mă să dorm, Volodea!… O să vorbim când am să mă trezesc. Te rog, Vladimir Sergheevici…

— Bine – zise deodată Iurkovski. Dormi, Alexei, e-n ordine…

Bîkov vru să spună un cuvânt de încurajare, dar nu mai fu în stare: adormise.

Cerul e din nou învăluit de nori purpurii. Bate un vânt puternic dinspre nord, care ajută la mers. Norii au venit dinspre Golconda, în vreme ce Bîkov dormea. În zare se agită umbrele sinuoase ale trombelor, exact ca în urmă cu trei săptămâni, când „Băiatul” gonea împotriva vântului spre Golconda uranică, mergând spre pieire. Acum „Băiatul” a încremenit pentru totdeauna, lipit cu blindajul

fumuriu de nisipul sticlos, uriaş monument al Marelui marş. Comandantul lui doarme somnul de veci. Undeva printre stânci şi-a găsit o moarte ciudată Bogdan Spiţîn… Dar marşul nu s-a sfârşit încă. Nu s-a sfârşit!

De fiecare dată când se trezea după un somn chinuit, Bîkov se uita nespus de furios la Iurkovski. Geologul nu mai putea duce targa. Cădea mereu şi-l scăpa pe Dauge. A mai încercat o dată să fugă. Bîkov nu putea însă să-l piardă pe Iurkovski! Prin dispariţia lui s-ar fi pierdut o sumedenie de cunoştinţe valoroase, cunoştinţele unui om care a studiat drumurile de acces spre Golconda. Omul acesta cutezător trebuie să ajungă. El le va da oamenilor Golconda, le va da fabuloase câmpii de nisip, unde nisipul e mai scump ca aurul, mai scump ca platina…

Bîkov se ridică anevoie în picioare. Deschide robinetul de oxigen şi înghite cu lăcomie, numărând zorit până la zece. E o porţie necesară, căci altfel picioarele nu se vor mai urni. Se lasă încet în genunchi şi ia în cârcă, icnind, corpul moale al lui Dauge. Iurkovski rămâne în nisip. În câteva ore vântul a strâns în jurul lui un mic val de nisip negru.

— Ştii, Bîkov, aşa nu merge… – Vocea îi este răguşită, dar calmă: Nu sunt de acord cu asta…

Bîkov ar fi în stare să-l sfâşie, dar nu-l ţin puterile şi de aceea spune cu glas hodorogit şi ameninţător:

— Vorbe!… Scoală!

— Lasă-ne aici! Ce să te mai chinuieşti! Ai să mori şi dumneata şi…

— Nu-i treaba ta! Scoală! Înainte! Iurkovski şovăie. Ce, vrei să capeţi o cunună de erou?… De mucenic? Te înşeli. Am să te mân din urmă, până am să cad şi eu! Iar dacă am să cad, ai să te târăşti singur mai departe! Ai înţeles? Scoală!

Şi Iurkovski se ridică. Bun băiat! De-ai noştri, sovietic, măcar că are metehnele iui… După cel de-al cincilea kilometru, Bîkov nu mai este furios pe el, iar după cel de-al zecelea îl îndrăgeşte ca pe un frate. Tace, nesuferitul, nu

cârteşte, nu se jeluie, măcar că-i cade părul, pielea îi e numai crăpături, iar faţa lui – mai neagră ca pustiul. Se clatină… „Prietene drag, o să ajungem, o să ajungem neapărat! Uite că am mai făcut zece kilometri. Înainte, înainte!”… Un pas, doi, trei…

Iurkovski bombăne:

— Ascultă, Alexei… În caz că totuşi n-ajung… E vorba de enigma lui Tahmasib, de Centura roşie… Cred… sunt sigur… Acestea sunt nişte bacterii. Colonii de bacterii. Dar nu bacterii de-ale noastre. E o altă viaţă… O viaţă anorganică. Trăiesc pe seama radiaţiilor. Absorb radiaţiile radioactive şi trăiesc din energia lor… Auzi, Bîkov?

Da, da, aude. „Bacterii şi radiaţii…”

— Se strâng în jurul locului unde urmează să se producă o explozie atomică – continuă Iurkovski. Formează un cerc… Centura roşie… şi aşteaptă. „Băiatul” a nimerit într-un loc din acestea. Sub el s-a produs o explozie. O explozie atomică în adâncuri. Ele sunt acolo unde trebuie să se producă explozia, se strâng şi aşteaptă… Produsul dezintegrării e foarte activ… O desfătare pentru ele… Auzi? Sunt aproape sigur…

Da, Bîkov aude. Merge de-a lungul unui şir de bolovani şi aude tot. Dar unde e, în definitiv, defileul? Trebuie să fie aici… Apă…

— Comunică tuturor să se ferească de Centura roşie. Unde e Centura roşie, are loc o explozie în adâncuri. Ai să comunici? Auzi?

— Da, da, am să comunic… Ai să comunici tu însuţi!…

Un pas, doi… zece… cincisprezece…

În cea de-a şasea zi s-au apropiat de defileu. N-au găsit numaidecât intrarea în trecătoare. Lăsându-i pe Iurkovski şi pe Dauge lângă un zid de piatră, Bîkov a umblat mult în căutarea trecătorii. Văgăuna neagră era năpădită de spini şi avea un aspect lugubru în lumina roşie a cerului de loc. Bîkov se întoarse la Iurkovski, îl luă pe Dauge în cârcă, porni de-a lungul zidului şi se prăbuşi chiar la intrarea în defileu. Când părea că-şi pierde cunoştinţa, când că şi-o

recapătă, apoi iarăşi şi-o pierdea, de parcă i-ar fi fost suflată de vânt. Cu mintea tulbure, îl auzi pe Iurkovski strigând cu glasul răguşit, înghiţind cuvintele:

— Ticăloaso! Las’ că mai venim noi… Ne întoarcem! Ai să plăteşti tu pentru moartea, pentru chinurile noastre! Blestemată planetă!… Ai să munceşti pentru noi, pentru oamenii de pe Pământ, ai să ne dai lumină şi viaţă… O să te ferecăm în oţel, în beton! Ai să munceşti!

— Ajunge! spuse Bîkov şi se ridică, sprijinindu-se de un bolovan zgrunţuros…

Nu, nu mai poate merge. Dar se poate târî. Se poate târî în patru labe, trăgându-l după el pe Dauge. E mult mai uşor decât să-l care în spinare. Iurkovski se târăşte şi el…

Bîkov se opreşte, aprinde lanterna şi se uită de jur împrejur. Iurkovski e aici. Şade lungit ceva mai la o parte de corpul inert al lui Iohanîci, cu coatele sprijinite în nisip, şi-l priveşte prin peretele opac al căştii.

S-au legat unul de altul cu o curea de la rucsac. Trebuie să fie mereu cu ochii la curea; odată s-a desfăcut şi Bîkov a luat-o mult înainte. A trebuit să se întoarcă şi să-l caute pe Iurkovski, care se învârtea neputincios în mijlocul defileului. Se pare că a orbit. Dar când se ţine de curea, nu rămâne în urmă…

Iată urmele „Băiatului”: crengi înnegrite şi scorojite, smulse cu tot cu bolovani din stâncă. Spinii au năpădit din nou defileul, dar de mers se poale merge. Au mai rămas doar câteva mii de paşi…

Bîkov se aşază, trăgându-şi sub el picioarele înţepenite. Pielea de pe genunchi s-a luat cu totul, dar, ciudat, nu simte nicio durere. Şi e bine aşa.

— Acolo e mlaştina, Volodea. A mai rămas o nimica toată. Hai!

— Hai! zice Iurkovski.

— Aşadar, înainte? întreabă Bîkov.

— Înainte! răspunde Iurkovski.

…În ceaţa luminiscentă ce stăruia deasupra mlaştinii

fremătau lujere de uriaşe plante albicioase. Creşteau des, aşa încât cosmonauţii trebuiau să se strecoare printre tulpinile lor groase şi alunecoase. Smârcul plescăia şi clefăia, trăgându-i pe oameni în gura lui udă şi murdară. Înaintea ultimului salt, a saltului hotărâtor, făcură un lung popas şi Bîkov scoase preţiosul şi mult râvnitul termos al lui Dauge, ultima lor nădejde şi ultimul lor sprijin. În termos erau aproape doi litri de suc de portocale. Când văzu bidonul negru, cu pereţii zgrunţuroşi, legănându-se în lumina lanternei, Iurkovski râse pe înfundate. Bîkov îi permise geologului şi îşi îngădui şi sieşi să bea câte cinci înghiţituri de suc dătător de viaţă, apoi turnă în gura uscată a lui Dauge un pahar întreg. Pe urmă dormiră cu rândul trei ore şi mai băură câte cinci înghiţituri…

Apoi Bîkov, cu Dauge pe umeri, se afundă în smârc şi Iurkovski îi scoase afară. Ceea ce i-a uimit mai mult a fost că au găsit numaidecât locul unde coborâse cu o lună în urmă „Hius”.

Dar „Hius” nu era aici…

Pe locul lui se întindea un câmp larg, cu diametrul de vreo şaizeci de metri, acoperit cu o scoarţă tare ca de asfalt. Din centrul câmpului porneau crăpături lungi, prin care răzbea desişul plantelor acelora mari şi albicioase, cu tulpinile groase şi alunecoase…

„HIUS” VERSUS VENUS

Lui Mihail Antonovici îi plăcea asta cel mai mult pe lume – să stea în grădiniţa vilei sale din Altai, unde, sub un arin mare şi des, avea o măsuţă pusă anume pentru el, şi, înconjurat de cărţi, să lucreze pe îndelete, metodic. Îl interesau unele probleme ale cosmonauticei teoretice şi visa de mult să scrie o carte mică, dar plină de miez, care să sistematizeze toate realizările cele mai de seamă obţinute în acest domeniu în ultimii douăzeci de ani.

De specialitate matematician, absolvent al facultăţii de matematică şi mecanică de la Universitatea din Leningrad, el a lucrat la început în cadrul Institutului de Cosmonautică. Îşi iubea nespus de mult munca. Simţea cea mai mare desfătare să vadă răsărind de sub pana lui rânduri de formule, aproape întotdeauna foarte complicate, dar de regulă elegante şi frumoase, pline de un înţeles adânc. Lucra bine şi greşea rar.

Fără să-şi dea seama, s-a lăsat pasionat de problemele matematice legate de dirijarea automată a rachetelor cu propulsie pe bază de combustibil atomic, noi pe atunci. Asta i-a hotărât soarta. Energicul Kraiuhin l-a atras în sfera vastei sale activităţi, l-a pus să facă şcoala de cosmonauţi şi l-a trimis, printre cei dintâi, în zborurile de încercare de dincolo de centura asteroizilor. Aceasta s-a întâmplat cu vreo cincisprezece ani în urmă.

Mihail Antonovici a fost şi pe Lună, şi pe Marte, şi chiar în centura asteroizilor, a devenit un excelent navigator, a trecut prin numeroase aventuri şi a văzut atâtea câte nici prin vis nu puteau să-i treacă unui colaborator ştiinţific al Institutului de Cosmonautică, specializat în matematica aplicată. Totuşi, cel mai mult pe lume îi plăcea să stea la umbra copacului aceluia pletos, să caute prin tomuri groase, cu scoarţe tari, să umple foile albe de hârtie cu rândurile graţioase ale tainicei scrieri matematice şi să asculte freamătul frunzelor deasupra capului, când soarele arzător stă neclintit în tăriile albastre… Adie un vânticel

blând, sub masă stă, pusă la rece, într-o căldăruşă cu gheaţă artificială, o sticluţă de narzan. Printre tufele de coacăze, soţia şi fetiţa lui strâng poame pentru dulceaţă, iar feciorul, un băiat tare poznaş, s-a aşezat, desigur, lângă un muşuroi de furnici şi îşi exprimă în gura mare profunda lui uimire… Cerul e senin, fără niciun nouraş. Pe marginea cupolei albastre a cerului pluteşte o libelulă şi aripile ei reflectă toate culorile curcubeului… E tare bine!

După ce şi-a luat rămas bun de la tovarăşii săi, Mihail Antonovici a mai stat mult în ecluză, rezemat în coate de marginea deschizăturii chepengului, privind cum se mistuie în negura învolburată luminile din spatele „Băiatului”, ce se afunda în jungla mlaștinii. Luminile au dispărut şi dintr-o dată s-a făcut mai întuneric. Navigatorul a rămas singur.

A trecut o zi şi o noapte şi deasupra mlaștinii s-a făcut iarăşi ziuă. Era o zi mohorâtă. Bezna de peste noapte a devenit trandafirie. Ca şi până atunci, deasupra mlaștinii stăruia ceaţa. Lipicioasă, deasă, se ridica în valuri moi, fără zgomot, peste craterul de noroi în clocot, şi rămânea suspendată ca un val greu deasupra planetonavei, învălătucind tulpinile albicioase ale plantelor uriaşe – ciuperci în culori opace, droseraceele tremurătoare, şi altele – incolore şi strâmbe. În semiobscuritatea roşiatică, tulpinile lor aci se iveau, aci dispăreau, părând că plutesc ca într-un vis şi că nu pot nicidecum să se îndepărteze şi să se facă nevăzute. Uneori cădea câte o. ploaie caldă, pâcla se îndesa şi clocotul izvoarelor fierbinţi era acoperit de răpăitul uniform al stropilor de ploaie.

Mihail Antonovici cercetă întreaga navă. Înlocui câteva aparate care avuseseră de suferit în timpul coborârii, controlă aparatele şi făcu ordine în cabinele tovarăşilor săi. De sub perna lui Dauge căzu jos un teanc de foi albăstrii cu muchiile roşii. Erau nişte scrisori bătute la maşină; scrisorile Mariei Sergheevna. Mihail Antonovici le strânse cu grijă şi le vârî în sertarul măsuţei. În cabina lui

Iurkovski zăcea pe podea un caiet gros, cu scoarţe negre de piele. Mihail Antonovici îl recunoscu; era caietul în care Volodea îşi scria de câţiva ani încoace poeziile. Filele scrise erau pline de desene care înfăţişau fregate şi profiluri mândre de oameni. Ultima poezie începea aşa:

Însoţitoare-a toamnei cenuşii,
Nu m-ai uitat, iubito? Mă aştepţi?

Toate cele patru strofe (scrise pe acelaşi ton) erau subliniate apăsat şi însoţite de un comentariu categoric al autorului însuşi. Mihail Antonovici scoase un oftat, se aşeză pe marginea patului, citi câteva versuri şi vârî caietul în buzunarul salopetei, ca să aibă ceva de citit înainte de culcare. Iurkovski nu făcea niciodată un secret din versurile sale, cu atât mai puţin faţă de prietenii apropiaţi.

În prima zi, legătura a fost proastă, aparatul de recepţie rămânea mut. Zadarnic şedea Mihail Antonovici ore întregi în faţa microfonului, răsucind maneta variometrului bolborosind plin de speranţe:

— „Băiatul”, „Băiatul”... Aici „Hius”! Răspunde. De ce nu răspunzi? „Băiatul”, „Băiatul”, aici „Hius”! Ascult...

„Băiatul” nu răspundea. O dată însă au ajuns prin eter până la „Hius” nişte semnale misterioase: trei puncte linie punct, trei puncte linie punct... Zguduit, navigatorul a încercat în van să intre în legătură cu necunoscutul aflat la ananghie. Abia multe zile mai târziu Ermakov l-a lămurit că semnalele acelea erau relevmentele lui Bondepadhai, care şi-a găsit moartea.

Când, în sfârşit, s-a auzit în difuzor, printre foşnetele, vuietele şi pârâiturile din eter, vocea calmă şi măsurată a lui Ermakov, Mihail Antonovici s-a bucurat ca un copil. Din momentul acela legătura a fost restabilită. Comandantul i-a comunicat că totul e în ordine. Ţinta a fost atinsă. Golconda opune rezistenţă, recurgând la cele mai infernale mijloace, totuşi cercetările îşi urmează cu succes cursul.

Geologii lucrează zi şi noapte şi au strâns un material bogat. Spiţîn şi Bîkov îi ajută şi ei cum pot.

— Aşa, aşa… – spuse Mihail Antonovici, dând bucuros din cap. Transmiteţi-le salutările mele, Anatoli Borisovici!

Echipajul „Băiatului” e acum atât de ocupat cu cercetările, încât legătura cu Mihail Antonovici o va ţine de cele mai multe ori Ermakov. El şi-a scrântit puţin piciorul şi, din pricina aceasta, nu poate lua parte la lucrările din exterior.

— Vai! făcu îngrijorat Mihail Antonovici. Cum aşa? Ce imprudenţă!…

Uneori vorbea cu el Alexei Petrovici. După spusele acestuia, Bogdan nu izbutea de loc să intre în legătură cu „Hius” atunci când era de cart. Ce ghinion! Mihail Antonovici se arăta dezolat şi-l ruga să-i transmită lui Spiţîn salutări aparte. Ţinea foarte mult la Bogdan, mai mult decât la toţi ceilalţi. Erau prieteni vechi. Cincisprezece ani nu-s glumă!

Adesea însă eterul rămânea mut. Nu se auzeau decât trosnetele descărcărilor electrice din atmosfera aceea atât de agitată. Pe Mihail Antonovici îl apăsa nostalgia şi singurătatea; E tare greu când n-ai cu cine să schimbi o vorbă, să mai râzi, să te mai ciorovăieşti. Până şi la masă îi era urât de unul singur; nu-i venea să pună nimic în gură. Mihail Antonovici încerca să lucreze, dar nu putea să scrie nici măcar un rând. A încercat să citească. La început, îndeletnicirea asta l-a mai distrat; biblioteca planetonavei avea multe cărţi bune şi noi; unde mai pui că Mihail Antonovici a citit puţine cărţi de literatură în anii din urmă, căci munca nu-i lăsa o clipă de răgaz. Această pasiune n-a ţinut însă mult; nu-i dădeau pace gândurile: prietenii, familia…

Nostalgia l-a făcut să iasă afară. Odată, trecând peste ordinul strict al comandantului, care îi interzisese să părăsească nava, fără a avea absolută nevoie s-o facă, Mihail Antonovici a luat pistolul automat şi a ieşit în ceaţa ce se ridica valuri-valuri. A hoinărit mai bine de un ceas

prin jungla de echisetacee, uitându-se sperios în dreapta şi-n stânga, atent la orice zgomot al mlaștinii, şi a strâns într-un container câteva exemplare interesante din flora locală – bucăţi de alge albicioase, căciuliţele fosforescente ale unor ciuperci tinere. Într-un borcan special a luat şi puţin din nămolul acela respingător. Pe urmă a pierdut toate astea, când, afundându-se în mlaştină, a încercat să iasă, apucându-se de tulpinile alunecoase şi şubrede ale uriaşelor plante ce creşteau aici. Ieşind la suprafaţă, dezarmat, căci îşi pierduse în mlaştină şi pistolul, a căutat multă vreme planetonava, orbecăind prin ceaţa roşiatică. După toate câte a pătimit atunci, s-a jurat să nu-şi mai părăsească adăpostul, mulţumindu-se cu ceea ce putea vedea şi auzi din pragul navei. Şi trebuie spus că nu ducea lipsă de impresii noi…

Într-un rând, din mlaştină s-a ivit o vietate uriaşă, cu pielea lucioasă; răsuflând greu şi sforăind, dihania îşi aţinti albeaţa ochilor ei hidoşi asupra navigatorului, care încremenise locului. Venindu-şi în fire, Mihail Antonovici a dat să ia pistolul, dar ciudatul musafir s-a făcut nevăzut, mistuindu-se în ceaţă. Pe blindajul planetonavei se prelingeau nişte moluşte uriaşe liliachii, apoi cădeau greu, afundându-se în nămol. Pe deasupra capului treceau uneori, prin pâcla roşiatică, umbre largi. Câte o plantă carnivoră sfâşia în bucăţi o omidă gigantică, ce se zbătea disperată; cineva ţipa răguşit în pâclă; prin ceaţă plutea parcă un şirag uriaş şi nesfârşit de ghemotoace păroase, fluturându-şi aţele lipicioase. Mihail Antonovici a închis chepengul şi s-a dus să se culce, fără a mai apuca să vadă coada uriaşului monstru. Odată, când moţăia lângă aparatele de bord, planetonava s-a clătinat uşor. Mihail Antonovici s-a trezit şi a ieşit afară, să vadă ce s-a întâmplat. Lângă planetonavă se formaseră, nişte gropi largi, ovale, care se umpleau repede cu un fluid tulbure: probabil trecuse pe-alături un monstru necunoscut, atingând planetonava şi lăsând urmele acestea uriaşe, precum şi un coridor larg în zidul fremătător al junglei.

Aducând în ecluză sistemul de semnalizare al instalaţiei de radio, ca să nu scape cumva apelul prietenilor săi, Mihail Antonovici şedea ore întregi cu degetul pe declanşatorul pistolului, observând împrejurimile şi trăgând cu urechea. Platforma de asfalt din jurul planetonavei s-a umplut repede de alge albicioase. Primele zile, Mihail Antonovici a urmărit centura aceasta de alge, care se strângea mereu. Pe urmă s-a văzut nevoit să taie de fiecare dată, înainte de a-şi începe observaţiile, o ferestruie în peretele de plante care împăienjeniseră corpul planetonavei. Adânc înfundată în mlaştină, planetonava era înconjurată de lumea ciudată şi înfiorătoare a acestei planete, care numai datorită unei erori poartă numele zeiţei dragostei şi a frumuseţii. Atmosfera planetei era compusă din bioxid de carbon, azot şi o ceaţă fierbinte, apa de pe planetă era apă grea, otrăvitoare, cu un mare procent de apă de deuteriu şi tritiu. Stăruia aici o căldură jilavă, a cărei temperatură se ridica la 100°C. Flora şi fauna erau de aşa natură, încât numai văzându-le îţi pierea pofta să le foloseşti la mâncare…

— Bine că Golconda voastră nu seamănă cu mlaştina asta – îi spunea uneori Mihail Antonovici lui Ermakov.

Drept răspuns, acesta se mărginea să tuşească.

În semiobscuritatea fierbinte a zilei de pe Venus se aprindeau ici-colo nişte luminiţe îndepărtate, mlaştina scotea câte un oftat greu, tulpinile ciupercilor uriaşe plesneau cu zgomot, aruncând o ploaie de spori alunecoşi şi luminiscenţi. Poate nu erau spori, dar Mihail Antonovici a văzut cu ochii lui cum bilele acestea liliachii, elastice, cât pumnul de mari, scoteau nişte tentacule albe de îndată ce cădeau în mlaştină. Vântul aducea cu sine o ceaţă care răspândea o lumină puternică. Valurile ei de un albastru vânăt se aşterneau grele printre alge. O dată s-a stârnit o furtună. Ceaţa a devenit verzuie, tremurătoare. Bubuiturile s-au învălmăşit. Printre tulpinile plecate la pământ s-au pornit să dănţuiască globurile albastre ale fulgerelor sferice, împroşcând foc.

S-a lăsat o dogoare şi deodată s-a abătut un vifor încins. Planetonava se clătina într-o parte şi în alta. Ţinându-se de marginile deschizăturii chepengului, Mihail Antonovici văzu uimit acul termometrului urcând vertiginos şi trecând de două sute. Un val de nămol izbi planetonava, aruncându-l pe navigator departe de chepeng. Multă vreme n-a putut să se ridice, sucindu-se în mâlul acela gros şi lunecând cu picioarele, iar când, în sfârşit, s-a ridicat, n-a mai avut putere să închidă chepengul. După a treia sau a patra încercare, capacul greu, izbit de o rafală de vânt, îl trânti jos pe Mihail Antonovici, care îşi pierdu cunoştinţa. Şi-a revenit după o jumătate de oră sau poate după o oră. Uraganul se potolise. Ecluza era plină de nămol. În jurul planetonavei se adunase o grămadă de alge în putrefacţie.

A doua zi, Ermakov i-a comunicat că Dauge e bolnav. Vestea asta l-a tulburat mult. I se părea că este prima lovitură ce li se dă şi că e de rău augur. Venus se năpustea asupra oamenilor cutezători veniţi de pe Pământ. Mihail Antonovici a stat câteva ore culcat în pat, cu ochii ţintă în tavanul căptuşit cu burete galben de polimer. Îşi aduse aminte de ciudatele cuvinte rostite de Tahmasib, în delir. Navigatorul avea febră. Termometrul arăta 39° – temperatura lui Dauge, care şi el era bolnav. Mihail Antonovici scutură termometrul, se ridică în capul oaselor şi, descumpănit, îşi înfipse dinţii în muştiucul pipei goale. Ce-i asta? Poate că boala s-a şi cuibărit în el şi stă la pândă… Când au să se întoarcă tovarăşii, au să găsească planetonava goală, lipsită de viaţă, şi nici măcar n-au să poată intra în ea. Ar trebui, pentru orice eventualitate, să ţină deschis măcar chepengul de la exterior… Da, dar dacă intră în ecluză vreo dihanie? N-o mai scoţi de-acolo…

Mihail Antonovici ofta şi îşi sugea pipa. Apoi, pentru întâia oară de când era aici, intră în cabina-arsenal şi controlă rachetele de semnalizare. Erau ca două ţigări de oţel, lungi de o jumătate de metru, acoperite cu un strat gros de unsoare, prevăzute cu dispozitivele de lansare – nişte trepiede grele, la care era ataşată o şină. Racheta se

aşază pe şină, apoi se conectează un mic dispozitiv de stabilizare şi racheta e gata de lansare. Iar aici se află dispozitivul de lansare de la distanţă… N-o să fie greu să facă toate pregătirile. Navigatorul încearcă să ridice una din rachete, se încordează: da, nu e cine ştie ce grea, poate s-o ducă şi singur… Dacă va rămâne în viaţă, va trebui să lanseze rachetele. „La douăzeci zero-zero, ora lui „Hius”, aşa cum s-a înţeles cu Ermakov. Pe urmă va trebui să deschidă, fie ce-o fi, chepengul de la exterior şi să aştepte. Mihail Antonovici fixă trepiedele, asudă punând pe ele rachetele, îşi admiră opera şi-şi simţi sufletul parcă mai uşurat..

Ziua, o zi lungă cum sunt zilele de pe Venus, trece şi se lasă noaptea. Deasupra mlaștinii se aşterne din nou bezna înceţoşată. „Băiatul” îşi încheie acţiunea. Exploratorii montează radiogoniometrul pe noul rachetodrom şi adună ultimele exemplare de rocă. În curând Mihail Antonovici va decola cu „Hius” şi va zbura după relevmentele ce i se vor indica. Mai e puţin şi exploratorii vor fi iarăşi cu toţii laolaltă! Vor zbura apoi pe satelitul „Ţiolkovski”, unde-i aşteaptă întâlnirea cu cei de acolo! Apoi vor face cale-ntoarsă pe Pământ, şi acolo – altă întâlnire, cea mai frumoasă dintre toate!

Mihail Antonovici îşi aduce aminte cum s-a întors pentru întâia oară din Cosmos. Flori, muzică, o mare mulţime de oameni şi printre ei – Zoia. Era tânără de tot laboranta-şefă a institutului lui Kraiuhin. Mihail Antonovici o necăjea mereu. Frumoase vremuri! Era în perioada de înflorire a rachetelor cu propulsie atomică, o perioadă în care s-au ridicat oameni de talia lui Kraiuhin, Privalov, Sokolovski… Era perioada când bătrânul Şraiber din Novossibirsk a emis minunata idee a „reflectorului total”. Dar, vai, cum a fost primită ideea aceasta! „Un bătrân dement! Un alchimist obscurantist! Un idealist! Un fantast!” Unii şuşoteau pe la colţuri: „Ha-ha!… Reflector total… Curat ca nuca-n perete!” „Nişte proşti, dacă nu ceva mai rău!” – a spus atunci despre ei, furios, Kraiuhin.

A fost o luptă cumplită. Kraiuhin era cât pe ce să fie îndepărtat sub motiv că ar fi exercitat presiuni. Şi până la urmă, iată „reflectorul total”: „Hius” versus Venus! Deocamdată merge bine! Ptiu, să nu-i fie de deochi.

În cea de-a nouăsprezecea zi de la plecarea „Băiatului”, Mihail Antonovici se simţi rău. S-a trezit la auzul unei voci şi, sărind din pat, a scrutat îndelung semiobscuritatea din cabină, până şi-a dat în cele din urmă seama că era propria lui voce. Îşi simţea capul nespus de greu. În vârfurile degetelor îl înţepau mii de ace. I se făcu iarăşi somn. Aţipi puţin şi, când se trezi, căută termometrul. Controlă temperatura, care se dovedi a fi normală.

— „Ridicaţi-vă, oameni ai muncii…” – fredonă el fals şi îl fulgeră gândul că murmura întotdeauna cântecul acesta dimineaţa, când se simţea prost, ca să înşele vigilenţa soţiei; niciodată nu l-a cântat în cursul expediţiilor sale. Ce poate fi mai rău decât să se îmbolnăvească acum, când e singur cuc pe o navă pustie!

Se sili să se ridice şi, ţinându-se cu mâna de nervurile de oţel de pe pereţii coridorului, trecu în cabina de comandă, unde se aşeză lângă staţia de radio. „Băiatul” nu răspundea.

— Trebuie să iau puţin aer – spuse Mihail Antonovici, cu glas tare. Sunt bolnav, trebuie să iau puţin aer.

Străbătu coridorul, călcând nesigur, şi se opri în faţa cabinei în care se păstrau costumele de protecţie. Aruncă o privire împrejur. Globurile mate ale lămpilor aruncau o lumină odihnitoare. Pe pereţii grei de metal se mai vedeau ici-colo pete cafenii, urme ale mucegaiului roşcat care pătrunsese în planetonavă cu trei săptămâni în urmă. Mihail Antonovici simţi deodată, cu toată fiinţa lui, liniştea apăsătoare ce se cuibărise în coridoarele şi în cabinele pustii, liniştea aşteptării, liniştea singurătăţii.

— Sus, sus, la aer… – bombăni navigatorul, punându-şi costumul.

Ajunse anevoie la ecluza de sus. Casca îl apăsa pe umeri parcă mai tare ca oricând. Mâinile lui deschiseră

anevoie chepengul. Se trânti în coate pe marginea deschizăturii largi.

Ceaţa se risipise. Deasupra capului stăruia o beznă de nepătruns; în jur, cât puteau cuprinde ochii, se întindea câmpia, răspândind o lumină slabă.

Mihail Antonovici dădu în lături tulpinile lipicioase ale algelor care împresuraseră nava şi le rupse cu ciudă, căci îl împiedicau să vadă. Pretutindeni stăpânea întunericul şi pustiul…

— Pustiu… – şopti navigatorul.

Deodată văzu o lumină purpurie la orizont. Geana aceea de lumină se apropia, creştea, mistuia bezna. Mihail Antonovici scoase un ţipăt, desluşind drept înaintea sa un deşert nisipos. În mijlocul câmpiei măturate de vânt se înălţa o trombă uriaşă. Stătea absolut nemişcată, ameninţătoare. Vedenia rămase suspendată în faţa navigatorului, care se trase speriat înapoi. Apoi tromba se clătină, străbătută de un freamăt, şi se făcu nevăzută. Doar în depărtare, dincolo de coama munţilor care deveniseră purpurii, se aprinse şi se stinse iute o pată luminoasă…

…Deasupra mlaștinii se ridică din nou o geană de lumină. Mihail Antonovici se trase îndărăt. În ceaţa luminoasă se profilară contururile unei stânci gigantice, cu vârful scânteind în argint. „Zăpadă? La o sută de grade?” La poalele stâncii se vedeau copaci roşiatici, cu coroane ciudate, turtite. Erau mulţi, foarte mulţi, o pădure întreagă… Povârnişurile muntelui erau acoperite de copaci. Ce frumos era!…

Navigatorul închise ochii şi-i deschise încet din nou. În jur – întuneric şi pustiu. „Să fi fost un miraj?… se întrebă el. Miraj sau halucinaţie?…”

Mihail Antonovici nu-şi mai aducea aminte cum a coborât în cabinele echipajului. Capul i s-a mai limpezit. „Miraj sau halucinaţie?” Luă aparatul de filmat şi se întoarse în ecluza de sus. Ciudata vedenie apăruse din nou în faţa deschizăturii şi navigatorul o filmă, consumând zeci de metri de peliculă.

Developă filmul numaidecât. Cadrele de pe pelicula ultrasensibilă arătau lămurit nişte coroane de copaci, o stâncă… Da, şi-a adus aminte: mirajele din deşerturile de pe Pământ se imprimă şi ele pe peliculă. Aşadar, pe planeta aceasta nu-s numai mlaştini infecte şi deşerturi negre…

Mihail Antonovici se lăsă pe scaun şi rămase aşa multă vreme, cu privirea aţintită înainte. Un sunet strident îl făcu să tresară: prietenii! Se repezi la emiţător. Vocea calmă a lui Ermakov îl făcu, ca întotdeauna, să prindă curaj. Mai bine să nu spună nimic despre toate neliniştile astea. Mirajul ca mirajul, dar vezi că azi când s-a trezit, a simţit un fel de slăbiciune. Cine ştie ce boală o mai fi şi asta… Poate totuşi e mai bine să-l prevină pe Ermakov, să se sfătuiască cu el? Dar Mihail Antonovici nu se sfătui. Aduse vorba de Bogdan. Iar nu putea veni la aparat. Ce ghinion! De altfel a mai rămas puţin… Planul de acţiune?… Merge foarte bine…

În clipa aceea, sub picioarele navigatorului podeaua tremură şi se lăsă în jos. Se auzi un şuierat subţire, prelung. Se pare că Mihail Antonovici a ţipat, deoarece Ermakov l-a întrebat ce-a spus. În difuzor începură sa vâjâie sirene, se auziră hârâituri, trosnete… Navigatorul încercă să se ridice de pe scaun, dar o nouă izbitură îl trânti jos. În cădere se apucă de marginea instalaţiei de radio şi o trase după el. Se auzi un zăngănit. Ceva căzu şi se sparse… Cutremur să fie oare? Mihail Antonovici se ridică, îl strigă la microfon pe Ermakov. Drept răspuns se auziră nişte hârâituri şi vuiete… Pereţii se clătinară şi se lăsară într-o parte… Ridicând mâinile, navigatorul se prăbuşi din nou pe podea şi se rostogoli până se opri cu spinarea în metalul rece al tabloului de comandă. Şuierul ascuţit şi prelung se transformă într-un duduit gros şi puternic, care încetă o dată cu o izbitură însoţită de zgomote.

Din clipa în care planetonava s-a afundat adânc cu

colierele reactoarelor în terenul acela mocirlos, straturile de nămol au continuat să se preseze şi să coboare necontenit sub apăsarea masei ei de oţel, grele de mii de tone. Nămolul ceda micron cu micron, centimetru cu centimetru şi, în cele din urmă, n-a mai rezistat. Uriaşa planetonavă se lăsă greu într-o groapă cu noroi fără fund… Când se vor întoarce tovarăşii, o vor căuta zadarnic… Ei nu vor găsi decât o mare pată neagră pe locul unde a stat planetonava… Şi vor muri, lipsiţi de apă, de oxigen şi de hrană, dar mai ales fără mijloace de semnalizare, căci nu vor putea chema în ajutor pe cei de pe „Ţiolkovski”…

Mihail Antonovici se apucă de marginea mesei de comandă, încercând să se ridice. Planetonava se aplecase mult, lăsându-se într-o rână… Peste câteva secunde „Hius” se va culca orizontal… ba poate chiar se va răsturna cu duzele în sus. Asta înseamnă moartea! Mihail Antonovici ajunse, în sfârşit, la masa de comandă şi apucă manetele… În aparatele de bord se aprinse un curcubeu de becuri…

Mlaştina se cutremură. Un freamăt puternic răscoli jungla albicioasă. În mlaştină se căscă o groapă neagră, plină cu zeamă fierbinte, din care ţâşniră nori de aburi albaştri… Înconjurat de o lumină orbitoare, însoţit de un tunet şi un urlet prelung, „Hius”, aidoma unui uriaş artropod cu cele cinci labe ale sale, se desprinse din mlaştina în clocot, rămase pentru o frântură de secundă suspendat deasupra ei, apoi se avântă spre cerul negru, lăsând în urma lui o platformă largă de asfalt, cu un diametru de vreo şaizeci de metri, plină de crăpături şerpuitoare care porneau de la centru…

— „Băiatul”, „Băiatul”, aici „Hius”! Vă ascult! Aici „Hius”! „Băiatul”, „Băiatul”, „Băiatul”! „Hius” vă ascultă. Aici „Hius” vă ascultă. Trec pe recepţie…

Mihail Antonovici aşteptă o vreme, ascultând vuietele din eter, după care închise staţia. „Nu răspund. De cinci zile tac. Ce s-o fi întâmplat? De ce nu apare semnalul pentru coborârea pe noul rachetodrom? Nu cumva…”

În bezna de nepătruns, „Hius” stă sprijinit cu toate cele cinci coloane pe un teren pietros, sigur, acoperit cu un strat subţire de praf negru. „Hius” e o maşină minunată. Numai „Hius”, cu sistemul lui de conducere uluitor de simplu, perfect stabil în zbor, cu motoarele lui puternice, putea să facă saltul acela peste stânci şi să coboare cu o precizie absolută, fără a se sfărâma, cu toată vijelia cumplită de-aici, cu toate că era condus de un pilot, deşi încercat, dar dezorientat în clipele acelea. Nu au fost zadarnice nopţile de nesomn ale lui Kraiuhin, Privalov şi ale altor zeci şi sute de oameni, care şi-au pus la contribuţie toată priceperea, uriaşa lor experienţă, tot sufletul lor de visători şi creatori, pentru făurirea rachetei fotonice! „Hius” a ieşit biruitor acolo unde orice altă rachetă ar fi eşuat şi ar fi zăcut acum sfărâmată, prefăcută într-un morman de blocuri de oţel…

„Hius” stă într-o beznă de nepătruns, teafăr şi nevătămat, dacă nu punem la socoteală cele câteva aparate lipsite de importanţă şi o garnitură de echipament radiofonic, pe care a spart-o, pare-se, Mihail Antonovici însuşi…

„Hius” stă teafăr şi nevătămat, dar unde? Navigatorul n-o ştie. Asta însă n-are importanţă. Mihail Antonovici zăboveşte ore în şir aplecat deasupra staţiei de radio, chemând transportorul şi aşteptând semnalul pentru coborârea pe noul rachetodrom. Dar semnalul se lasă aşteptat. Dacă nu mai apare de loc? Mihail Antonovici se ridică şi începe să umble prin cabină, potrivindu-şi mereu, inconştient, bandajele murdare de pe mâinile pline de tăieturi.

Dacă nu se restabileşte legătura, „Băiatul” va veni acolo unde a coborât „Hius” prima oară. Exploratorii vor căuta planetonava şi n-o vor găsi în mlaştină. Au apă puţină… Atunci de ce nu semnalizează? Sau or fi semnalizat?

Mihail Antonovici îşi încordează mintea, străduindu-se să-şi biruie slăbiciunea. Calm! Calm! Din orice situaţie

sunt cel puţin două ieşiri, cum spune Grişa Dauge. Planetonava e teafără şi nevătămată, deci pe Mihail Antonovici nu-l ameninţă nicio primejdie… Dar nu e vorba de asta… Să plece spre mlaştină? Să lase acolo un semn? Prostii! Ar trebui să străbată zeci de kilometri pe un drum din cele mai grele, „Hius” ar rămâne singur… Şi-apoi, unde-i mlaştina? Încotro s-o apuce?…

Mihail Antonovici se plesni cu palma peste frunte. Cum de-a putut uita una ca asta? Amândouă rachetele «la douăzeci zero-zero în orice zi, după ora de pe „Hius”» – aşa a spus Ermakov. Navigatorul coborî în ecluza de jos şi, dând chepengul de perete, păşi în bezna răscolită de vânt. E greu să coboare rachetele de semnalizare. Trebuie să le lanseze pe amândouă, negreşit pe amândouă! Una s-ar putea să n-o vadă Ermakov; aşa i-a spus atunci.

Mihail Antonovici duse rachetele la vreo sută de metri depărtare de planetonavă. Le-a târât anevoie, clătinându-se în bătaia vântului puternic, şi le-a montat. A controlat ceasul şi a conectat mecanismele de lansare. Pentru a se pune la adăpost, trebuia să se urce în planetonavă, dar nu putu găsi scăriţa flexibilă, pe care vântul o împinsese undeva într-o parte. Pierzându-şi cunoştinţa, Mihail Antonovici s-a ascuns după una din coloanele motoarelor cu reacţie ale planetonavei. N-a văzut şi n-a auzit cum s-au avântat una după alta spre cer, ca două fulgere albe, cele două rachete de semnalizare, şi acolo sus, dincolo de nori, cum s-au spart în orbitoare globuri de foc…

…Întors în sfârşit pe bordul planetonavei, navigatorul se sili să-şi scoată costumul de protecţie, se târî anevoie până-n cabina lui şi se trânti în pat. Stătu aşa pierdut câteva ore, după care bău, cu totul absent, o cană de bulion rece: apoi se urcă în cabina de comandă. Abia aici observă că ceasul lui de mână era cu douăsprezece minute în urma cronometrului mare, un aparat ireproşabil, care funcţiona pe baza disocierii moleculelor de metal. Aşadar, a lansat rachetele de semnalizare cu douăsprezece minute mai târziu decât era convenit. Ermakov se poate să fi

observat exploziile, după cum se prea poate să nu le fi observat… Dar navigatorul nu mai avea putere să se gândească la consecinţele posibile ale erorii sale. Acum nu-i mai rămânea altceva de făcut decât să aştepte.

Mihail Antonovici sări în picioare. Trebuie să fii măgar… adică nu, trebuie să fii speriat de moarte, ca să scapi din vedere o altă posibilitate, cea mai simplă! El poate să pună în funcţiune radiolocatoarele! Mai devreme sau mai târziu, Ermakov va intercepta semnalele şi va găsi planetonava. E aşa de simplu!…

Navigatorul se aplecă zorit deasupra tabloului de comandă al instalaţiei antimeteoritice. Începu chiar să fredoneze un cântec vesel, când văzu aprinzându-se lumina cenuşie de pe ecranele rotunde…

Au trecut de-atunci patru zile.

— „Băiatul”, „Băiatul”, aici „Hius”… Dau relevmentele. Lungimea de undă…

Atmosfera de pe Venus e capricioasă. Ea nu lasă întotdeauna să treacă radioimpulsurile radiolocatorului. Răbdare, răbdare…

— Aici „Hius”, aici „Hius”! Dau relevmentele. Lungimea de undă…

Ce şi-or fi zis oare cei de pe „Ţiolkovski”, în caz că au observat rachetele? Şi-au pus probabil doliu. Mahov o fi pregătit camioanele de salvare dirijate automat. Kraiuhin, îmbătrânit şi mâhnit, şade în cabinetul său: visurile lui s-au spulberat, ţinta pe care a urmărit-o toată viaţa n-a fost atinsă, „Hius” a pierit! Nu, „Hius” nu poate să piară! Nu poate să piară maşina aceasta minunată!…

— Vă ascult. „Băiatul”, „Băiatul”, „Băiatul”…

Zilele treceau una după alta. „Băiatul” nici nu venea, nici nu răspundea. Înseamnă că s-a întâmplat o nenorocire. Înseamnă că degeaba aşteaptă el şi se chinuieşte… Nu! El e obligat să aştepte. Nu se poate să nu se întoarcă ei…

— „Băiatul”, aici „Hius”! Vă ascult. Aici „Hius”… Dau relevmentele…

În cea de-a noua zi, Mihail Antonovici verifică radiolocatorul, controlă garnitura de alimentare din costumul de protecţie, îşi luă pistolul şi ieşi afară, pe solul dur, pietros, pe care stătea „Hius”, Pe cer goneau nori purpurii. Aici nisipul era roşcat şi mărunt. Vântul mâna nisipul, vâjâia în căştile radiotelefonului şi legăna desişurile de plante uscate, aflate la vreo două sute de metri de planetonavă. Erau copacii aceia cu coroanele turtite. Mulţi din ei păreau arşi, deşi se aflau la mai bine de o jumătate de kilometru de planetonavă.

Mihail Antonovici se uită în dreapta şi-n stânga, îşi îndreptă pistolul care-i atârna de gât, îşi purtă palma pe suprafaţa zgrunţuroasă, acoperită cu noroi uscat, a uneia din uriaşele tălpi ale planetonavei şi porni înainte spre desiş. Nu mai putea să aştepte. Prietenii lui au murit, e limpede, dar el nu va pleca de-aici, nu va decola de pe planetă, până nu va găsi cadavrele lor…

Pătrunzând în desişul ars, dădu aproape numaidecât de trei oameni. Unul dintre ei, de statură uriaşă, se târa şerpuind ca un vierme, agăţându-se de asperităţile solului, şi-l căra în spinare pe un altul, nemişcat şi neputincios, înfăşurat în cârpe murdare. Cel de-al treilea venea târâş în urma lor. Avea petrecută în jurul şalelor o curea, al cărei capăt se întindea până la omul din faţă. Cei trei se târau drept spre navigator, care încremenise locului. Pierzându-şi deodată glasul, sufocat de groază şi de bucurie, Mihail Antonovici îl văzu pe cel ce se târa ca un şarpe, izbindu-se cu casca argintie, ce-i ascundea capul, de trunchiul unui copac. Omul gemu surd şi ocoli copacul, văzându-şi în sfârşit de drum…

Mihail Antonovici scoase un ţipăt şi se repezi spre ei. Atunci, cel din faţă se săltă cu o iuţeală uimitoare în genunchi şi ridică pistolul.

— Care eşti? spuse el, cu un glas răguşit.

— Alexei! strigă Mihail Antonovici şi, căzând în genunchi lângă inginer, se lipi de dânsul şi izbucni în lacrimi, copleşit de emoţie şi totodată nespus de bucuros.

Sub gheata lui afundată în nisip foşni o foaie de hârtie, care fusese cândva albă, dar care acum era mânjită de noroi, mototolită, cu marginile zdrenţuite. Pe foaia de hârtie se mai puteau încă desluşi şi pata neagră a Golcondei, şi cercul care marca mlaştina, şi un cerculeţ roşu la sud-est de craterul de nămol. Dacă Mihail Antonovici ar fi cunoscut propriile sale coordonate, ar fi văzut numaidecât că „Hius” se afla în acest cerculeţ – Anatoli Borisovici Ermakov, comandantul celei mai bune planetonave din lume, se înşela rar. Şi de data aceasta s-a înşelat doar cu câţiva kilometri…

Când Bîkov sfârşi de povestit, Mihail Antonovici izbucni

din nou în plâns:

— Tovarăşii mei! Dragii mei! Bogdan, Ermakov… – Pe obrajii lui bucălaţi şi blânzi lunecau cu repeziciune boabe mari de lacrimi, încurcându-se în barba nerasă de câteva zile.

— Nu plânge… – vorbi anevoie Iurkovski.

Acesta şedea tolănit într-un fotoliu, lângă un cilindru închis, de un alb mat, în care moţăia, plutind gol-goluţ într-o soluţie tămăduitoare, Iohanîci, chinuit de atâtea bandaje şi injecţii.

Înghiţindu-şi lacrimile, Mihail Antonovici se uita când la capacul bombat al cilindrului, când la faţa lui Iurkovski, neagră ca un tăciune, când la faţa lui Bîkov, acoperită aproape în întregime de ochelari medicali speciali.

— Nu plânge, Mihail! repetă Iurkovski. Mai bine recepţionează încă o dată Golconda…

Alexei Petrovici Bîkov îşi scoase ochelarii, când o cascadă subţire de “tu-tu”-uri” stăruitoare umplu cabina.

— Farurile – şopti el, mijindu-şi ochii. Farurile noastre! …

„Tu-tu, tu-tu, tu-tu…”

— Te-ai putea orienta după aceste relevmente, Mihail? întrebă încet Iurkovski, cu o sclipire de triumf în ochii înfundaţi adânc în orbite.

— Sigur că da… Sigur că da! Navigatorul rotofei îşi frecă obrajii. Lacrimi mari începură să-i picure din belşug pe masa de comandă. Nu numai eu, orice novice ar putea s-o facă!… Pune-ţi ochelarii, Alexei! strigă el, cu o voce îndurerată. Vrei să orbeşti?…

,,Tu-tu, tu-tu, tu-tu,” – răsuna în spaţiu, peste deşerturile şi mlaştinile ce se pierdeau în hăul beznei, peste norii purpurii, peste navele sfărâmate, peste „Băiatul” schilodit, peste mormântul necunoscut al lui Bogdan, peste craterul veşnic în clocot al Golcondei…

— Până la „Ţiolkovski” mai avem o mie cinci sute de kilometri – spuse Mihail Antonovici şi îşi căută în sfârşit batista.

— Să nu plângi, Mihail! şopti Iurkovski. Misiunea a fost îndeplinită… Mai mult… nu puteam face… Dar drumul e acum deschis. Iar noi… Bîkov… eu… şi Grişa… ne-am întors.

Bîkov îşi puse din nou ochelarii.

„Tu-tu, tu-tu, tu-tu,” – cântau farurile îndepărtate.

EPILOG

Lui Bîkov Alexei Petrovici, biruitorul deşerturilor de pe Pământ, de pe Venus etc, etc, mândria anului trei al Şcolii superioare de Cosmonautică de la nevrednicul planetolog Volodka Iurkovski.

Salve!

Nu ţi se pare, oare, frate al meu roşcovan, că corespondenţa dintre noi are un caracter oarecum convulsiv? În ultimii doi ani şi jumătate (corectează-mă dacă greşesc) ţi-am expediat patru scrisori la care am primit drept răspuns numai aproape o scrisoare. Şi aceasta din urmă, cu un scris foarte lăbărţat, pe o jumătate de filă dintr-un caiet de şcoală. Istoria cunoaşte un singur exemplu de corespondenţă tot atât de intensă, şi anume corespondenţa dintre ţarul Ioan cel Groaznic şi cneazul fugar Kurbski. Istoria ne spune că într-un răstimp de şaptesprezece ani, înaltele persoane au izbutit să-şi scrie numai şase scrisori. Ivan a scris două, Kurbski – patru, după care a murit, se vede treaba din pricina efortului depus. În zilele noastre, oamenii sunt mai rezistenţi, şi eu îţi scriu cea de-a cincea scrisoare. E drept că pentru asta mi-a trebuit un mare efort de voinţă şi un anumit concurs de împrejurări.

Ieri, la vizita medicală, medicul-şef Leontiev, sprijinindu-şi prima guşă pe cea de-a doua, a doua pe cea de-a treia, iar restul în piept, mi-a făcut cunoscut că-mi interzice să iau parte la cea de-a treia expediţie în jurul Golcondei şi îmi recomandă să fac gimnastică medicală şi să consum (închipuie-ţi!) biftecuri suculente. Somn, sală de

sport, bazin, duş ionic, bibliotecă, iar mai departe om trăi şi-om vedea. N-am obiectat nimic. Orice discuţie cu Leontiev se reduce la contemplarea guşilor lui ridicate spre tavan şi la această replică adânc gândită:

„Hm... Nu pot nicidecum să-mi aduc aminte când pleacă următoarea planetonavă spre Pământ!”

Aşadar, acum o oră i-am petrecut pe băieţii care pleacă în expediţie şi, fiind adânc mâhnit, m-am apucat să-ţi scriu. M-ai rugat cândva să-ţi povestesc totul. Îmi aduc aminte că, neavând timp, te-am sfătuit să citeşti ziarele şi să urmăreşti emisiunile de televiziune destinate popularizării expediţiilor interplanetare. Acum am timp.

Cu optsprezece luni în urmă, cam pe vremea când tu osteneai la examene, de la baza interplanetară „Ţiolkovski” au decolat, din ordinul lui Kraiuhin, fără discursuri pompoase şi fără muzică, trei rachete fotonice de tip „Hius” şi s-au avântat una după alta la interval da o jumătate de oră, în pâcla trandafirie a atmosferei de pe Venus. Prima planetonavă zbura sub pavilionul lui Mihail Antonovici Krutikov, amiral al oceanelor fără apă. Amiralul, solid şi proaspăt ras, stătea în persoană la masa de comandă. Ochii îi străluceau. Împroşcând o lumină violetă, puternica navă se orienta după relevmentele farurilor de pe rachetodromul de categoria a doua Golconda uranică. De trei ori s-a aprins o lumină violetă pe cerul purpuriu. De trei ori au plesnit norii grei. De trei ori s-au cutremurat nisipurile gudronate. Cu cele cinci tălpi larg desfăcute, giganţii de oţel s-au rânduit unul lângă altul, înfundându-şi în pietriş coloanele cu reacţie.

Din planetonave au coborât oameni cu căşti de spectrolit, tanchete automate, agregate de săpat, transportoare pe şenile, prevăzute cu cabine ermetice. Oamenii s-au învârtit. Opt din ei au pornit cu două transportoare, încărcate cu mine, spre est, ca să arunce în aer stâncile, să lărgească rachetodromul şi să monteze alte faruri. Cele două transportoare s-au făcut nevăzute în negura neagră. Curând după aceea au răsunat în

depărtare bubuituri înfundate şi s-au înălţat spre cer ciupercile lăţoase ale exploziilor.

Douăzeci de constructori, conduşi de Viktor Gaidadîmov (cel care a construit portul „Marele Platou” de pe Marte), s-au urcat în maşinile lor ciudate şi au pornit spre sud, în direcţia lanţului de munţi, pentru a sistematiza, degaja şi pregăti terenul pe care avea să se deschidă şantierul unui viitor oraş-port. În aceeaşi direcţie au pornit în salturi de câte patru kilometri două mici rachetomobile cu astrobiologi; amatorii de floră şi faună extraterestră, aşezaţi pe bidoanele lor cu formalină şi pe lăzile pentru colecţii, nu-şi mai găseau loc de nerăbdare, grăbiţi să ajungă în Mlaştina Fierbinte.

Ultimii, cu un aer grav şi demn, am plecat noi, geologii. Şeful grupului, Pavel Nikolaevici Lin, a dat plecarea. Luând loc în transportoare, am pornit spre nord, în direcţia Mării de Fum, mânând din urmă o cireadă de roboţi cu mai multe mâini, cu două şi şase picioare sau cu şenile. Roboţii, împinşi de substanţele active, înaintau desfăşuraţi în lanţ, mirosind din mers solul, selectând exemplare de rocă, notând, calculând, memorând şi comunicându-ne din când în când rezultatele cercetărilor lor. Acţionau metodic şi cu multă siguranţă, ceea ce ne făcea să credem că n-o să ne rămână decât să punem în geamantane descoperirile făcute. Dar în Marea de Fum ne-am izbit de unele dificultăţi.

Roboţii au dat de câmpuri de crustă roşie, blestemata aceea de crustă care ocupa acolo mii de hectare de teren. Radiaţia s-a dovedit a fi mult prea puternică, pentru ca robotii să poată funcţiona. Sărind ca arşi afară din Marea de Fum, au rămas multă vreme locului, agitându-şi furibunzi tentaculele. A trebuit să-i reacordăm imediat, după care roboţii au pornit din nou la atac, avântându-se cu mult eroism, şi ne-au adus atâta crustă din aceea roşie, că nu mai ştiam ce să facem cu ea. Le-am cedat gratuit astrobiologilor zece tone din porcăria asta. Ştii că presupunerea noastră s-a dovedit a fi fost justă: acestea

sunt într-adevăr nişte colonii de microorganisme, care trăiesc din energia degajată de dezintegrările radioactive. S-a stabilit de asemenea în mod cert că masa roşie e atrasă de focarele de explozii din adâncuri. Unii de-aici speră s-o adapteze ca indicator pentru prevenirea pericolului. Să fi ştiut noi atunci!

A început asaltul Golcondei. Urlet de motoare, forfotă de oameni, transportoare mişunând în toate direcţiile şi ridicând nori de praf negru... Unii au şi început să se ciorovăiască. Cineva umplea eterul cu strigătele sale, avertizând că n-a venit aici ca să se ţină de fleacuri, iar medicul-şef Leontiev s-a şi apucat să-i facă nu ştiu cui injecţii cu aradiatină, întrebând mânios când pleacă prima planetonavă spre Pământ... După câteva ore, „Hius"-ii au plecat şi s-au întors cu întăriri, în urma lor au coborât din norii purpurii rachete automate încărcate cu materiale, aparate, alimente, cărţi, îmbrăcăminte. Cu fiecare clipă, mâna Omului strângea tot mai puternic beregata neagră a Golcondei.

Şi Golconda a căzut. Golconda s-a dat bătută. Urlă, clocoteşte, ameninţă cu norii ei purpurii şi cu tot felul de artificii pirotehnice, dar acum asta nu mai impresionează pe nimeni, decât numai pe novici. Nu ne mai temem nici chiar de Furtunile negre: meteorologii noştri le distrug în germene, bombardându-le cu hidrogen. Acolo unde am aşternut noi cândva pânzele de seleniu, se întinde acum un rachetodrom de categorie superioară, cu un trafic de aproape o sută de nave pe lună. Spre sud, la o depărtare de cincizeci de kilometri, la poalele lanţului de munţi, s-a înălţat un oraş, spre care duc opt excelente şosele din material plastic sticlos. În centrul oraşului stă „Băiatul" nostru. A fost găsit, scos din sol şi aşezat, aşa cum se afla, cu bucăţi de piatră topită pe el, pe un postament din material plastic metalic. Pe blindajul lui a fost săpată o scurtă inscripţie: „Celor dintâi". E un monument ridicat lui Anatoli Ermakov, Bogdan Spiţîn, Tahmasib Mehti şi tovarăşilor lui.

Da, Aleoşa, Golconda a căzut! Dar nu numai atât! În curând întreaga planetă Venus va fi la picioarele învingătorului. Se fac cercetări în centura de mlaştini şi lacuri cu apă grea din jurul Golcondei (deocamdată este imposibil de înţeles de unde provine apa din ele; la început s-a crezut că aceste lacuri şi mlaştini sunt legate de Golconda, dar acum două luni s-a descoperit un mare lac cu apă grea pe cealaltă emisferă a planetei, la o depărtare de câteva mii de kilometri). Irgensen a coborât la Polul Sud. Acolo s-a descoperit o nouă ţară. Ţara aceasta are păduri întinse de copaci roşii, lacuri verzi, animale bizare, o adevărată rezervaţie a unei vieţi stranii, ascunsă sub cupola unei atmosfere de-a dreptul turbate. Se pregăteşte o expediţie la Polul Nord, şi dacă şi căciula de la Polul Nord a planetei Venus se va dovedi cât de cât la fel cu cea de la Polul Sud, am să-i iert multe acestei planete. Aici unde ne aflăm, expediţiile noastre pătrund tot mai departe în deşerturile negre de dincolo de Centura Mlaştinilor Fierbinţi. Şi eu care sunt nevoit să fac băi şi să mănânc biftecuri!

Fiindcă veni vorba de biftecuri.

Nu de mult m-am văzut cu Mihail Antonovici. Mi-a spus că directorul Şcolii superioare de Cosmonautică are o părere foarte bună despre tine. Aceeaşi părere o are şi Mihail. Cunoşti maniera lui de a discuta: „Aleoşenka? O să iasă din el un excelent navigator; ex-ce-lent, ai să vezi!” Mă bucur pentru tine, roşcovanule.

Am lăsat pentru o jumătate de oră scrisoarea, ascultând ce mi-a debitat vecinul meu, cibernetistul Şcerbakov. Ştii, cred, că la nord de rachetodrom se construieşte un gigantic combinat subteran pentru prelucrarea uraniului şi a elementelor transuranice. Oamenii lucrează în şase schimburi. Roboţii lucrează zi şi noapte; minunate maşini, ultimul cuvânt al ciberneticii practice. Dar, aşa cum zic japonezii, maimuţa cade şi ea din copac. Adineauri a venit la mine Şcerbakov, furios la culme, şi mi-a spus că o bandă de idioţi mecanici (expresia lui) a devastat astă-noapte un

mare depozit de minereuri, luându-l, se vede treaba, drept un zăcământ extrem de bogat. Roboţii aveau programe diferite şi de aceea a doua zi dimineaţa o parte a depozitului se afla în antrepozitele rachetodromului, o parte în faţa intrării de la Direcţia geologică, iar o parte nu se ştie unde. Cercetările continuă. L-am consolat cum am putut pe Şcerbakov (era să mă dea gata efortul pe care l-am depus ca să par serios) şi m-am întors la scrisoare.

La drept vorbind, e cazul să pun punct. Condeiul cere odihnă, iar pe de altă parte sunt chemat la tratament.

Vreau numai să-ţi spun că Mihail e detaşat acum pe Almateia. Almateia e cel de-al cincilea satelit al lui Jupiter. Adevărul acesta l-ai aflat probabil la şcoală, desigur însă că l-ai uitat. Acolo se pune acum la cale ceva interesant. Uite ce: tu ai să te faci navigator, ai să fii şi căpitan de navă; las' că te cunosc eu! Dar Aspice hoc sublime candens, quem invocant omnes Iovem, adică: „Priveşte această sublimă strălucire, căreia toţi îi zic Jupiter". Te rog insistent: priveşte! Următorul asalt de mari proporţii va fi îndreptat într-acolo.

Da, Mişa mi-a spus că Dauge s-a făcut bine şi îl pisează pe Kraiuhin, cerând stăruitor să fie trimis aici. Are, desigur, intenţii nobile, dar dacă-l vezi caută să-l convingi să-şi mute gândul. Să mai aştepte până om planta pe Venus grădini. Iar dacă e să vorbim serios, mi-e pur şi simplu teamă să nu recidiveze febra. Totuşi mi-e tare dor de voi, diavoli împieliţaţi!

Rămâi cu bine, roşcovanule! Sper că cel mult în doi ani ai să-mi scrii şi tu ceva!

Multe salutări soţiei şi băieţelului. Sărută, frăţioare, din partea mea, mâna soţiei.

Al tău, V. Iurkovski

Venus, Port Golconda 7.02.19…

